

Second Life 72
Dünya bu oyunu konuşuyor

CeBIT'ten en yeni ürünler

Fuarda dikkat çeken ürünleri sizler için derledik 10

AYLIK YAYINDIR • ISSN: 1300-9419 • 112415 • YIL: 12 • SAYI: 2007/04 • 6.25 YTL

CHIP

Nisan/2007

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ • İLETİŞİM • BİLGİSAYAR

TEST En güvenli
sistem hangisi?

Linux, MacOS, Windows XP
ve Vista mercek altında 124

155 Tam sürüm

Güvenlik, sistem, internet ve multimedya konularında en yararlı araçlar

► SAD TuneUP Utilities 2004
► Ashampoo Magical Defrag ► JoyCD
► RamCleaner ► Dink Smallwood
ve daha fazlası 48

Foto-Video eğitimi

Çalışmalarınızın daha profesyonel
görünmesini ister misiniz?

Pardus Felis Chaus

Ulusal Linux işletim sisteminin en
yeni kurulan sürümü CHIP DVD'de

Bu DVD TV uyumlu

CHIP DVD'yi oynatıcınıza takın tüm
eğlenceli içeriği TV'nizden seyredin

Herkese ücretsiz 6 ÖSYS deneme sınavı

TEST 29 \$'a PC'de TV keyfi

Bilgisayarınızda analog, DVB-S ve DVB-T yayınlarını
seyretmek için en yeni 18 TV kartını test ettik 76

Pratik: Evdeki televizyonu ofisten izlemek için tüm bilmeniz gerekenler

Vista terfisinde bunlara dikkat!

► Sizin için en doğru sürüm hangisi? ► Eski yazılımlarınız
Vista'da çalışacak mı? ► Yapmanız gereken ilk ayarlar 134

Dizüstü PC'ye doping

Tek bir şarj ile dizüstünüzü daha uzun
süre kullanmak ister misiniz? 150

TEST CPU/GPU rehberi

50 masaüstü, 50 mobil işlemci ve
50 ekran kartı karşı karşıya 90

TEST Yazıcı baskı maliyeti

Baskı maliyeti en düşük inkjet ve
lazer yazıcıyı sizin için bulduk 84

AYIN TAVSİYESİ

Foto-Video Dijital

Dijital fotoğrafçılığa yeni başlayan fotoğraf meraklıları için kompakt makine tavsiyeleri, pratik fotoğraf düzenleme ipuçları, çekim teknikleri... Foto-Video Dijital'in yeni sayısı dolu içeriğiyle bayilerde. Tükendenmeden alın!

Foto-video eğitimi

"Fotoğraf ve Video" eğitim DVD'mizde, dijital fotoğrafçılık ve video ile ilgili bilmek istediğiniz hemen her şeyi bulabilirsiniz. Yeni başlayanlardan ileri düzey kullanıcılara kadar hemen herkesin yararlanabileceği onlarca konuyu izleyerek ve dinleyerek kolayca öğrenebilirsiniz. Bu eğitim programı yardımıyla dijital fotoğrafçılığın ve videonun inanılmaz olanaklar içeren dünyasıyla tanışabilir ve teknik becerilerinizi geliştirebilirsiniz.

CHIP Şubat 2007 satışı:

45.248

Bu rakama aylık yaklaşık 4.700 abone dâhildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

İnternet sansürlenemez!

Youtube'un sansürlenmesinden sonra, Türkiye bilişimi ile ilgili sivil toplum kuruluşlarının yayınladığı ortak bildiriden önemli satır başlarını sizlerle paylaşmak istiyorum: "Türkiye interneti üzerinde kara bulutlar dolaşüyor. İkinci defa tepki yasaları çıkartılıyor. İnterneti ve temsil ettiği değişimi anlamayan siyasal kadrolar, bürokrasi ve hukuk sistemi, internetin gelişmesini engelleyecek düzenlemeleri yapmak üzereler. Ölçsüz bir şekilde abartılan çocuk pornosu ve bilişim suçlarını bahanesiyle, interneti zapturapt altına almaya, sansürlemeye yönelik çabalar gündemde. Bu düzenlemeler, esas olarak özel sektör ve sivil toplum örgütlerinin katılımı dışında hazırlanmakta ve ülkenin ekonomik gelişmesi, demokrasinin gelişmesine zarar verecektir. İnternette istenmeyen bir kuş bile uçuşsın felsefesine dayanan bu düzenlemeler, fikir özgürlüğüne, bireysel özgürlüklere önem veren, modern dünyanın bir parçası olmak isteyen ve Avrupa Birliğine girmek isteyen bir ülke imajıyla ters düşmektedir.

Youtube'un mahkeme kararıyla kapatılması ülkemizde interneti bekleyen tehlikeleri göz önüne seren talihsiz bir gelişme olmuştur. Bu, interneti yasaklamakla kitap yasaklama, gazete/dergi toplatmayı eşdeğer gören, internetin getirdiği değişimi kavramamanın bir tezahürüdür. İnternet, insanlığın, yeni toplum biçimi olan Bilgi Toplumu'na geçişin, olmazsa olmaz temel araçtır. Bilgi toplumu; bilim, teknoloji, Ar-Ge ve inovasyonun temel zenginlik kaynağı olduğu, bilginin bir üretim faktörü olduğu, ülkelerin ana zenginliğinin yetişmiş insanların beynindeki bilgi olduğu toplumdur. Bilgi Toplumu'yu yolunda, birey üretici ve tüketici olarak önem kazanmakta, bağımsız düşünebilen, yaratıcı bireyler öne çıkmaktadır.

İnternet, topluma bir araçlar silsilesi içinde, kendini geliştirme, iş yapma, fikir üretme, ticaret yapma, eğitim alma, sosyalleşme, eğlenme, çalışma, bilgi alma, bilgi verme ortamı sunmaktadır. İnternet modern insanın hayatına köklü olarak girmiş, telefon, elektrik, trafik gibi hayatın doğal bir parçası haline gelmiştir. İnternet, zaman ve mekân farkının etkisini ortadan kaldıran bir eşitleyicidir. İnternet, yurttaşların kolayca bir araya gelebildikleri, görüşlerini belirttikleri, katılımcı demokrasinin bir parçası, fikir ve ifade özgürlüğünün hayata geçtiği bir ortamdır."

İnternetin gelişmesinin önündeki en büyük engel olan sansürcü ve çağdışı zihniyet karşısında bilinçli kullanıcılar olarak internetimize sahip çıkmamız gerekiyor. Türkiye bırakın teknolojiyen yararlanarak üretimini geliştirmeyi, aksine geriye giderek teknolojinin temellerini sorgulayan tutum içinde çağdaşıktan uzaklaşıyor...

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

04/2007

KAPAK KONUSU

- 48 **155 Tam sürüm:** Türünün en başarılı ücretsiz yazılımları

GÜNCEL

- 8 **Youtube tartışması:** Tüm dünya Youtube'ı yasaklamayı tartışıyor
- 10 **CeBIT 2007:** IT fuarında öne çıkan ürünler ve teknolojiler
- 16 **Güncel haberler ve köşe yazıları**
- 26 **Office 2007:** Yeni Office paketi incelemede
- 32 **Teknolojik sözlük:** DirectX10 ile gerçekçi oyunlar
- 42 **Güvenlik Raporu**
- 44 **Cool Tech:** Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri
- 46 **Güncel PC fiyatları**

TEST & TEKNOLOJİ

- 62 **Video montaj yazılımları:** Ucuz video düzenleme yazılımları karşılaştırmalı testte
- 68 **Anakartınızı tanıyın:** Anakartların önemli bileşenleri ve çalışma prensipleri
- 72 **Second Life:** Sanal dünyada ikinci bir hayata ne dersiniz?
- 76 **Test: TV kartları:** Harici ve dahili yeni TV kartları testte
- 84 **Yazıcı baskı maliyetleri:** Yazıcıların gerçek baskı maliyetleri büyüteç altında
- 90 **CPU/GPU rehberi:** Piyasadaki tüm işlemciler ve ekran kartları için satın alma rehberi
- 96 **Yeni ürünler:** Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte

48

Ücretsiz yazılımlar

CHIP, türünün en başarılı ücretsiz yazılımlarını sizin için derledi. Ücretsiz tam 155 araç ve hepsi de DVD'nizden kurulmayı bekliyor.

72

Second Life

Hep istediğiniz gibi biri olmak kulağa nasıl geliyor? Şimdi sanal bir bedende hayat bulup dünyayı özgürce gezmek için ikinci bir şansınız var.

76

TV kartları

Geleceğin yayın standardı olarak gösterilen DVB-T'nin yaygınlaşması ile TV kartları yeniden eski popüleritelerini yakalayacaklar.

124

İşletim sistemleri güvenli mi?

Microsoft, Vista'nın gelmiş geçmiş en güvenli Windows olduğu iddiasında. Apple, virüslerden etkilenmemekte böbürleniyor. Linux başından beri hep güvenliydi. Acaba bu söylenenler gerçek mi?

128

USB bellekler

Mac Gyver'a selam olsun: CHIP DVD'si sayesinde sıradan bir USB belleği bile çok işlevli bir araca dönüştürebilirsiniz.

84

Yazıcı yalanları

"Ucuz etin yahnisi yavan olur" deyişi adeta yazıcılar için söylenmiş. Yazıcıların gerçek baskı maliyetlerini test ettik.

134

Artık Vista zamanı

PC'niz yeterince güçlü mü? Tüm programlar Vista'da çalışacak mı? Terfi öncesi tüm soruların yanıtlarını bu yazımızda veriyoruz.

TEST & TEKNOLOJİ

114 **Donanım Günlüğü**118 **CHIP TOP10 testleri:** En iyi donanımlar

PRATİK

124 **İşletim sistemleri:** Hangi işletim sistemi daha güvenli?128 **USB bellekler:** USB disklerinizi daha verimli kullanmak için araçlar134 **Vista'ya terfi:** Yeni Windows kime lazım?142 **Profesyonel eklentiler:** Sık kullanılan yazılımların eksiklerini tamamlayan en iyi araçlar150 **Pillere doping:** Dizüstü PC'nizle daha uzun süre çalışmanız için ipuçları ve araçlar156 **Video blog'ları:** Blogunuza profesyonel bir görünüm kazandırın162 **Windows'a doping:** Sistem açılışınızı hızlandıran ipuçları166 **Çizgi romanlar:** En sevdiğiniz çizgi romanları internetten takip edin178 **İpuçları:** Windows, uygulamalar, iletişim, internet, donanım186 **Ayın web siteleri**188 **Nisan 2007 DVD/CD içeriği:** DVD ve CD'lerde yer alan ve göze çarpan yazılımlar190 **Tam Sürümler:** eCHIP'teki tam sürüm programların pratik kullanımı

OYUN

192 **İnceleme:** S.T.A.L.K.E.R, Supreme Commander, Sherlock Holmes, Ufo Afterlight

DİĞERLERİ

3 **Seyir Defteri**6 **Okur Yorumları**200 **Abone Formu**202 **Vizyon:** CSI: İnternet (Yeni yazı dizisi)209 **Künye**210 **Gelecek sayıda CHIP**

Vista Özel eki

DVD'de arşiv

Derginizi 2,5 yıldır aralıksız alıyorum ve bilgisayarımı aldığım ilk günden beri edindiğim CHIP dergileriyle kazandırdığınız bilgi tecrübelerinden ötürü tüm CHIP ailesine teşekkür ediyorum. DVD'lerinizde Photoshop'ta kullanabileceğimiz resim, Goldwave'de kullanabileceğimiz ses vb. gibi arşivlere yer verirsiniz bizlere çok faydalı olurdu. Bu arşivlerin benim gibi internet bağlantısı olmayan kullanıcılar için faydalı olacağına inanıyorum.

M. Şükrü İNCİ

Sade dil

Dergi çalışanlarına selamlar, Öncelikle herkese kolay gelsin diyorum. Derginiz bir şubat günürafta sanki bana bakıyordu. Çok dikkatimi çekti. Aldım, hemen bir göz gezdirdim. Fena gelmedi. Aldım. Evde, içeriğini kontrol ettim. Benim için her şey gerçekten çok güzeldi. Kolay, herkesin anlayacağı bir dilde yazılmıştı. Yanında verilen CD ve DVD içerikleri de bana göre çok güzel. İyi bir dergi için bunların yeterli olacağını düşünüyorum. Bilgisayar seven ve ilgilenen herkese tavsiye ediyorum. Arkadaşlarım da benim sayemde derginizin ne kadar güzel olduğunu öğrendi. Tavsiyelerim devam edecek. Almaya devam edeceğim. Bu dergide emeği geçen herkese teşekkür ediyorum!

Ufuk Demir

Derginizi hazirandan bu yana takip ediyorum. Teknoloji hakkında olup bitenleri, donanımları, yazılımları, kısaca her şeyi bize aktarıyorsunuz. Sizin yazılarınız ve DVD'deki programlarınız sayesinde Vista'nın bilgisayarıma uygun olmadığını gördüm ve dergideki tavsiyeleriniz doğrultusunda donanım değişikliği yapmaya karar verdim.

Sağolun, varolun.

Gökhan TÜMBAŞ

LCD monitör

Merhaba... Derginizin sürekli takipçisiyim ve çok faydalı bilgiler aldığımı söyleyebilirim. Bilgisayar ve teknolojiyle ilgili biri olarak, ekonomik durumumun el verdiği kadarıyla teknolojik gelişmelerden

yararlanmaya çalışıyorum. Özellikle CHIP'in ürün testleri ve Top 10 listesinin rehberliği sayesinde, şu ana kadar aldığım ürünlerden hiç şikâyetçi olmadım. Şu sıralar LCD monitörlerin fiyatlarının düşmesiyle artık LCD'ye terfi etmenin

CHIP YARDIM EDİYOR

Okur mektupları
CHIP Yazı İşleri
Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe
İş Merkezi B Blok No: 6
34349 Gayrettepe / İstanbul
yorum@chip.com.tr

Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar
Tel: (212) 217 93 71
Faks: (212) 217 94 23
abone@vogel.com.tr
http://abone.vogel.com.tr

Teknik sorular
yardim@chip.com.tr

Dergi ve CD/DVD ile ilgili sorular
dergi@chip.com.tr

Yorumlarınıza hediye

Yayınlanan yorumlarınız için 11 YTL değerinde

CHIP Özel Sayısı kazanın

Diğer gerekli tüm adres bilgilerinizi Künye'de bulabilirsiniz: 209

zamanı geldiğini düşünmeye başladım. Ama seçim yapmam oldukça zor. "Tepki süresi, kontrast oranı, özellikle de geniş ekran mı, düz kare ekran mı?" derken kafam karıştı. Sizden bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgi almak tercihimde büyük fayda sağlayacak. Şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet YILMAZ

Reklam sayfaları

Merhaba Sevgili CHIP ailesi, Ben derginizi sürekli olarak takip eden ve adeta satır satır okuyan bir okuruzum. Derginizi okurken karşılaştığım bir soruna ilgili olarak bir öneride bulunmak istiyorum. Şüphesiz ki pozitif eleştiriler mükemmelle giden yolda daha ileriye ulaşmayı sağlar.

Dergide özellikle dosya konularını okurken aradaki reklamlar (bir sayfa yazı, bir sayfa reklâm) konunun bölünmesine, ilginin dağılmasına ve kafa karışıklığına neden olabiliyor. Reklamları da kaçırmak istemeyen okurlar bir ileri bir geri yapmak zorunda kalıyor. Muhakkak bahsi geçen konu ile ilgili reklâm verenler o sayfaları talep ediyorlardır.

Fakat ilgili reklamlar konunun sonunda olsa hem yazı daha rahat okunur, hem de edinilen bilgiler ışığında reklamlar daha bir kullanışlı olur. Tabii bu sadece bir öneri. Reklamcılık açısından bilmediğim bazı sakıncaları da olabilir belki. Fakat değerlendirmeye almanızı rica ediyorum. Başarılarınızın devamını diliyorum.

Salih TORLAK

Yazılım desteği

Derginizi uzun yıllardır takip etmekteyim. Derginizde ASP, PHP, Flash gibi tekniklerle etkileşimli web sayfası tasarımıyla ilgili güncel bilgiler içeren bilgilere ve programlara daha sık yer vermenizi istiyorum. Hatta her ay bir ek dergi olarak yayınlatabilirsiniz. Saygılarımla

Tuğba ÇELİK

İnterneti yasaklayıp

İçindeki milyonlarca videonun arasında yasalarımıza aykırı bir video barındırdığı için YouTube'u yasaklamamız dünyanın gündemine düştü: "Türkler YouTube'u yasakladı!"

■ Dünyaca ünlü popüler video paylaşım servisi YouTube üzerinde bir süredir gizli bir savaş devam ediyordu. Yunanlı kullanıcılarla Türk kullanıcılar siteye gönderilen videolar ve kullanıcı yorumları üzerinden

tartışıyordu. Tartışmaların alevi yükselince Yunanlı kullanıcılar Atatürk'e hakaret içeren bir videoyu siteye yüklediler. Konu gazetelerde ve televizyonlarda gündeme gelince mahkemeler de harekete geçti ve YouTube sitesine Türkiye'den erişimin engellenmesi yönünde bir karar alındı.

Karar hâkim operatör konumundaki Türk Telekom'a ve onun internet servis sağlayıcı şirketi TTNet'e iletilip abonelerinin YouTube'a girişlerinin engellenmesi sağlandı. Önce TTNet aboneleri YouTube'a ulaşamadılar; ardından diğer servis sağlayıcılara abone olan internet kullanıcılarının da

YouTube'a girişini engellemek için internetin yurt dışı çıkış noktasına top yekun sansür uygulandı.

Türkiye'de YouTube'a erişimin engellendiği haberi dünyanın bütün büyük haber ağlarına ilk haber olarak düştü. Avrupa Birliği tartışmaları, Irak savaşı, İran gerginliği, medeniyetler çatışması gibi tüm dünyanın şeklini değiştiren olayların merkezinde bir ülke olarak Türkiye tüm gözler üzerine çevriliyken, Çin'de ve İran'da uygulanan "internet yasakları"yla adı anılmaya başlandı. CNN, BBC, Reuters, AP ve diğer haber ağları bu gelişmeyi atlamayacak kadar

Türkiye'ye yönelmiş merakın farkındaydı.

Türk gençleri tepkilerini koydu

Başka bir ülkede ikamet eden Türkiye düşmanı bir fanatiğin işlediği suç yüzünden, tüm dünyanın kullanıp benimsediği; iletişim çağının önemli bir servisi haline gelen bir sitenin Türk kullanıcılarına yasaklanması, elbette tepki doğurdu ve karara hemen itiraz edildi.

Gerçi ilk itirazı yapan Türk Telekom oldu ama şirketin daha önce Ekşi Sözlük için alınan yasak kararına itiraz etmemiş olduğu ve YouTube'un sağladığı veri akışı sayesinde kullanıcı

Tarzan mı yetiştirelim?

çılarını veri satarak gelir sağladığı göz önüne alınırsa, Türk Telekom Türk kullanıcılarına iletişim özgürlüğü sağlamak gibi "ulvi" bir amaçtan çok, doğal olarak, sadece ticari çıkarılarını gözetiyordu. YouTube demek daha fazla download demekti, download demek daha fazla kota ihtiyacı ve daha yüksek hız ihtiyacı demekti. Daha fazla kotaya ve daha yüksek hıza olan abonelik ihtiyacı da, daha yüksek abonelik ücreti veya kota aşım ücreti anlamına geliyordu.

Yemekhane sandalye masa fırlatmak

Ancak üniversiteli bazı öğrencilerin birleşip, kararın iptali için yeni bir dava açma girişiminde bulunmaları, haber trafiği arasında pek çoğumuzun gözünden kaçan küçük bir detaydı ama çok önemliydi.

Bir zamanlar devletin sıkı gözetim altında tutup, rejime karşı hareketlerinden çekindiği, kampüslere bıçak, sopa, silah sokup olaylar çıkarmasın diye üniversite kapısında didik didik aradığı "potansiyel anarşist" öğrenciler, ortalığı yakıp yıkarak, yemekhanelerde sağa sola masa, sandalye fırlatarak, derslikleri işgal ederek tepki vermek yerine yasanın dışına çıkmadan hakkını arıyor, medenice bir tepki veriyordu.

Çok değil daha beş sene önceye kadar televizyonlarımızda, fakültelerimizde gördüğümüz sopalı, coplu, taşlı, bıçaklı "üniversite" görüntülerinin aksine ceketli, gömlekli bir öğrenci grubunun savcılığa başvurup sakince dilekçe vermesi ve ardından aynı soğukkanlılıkla basına açıklama yapması aslında büyük bir değişimin işaretiydi.

Gençlerin dertlerini kırıp dökmekten, bağırıp çağırmadan, medeni biçimde, soğukkanlılıkla dile getirmesi artık o kadar doğal görünüyordu ki, YouTube yasağı tüm dünyanın gündemine taşınmış sıcak bir konu olmasına rağmen, bu gelişme günün olayları arasında ancak küçük bir detay olarak gündemde yer aldı.

Tarzan mı yetiştireceğiz Einstein mı?

Gençlerimiz, ailesi ile piknik yaparken küçük yaşta ormanın içinde kaybolmuş ve medeniyetten uzakta, dünyadan, diğer insanlardan habersiz şekilde maymunlar tarafından yetiştirilip bütün gün ağaçtan ağaca zıplayıp çılgınlık atan vahşi Tarzan'lardan, dertlerini konuşarak ve yazarak anlatan medeni insanlara dönüşmüştü.

Bu gelişme, on yıldır hayatımıza nüfus eden, diğer mecralardaki tüm yasaklara, sansürlere rağmen dünya ile iletişim

kurmamızı, haber almamızı, bilgi edinmemizi, gelişmeler karşısında yorumlarımızı dile getirmemizi sağlayan internetin bir mucizesi değil mi?

İletişim özgürlüğü insanlarımızı medeniyetin bir parçası yapıp, toplumumuzu geliştirmekteyken, YouTube'a eklediği video ile bir fanatiği mutlu etmek istercesine insanlarımızı medeniyetten uzaklaştıracak

uygulamalar ne kadar doğrudur? YouTube'a engellemeler, Ekşi Sözlük'e, Wikipedia'ya yasaklar, internete örnekleri ancak Çin'de ve İran'da görülen sansürler koymak, tuzağa düşmek değilse nedir? ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

CeBIT
Join the vision

CeBIT 2007'nin ardından

Mobilite

■ Uzun süren bekleyiş nihayet sona eriyor. Intel'in 802.11n standardını yeni Centrino platformuna eklemesiyle 300 Mbit/sn hızındaki W-LAN bağlantısı da standartlaşmaya başlıyor. Öte yandan seyahat halindeyken de sörfte vazgeçemeyen kullanıcılar için W-LAN'ın öneminin bir miktar azalması bekleniyor. Çünkü birçok dizüstü üreticisi kullanıcıları UMTS/HSDPA alıcılarıyla internete ulaştırmayı amaçlıyor. Yakın gelecekte dizüstülerde sık karşılaşacağımız özelliklerden biri de SideShow ekranlar. Bu ekranlar e-postalarınızı, randevularınızı ve fotoğraflarınızı işletim sistemini başlatmadan da görebilmenizi sağlıyor. Cep telefonlarında da yeni özellikler gündemde. Kullanıcılarına yön bulma konusunda yardımcı olan GPS alıcıları da bunlardan.

Sony Ericsson K810i

Telefon değil fotoğraf makinesi

Kameralı cep telefonu üreticileri artık yalnızca megapiksel değerlerini artırmakla yetinmiyor. Yeni ürünler tıpkı gerçek dijital fotoğraf makineleri gibi kontrol edilebiliyor. Sony Ericsson K810i bunun en iyi örneklerinden biri. Kamera moduna özel dört farklı tuşla tüm temel kontroller sağlanabiliyor. İmaj sabitleyici de bu ürünü farklı kılan özelliklerden biri.

Fiyat: Yaklaşık 400 €

Çıkış tarihi: 2007, ikinci çeyrek

Toshiba Portege R400 PC'nizi çalıştırmadan e-posta okuyun

Bir yandan cep telefonlarındaki dizüstü özellikleri artırdıysanız diğer yandan Toshiba gibi üreticilerin PC'lerine eklediği özellik sayısı da yenileniyor. R400 modelindeki Active Notification adlı teknoloji sayesinde e-postalarınızı, tıpkı Blackberry telefonlardaki gibi UMTS üzerinden otomatik olarak PC'nize yüklenecek. Kasa önündeki ekran üzerinden e-postalarınızı ve randevularınızı takip edebilirsiniz.

Fiyat: Yaklaşık 3.200 \$

Çıkış tarihi: Piyasada

Aralarında Türkiye'nin de olduğu 70'ten fazla ülkeden yaklaşık 6.100 firmanın Hannover şehrinde ürünlerini sergilediği CeBIT en çok katılımcı çeken fuar olmayı sürdürüyor. Bu sayının IFA için 1.200, Computex için 1.300 ve CES için 2.700. CeBIT 2007'de duyurulan yeni ürünleri ve eğilimleri sizin için bir araya getirdik.

EĞLENCE

Nintendo Wii

Nintendo yeni oyun konsoluyla birlikte kendisine bambaşka bir yol seçti. Bu oyun konsolu yüksek performanslı bir işlemci içermiyor ve yüksek çözünürlük ya da fotogerçekçi grafikler yerine katıksız eğlence vaat ediyor. Özel kumandası sayesinde yalnızca tuşlarla değil, vücut hareketleriyle de oyun oynamak mümkün. Microsoft ve Sony pahalı grafik canavarlarıyla oturma odasında kendisine yer edinmeye çalışırken, Nintendo yenilikçi ve uygun fiyatlı bir oyun konsolu olarak öne çıkıyor. Wii, oyun üreticilerini de yaratıcı olmaya zorluyor. Kısacası, Nintendo özellikle yeni kumandasıyla ev eğlencesine yeni bir boyut getiriyor.

Fiyat: 799 YTL

Çıkış tarihi: Piyasada

HDTV

■ Daha büyük ekranlar, daha keskin görüntüler: Günümüzde satılan ince yapılı televizyonların birçoğu "HD ready" özelliğine sahip ve 720p çözünürlüğüne çıkabiliyor. Oysa CeBIT'te tanıtılan yeni ürünlerde 1.920 x 1.080'lik tam HD çözünürlüğü sıkça göze çarpıyor. Ancak konu TV yayını olduğunda henüz istenilen noktaya ulaşılabilmiş değil, paneller 1080p'ye çıkabilse de uygun bir alıcıya sahip olan ürün sayısı oldukça düşük. LCD'ler 40 inç köşegen uzunluğuyla birlikte bir metre sınırını sessiz sedasız geride bıraktı. İbre 46 ve 52 inçlik (117 ve 132 cm) ürünlere doğru kayıyor. Plazma üreticileri ise fiyat avantajlarının olduğu 50 inçlik panellere ve tam HD dünyasına bel bağlamış. Video kameralar ve monitörlerde ise yeni eğilim geniş ekran ve HD video kaydından yana.

Sony HDR-UX7

Kendi HD yayınızı kendiniz yaratın

Sony'nin geliştirdiği HDR-UX7 video kamerayla yeni nesil televizyonların sağladığı avantajları sonuna kadar kullanabilirsiniz. HDR-UX7, DVD'lere yalnızca 1.440 x 1080 piksel çözünürlükte video kaydetmekle yetinmiyor, genişletilmiş bir de renk uzayı (x.v. Color standardı) sunuyor. Uyumlu televizyonlar yolda. Bu sayede türkuaz gibi renklerde, her zamankinden daha yüksek doygunluğa ulaşabiliyor. DVD'ler Blu-ray çalarlarda izlenebiliyor.

Fiyatı: Yaklaşık 1.300 \$

Çıkış tarihi: Nisan 2007

PC teknolojileri

■ Microsoft'un yeni işletim sistemi Vista, PC dünyasında yeni bir heyecan dalgası yarattı. Tümleşik DirectX 10 desteği için nVidia ve ATI 'ın grafik işlemcilerini temel alan çok sayıda üst uç model gündemde. Makul fiyatlı ilk modeller fazla uzak değil. Vista, ekran kartı üreticileri açısından da

avantajlı. Flash bellek içeren anakartlar sayesinde PC'ler ve uygulamalar daha hızlı başlatılabilecek.

İşlemci üretiminde başı çeken Intel bu yıl işlemcilerinin üretim teknolojisinde bir değişiklik planlıyor. AMD ise yıl sonunda kendi dört çekirdekli işlemcisiyle Intel'e

kafa tutmaya kararlı. Bellek teknolojilerinde ise devrim yerine bir evrim söz konusu. Geleneksel manyetik sabit disklerde dikey yazma teknolojisi sayesinde daha yüksek kapasitelere ulaşılabilirken, flash bellek tabanlı Solid State disklerin fiyatları gerilemeye başlıyor.

Yazılım

■ Vista'nın taze bir soluk getirdiği bir diğer alan da yazılım. CeBIT fuarında yeni işletim sistemini destekleyen çok sayıda yazılım sergilendi. Bunların en önemlileri Vista'yı daha güvenli hale getirmenizi sağlayan anti virüs yazılımları ve yine Vista'nın Media Center'ına yeni özellikler kazandıran eklentiler. Web 2.0 nihayet yazılım alanında da kendinden söz ettirmeye başlıyor. Geleneksel masaüstünden web tabanlı uygulamalara giden yolda Google ve Microsoft tarafından daha şimdiden epey geliştirilmiş. Diğerleri de bu firmaların ardından gelecek. Yakın gelecekte yeni bir eğilim daha gündeme gelecek ve akıllı yazılımlar son derece karmaşık işleri otomatik olarak tamamlayacak. CeBIT'teki ilk örnekler, kendini organize edebilen multimedya veritabanlarından, televizyondaki maç yayınlarını kaydeden ve özetleyen spor programlarına dek uzanıyor.

Yeni depolama çözümleri

Samsung Solid State Disk

Hareketli bileşenler, en modern sabit diskleri bile çeşitli açılardan sınırlıyor. Bu sınırlama, sabit diskleri genellikle fazla güç tüketen, aşırı gürültülü ve ısı üreten cihazlar haline getirmekle kalmıyor, aynı zamanda genellikle birkaç yıl içerisinde bozulmalarının da önünü açıyor. SSD (Solid State Disk) teknolojisiyle birlikte tüm bu sorunlar tarihin tozlu sayfaları içerisindeki yerlerini alıyor. Flash bellekleri temel alan Solid State disklerde herhangi bir mekanik aksam bulunmuyor. Bu sayede hızlı, sessiz ve çok az güç tüketen depolama birimleri ortaya çıkıyor. Olumlu bir etki de, okuma için gereken erişim süresi kısılırken veri aktarım hızının artması. CHIP Test Merkezi'nde gerçekleştirilen ilk testler SSD'nin son derece etkileyici bir performansa sahip olduğunu ortaya koyuyor.

dijital fotoğrafçılık

Adobe Photoshop Lightroom

Adobe, Lightroom'la fotoğrafçılara tüm dijital iş akışı boyunca yardımcı olmayı amaçlıyor. Ürünün yapabildikleri arasında fotoğrafların dijital fotoğraf makinesinden alınıp kategorilere ayrılması; parlaklık, kontrast ve renk iyileştirmenin yanı sıra, etkili fotoğraf sunumu bulunuyor. Sunum, slayt gösterisi, web galerisi ya da kâğıda baskı yoluyla yapılabilir. Lightroom resim biçimi olarak yalnızca JPEG ve TIFF'i değil, farklı fotoğraf makineleriyle çekilen RAW dosyaları da destekliyor. Yazılım, şık ve etkili arayüzüyle dikkat çekiyor.

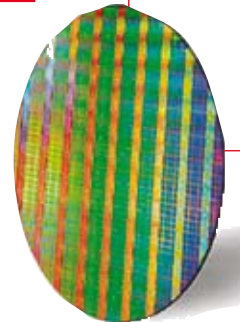
Intel "Penryn"

Küçültülmüş Core 2

Intel, yeni işlemcileriyle birlikte (Kod adı "Penryn") 65 nm'den 45 nm üretim teknolojisine geçiyor. Bu sayede ısı oluşumunu ve güç tüketimini azaltmak mümkün olacak. Yeni çift ve dört çekirdekli işlemciler daha büyük bir önbellek içerecek ve 50 yeni multimedya komutunu destekleyecek.

Fiyat: Henüz belli değil

Çıkış tarihi: 2007 sonbahar

TOPLULUK

Sony Playstation 3 Home

Sony Playstation Home, oyunseverler için yaratılan yepyeni bir topluluk. Yeni bir Playstation 3 satın alan herkes bu topluluğun bir parçası. Oyunseverler bu 3B dünya için internetten avatar yaratabiliyor ve kendi sanal evine sahip oluyor; hatta yeni bir oyun satın aldığı anda ya da yeni bir seviyeye ulaştığında kendi sanal evi için yeni eşyalar edinebiliyor. Burada yeni arkadaşlar edinmek, müzik dinlemek, onları diğer oyunlara davet etmek mümkün.

YENİLİKÇİ

Joost

Önce müzik endüstrisinin altını üstüne getirdiler, sonra telefona el attılar. Şimdi de sıra televizyon yayıncılığında. Kazaa'yı ve Skype'ı kuran Niklas Zennström ile Janus Friis, Joost sayesinde televizyon yayınlarını ve videoları internet üzerinden dağıtma-ya niyetli. Henüz beta aşamasındaki akıcı (streaming) görüntü servisi, kolay kullanımı ve yüksek görüntü kalitesiyle dikkat çekiyor. Joost'ta YouTube'dan farklı olarak profesyonel içerik sunuluyor.

ÇEVİRİMİÇİ OFİS PAKETİ

Google Apps

Yepyeni bir ofis paketiyle kullanıcıların karşısına çıkan tek firma Microsoft değil. Google'ın internet üzerinden kullanıma sunduğu paket, metin düzenlemenize, elektronik tablo oluşturmanıza ve randevularınızı yönetmenize yardımcı oluyor. Planlanlar arasında bir de sunum hazırlama aracı bulunuyor. Firmanın kullanıma sunduğu ofis gündelik kullanım için gereken tüm özelliklere sahip ve MS Office dosya biçimlerini destekliyor. Ayrıca 50 farklı kullanıcı aynı belge üzerinde ortaklaşa çalışabiliyor.

İnternet

■ Web 2.0 her geçen gün daha fazla ön plana çıkıyor. Popüler web sayfalarının birçoğu kolaylıkla kişiselleştirilebiliyor. MSN ve Google'ın açılış sayfaları en göz önündeki örnekler arasında. Ancak bu yalnızca başlangıç. Yahoo, şu sıralar sunduğu "Pipes" adlı servisle 2007'de bizi nelerin beklediğini gösteriyor: Farklı internet servislerini aynı çatı altında toplayan "mash-up"lar birkaç tıklamayla bilgileri kişisel ihtiyaçlara uygun hale getiriyor. Bu sayede, beş dakika içerisinde kendi içeriğinizi derleyebileceğiniz gibi, Flickr'daki en yeni resimleri canlı olarak görebilir, Finetune'da müzik çalma listeleri içerisinde gezinebilir, istek üzerine film gösterim servislerinden yararlanabilirsiniz.

Video Community

Para kazandıran videolar

YouTube ve rakipleri 2007 yılıyla birlikte etkin kullanıcılarına ilk kez para kazandıracak. İşler şöyle yürüyor: Portala film yükledikçe para kazanıyorsunuz. İzlenme oranı arttıkça bu miktar da artıyor. Fuarda Vodafone tarafından tanıtılan mobil portal, kullanıcıların cep telefonlarıyla kaydettikleri kısa filmleri anında göndermesini ve para kazanmaya başlamasını sağlıyor.

Haberler

Cem Şancı

cemsanci@chip.com.tr

CHIP Haber Müdürü

İkinci hayat

■ Hızlı internet bağlantısı hakkı olan vatandaşların yaşadığı ülkelerde gittikçe yaygınlaşan Second Life'a bağlanan milyonlarca oyuncu, yarattıkları evleri, tasarımları, kıyafetleri, oyunları diğer oyunculara satabiliyor veya değişik hizmetler karşılığında diğer oyuncularından para talep edebiliyorlar. Oyun içindeki para birimi anında gerçek dolara çevrilip, oyuncuların banka hesabına aktarılıyor. Bir günde el değiştiren paranın miktarı 1,5 milyon dolar. Zamanında insanların iletişim hakkını "lüks" kabul etmeyen, vatandaşlarına "hızlı" internet hizmeti vermek için birbiriyle yarışan toplumlar, artık sanal ekonomiye de hâkim olmak üzere. Biz komik hızlardaki geniş bant bağlantılarımıza yapılan 1 lira indirim için yaygara koparıırken artık sadece alıp başını gitmiş, dünyayı çoktan terk edip feza, galaksilere açılmış Fransız Philipe'in şarabını, İngiliz Johnaton'un çayını, Çin'li WenChing'in bozuk oyuncaklarını veya ucuz penyelerini değil, bu adamların 13 yaşındaki çocuklarının 20 kat hızlı internet bağlantısı ile bağlandıkları Second Life'da tasarlayıp sattıkları, sıfır maliyetli sanal tasarımları da ihraç etmeye başladık. Kaybettiğimiz bu son yarış için de zamanında "bizim halkımıza daha fazlası gerekmez," politikalarını yürütmüş öngörüsüz siyasetçilere teşekkür edebilirsiniz.

Sınırsız müzik takası

Microsoft Zune sayesinde DRM koruması aşıldı

■ Microsoft'un Zune adlı MP3 çaları, W-LAN üzerinden müzik değiş tokuşuna izin veriyor. Kopyalanan parçalar DRM (dijital hak yönetimi) yüzünden sadece üç kez dinlenebiliyordu. Şimdi DRM'in önünde, web'de yayılan bir hile var. Birkaç Kayıt Defteri değişikliğiyle MP3 oynatıcının Bilgisayarım penceresinde gözükmesi sağlanıyor. Ardından dosyaların uzantısı .JPG olarak değiştiriliyor. Zune, resim dosyalarının iletilmesine ses çıkarmadığından, alıcının tek yapması gereken dosya ismini tekrar değiştirmek ve kopyaladığı şarkının tadını çıkarmak oluyor.

Bu güvenlik açığı öylesine basit ki, bilinçli olarak bırakıldığı ve teknoloji tutkunlarını Zune almaya sevk etme amaçlı olduğu iddia ediliyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

Flash'ın veliahtı

Güç tasarruflu mobil depolama

■ IBM, Macronix ve Qimonda firmalarıyla işbirliği içinde, alışıldık flash veri taşıyıcıların yerini birkaç yıl içinde alabilecek yeni bir depolama teknolojisi duyurdu. IBM'in tanıttığı Faz Değişimli Bellek (Phase Change Memory) 500 kat daha

hızlı çalışarak tüm dikkatleri topluyor. Üstelik sıradan bellek modüllerinin yarısı kadar güç harcıyor. Cep telefonlarında ve dijital fotoğraf makinelerinde güçten tasarruf hayli önemli.

Bilgi için: www.research.ibm.com

Yeni cep telefonu

Nokia'dan 100 GB bellekli, projektörlü cep telefonu

■ Nokia geleceğin telefonlarından örnekler gösterdi. 2010 yılında bu aygıtlarda, tümleşik mini projektörler gibi çokluortam işlevleri bulunacak. Şu anda kullanılan 3B sesin kalitesi çok daha yüksek olacak. Gelece-

ğin telefonları, şimdikinden iki kat yüksek çözünürlük sunan VSA ekranlar barındıracak. Cep telefonları kameraları 7x optik yakınlaştırmaya, 10

MP çözünürlüğe erişecek ve HD biçiminde kayıt yapabilecek.

Verilerin depolanması için 100 GB'lık dâhili bellekten faydalanılacak. 2010'da PC'yle senkronizasyon da tarihe karışacak.

Bilgi için: www.nokia.com/nmc

Sansa View

Flash diskli medya çalar

■ SanDisk, Sansa View adlı ürünüyle taşınabilir medya oynatıcı pazarına giriyor. 17 milimetrelilik ince gövdede, sabit disk yerine 8 GB'lık bir flash disk bulunuyor. Bu sayede aygıt güçten tasarruf ediyor ve şoklardan etkilenmiyor.

Aygıtın belleği SD (HC) yuvasından genişletilebiliyor. Cihaz 4 inç'lik geniş ekranında film oynatabiliyor, sesi kulaklık çıkışından ya da tümleşik hoparlöründen verebiliyor. Desteklenen dosya biçimlerinden bazıları MP3, MPEG4 video ve DRM korumalı WMA.

AV çıkışı sayesinde videoları TV'ye aktarmak da mümkün. Üretici firma şarj edilebilir pilin 10 saat müzik ya da 4 saat video oynatabildiğini bildiriyor. Sansa View yılın ikinci çeyreğinde 300 Euro civarı bir fiyattan satılacak.

Bilgi için: www.sandisk.com

İlk HD-DVD

HP ilk resmi PC sürücüsünü duyurdu

■ Hewlett Packard PC'ler için ilk harici HD-DVD sürücü olan hd100 modelini piyasaya sürdü. HD-DVD'nin yanı sıra, aygıt tüm CD ve DVD'leri de okuyor. Tek desteklenmeyen ise DVD-RAM. HD-DVD'ler 2,4x hızında, DVD'ler 5x hızında ve CD'ler 14x hızında okunabiliyor. Aygıt USB 2.0'dan bağlansa da ek bir güç kaynağı şart.

Oynatma için kullanılan yazılım Power DVD; ancak HD-DVD filmlerini bir DVI ya da HDMI bağlantısı üzerinden oynatmak, HDCP kopya korumalı bir grafik kartına düşü-

yor. HP'nin hd100 için istediği fiyat el yakıyor: 590 Euro. Elbette ki bu fiyat çok yüksek. Kıyaslama için, Microsoft'un Xbox için ürettiği HD-DVD aygıtının 200 Euro'dan başladığını belirtebiliriz. Üstelik de bu sürücü, bir hile yardımıyla PC'lerde de çalıştırılabilir.

Bilgi için:
www.hp.com

Apple TV salonda

Apple artık kullanıcıların oturma odasına girecek

■ MacWorld 2007'de iPhone herkesi büyülemiş olabilir, yine de etkinliğin tek yıldızı bu telefon değildi. Zira 2006'nın Eylül ayında iTV adıyla duyurulan aygıt da Apple TV adı altında kullanıcılarla buluştu. Aygıt, filmleri, müzikleri ve fotoğrafları PC'den TV'ye aktararak evinizde konfora yeni bir boyut ekliyor. Tüm ürünlerinde olduğu gibi, Apple bunun için de uygun bir tasarım ve kullanım kolaylığından kaçınmamış. Kutu, PC ya da Mac'lere WLAN'dan bağlanıp iTunes kütüphanesini tümleşik sabit diskinde otomatikman

kopyalıyor. Buna HD videolar da dahil; desteklenen çözünürlüklerse 1080i ve 720p. Dahası, kutu aynı anda beş PC'nin içeriğini alabiliyor. Aygıtın yanındaki gelen Apple uzaktan kumandası sayesinde, kullanıcılar TV'nin başından kalkmadan Apple TV'yi kontrol edebiliyor.

Dâhili W-LAN 802.11n bağlantısı, film ve müziklerin kablosuz aktarımı için biçilmiş kaftan. 540 Mbit/s'ye varan veri aktarım hızları sayesinde, aygıt yüksek çözünürlüklü filmleri hiçbir takılma olmaksızın aktarabiliyor.

Apple, film keyfinin

dorukta yaşanması için yeni bir TV, tercihen HDMI ya da bileşen girişlerine sahip, ince ekranlı bir aygıt kullanılmasını öneriyor. Dijital çevresel ses bile sorun değil, çünkü aygıtın üzerinde optik çıkış da bulunuyor.

Kadı kızının kusuruna gelince, ortalıkta içerik bulunmuyor. iTunes mağazası film ve TV dizilerini Avrupa'da satmaya ancak bu sene başlayacak. Aynı iPhone için de geçerli. Bu Apple aygıtından sadece iTunes müşterileri tam anlamıyla faydalanabilecek.

Bilgi için:
www.apple.com

APPLE TV

Sabit disk	40 GB
TV/Hi-Fi	HDMI, Bileşen video, ses, stereo analog, dâhili IR-alıcısı
Ağ	Ethernet, USB 2.0, Wi-Fi (802.11 a/b/g/n)
Video biçimleri	H.264, MPEG4
Ses biçimleri	AAC, MP3, WAV, Apple Lossless, AIFF
Fotoğraflar	JPEG, BMP, GIF, TIFF, PNG
Aksesuarlar	Apple Remote
Boyutlar	197 x 197 x 28 mm
Ağırlık	1,09 kg
	(48 watt'lık güç kaynağı dâhil)
Fiyat	299 Euro
Çıkış tarihi	Şubat 2007

Yahoo Widgets 4.0

Masaüstüne Yahoo damgası

■ Yahoo, Widgets isimli ürünüyle bilgisayarlar için renkli ve kullanışlı yeni bir masaüstü sistemi sunuyor. Vista çıktığından beri süslü ve transparan menülü masaüstleri oldukça moda. Yahoo'nun Widgets 4.0 sürümü, Google'ın Desktop programına rakip olarak çok daha renkli çok daha eğlenceli bir masaüstü olarak geldi. Kurulumu ve kullanımı

oldukça kolay olan Widgets, masaüstünüze birçok özellik katıyor. Analog ve dijital saatler, hava durumu, borsa ve haber kanalları, işlemci ve bellek ölçer, canlı medya tuşu gibi daha birçok küçük detay bulunuyor. Ayrıca masaüstünde kullanılacak 4.000 adedin üzerindeki çeşitli minik program da Yahoo da indirilmeye hazır bekliyor.

Bilgi için: www.yahoo.com

Yeni ekran kartı

Xpert Vision ATI X1950GT Super

■ Endeks Bilişim Xpert Vision ekran kartlarını Türkiye'ye getirmeye başladı. Radeon X1950 GT Super modelinde 512 MB kapasiteli GDDR3 hafıza modülü bulunuyor. PCI Express arabirimiyle çalışan kartın diğer özellikleri ise 400 MHz RAMDAC, 256 bit veriyolu, DVI bağlantısı, 90 nanometre üretim tek-

nolojisi ve Ultra-Threaded Shader. Microsoft DirectX 9.0, TV out, S-video out, AV out, HDTV out, Dual CRT bağlantısı (seçimlik DVI adaptörüyle), OpenGL 2.0, Avivo, CrossFire.

Kart Windows Vista Premium Ready etiketiyle satılıyor.

Bilgi için: www.endeksbilisim.com

Beyin kontrolü

Neural Impulse Actuator

■ OCZ Technology firması Cebit fuarında NIA (Neural Impulse Actuator), yani Sinirsel İletim Hareketlendirici olarak adlandırılan bir bilgisayar kontrol cihazı tanıttı. Cihaz, insanın merkezi ve çevresel sinir sistemlerinden gelen uyarıcılara göre kişisel bilgisayarları kontrol etme olanağı sunuyor. NIA, beynin, gözlerin ve yüz kaslarının faaliyetlerinden oluşan sinirsel sinyalleri çözme-birleştirme işlemleriyle, bilgisayarı kontrol etmek için çeşitli komutlar oluşturabiliyor. Bu sayede bilgisayarda çeşitli uygulamalar veya oyunlar, NIA sayesinde kontrol edilebiliyor.

Neural Impulse Actuator, bildiğimiz kafa bantlarına çok benziyor. Bu bandın üzerinde, bilgisayara bağlanan kablo bulunuyor. İnsan alnında bulunan üç elektrottan gelen sinyalleri alan NIA, birtakım

çözme ve birleştirme işleminin ardından çeşitli komutlara çeviriyor ve bilgisayara iletiyor. Alından gelen söz konusu sinyaller gözlerin, beynin ve yüz kaslarının faaliyetlerine göre oluşan sinyalleri temsil ediyor.

NIA'yı kullanmak için, tıpta kullanılan ECG cihazındaki gibi elektrot kremi kullanılmıyor. Bu sayede kullanıcıların cihazı her kullandığında bu tarz bir sıkıntı çekmesi gerekmiyor. Ayrıca OCZ Technology, ürettiği NIA cihazının kullanımını öğrenmek için yalnızca iki dakikalık bir sürenin yeterli olacağını söylüyor.

Bilgi için: www.ocztechnology.com

Mobil posta kutusu

Google Mail şimdi de cepte

■ Google, hatırlanacağı üzere 2,8 GB kapasiteli posta kutusunun kullanımını geçtiğimiz aylarda davetiyesi olmayan internet kullanıcılarının da hizmetine sunmuştu. Firmanın bir sonraki adımı cep telefon-

larına yönelik e-posta servislerini de geliştirmek oldu. Kullanıcılar artık yoldayken de servisin tüm özelliklerine ulaşabilecek, e-postaları okuyacak, cevaplayacak, kategorilere ayırabilecek ve

son derece etkin arama özelliğinden yararlanabilecek. Tek kısıtlama cep telefonlarında gelen kutusunun bağlantı maliyetini artırmamak için otomatik olarak güncellenmesi. Gereksinimlere gelince:

Kalıcı kullanıcı verilerine izin veren ve SSL'le şifrelenmiş verileri aktarabilen XHTML destekli tarayıcıya sahip bir cep telefonu.

Bilgi için:
www.googlemail.com

PlayStation 3 Türkiye'de

En çok beklenen oyun konsolu sonunda Avrupa kıtasına ulaştı

■ Sony'nin, milyonların tercihi olan oyun konsolu PlayStation'ın yeni sürümü PlayStation 3, artık Türk oyun severlerle de tanışıyor. Önce Amerika ve Japonya'da rafları süslemeye başlayan PlayStation 3, Avrupa ile aynı anda, Mart ayında ülkemizde de piyasaya sunuldu. Yalnızca oyunları değil, film izleme ve müzik dinleme gibi özellikleriyle de ev eğlence sisteminin ayrılmaz bir parçası haline gelen PS1, PS2 ve PSP'nin ardından, yeni nesil PS3 pek çok sıra dışı özelliği ve işlevi beraberinde getiriyor.

ve filmler izlenebilecek. Cell işlemcisi sayesinde saniyede 200 milyar işlem yapabilen PS3, kablolu ve kablosuz bağlantı seçenekleriyle, yüksek hızda internet bağlantısıyla, yüksek görüntü kalitesiyle, zengin oynatma seçenekleri ve üstün ses kalitesiyle kullanıcılara sınırsız eğlence vaat ediyor.

Multimedya: İnternet, film, müzik

PS3'ün hızlı internet bağlantısı, Wi-Fi, Bluetooth, Blu-ray, DVD, CD ve MP3 çalar,

MS/SD/MMC kart okuyucu ve yazıcı, klavye, web cam, mikrofona bağlayabilme gibi pek çok çoklu ortam becerisi bulunuyor. Mart sonunda piyasaya sunulacak olan PlayStation 3, Türkiye'de Sony Eurasia garantisi ve teknik hizmet desteğiyle oyun severlerle buluşacak.

PS3 ile Türkiye'de yayımlanacak oyunlar:

- **Resistance:** Fall of Man, MotorStorm
- **Genji:** Days of the Blade
- **Formula One Championship Edition, Ridge Racer 7, Call of Duty 3**
- **Marvel:** Ultimate Alliance
- **Tony Hawk's Project 8**
- **Full Auto 2:** Battle Lines
- **Sonic the Hedgehog, Virtua Fighter 5, Virtua Tennis 3**
- **World Snooker Championship 2007 NBA 2K7, NHL 2K7**
- **Def Jam:** Icon, Fight Night

ŞIK KASA Yeni konsol ince ve küçük boyutlu bir PC'yi andırıyor.

Round 3, NBA Street 4 Homecourt 2007, Need for Speed Carbon

Temel özellikleri

- **İşlemci:** Cell
- **Hafıza:** 512 MB
- **Sabit disk:** 20/60 GB
- **Video çıkışı:** 1.920 x 1.080 (1080p full HD)
- **Uyumlu film/müzik biçimleri:** Blu-Ray, DVD filmleri, MP3, Mpeg4, Mpeg1
- **Uyumlu oyun biçimleri:** Blu-Ray (Full HD), PlayStation 2 oyunları
- **Bağlantılar:** HDMI (TV), RGB (TV), USB 2.0 (USB fare, klavye, sabit disk vs...)
- **Kablosuz bağlantılar:** 802.11b/g (Wi-Fi) ve Bluetooth
- **Kontroller:** Bluetooth veya USB bağlantısı
- **İnternet bağlantısı:** Gigabit Ethernet
- **Ses çıkışı:** Dolby 5.1 ve DTS

HD: Yüksek çözünürlüklü oyunlar

Yeni PS3'ün en can alıcı özelliklerinden biri HD (High Definition – Yüksek tanımlı görüntü) standardını destekliyor olması. Yüksek çözünürlükte tam HD video çıkışı elde edilen PS3'te, DVD'nin yanı sıra Blu-ray Disc üzerindeki oyunlar da oynanabilecek

Vista'lı mini PC

Sony VGN-UX1XN

■ Sony, UMPC konsepti üzerindeki çalışmalarını sürdürüyor. Mühendisler VGN-UX1XN adlı mini PC'de boyutları 95

x 150 x 38 mm'ye, yani kalın bir PDA ölçülerine düşürmeyi başarmış. Yalnızca 600 gram ağırlığındaki kasa özellikleri açısından birçok PC'den geri kalmıyor. 1.33 GHz hızında Intel Core Solo işlemci, 1 GB RAM, 32 GB flash bellekli Solid State Disk (SSD). Köşegen uzunluğu 4,5 inç'i bulan ekranın çözünürlüğü 1.024 x 600. Ancak fiyat 2.700 Euro düzeyinde.

Bilgi için: www.sony.com

Weeny USB bellek

Hem hızlı hem yüksek kapasiteli

■ Inca, Weeny USB bellekleri piyasaya sürdü. Estetik tasarımı ve hızlı veri aktarımıyla öne çıkan Inca Weeny USB bellekler, siyah ve beyaz olmak üzere iki farklı renk seçeneğine sahip. 1GB, 2GB, 4GB ve 8GB'lık seçenekleriyle dört farklı kapasitede gelen ve sınırsız yazılıp silinme özelliği olan Inca Weeny USB'ler, ülkemize Pasifik Bilgisayar tarafından getiriliyor.

Bilgi için: www.pasifikbilgisayar.com

Özellikler

- USB 2.0 (USB 1.1 uyumluluğu)
- Windows ME, 2000, XP, Mac OSX
- 1GB için okuma hızı 10 MB/sn. yazma hızı 3 MB/sn.
- 2GB için okuma hızı 20 MB/sn. yazma hızı 6 MB/sn.
- 4GB için okuma hızı 20 MB/sn. yazma hızı 6 MB/sn.

Beyaz karizması geri döndü

Sapphire AM2 MicroATX anakart, hem rengi hem özellikleriyle dikkat çekiyor

■ Kompakt ve multimedya sistemler için ideal bir çözüm arayan SAPPHIRE Technology, AMD tabanlı yeni anakartını piyasaya sürdü. Bu modelde HDMI çıkışı, tümleşik VistaTM Premium desteği hazır grafik kartı, HD 8-kanal Dolby Digital Live ses ve diğer bir dizi özellik bulunuyor.

AMD 690G yonga seti

SAPPHIRE'in yeni PURE Innovation HDMI modeli, en son sürüm AMD 690G yonga setini desteklerken, IEEE 1394 (FireWire) arayüzlerine, HDMI, VGA ve DVI çıkışlarına da sahip. SAPPHIRE'in ticari markası White PCB (beyaz PC Kartı) üzerinde geliştirilen yeni SAPPHIRE PI-AM-2RS690MHD, AMD'nin güçlü AM2 işlemci aileleri için sağladığı desteği mevcut tümleşik

özellikleriyle tamamlıyor.

8 GB'a varan genişlikte çift kanallı DDR2 hafızasını destekleyen bu anakart, üzerinde tümleşik ATI Radeon X1250 grafik yongası bulunduruyor ve HDCP1.1 özelliğini desteklediği gibi, Vista Premium onayı da taşıyor. Ürün, mükemmel video kalitesi ve performansı için, oldukça rağbet gören ATI Avivo teknolojisini destekliyor. HDMI 1.2 çıkışına ek olarak, 1080p desteğine sahip

standart bir VGA bağlantısı da üründe unutulmamış. Ayrıca DVI-D özelliği, bir PCI-Express DVIIO kartı üzerinde bulunmakta olup, böylece 2.550 x 1.600 çözünürlüğe kadar çift hatlı DVI çıkışını mümkün kılıyor. Aygıtın ayrı bir TV çıkışı da bulunuyor. Eğer sonradan bir PCI-Express grafik kartı

kullanılırsa, sistem dört monitöre kadar Surround View özelliğini destekliyor.

Bilgi için:

www.sapphiretech.com/tu/

Sapphire PURE Innovation teknik özelliklerinin özeti

Model: PURE Innovation

HDMI PI-AM2RS690MHD

Yonga seti: AMD 690G

Soket: AM2

Hafıza iletişim hattı:

4* DDR2 Çift 800/677/533 (Maks. 8 GB)

Yuvalar: 1* PCI-E x16, 1* PCI-E x1, 2* PCI

Portlar: 10*USB 2.0

(4+4+2), IEEE 1394 (2)

4*SATA-II, ATA133, FDD

Video: HDMI, VGA, (DVIIO)

Ses: HD 8-kanal ses / SPDIF çıkışı/ HDMI

Com portlar: Gbit LAN, COM, Paralel port

MICROSOFT'UN YENİ OFFICE PAKETİ TESTTE

Office 2007 kimin için gerekli?

Microsoft'un ofis paketi hem arayüzü ve hem de kullanım özellikleriyle baştan aşağı yenilendi. CHIP, Office 2007'nin terfiye değer olup olmadığını test etti.

■ Word'deki 1.500'den fazla özellikten kaçını bugüne dek en azından bir kez kullandınız? Peki Excel'deki işlevlerden birine erişmek için kaç kez üçüncü bir alt menüye girmek zorunda kaldınız? Microsoft geliştiricileri bu soruyu nihayet kendilerine de sormuş olmalı ki, sonuçta Office paketinin arayüzünü tümüyle yenileme yoluna gitmişler. Yeni arayüz Fluent adını taşıyor ve özellikle o anki işler için önemli olan seçenekleri sunuyor. Microsoft'a göre bu değişiklik kullanıcılara her zamankinden daha hızlı çalışma ve daha profesyonel sonuçlar üretme fırsatı veriyor.

Word 2007: Tasarım için birkaç tık yeterli

Değişiklikler sıradan bir metin dosyası üzerinde çalışırken bile kendini göstermeye başlıyor. Word'te değişiklikleri gerçek zamanlı olarak izlemek için tek tıklama yeterli. Oysa Word 2003'te değişiklik yapmak istediğinizde menüye yeniden girmek durumundasınız.

Tasarım konusunda da size

hız kazandıracak iyileştirmeler söz konusu. Başvurular sekmesine tıklayarak içindekiler tablosu, dipnotlar, alıntılar ve kaynakça gibi başlıklar altında toplanan en önemli özelliklere ulaşabilirsiniz. Dipnot hazırlamak için de artık alt menülerle

boğuşmanız gerekmiyor ve tek tıklama yeterli oluyor. Word'ün 2007 sürümüyle birlikte tablo hazırlamak keyifli bir hal alıyor. Tablo seçeneği üzerinden hücre sayısını belirlerken gerçek zamanlı önizleme özelliğinden yararlanabilirsiniz. Hazır-

ladığınız belgeyi ücretsiz Microsoft eklentisi sayesinde PDF biçiminde kaydedebilirsiniz.

Excel 2007: Büyük tabloları okumak kolaylaştı

Yeni grafik tasarımları, geliştirilmiş otomatik formül tamamlayıcısı ve konforlu hata düzeltme özelliği, istatistikçilerin ve tablolara ihtiyaç duyan diğer kullanıcıların kalplerinin daha hızlı çarpmasını sağlayacak. Excel 2007'yi en etkin biçimde kullanmak için son derece kapsamlı bir yıllık rapordan yararlandık. Excel belgeyi yükler yüklemeyi ilk problemleri tespit etti. Hücreler hatalı biçimlendirilmişti ve metin alanlarında sayıların bulunduğu konusunda bizi uyardı. Tek bir tıklamayla her şey yeniden yoluna girdi. Oysa bir önceki sürümde problemi çözmek için hücrelerin her birine teker teker tıklamak gerekiyordu. Ayrıca ilgili hücrelerde görülen küçük yeşil ok Excel'in müdahale etmesi gereken noktalara işaret ediyor. Excel 2007'de derseniz hücrelerdeki değerleri grafiksel izle-

OFFICE 2007 PROFESSIONAL

DEĞERLENDİRME

SİSTEM BİLGİ	Windows XP/Vista
FİYAT	500 \$
FİYAT/PERFORMANS	orta

OFFICE 2007: BİR BAKIŞTA TÜM SÜRÜMLER

	Home & Student	Standard	Small Business	Professional	Ultimate
Word 2007	✓	✓	✓	✓	✓
Excel 2007	✓	✓	✓	✓	✓
PowerPoint 2007	✓	✓	✓	✓	✓
OneNote 2007	✓				✓
Outlook 2007		✓	✓	✓	✓
Publisher 2007			✓	✓	✓
Access 2007				✓	✓
InfoPath 2007					✓
Groove 2007					✓
Sıfırdan kurulum	150 \$	400 \$	450 \$	500 \$	680 \$
Yükseltme sürümü	/	240 \$	280 \$	330 \$	540 \$

Kaynak: amazon.com

menizi sağlayan çubuklardan yararlanabilirsiniz.

Outlook 2007: E-postaları daha hızlı bulmak

Outlook'ta önceki sürümlerde e-posta düzenlemesi karmaşık alt klasörler üzerinden yürütülüyordu. Oysa 2007 sürümüyle tüm iletişim tek bir arabirim üzerinden gerçekleştiriliyor. Gelişmiş arama özelliği sayesinde anahtar sözcüklerle kolayca arama yapabilirsiniz. E-posta istemcisi ilgili e-postaları kısa süre içerisinde listeliyor. Microsoft'un yeni yığın posta filtresi sayesinde reklâm amaçlı yüzlerce e-postanın gelen kutusunu boş yere işgal etmesini engelleyebilirsiniz.

PowerPoint 2007: 3B nesnelerle kusursuz sunuşlar

Test için oluşturduğumuz Powerpoint sunumu normal metinlerin yanı sıra fotoğraf, küçük resim, şekil, animasyon ve grafikler de içeriyor. Microsoft çok daha fazla kullanışlı ve modern tema içerdiğinden, sunum hazırlamaya başlamak son derece kolay. Dilerseniz hoş 3B nesneler ve videolar da ekleme şansına sahipsiniz.

Sonuç: Terfiye değer yenilikler

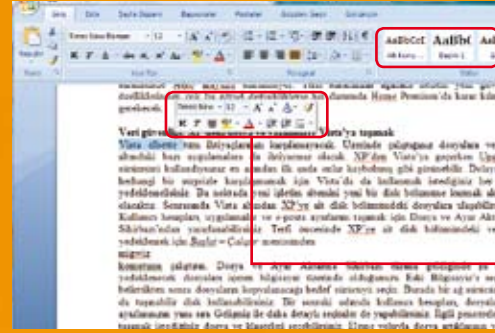
Yeni arayüz ve kullanım özellikleri eski bir Office kullanıcısıysanız sizi tereddüde itebilir. Ancak birkaç günlük kullanımın ardından Fluent arayüzünden vazgeçmek size hayli zor gelecektir. Testlerimiz Office 2007'nin eskisinden daha kullanışlı olduğunu gösteriyor. 500 dolar fiyatlı Professional sürümünün fiyatı her kullanıcıya hitap etmeyebilir. Outlook ve Access gibi araçlardan vazgeçebilecek kullanıcılar 150 dolarlık Home & Student sürümünü edinebilir.

Bilgi için:

www.microsoft.com/turkiye

Office 2007'deki en önemli yenilikler

WORD

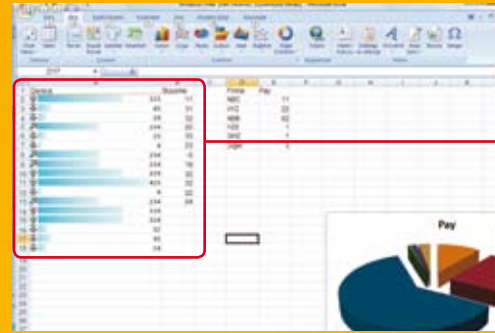

DAHA HIZLI Metindeki değişiklikleri gerçek zamanlı izleyebilirsiniz.

Özelliklerinden çok bu görsel değişiklikler her du...
Veri güvenliği: Veri güvenliği, bir belgeyi korumak için...
Veri güvenliği: Veri güvenliği, bir belgeyi korumak için...

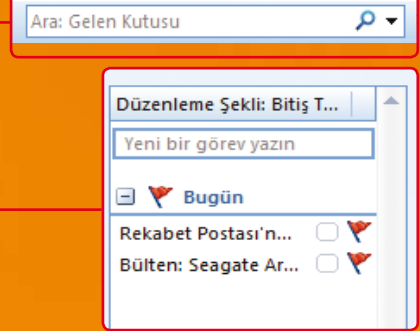
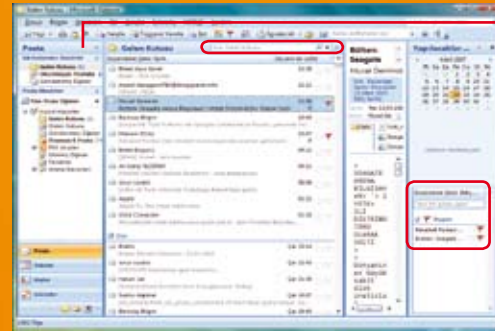
EXCEL

PROFESYONEL Grafiğe dönüştürülen değerler, tablo okumayı kolaylaştırıyor.

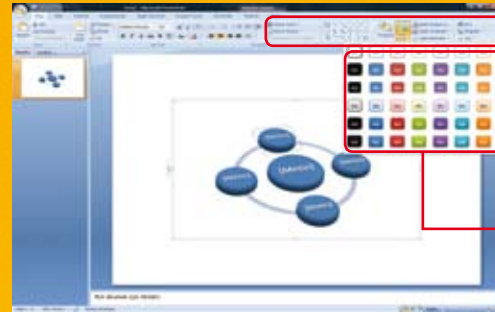
Derece	A	B
1		323
2		43
3		24
4		234
5		23
6		4
7		234
8		234
9		324
10		423
11		4
12		234
13		324
14		324
15		32
16		43
17		23

OUTLOOK

ANLAŞILIR Tüm özellikler bir arada; posta kutusu, takvim ve görevler...

POWERPOINT

MODERN 3B efektlerle Powerpoint sunumlarının görselliğini arttırabilirsiniz.

kisa kısa...

► E-work&travel

Work&Travel, üniversite öğrencilerine yaz tatilleri boyunca sezonluk bir işte çalışarak hem tatil yapma, hem para kazanma hem de yurt dışı deneyimi yaşama imkanı sağlayan kültürel bir değişim programı. Programa, orta düzeyde İngilizce bilen, not ortalaması 2.00'in üzerinde ve 18-26 yaş arasında olan üniversite öğrencileri katılabiliyor. Öğrenciler 5,5 - 10 USD arasında değişen saat ücretleriyle çalışıyorlar. Haftalık ortalama çalışma süresi 30-40 saat arasında değişiyor. ilgili seminere 10 Nisan Salı günü Advis'in Etiler ofisinde katılabilirsiniz
Telefon: 0212 283 4124
Bilgi için:
www.advis.com.tr

► Web'de sürpriz son

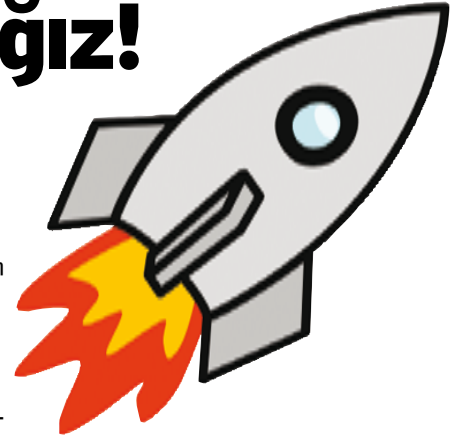
CBR WebJini programı sayesinde, kurumsal, bireysel ya da ticari bütün bilgisayarlarda tamamen veya kontrol edilebilir erişim engelleme seçenekleri ile sağlam bir güvenlik duvarı inşa edilebiliyor. CBR WebJini Bireysel internet filtreleme programı sayesinde şiddet-terör, pornografi-erotizm, uyuşturucu, kumar oyunları, küfür-hakaret gibi zararlı içeriği olan siteleri engelleyerek, çocuğunuzun internette güvenle sörf yapmasını sağlayabiliyorsunuz.
Bilgi için:
www.webjini.com.tr

Fezaya ulaşacağız!

TTNet ADSL fiyatlarını düşürdü

■ Türk Telekom'un aylardır beklenen ADSL indiriminden sonra, son kullanıcılara servis götürülen iştiraki TTNet de ADSL ücretlendirmesinde yeni yapılanmaya gitti. Kullanıcılar, ilk bağlantıda bir defaya mahsus olarak ödedikleri 59 YTL'lik bağlantı ücreti yerine artık sadece 29 YTL ödeyecekler. Ayrıca, 1.024 Kbps 3 GB kotalı pakete sahip kullanıcıların kotası 4 GB'a çıkarılırken, aylık ücretler aynı kalıyor. 6 ve 9 GB kotalı paketlerde ise fiyat indirimi yapılıyor. Buna paralel olarak, 6 GB kotalı pakete sahip kullanıcılar geçtiğimiz döneme göre yüzde 20'lik indirimle 49 YTL yerine 39 YTL, 9 GB kotalı pakete sahip kullanıcılar ise yüzde 29'luk indirimle 69 YTL yerine 49 YTL aylık ücret ödeyecek. TTNet kotasız internet paketleri kullanıcıları için ise fiyatlarda yüzde 39'a

varan indirimler sunuluyor. Buna göre 89 YTL olan 512 Kbps hızındaki paketin aylık ücreti 79 YTL'ye, 139 YTL olan 1.024 Kbps hızındaki paketin aylık ücreti 99 YTL'ye ve 229 YTL olan 2.048 Kbps hızındaki paketin aylık ücreti de 139 YTL'ye düşüyor. 256 Kbps hızındaki kotasız paketin aylık ücreti ise sabit kalıyor. Tarifeler 1 Nisan 2007 tarihinden

itibaren geçerli olacak ve takip eden dönemin faturalarına yansıtılacak.

Bilgi için:
www.ttnet.net.tr

1024 / 256 Kbps kotalı ADSL fiyat tarifi

Kota (GB)	4 *	6	9
Eski aylık ücret (YTL)	29	49	69
Aylık ücret (YTL)	29	39	49
İndirim yüzdeleri	-	20	29
Kota aşımı (YTL/MB)	0,0100	0,0090	0,0080

* Geçtiğimiz dönem 3 GB'lık kotalı bağlantıya sahip kullanıcıların kotası 4GB'a çıkarılırken, aylık kullanım ücretlerinde değişiklik yaşanmıyor.

Limitsiz ADSL internet erişim fiyatlandırılmaları

ADSL erişim hızı (Kbps)	256 / 64	512/128	1.024/256	2.048/512
Eski aylık ücret (YTL)	49	89	139	229
Aylık ücret (YTL)	49	79	99	139
İndirim yüzdeleri	-	11	29	39

Yeni bir dünya rekoru

111 megapiksellik astronomik kamera

■ Amatör fotoğrafçıların da profesyonellerin de rüyalarında görebileceği bir rakam. 111 MP gibi akıllara durgunluk verici çözünürlükte bir kamera. Bu piksel devi, Semiconductor Technology Associates (STA) tarafından üretilmiş. 10 x 10 cm boyutlarındaki yonga, sıradan fotoğraf makinesi örtücülerinin (enstantane)

sınırlarını aştığından, Bonn Üniversitesinde bu iş için özel bir örtücü geliştirilmiş. Ama bu boyutlu örtücüler Argelander Enstitüsü'nde sıradan sayılıyor.

Enstitü hâlihazırda gözlemevleri için daha büyük boyutlu örtücüler üretiyor. 111 MP'lik yonga da hassasiyete had safhada gereksinim duyulan astronomi alanında

kullanılacak. Kameranın gökten örnekler almak için milyonlarca fotoğraf çekmesi ve 111 milyon pikselin her biri için enstantane süresinin saniyenin binde birinden kısa olması gerekiyor. Gök cisimlerinin parlaklıkları ancak bu şekilde doğru ölçülebiliyor.

Bilgi için:
www.astro.uni-bonn.de/~ccd/shutters/index.php

Ali Kızıl
alikizil@gmail.com
IT Proje Koordinatörü

YORUM

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Linux'a yeni masaüstü

Geçtiğimiz ay içerisinde birçok hata giderimi ve yeni kullanıcı özellikleri ile Gnome 2.18 kullanıma sunuldu.

Geçtiğimiz Mart ayı içerisinde Gnome 2.18 sürümü duyuruldu. Böylelikle ilk defa 3 boyutlu satranç, sudoku bulmaca ve çevrimiçi oyunların içinde hazır bulunduğu bir dağıtım oluşturmuş oldu.

Yeni sürümde yer alan görsel arabirimdeki gelişmeler, masaüstü gereçlerindeki performans artışı ve bütünlük yazılımların sayısındaki yükseliş, geliştiriciler tarafından "Mükemmelliğe giden yoldaki ilerici bir sürüm" sloganıyla vurgulanmış. Kullanıcıların özellikle tümleşik internet gezgini ve tema desteğine bakmalarını istemişler.

Masaüstü kullanıcı güvenliği sisteme tam olarak entegre edilmiş. Dijital imzalı çevrimiçi görüşmelerden, şifrelenmiş e-postalara ve dosyalara kadar her yerde kişisel şifreleme yapabileceğiniz kullanıcı dostu arabirimler hazırlanmış. Ayrıca uluslararasılaştırmada, dil destekleri artırılmış. Yeni sürümde Tomboy adlı not uygulaması ile masaüstüne önemli bilgileri iliştiirebilmeniz, Deskbar gereci ile en son üzerinde çalışılan dökümanların adlarına ve konularına hızlıca ulaşılabilmeniz, Disk Usage Analyzer ile diskteki boş alan durumu gözleyebilmeniz, Power Manager ile pil güç ayarları belirleyebilmeniz, artık Document Viewer ile aynı dosyayı birden çok kez açabilmeniz, belgelerinizi Seahorse ile şifreleyebilmeniz, yine Seahorse tarafından diğer şifreleme bilgilerinizi tutulabilmeniz, glChess ile bilgisayara veya

arkadaşlarınıza karşı 3 boyutlu satranç oynayabilmeniz ve Sudoku ile Japon bulmaca diyarında yolculuğa çıkabilmeniz, göze batan diğer önemli özellikler olarak sıralanabilir.

Bunların yanı sıra müzik CD'lerindeki gibi ses dosyalarının OGG, MP3 ve AAC biçiminde hızlıca diske aktarılabilmesi, Audigy 2 gibi ileri seviye ses kartlarına desteklerin artırılması, Çince ve Japonca için dikey ve Arapça için yatay metin konumlandırma altyapısının iyileştirilmesi, text-to-speech motoruna Loquendo, Cepstral Swift ve eSpeak sürücülerini

de sürümüne eklenen yan işlevler.

Yeni sürüm, Debian, Fedora, Mandriva, Suse, Red Hat ve

Ubuntu kullanıcıları dağıtımlarına ait yazılım depolarından hemen indirebilir. Ama KDE 4 için hala çok erken.

KDE'nin yol haritası, 23 Ekim'den önce KDE 4 için kararlı bir sürüm olmayacağını işaret ediyor. Mayıs ayının başında Alpha sürümü hazırlanacak olan KDE için öncelikli hedefler arasında, KOffice 2.0 ve Phonon multimedia API desteği var.

Çizimleri ve metin konumlarını çok daha fazla destekleyen "uyumlu" bir KOffice ve geliştiriciler için çoklu ortam uygulamalarında kullanabilecekleri Gstreamer, Helix, xine vb. motorlarına erişebilen sağlam bir API bu hedeflerin ayrıntıları içinde. Alpha'dan itibaren, geliştirici takım üç boyutlu masaüstü, kolay kullanımı sağlayan masaüstü gereçleri ve geliştirilmiş yazıcı desteği gibi konulara eğilmeyi düşünüyor.

"Mükemmelliğe giden yoldaki ilerici sürüm."

Dijital televizyona hazır mısınız?

Video Home Twin TV Show

■ VideoHome firmasının ürettiği "Twin TV Show" isimli ürün Dijital TV (DVB-T) ve Analog TV alanında uygun bir çözüm. Özellikle 2007 yılı ortalarında popüler olması beklenen DVB-T teknolojisini destekleyen kanallar, şu anda

sadece İstanbul, Ankara ve İzmir'de yayında. Toplam 5-6 adet olan bu dijital kanallarda DVD kalitesinde TV seyretmek sadece minik antenlerle mümkün oluyor. Twin TV Show isimli ürün aynı zamanda normal analog (Air TV)

kanalları da alabildiği için, tüm Türkiye'de kullanılabiliyor. Cihaz, PIP (Picture in Picture) OSD, EPG, Teletext, altyazı desteği, Mpeg2 kayıt ve oynatma, izlerken resim alma gibi birçok yeni özelliğe sahip.

Bilgi için: www.zune.net

Pardus 2007.1 Felis chaus

Pardus'un yeni sürümü çıktı

■ Pardus'un son kararlı sürümü olan Pardus 2007.1 Felis chaus, www.pardus.org.tr adresinden ücretsiz indirilmeye açıldı. Pardus, 2003 yılı sonlarında başlatılan bir proje kapsamında TÜBİTAK UEKAE (Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü) bünyesinde geliştirildi. 16 kişilik deneyimli ve yetkin bir ekip eliyle geliştirilen Pardus'a destek veren çok sayıda gönüllü geliştirici ve katkıcıdan oluşan bir topluluk da oluştu.

GPL: Genel Kamu Lisansı

Pardus, Linux çekirdeği etrafında ve genellikle GPL (Genel Kamu Lisansı) ile özgürce dağıtılan uygulama yazılımlarından oluşan açık kaynak kodlu bir işletim sistemi. GPL'e göre Pardus'u dilediğiniz gibi istediğiniz sayıda makinede çalıştırabilir, kaynak koduna göz atıp isterseniz özgürce değiştirebilir ve GPL lisansını değiştirmeden yeniden dağıtılabiliyorsunuz. Pardus tek bir CD üzerinde geliyor, ortalama 25-30 dk. içerisinde bilgisayarınıza kuruluyor ve bir masaüstü kullanıcısının

gereksinim duyacağı her türlü yazılımı da içeriyor. Bir diğer işletim sisteminde "ayrıca para ödeyerek" satın almak zorunda kalacağınız ofis, internet, çoklu ortam, oyun ve grafik uygulamalarının özgür alternatiflerini, Pardus 2007 içinde barındırıyor.

Hazır yazılım: Anahtar teslimi kurulum

Pardus'u yüklediğinizde sisteminizde CD/DVD yazıcı, gelişmiş grafik/resim düzenleme aracı, görüntü/ses oynatıcıları ve çok sayıda oyun kurulu olarak geliyor. Tüm bu uygulamalara ek olarak, Pardus depolarında bulunan ve sayıları her geçen gün artan 1.500 kadar yazılım, kullanıcılara geniş bir

uygulama yelpazesi sunuyor.

Pardus 2007.1 Felis chaus da çok sayıda yenilik içeriyor. Bunların bir kısmı küresel özgür yazılım camiası tarafından üretilen yazılımların güncellenmiş sürümleri. Bunun yanında Pardus proje ekibi tarafından geliştirilen Pardus teknolojilerinde de önemli yenilikler var. Pardus 2007.1 şimdi kullanıcılarına, daha kararlı, çevirileri tamamlanmış ve güncellenmiş altyapısının yanı sıra göze de hitap eden KDE 3.5.6'yı sunuyor.

Pardus'un paket yönetim sistemi PiSi de güncellemelerden payını aldı. PiSi artık daha etkili aramalar yapabiliyor ve depo güncellemelerinde %40'tan fazla hız

artışı var. Kullanıcılar bundan böyle depo güncellemelerindeki hızlanmadan ve paket isimlerinde büyük/küçük harf duyarlılığı olmadan arama yapabilme özelliğinden, ayrıca özet ve açıklama bilgisinden yararlanabilecek. Ağ yöneticisi uygulaması artık WPA desteği ile geliyor ve kablosuz ağların durumunu güzel bir arayüzle gösteriyor. Bu, Pardus 2007'den beri en çok istenen özelliklerden biriydi.

Dil: Türkçe'ye tam destek ve yazım denetimi

Pardus'u diğer işletim sistemlerinden ayıran en önemli özelliklerden biri, Zemberek yazılımı ile gelen Türkçe yazım denetimi desteği. Ofis uygulamaları yanında masaüstünde yer alan hemen her uygulamada (internette gezinirken, e-posta yazarken, sohbet ederken vb.) Türkçe denetimi yapılabiliyor. Pardus'un yeni sürümü, ismini Anadolu'nun nesli tehlike altında olan son büyük kedilerinden Felis chaus'dan alıyor. Sazlık Kedisi diye bilinen bu tür, bazen "Bataklık kedisi" olarak da tanımlanıyor. <http://www.pardus.org.tr>

FELIS CHAUS Anadolu'nun nesli tükenen vahşi kedilerinden Felis Chaus, Pardus'a ismini verdi.

Gammaz kamera

Hırsıza kulak kesiliyor

■ Sound Intelligence adlı Hollanda firması şüpheli sesleri "dinleyen" kameralar üretiyor. Eğer kamera bir

şeyden kuşkulanırsa polise bir sinyal yolluyor ve polisler de kamerayla suçluyu görebiliyor. Firmadan Derek van der

Vorst, ürünün ardında yatan fikri şöyle açıklıyor: "Hırsızlıkların %90'ında önce sözlü tartışma gerçekleşiyor."

Bilgi için:
www.soundintel.com

DirectX 10: Gerçekçi oyunlar

Yeni geliştirilen, eksiksiz DirectX 10, sadece Microsoft'un yeni işletim sisteminde çalışıyor. Grafik konusunda ise dev bir adım vaat ediyor.

■ Microsoft, Windows Vista'yla birlikte, dört yılı aşkın bir süreden beri ilk kez oyun arabiriminin yeni bir sürümünü çıkarıyor: DirectX 10. Atası gibi, DirectX 10 da aynı görevi üstleniyor; yani oyunlarla grafik, ses ve giriş donanımları arasında arabuluculuk yapıyor. Teknik gelişmelerin büyük kısmı, Direct 3D 10 adlı grafik bileşeninde gerçekleşiyor. DirectX 8.1'den DirectX 9.0'a geçişin aksine, Microsoft gelişmiş özellikler eklemekle kalmamış, grafik API'sinin (Application Control Interface, yani Uygulama Denetim Arabirimi) mimarisini baştan aşağı yenilemiş. Microsoft geliştiricileri, bazı yeni özellikler uğruna DirectX9'la geçmişe dönük uyumluluktan vazgeçmişler. Bu özellikler arasında Unified Shader (Birleşik gölgeleyici), bireysel geometrik hesaplamalar, ekran kartı sürü-

cüsü ve fiziksel ivme için yeni modeller yer alıyor. "Eski" işlevler ise sadece kopyalanmış.

Birleşik gölgeleyici: Yongalar kullanılıyor

Direct 3D'nin en büyük gelişimi, artık grafik yongalarının (GPU) tümüyle programlanabilmesine izin veren Shader 4.0 modeli. Bugüne kadar GPU'ların Vertex Shader'daki ızgara modellerini ve Pixel Shader'daki arabirimleri hesaplamak için ayrılmış, bu işe adanmış iş hatları, yani aritmetik birimleri vardı. Bu bölünme yüzünden yongalardaki aritmetik mantık birimleri çoğu zaman boş boş bekliyordu.

Direct 3D 10 ise istenildiğinde farklı görevleri yerine getirebilen birleşik gölgeleyici mimarisine sahip. Grafik işlemcilerinin yeniden tasarlanması sadece donanım potansiyelinin sonuna

kadar değerlendirilmesini değil, GPU'ya daha fazla görev verilebilmesini de mümkün kılıyor. Örneğin, GPU artık basit fizik hesaplarını yapabiliyor. Esnek yonga tasarımı sayesinde DirectX 10 uyumlu bir GPU, normalde ana işlemciye soğuk terler döktüren çok sayıda görevin altından kalkabiliyor.

Geometrik gölgeleyici: Bitkiler büyüyor

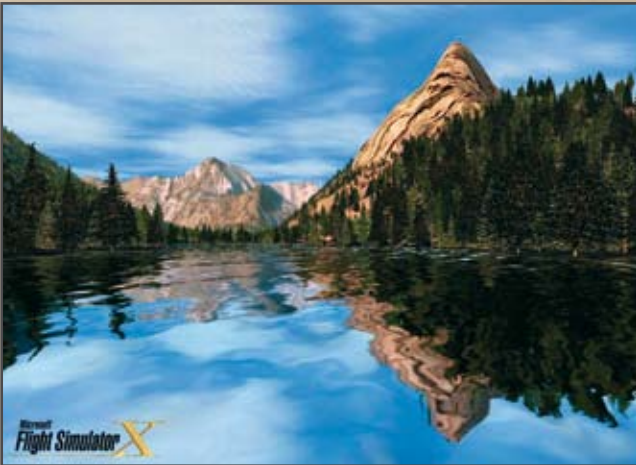
DirectX 10 bu esnek programlamanın avantajlarından hemen faydalaniyor. Vertex gölgeleyici gibi, yeni geometri gölgeleyiciler de nesnelerin siluetlerini hesaplayabiliyor. Buna ek olarak, üçgenler ekleyerek nesnelerin biçimlerini değiştirebiliyorlar. Bu daha önce benzeri görülmemiş yenilik; GPU'ların bir 3B sahnenin unsurlarına doğrudan müdahale etmesini sağlıyor. Nesnelerin

bu şekilde değiştirilmesi hem yayılan sis ya da su gibi fiziksel efektleri hesaplamayı kolaylaştırıyor, hem de bitkilerin birbirinden bağımsız büyümesi gibi sahnelerin bilgisayarın merkezi işlemcisine (CPU) gerek kalmadan görüntülenmesine izin veriyor. Ana işlemciye soluklanması için fırsat verildiğinde, daha gerçekçi 3B sahneleri ayarlandırmak mümkün oluyor.

Yeni 3B sürücüsü: Sistemle bütünleşmiş

Her yeni DirectX sürümü, yeni grafik kartı sürücüsü gerektiriyor. Firmalar DirectX 10'a geçişte büyük bir değişim yaşayacak. Yeni WDDM (Windows Ekran Sürücü Modeli) iki farklı çalışma kipi tanımlıyor.

Arka planına biraz daha eğilecek olursak, temelde bir işletim sistemi iki farklı çalışma kipinde birden etkinlik gösterir:

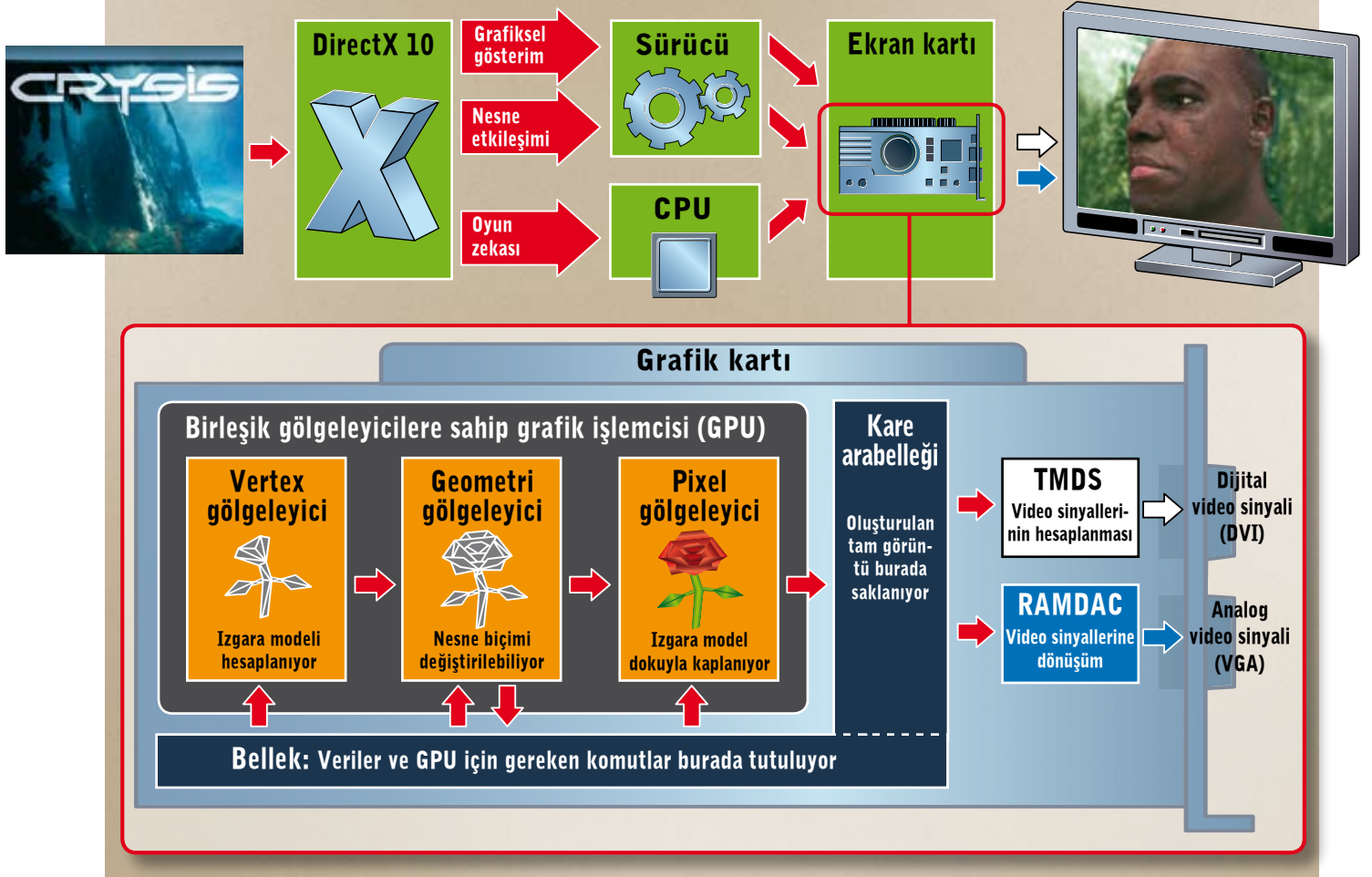
DIRECT 3D 9 Eski DirectX fena görünmüyor. Ama su ve gökyüzü gerçekçi ayrıntılardan yoksun. Bitki örtüsünün de yaprakları az sayıda.

DIRECT 3D 10 DirectX 10 sayesinde görüntünün gerçekçiliği adeta sınıf atlamış. Su, bitki örtüsü ve gökyüzünün fotoğraftan farksız olduğu görülüyor.

Oyundan monitöre: DirectX 10'da 3B sahneler nasıl yaratılıyor?

DirectX 10'da birçok görev işlemciden GPU'ya aktarılmış. Yeni birleşik gölgeleyiciler, monitöre gönderilecek görüntüyü üç adımda hesaplıyor: Yeni geometri gölgeleyici bugüne kadar işlemciye ait olan, nesnelerin dış hatlarını etkin şekilde değiştirme görevini üstleniyor. GPU artık basit fiziksel efektleri kendi başına hesaplayabiliyor.

Çekirdek kipi ve kullanıcı kipi. Daha basit şekilde anlatırsak, tüm uygulamaların kullanıcı kipinde, sürücülerinse çekirdek kipinde çalıştığını söyleyebiliriz. Bu kiplerin birinden diğerine geçiş, sistem kaynaklarının kullanımını gerektirir.

Grafik kartı sürücülerini bugüne kadar sadece çekirdek kipinde çalışıyor, oyunlar ve DirectX ise kullanıcı kipi uygulamaları olarak görev yapıyordu. 3B sahnelerden DirectX'e veri gönderilmesi gerektiğinde, verilerin her seferinde sürücüye yönlendirilmesi ve bunun her bir öge için tekrarlanması şarttı. Bu da ciddi bir vakit kaybına yol açıyordu. Küçük Yığın Sorunu (Small Batch Problem) diye bilinen bu duruma Windows Vista ve DirectX 10 bir

son veriyor. Grafik sürücüsü artık iki kipte çalışıyor. Kullanıcı kipinde çalışan bölümü tüm grafik sorgularını ele alıyor, onları toplayıp paketler halinde çekirdek kipinde çalışan bölüme aktarıyor.

Eksiksiz sistem: GPU'lar özellikleri desteklemeli

Önceki sürüm olan DirectX 9'un tersine, bu sefer grafik kartı üreticilerinin DirectX 10 desteğini seçime bağlı ya da kısmen sunmaları mümkün değil; tüm işlevlerin yongaya eksiksiz bir şekilde eklenmesi gerekiyor. DirectX 9'ta GPU'nun özelliklerini DirectX arabirimine bildiren "Yetenek bitleri" (capability bits) vardı. DirectX 9, grafik yongalarının desteklediği özellikleri aynen kullanmıyordu.

Halbuki DirectX 10'da tüm DirectX işlevlerinin donanıma eklenmesi gerekiyor. Ancak gelecekte de DirectX 10 grafik kartlarıyla sınırlı olmayacaksınız. Eski donanım ve yazılımlar da yeni DirectX 10 sürücü modelinden yararlanabiliyor.

XP kullananlar şanssız: DX 10 sadece Vista'da

DirectX 10'un en büyük dezavantajı, başlangıçta küçük bir hedef kitleyle sınırlı olması. Şu anda Microsoft'un bu sistemi Windows Vista'dan başka bir işletim sistemi için duyurma planı yok. XP kullanıcıları maalesef ihmal edilmiş. Kullanıcıların çoğunluğunun Vista'ya geçmesinin uzun süreceği ortada. Şu anda Vista'yla uyumlu olmayan birçok oyun var ve Di-

rectX 10 uyumlu donanımlar adeta el yakıyor. Ancak bu da yakında değişecek. Grafik kartı pazarının iki büyük ismi de, bu senenin ilk çeyreğinde her bütçeye uygun DirectX 10 grafik kartlarını piyasaya süreceklerini açıkladılar (nVidia'nın GeForce 8, AMD-ATI'nın R600 modelleri). Mevcut oyunların yamalar sayesinde DirectX 10 uyumlu hale getirilip getirilemeyeceği, hâlâ bilinmiyor. Şimdiye kadar, ücretsiz bir güncellemeyle DirectX 10 uyumlu kılınabilen tek oyun Microsoft'un Flight Simulator 10'u (aslında DirectX 9 oyunu). Heyecanla beklenen 3B oyunlardan Crysis, Alan Wake ve Unreal Tournament 2007 ise "doğuştan" DirectX 10 oyunu olacak. ■

TL/ Barış ALKIM balkim@chip.com.tr

Mahmut Karşioğlu

mkars@chip.com.tr

Yayın Koordinatörü

READ.ME

Hızlı yaşa, genç öl!

Firmaların Ar-Ge çalışanlarına sesleniyorum! Lütfen sadece hız için değil biraz da az tüketen teknolojiler üzerinde çalışın.

Başlığa bakıp hemen, arabalarına atlayıp hız yapanlara atıfta bulunacağımı sanmayın. Gerçi onların da etkisi yok değil ama bu ay olayın başka bir boyutuna değinmek istiyorum. Yıllardır tartışılan ama son aylarda tahmin edilenden daha hızlı bir şekilde etkileri görülmeye başlanan küresel ısınma konusunda herkes bir şeyler yapmaya çalışırken, teknoloji dünyasında neden hala olumlu bir hareket yok anlayabilmiş değilim.

Hatta değil yararlı bir şeyler yapmak aksine her geçen gün daha fazla güç tüketen donanım bileşenleri de birbiri ardına piyasaya sürülüyor. Tamam, sürülmesin demiyorum. Bir teknoloji editörü olarak tam tersini düşünmem söz konusu bile olamaz ama sanki hız artışı için uğraşırken Ar-Ge çalışanları geri kalan her şeyi unutmuş gibi görünüyor. Yoksa tüm dünya her alanda daha az güç tüketen teknolojiler için çalışırken bilişim dünyasında hızlı ama az tüketen donanımlar için bir çalışma olmaması gayet şaşırtıcı. Sadece mobil işlemciler için böyle bir çalışma var ama o da tasarruf için değil daha fazla çalışabilmek için.

Şu an bile yeni nesil o süper hızlı grafik kartlı işlemcileri çalıştırabilmek için 1.000 watt güç kaynağına sahip kasalara sahip olmak gerekiyor. Çok merak ediyorum acaba bu tüketim çılgınlığı ile yakın gele-

cekte dünya buz çağına geri döndüğünde kasanın fanından çıkan o sıcaklık kullanıcılarını ısıtmaya yeterli olacak mı? Diğer bir sözüm de download yapmak için bilgisayarını 24 saat kesintisiz açık bırakanlara. Siz böyle tüketmeye devam ettikçe sanıyorum musunuz ki tüm o indirdiklerinizi seyretmeye vaktiniz olacak?

Bu konuya geçtiğimiz ay içinde www.chip.com.tr/blog/mahmut adresimdeki blogumda da değindim. Genelde gelen yorumlar yine sürekli download yapan okuyucularımızdan oldu. Suçu bağlantının yavaşlığına atıyorlardı. Dosyaların yavaş inmesinden dolayı bilgisayarlarını açık bırakmaları gerektiğini söylüyorlardı. Haklı olabilirler. Zaten sözüm öyle günlük olarak açık bırakanlara değil. Ama bir insan nasıl olurda ayda 30 gün, günde 24 saat yeni bir şeye ihtiyaç duyabilir ki. En yeni albümler, sinema filmleri ve pornolardan bir arşiv yapmak istiyorlarsa o başka tabii! Emin olun sözüm zaten onlara.

Bu çılgınlığa devam ettiğiniz sürece emin olun hızlı yaşayacaksınız, her şeyiniz olacak ama sayenizde hepimiz genç öleceğiz. Dünya elinden geleni yaparken bizim de boş durmamamız gerekiyor. Küresel ısınmayı durdurma yolunda bizler de bir şey yapmalıyız. Belki bu etki çölde kum tanesi kadar olacak ama hiç yoktan iyidir.

Küçük ama yetkin: Asus P535

Akıllı telefonlara yeni alternatif

■ Kablosuz bağlantı seçenekleri, tümleşik GPS özelliği, yüksek kaliteli otomatik netlemeli kamerası ve Windows Mobile 5.0 işletim sistemi özellikleri ile öne çıkan ASUS P535, hem üç bant PDA telefon hem de mobil bilgisayar özellikleri taşıyor.

P535 ile hareket halindeyken de GPRS ya da kablosuz (802.11b+g) bağlantı üzerinden e-pos-

talarınızı alabilir, internete erişebilir, takvim ve iletişim bilgilerinizi eşleyebilirsiniz.

Skype ile ekonomik telefon görüşmesi yapabilir, Bluetooth üzerinden diğer dijital aygıtlarla veri değiş tokuş edebilir, USB portu ile yüksek hızda veri aktarabilirsiniz.

Tümleşik GPS özelliğine sahip telefon, bu sayede kullanıcıların şehir içinde

ve dışında yollarını bulmasına da yardımcı oluyor.

P535'te bulunan otomatik netleme özellikli 2 megapikselli dijital kamera, yüksek kalitede resim çekme olanağı tanırken, bir kartvizit tanıma aygıtı gibi de davranabiliyor.

Aygıt, Windows Mobile 5.0 işletim sistemi ile geliyor.

Bu sayede push e-mail özelliğini kullanabiliyor,

ofis uygulamalarınızı sorunsuzca çalıştırabiliyorsunuz.

Bilgi için:

www.asus.com.tr

Tom Sanders
toms@chip.com.tr

Serbest gazeteci Tom Sanders
CHIP'e köşe yazıları yazıyor.

YORUM

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Mobil veri hüsranı

Cep telefonu operatörüm beni web'de gezinmekten alıkoymak için elinden geleni yapıyor.

Cingular üzerinden Blackberry ya da Treo akıllı telefonları kullanmak isteyen ABD'liler, sınırsız veri planı için ayda 40 dolar ödemek zorundalar. Ama aynı eski bir Nokia ile yapmaya kalktığınızda, ne hikmetse fiyat birden yarıya iniyor. Halbuki her iki durumda da hizmetler benzer ve internet bağlantısı bir 3G ağından sağlanıyor.

Bunun tek açıklaması, bir akıllı telefonla web'de gezinmenin çok daha rahat olduğu, bunun da hizmet kullanımını artırdığı. Kullanıcının tüm bu veri trafiğini ödemesi gerekiyor ve bu da fiyat farkını açıklıyor. Ancak aylık 5 MB sınırlı bir aboneliğin akıllı telefon sahiplerine 20 dolara satılırken, neden giriş düzeyi telefon sahiplerine dörtte bir ucuza satıldığını açıklamaya yetmiyor.

Belki de Cingular ortalama bir müşterinin telefonundan internete bağlanacak kadar zeki olmadığını düşünüyordur. Hem zaten servis sağlayıcı haber başlıkları ve hava durumu gibi bir takım hizmetler sunan mini bir portal da işletiyor.

Her firmanın kendi fiyatlarını belirleme hakkı vardır. En iyi dengeyi arz-talep kanunları belirler. Ama aynı operatörler bir yandan da müşterilerin 3G veri hizmetlerine ilgisizliğinden dem vuruyor.

Aylık 40 dolar gibi bir fiyatla mobil internete asla abone olmam. Ancak bunun yarı fiyatına, sabahleyin işe giderken trende e-postalarımı ve haber başlıklarını seve seve okurum.

Silikon Vadisi "buluşlar başka yerde yapılır" düsturuna üzerine kuruludur, yani buluşlar büyük ve kurumsallaşmış şirketlerden dışında her yerde yapılır. Eğer müşterilerinizin hizmetlere ve bilgiye ücretsiz ulaşmasını sağlarsanız, gün gelir evinin çatı katında ya da garajında çalışan biri mobil dünyayı sarsacak o uygulamayı keşfeder.

Örneğin SMS'in büyük başarı kazanması için hiçbir pazarlamanın ya da ürün müdürünün kalkıp da "bu hizmet müşterilerin ucuza metin iletileri göndermesini sağlayacaktır" demesi gerekmemiştir. SMS furyası başladığında ise, zaten müşteriden fahiş fiyat istenmeyecek kadar geç kalınıyordu.

Aynı müdürler, multimedya mesajlaşmayı (MMS) duyurduklarında aynı hataya düşmediler. Bunun sonucunda,

şimdi pul kadar resim içeren bir mesaj için sıradan bir SMS'in iki katı para isteniyor. Bu bile gerçek bedelleri yansıtmaya yetmiyor. Operatörlerin kârlılığında önemli rol oynasa da, bu mentalite bir MMS devrimi yaşanmasını engelledi.

Peki, mobil veri hizmetlerinde de aynı aptalca hataya düşecekler mi? Lüzensuz yere karmaşık ücretlendirme yapıları, tüketicilerin mobil veri bağlantısından uzak durmasını sağlamaktan başka işe yaramıyor. Ama operatörlerin kumar oynayacak lüksü yok. Firmaların 2000 yılında 3G lisanslarını satın almak için ödedikleri milyarlarca doları geri kazanmaları gerekiyor. Eğer buluşları bağırılana basamazlarsa, bunun bedelini de kendileri ödeyecek.

"Aylık 40 dolar gibi bir fiyatla mobil internete asla abone olmam."

Dijital televizyon

Video Home Twin TV Show

■ VideoHome firmasının ürettiği "Twin TV Show" isimli ürün Dijital TV (DVB-T) ve Analog TV alanında uygun bir çözüm. Özellikle 2007 yılı ortalarında popüler olması

beklenen DVB-T teknolojisini destekleyen kanallar, şu anda sadece İstanbul, Ankara ve İzmir'de yayında. Toplam 5-6 adet olan bu dijital kanallarda DVD kalitesinde TV seyretmek

sadece minik antenlerle mümkün oluyor. Twin TV Show isimli ürün aynı zamanda normal analog (Air TV) kanalları da alabildiği için, tüm Türkiye'de kullanılabiliyor. Twin TV Show dünyadaki tüm yayın biçimlerini. Pal, Secam ve NTSC özelliği ile dünyanın her yerinde dijital ya da analog TV seyredebiliyorsunuz. USB

2.0 harici kullanımlı bir cihaz olduğu için, hem masaüstü hem de dizüstü bilgisayarlarda kullanılabiliyor. Cihaz, PIP OSD, EPG, Teletext, altyazı desteği, Mpeg2 kayıt ve oynatma, izlerken resim alma gibi birçok yeni özelliğe sahip.

Telefon: (0216) 336 00 20

Bilgi için:

www.transdata.com.tr

Şehir hayatına Nokia N70

Nokia, GPS ve multimedya özellikli yeni telefonunu tanıttı

■ Mart ayında tüm Nokia satış noktalarında kullanıcıların hizmetine sunulan Nokia N70 ve smart2go yön bulma

çözümü sayesinde, Nokia N70 kullanıcıları aradıkları yeri artık kolayca bulabilecek. Şehir içinde kullanışlı GPS yön bulma çözümleri arayanları hedefleyen bu paket sayesinde, aralarında İstanbul, Ankara ve İzmir'in de yer aldığı 37 ilin ayrıntılı yol haritaları ve yüzlerce ilgi noktası (sinemalar, restoranlar, tiyatrolar, oteller vb.) görüntülenebiliyor. Bu paketi alan kullanıcılar yön bulma hizmetinden 5.000 gün boyunca ücretsiz yararlanabiliyor. Nokia'nın özellikle fotoğraf çekmeyi sevenlere hitap eden yeni

Nseries ürünü N70, parlak ve net fotoğrafları sizi yormadan sunuyor. N70'teki tümleşik flaş, altı farklı çekim modu ve 20x yakınlaştırma (zum) sayesinde, 2 megapikselli fotoğraflar çekilip paylaşılıyor. Telefonun özel kapak tuşu, ince tasarımı ve deklanşör tuşu, çekim sırasında kullanıcıya azami kolaylık sağlıyor. N70'in çoklu ortam tuşu, tüm uygulamalara tek bir dokunuşla erişim sağlıyor.

Müzikli slaytlar

N70 ile müzik de eklenebilen slayt gösterileri hazırlanabiliyor; fotoğraflar anında e-postayla gönderilebiliyor ve Nokia XpressTransfer çözümüyle resimler her an düzenli

ve gösterime hazır halde tutulabiliyor.

Filminizi yönetin

N70, etkileşimli mobil eğlence servisi sunan Görsel Radyo (Visual Radio) desteği ve Movie Director özelliği ile de kullanıcılara gelişmiş bir çoklu ortam deneyimi sunuyor. Nokia XpressPrint ile telefonundaki görüntüleri uyumlu bir yazıcıya USB 2.0 veya Bluetooth üzerinden aktarmak ve kolayca baskı almak mümkün. 3G/WCDMA ve EDGE destekli N70'e harici kamera, klavye, kulaklık seti, GPS, müzik donanımları gibi aksesuarlar eklenebiliyor.

Bilgi için:

www.nokia.com.tr

Creative Inspire M4500

Yeni ses sistemi arayanlara

■ Creative, PC kullanıcıları için yeni ve ideal 4.1 hoparlör sistemini ülkemizde satışa sundu. Inspire M4500 adındaki yeni 4.1 hoparlör sistemi, özellikle şık ve farklı tasarımı ile dikkat çekiyor. 17 W'lık subwoofer, 6 W'lık merkez ve uydu hoparlörler ile toplam 41 W RMS gerçek ses çıkış gücüne sahip olan Inspire

M4500'ü masaüstünde kullanabileceğiniz gibi, derseniz duvara da monte edebiliyorsunuz. Böylece oturma

odanızdaki DVD oynatıcınıza bağladığınızda hoparlörleriniz için ayrıca yer aramanız gerekmiyor. Ahşap subwoofer'i

sayesinde derin baslar

sunan Inspire M4500'ü, kablololu uzaktan kumandasıyla rahatlıkla kontrol edebiliyorsunuz. Cihaz, özellikle şık tasarımı, yüksek ses çıkış gücü, ekonomik fiyatı ve duvara monte edilebilmesiyle, 4.1 hoparlör sahibi olmak isteyenlerin ilgisini çekebilecek bir çözüm.

Bilgi için:

<http://tr.creative.com>,
www.kont.com.tr

Tel: (216) 528 55 00

Opera Mini

Opera Mini 3.0 cep telefonlarına

■ Şimdiye kadar, doğru dürüst bir web tarayıcısına sahip pek az cep telefonu vardı. Opera Mini 3.0 sayesinde, sayısız aygıt için WWW desteği genişletiliyor. Hatta yeni sürüm, Web 2.0 hizmetlerini bile destekliyor. Böylelikle, Flickr gibi fotoğraf hizmetleri-

ne resimler doğrudan telefondan aktarılabilir. Sörf yapılırken *Content Folding* seçeneği sayesinde sayfaları kaydırma derdi kalmıyor. Sayfalar dolusu menü otomatikman bir araya geli-

ceplerde

renk getiriyor

yor ve tek tıklamayla gösterilebiliyor. Web bağlantısı ise geliştirilen bir başka konu. Bağlantı artık çok daha hızlı ve şifrelenmiş bağlantılara, örneğin çevrimiçi bankacılığa destek

sağlanmış. Her zamanki gibi Opera Mini bedava indirilebiliyor. Tek zorunluluk, telefonun Java desteklemesi.

Faturaları kabartmamak içinse farklı bir tarife kullanmanızı öneriyoruz.

Bilgi için:
mini.opera.com

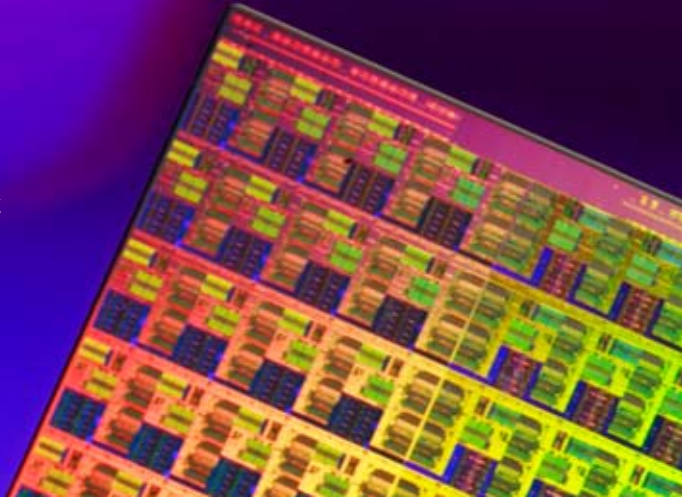
Intel Tera-Scale projesi

80 çekirdekli işlemci

■ Intel, 80 çekirdekli işlemcisini hazır hale getirdi. Boyutları bir insan tırnağı kadar olan bu işlemci saniyede bir trilyon kayar nokta (floating point) işlemi yapabiliyor. 1 Teraflop'a eşdeğer bu performansa bugüne dek bu değere yalnızca süper bilgisayarlar tarafından ulaşılıyordu. Prototip,

bu performans için yalnızca 62 watt güce ihtiyaç duyuyor. Belirtilen güç tüketimi değeri günümüz PC işlemcilerinin çok üzerinde değil. 1996 yılında 1 Teraflop'luk performans için 500 Kilowatt güç tüketen 10.000 Pentium Pro işlemciye ihtiyaç duyuluyordu.

Bilgi için:
www.intel.com

Hitachi terabyte sınırını aştı

Terabyte kapasiteli ilk sabit disk

■ Yeni bir çığır açılıyor: Hitachi, 1 terabyte (1.000 GB) kapasiteli sabit disk üreten ilk firma oldu. Bilgisayar kullanıcılarının devamlı artan depolama ihtiyaçları sabit disk üreticilerinin daha yüksek kapasiteli modeller için yarışmasına neden oluyordu.

Üretici, yeni Deskstar 7K1000 serisinde, bu yüksek kapasiteye erişmek için Dikey Kayıt yönteminden faydalanmış.

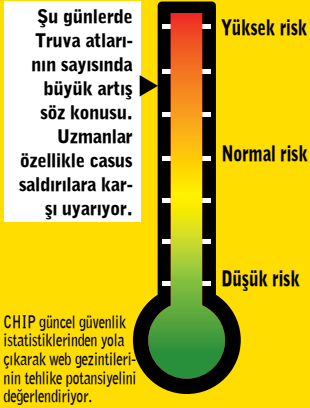
Bu teknoloji verileri yerden tasarruf ederek kaydediyor. Disk alışıldık 7.200 devirde çalışsa da, 32 MB'lık geniş tampon belleği rakiplerin sun-

duğundan bariz şekilde geniş. SATA'nın yanı sıra, disk IDE arabirimine de sahip olacak ve ABD'de Mart civarında satışa sunulacak. Yeni bir terabyte kapasiteli diskin fiyatının 500 GB'lık disk sürücülerden daha ucuz, 400 dolar olması bekleniyor.

Bilgi için:
www.hitachi.com

Barometre

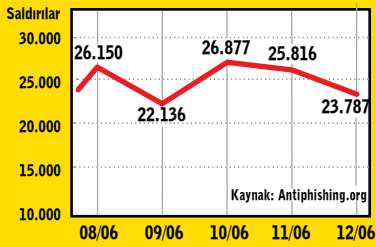

Top 10 spam ülkesi

Ülke	Spam saldırısı sayısı
1 ABD	2.005
2 Çin	386
3 Rusya	268
4 Büyük Britanya	190
5 Japonya	179
6 Güney Kore	155
7 Almanya	138
8 Kanada	127
9 Hollanda	125
10 Hong Kong	110

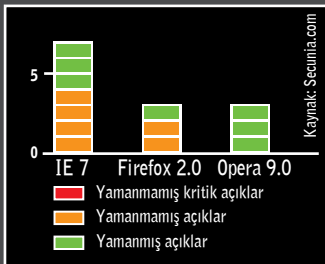
Kaynak: Spamhaus.org, 19 Mart 2007 itibariyle

Kimlik avı trendleri

Sevindiri: Phishing saldırılarında hafif de olsa bir gerileme söz konusu.

Tarayıcı açıkları

VISTA'NIN VIRÜS KORUMASI TESTİ GEÇEMEDİ!

Anti virüse dikkat!

■ Microsoft'un güvenlik paketi Windows Live OneCare'in beklenen başlangıcı yapabildiğini söylemek güç. İngiliz Virus Bulletin'ın raporuna göre bu güvenlik paketi kusursuz değil. Bindiği üzere Virus Bulletin güvenlik uzmanları, her yıl yaptıkları testleri başarıyla geçen güvenlik paketlerini VB100% logosuyla ödüllendiriyor.

Test ortamında gözden kaçan virüs

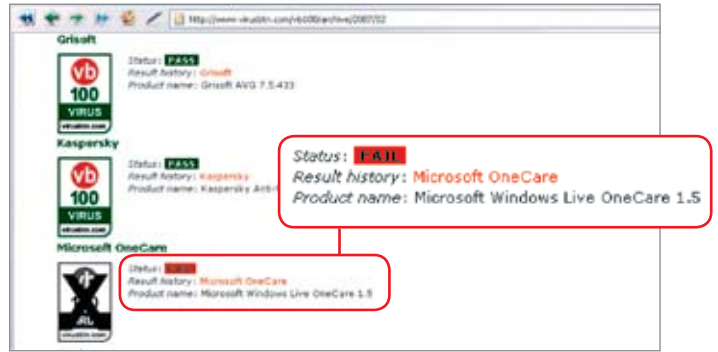
Virus Bulletin güvenlik paketlerini kapsamlı testlere tabi tutuyor: Değerlendirilen uygulamaların "In the wild" olarak nitelendirilen yaklaşık 800 virüsü tanınması bekleniyor. Bu listede internette etkin durumdaki bilinen zararlı kodlar sıralanıyor. Öte yandan gerçekleştirilen "False Positives" testi çerçevesinde temiz belgelerin de güvenlik paketleri tarafından taranması isteniyor. Paketin temiz olduğu halde zararlı kod içerdiğini iddia ettiği belgeler yazılıma puan kaybettiriyor. En küçük bir hatada bile paket VB100% sertifikasından mahrum kalıyor. Tıpkı One Care for Vista'da olduğu gibi.

Aslında Microsoft gibi bir yazılım devi açısından durumu ilginç kılan Virus Bulletin testinin gizlilik taşımayan koşullarda yapılmasına rağmen, yazılımın listedeki virüslerden birini gözden kaçırmaması. Test için belirlenen, güvenlik uzmanları tarafından oluşturulan ve her ay yeniden yayınlanan söz konusu Wildlist'e, www.wildlist.org/WildList adresinden ulaşabilirsiniz.

Redmond'lı yazılım devi, geliştirdiği üründen emin olduğundan kendi güvenlik çözümünün test edilmesi konusunda son derece istekli. Ancak Virus Bulletin testi geçemeyen ürünleri prensipte hemen yeniden test etmediğinden Microsoft güvenlik paketinin VB100% logosunu el-

de etmesi için yeni sürümün yayınlanması bekleniyor.

Betanews.com'un bir Microsoft sözcüsünü kaynak gösterek yayınladığı habere göre, sonuçların incelenmesiyle OneCare for Vista'da bir takım iyileştirmeler üzerinde çalışılmaya başlandı. Bu konudaki güncel gelişmeler için Microsoft Security Research & Response Team'in blog'unu (<http://blogs.technet.com/antimalware/default.aspx>) takip edebilirsiniz. Uzun bir aranın ardından Mart ortasında yayınlanan bir yazıda, Microsoft'un geliştirdiği yeni yöntemlerle eksikliklerin üstesinden geldiği ve hedefin VB100% logosuna her testte yeniden kazanmak olduğu ifade ediliyor.

LOGO YOK Windows Live OneCare for Vista, şimdilik VB100% sertifikasını alacak kadar güvenli değil.

Yeni güvenlik açıkları

MICROSOFT OFFICE

Secunia'nın güvenlik uzmanları Microsoft Office'in 2000 ve sonrası sürümlerinde son derece kritik bir güvenlik açığı tespit etti. Bu açık, sistem belleğine özel bir kodun yazılması ve çalıştırılmasına izin veriyor. **Çözüm:** Yama yayınlanana dek yalnızca güvenilir kaynaklardan gelen Office belgelerini açmanızı öneriyoruz.

Bilgi için: www.microsoft.com

ADOBE READER 7

Saldırganlar manipüle edilmiş bir PDF'le bilgisayarlarda zararlı bir kod başlatabiliyor. Sorun, Acrobat Reader'ın 7 ve öncesindeki bazı sürümlerinde bulunan kritik bir güvenlik açığından kaynaklanıyor. **Çözüm:** Adobe Reader'ın güncel sürümü olan 8.0'ı ya da ona ulaşamıyorsanız 7.0.9 sürümünü yükleyin.

Bilgi için: www.adobe.com/go/getreader

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Oksijen üreten otomobil

Hummer 02

Batıda insanlar, 4x4 araçların şehir içinde kullanılmasının mantığını tartışıp, bu çevreye zararlı yakıt canavarlarının ekolojiye ve ekonomiye verdiği zararları konuşurken, en büyük 4x4 üreticisi Hummer, çevre dostu bir prototip geliştirdi. Kapılarındaki güneş panelleri içinde özel bir yosun türü barındıran araç, hidrojenle çalışıyor ve oksijen üretiyor. Ayrıca, özel lastikleri yol aldığı yüzeye göre biçim değiştirip yola daha iyi tutunabiliyor. Ancak ne yazık ki araç satılık değil.

Fiyat: Paranız yetmez

Bilgi için: www.hummer.com

Banyoda torpil yemek

Denizaltı radyo

Banyo yaparken müziksiz kalamıyor ama değerli dijital müzik donanımınızı da nemli banyo ortamına sokmak istemiyorsanız, bu denizaltı radyo tam size göre. Üstelik bırakın nemden rahatsız olmayı, küvetin içinde yüzüyor, batıyor çıkıyor, bunları yaparken favori radyo kanalınızdan müzik çalıp banyo keyfinize de keyif katıyor.

Fiyat: 26 dolar

Bilgi için: www.iwantoneofthose.com

Hayat bayram olsa

Bütün küpler şarkı söylese

CUBees isimli küçük küpler, aslında şarkı söyleyen oyuncak maskotlar. Ancak bu dijital müzik yaratıklarının eğlenceli işlevleri de var. Hafızlarında kayıtlı özel şarkıları söylerken yüzlerini kaldırıp ritim tuttukları yetmiyormuş gibi, birkaç tanesi yan yana geldiğinde aralarında anlaşarak aynı şarkıları söyleyerek koro oluşturuyor, etrafı pek şenlendiriyorlar.

Fiyat: 27 dolar

Bilgi için: www.iwantoneofthose.com

Ya davulcuya ya zurnacıya

Finger Drums

Her bateristin evlenirken karşılaştığı espriyi tahmin edersiniz, "kızı da davulcuya verdik" derler, nikâh törenine neşe katılır. Ama bu "davulcuya kız verilmez" geleneğinden korkup da içinizdeki ritim duygusunu bastırmış, davulcu olmak varken "kız vermezler" korkusuyla gidip de bankacı olmuşsanız üzülmeyin, hayallerinizi hala gerçekleştirebilirsiniz. Bu parmak davul seti ancak bir avuç büyüklüğünde ama parmaklarınızla üzerine vurduğunuzda dijital olarak davul ve zil sesleri çıkartıyor, parmaklarınızla güzel sololar çalmanıza izin veriyor.

Fiyat: 36 dolar

Bilgi için: www.iwantoneofthose.com

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Uzak diye bir yer yok !!

SG 1500

ADSL MODEM ROUTER
kablosuz, 4 port ethernet

EVEREST®

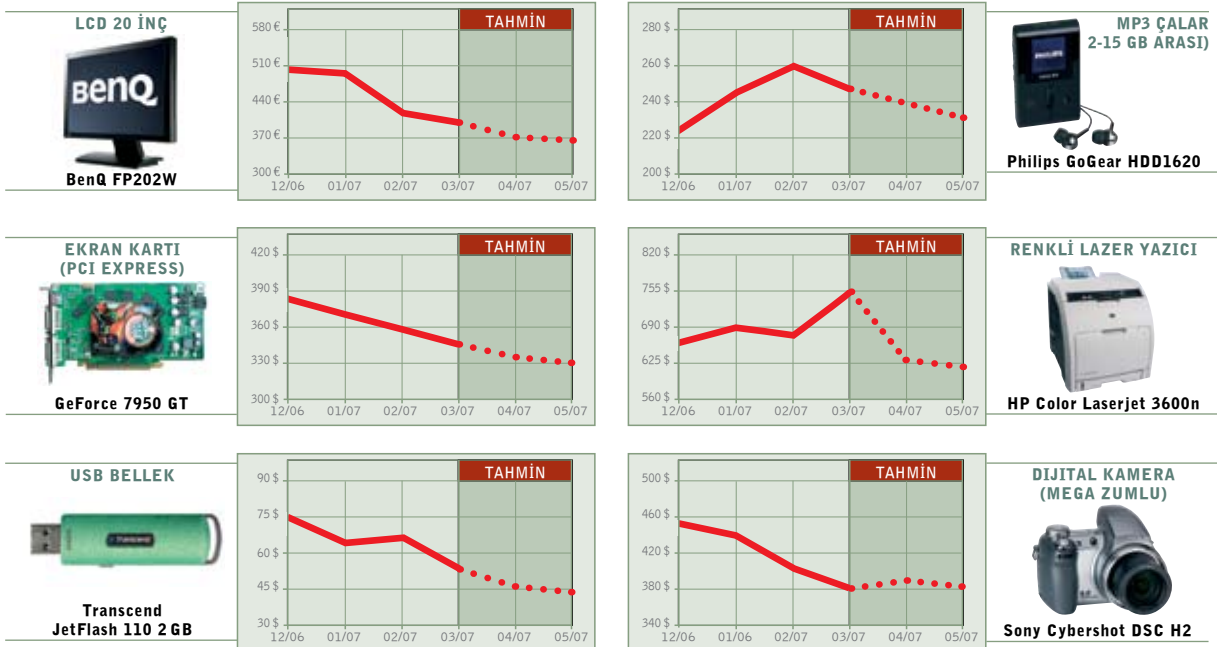
CHIP PC FİYAT DANIŞMANI

CHIP Test Merkezi her ay üç adet ideal PC sistemi oluşturuyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS PC		MULTİMEDYA PC		PROFESYONEL PC	
300 watt güç kaynaklı standart ATX	KASA	400 watt güç kaynaklı Midi-Tower ATX	KASA	750 watt güç kaynaklı Big-Tower ATX	
Intel i945P yonga seti / nForce 4 ve Lan, 7,1 Ses	ANAKART	nForce 650i / AMD 580X ve GB,t LAN, 7,1 ses	ANAKART	Intel i975X yonga seti / nForce 680 ve GBit LAN, 7,1 ses, Firewire 800	
Intel Pentium D 925 (2x3.0 GHz) AMD Athlon 64 X2 4200+(2x2.2 GHz)	İŞLEMCI	Intel Core 2 Duo E6600 (2 x 2.4 GHz) AMD Athlon 64 X2 5200+ (2 x 2.6 GHz)	İŞLEMCI	Intel Core 2 Duo E6700 (2 x 2.66 GHz) veya AMD Athlon 64 FX62 (2 x 2.8 GHz)	
512 MB DDR400	BELLEK	GB DDR2 800 veya DDR2 667 (2 x 512 MB)	BELLEK	2 GB DDR2 800 (2 x 1.024 MB)	
GeForce 7300 GT veya Radeon X1600 Pro 256 MB	EKRAN KARTI	GeForce 7900 GS veya Radeon X1950 Pro 256 MB	EKRAN KARTI	Radeon X1950 XTX 512 MB veya GeForce 8800 GTS 640 MB	
200 veya 250 GB 7.200 RPM	SABİT DİSK	300 GB 7.200 RPM	SABİT DİSK	2 X 250 GB 7.200 RPM (Raid 0/1)	
16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	16X DVD Yazıcı (Çift katman)	
DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	
Kablolu klavye ve kablolu scroll fare	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	
Microsoft XP Home	YAZILIM	Microsoft XP MCE veya Vista Home Premium	YAZILIM	Microsoft XP Professional veya Vista Home Premium	
Yaklaşık 650 \$		Yaklaşık 1.300 \$		Yaklaşık 2.500 \$	

CHIP BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

20 inç LCD monitörlerin bazılarında fiyatlar yüzde 20'ye varan oranlarda geriledi. Tüketimlerinin artması fiyatların 19 inç monitörlere yaklaşmasını sağladı. Yüksek talep, bazı orta sınıf MP3 çalarların ve HP Color Laserjet 3600n gibi renkli lazer yazıcıların fiyatlarının kısa süreli olarak artmasına neden oldu. DirectX 10 destekli yeni nesil ekran kartlarının piyasaya girmesi, orta sınıf ekran kartlarının birçoğunda fiyatlar üzerinde baskı yarattı. 4 GB kapasiteli USB bellekler, teknoloji marketlerinin raflarındaki yerini alırken 2 GB kapasiteli alternatifler de fırsat ürünleri haline geldi. Aynı durum, daha üst modellerinin piyasaya sürülmesi beklenen mega zumlu dijital fotoğraf makineleri için de geçerli.

*Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

Kaynak: CHIP

En iyi ücretsiz yazılımlar

CHIP, türünün en başarılı ücretsiz yazılımlarını sizin için derledi. Ücretsiz tam 155 araç ve hepsi de DVD'nizden kurulmayı bekliyor.

Bu yazıda

Sistem ve ince ayar yazılımları
İnternet ve güvenlik programları
Office için en iyi freeware'ler
Ses ve video için pratik araçlar
Fotoğraf ve grafik düzenleme

Sizin için CHIP, internette program avına çıktı ve en iyi freeware araçlarını seçti. Sonuçta ortaya 155 programlık dev bir freeware arşivi çıktı. Bu yazılımların tümünü ücretsiz olarak bu ayki DVD'mizde bulabilir ve hemen kurup kullanmaya başlayabilirsiniz. İhtiyacınız olan yazılımı hemen bulabilmeniz için bu yazıda 155 programın tamamını kısa açıklamalarıyla birlikte listeliyor ve sistem, ince ayar, internet ve güvenlik, Office, ses ve video, fotoğraf, grafik ve oyun kategorilerine göre sıralıyoruz.

Silinen dosyaları kurtarma

Adı: Smart Data Recovery
Sistem: Win NT, 2000, XP, Vista
Adres: www.smartpctools.com

 Saatlerce bir grafik üzerinde çalıştınız ve sonra yanlışlıkla sildiniz. Smart Data Recovery kaybolduğunu düşündüğünüz dosyaları, disk bölümlerine hasar gördüğünde bile geri alabiliyor. Yazılım Office belgelerini, müzik dosyalarını, video veya ZIP arşivlerini kurtarıyor ve FAT ve NTFS dosya sistemlerini destekliyor. Bu sayede sabit diskleri, USB bellekleri, MP3 çalarları veya bellek kartlarını tarayabiliyor. Geri alınabilen tüm dosyaları bir liste halinde gösteren araçta, tıklamayla hangilerinin kurtarılacağını seçebilirsiniz.

İPUCU Options altında kurtarılabilecek dosyaların hangi dizine kaydedileceğini belirleyebilirsiniz. Böylece daha sonra kurtarılan dosyaları aramak zorunda kalmıyorsunuz.

Windows ve Office ayarları

Adı: Safe XP 1.5.7
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP
Adres: http://theorica.mirrorz.com

 Safe XP, Windows XP, Internet Explorer ve MS Office için en iyi ince ayarları sunuyor. İstedığınız seçeneklerin önüne bir işaret koyun ve işareti kaldırın. Safe XP bunun üzerine ilgili sistem işlevini etkinleştirecek veya iptal edecektir. Ağ bağlantısı ve Media Player ayarlarını da bu şekilde tıklamalarla açıp kapatabilirsiniz. Safe XP ayrıca Başlat menüsünü istediğiniz gibi düzenlemenizi sağlıyor: Fare ile bir komutun üstüne geldiğinizde, araç altta bununla ilgili kısa bir açıklama görüntülüyor. "Help" düğmesiyle daha fazla bilgi alabilirsiniz.

İPUCU Recommended Settings'e tıklarsanız, ayarlarla fazla uğraşmadan PC'nize ince ayarlar yapabilirsiniz. Ayarları kaydetmek için *Save Settings to file*'i seçin. →

155 aracı risk almadan deneyin

DVD'mizde yer alan tüm freeware'leri denemek istiyor ancak sisteminizi riske atmak istemiyorsunuz... Bunun için bir sistem geri yükleme noktası oluşturabilirsiniz. Test bittikten sonra bu geri yükleme noktasını kullanarak sisteminizi ilk haline dönüştürebilirsiniz. Geri yükleme noktasında sadece ayarların ve programların eski durumuna geri yüklendiğini, kişisel verilerinizin korunacağını unutmayın. Sistem Geri Yükleme aracını Windows XP'de *Başlat / Programlar / Donatılar / Sistem Araçları* altında, Vista'da ise *Denetim Masası / Yedekleme ve Geri Yükleme Merkezi* altında bulabilirsiniz.

155 Freeware

Burada listelenen tüm programları dergi DVD'sinde **CHIP-Code© 155 TAM SÜRÜM** altında bulabilirsiniz.

SİSTEM ve İNCE AYAR

AdvancedRemoteInfo

Sistem ve ağıla ilgili bilgiler verir

Ant Renamer

Dosya adlarını değiştirir

Allway Sync

PC'lerde dosya senkronizasyonu

Bart's PE Builder

CD'den açılabilen Windows oluşturur

CCleaner

İşe yaramayan dosyaları temizler

Copernic Desktop Search

PC'nizde dosya arar

CPU-Z

Donanım bileşenleri hakkında bilgi verir

CWShtredder

Web sayfalarını korur

Desktop Sidebar

Birçok özelliği olan kenar çubuğu

DVDDisaster

Çizik DVD'lerdeki verilerinizi kurtarın

Eraser

Verileri güvenli bir şekilde siler

Everest Home Edition

Sisteminiz hakkında ayrıntılı bilgiler

FreeCommander

Explorer'a alternatif dosya yöneticisi

Google Desktop

Masaüstü araması ve kenar çubuğu

HDCleaner

Diskten gereksiz dosyaları siler

iColorFolder

Explorer'da klasörleri renklendirir

K-Lite CodecPack

Video dosyaları için codec paketi

Nero CD-DVD Speed

CD/DVD sürücünüzün hızını test edin

NetStumbler

Kablosuz ağ yönetim yazılımı

nLite

Özel Windows kurulum CD'si hazırlayın

ObjectDock

Masaüstü için hoş bir görev çubuğu

PC Inspector File Recovery

Silinen dosyaları kurtarır

Process Explorer

Çalışan görevler hakkında detaylı bilgi

RegCleaner

Kayıt Defteri'ni temizler

Safe XP

Windows, Office vb. için ince ayarlar

Smart Data Recovery

Silinen belgeleri geri yükler

TrueCrypt

Önemli verileri şifreler

TweakNow

Kayıt Defteri kayıtlarını temizler

UltraVNC

PC'leri uzaktan yönetir

Wireshark Network Analyzer

Ağ gözetleme yazılımı

İNTERNET ve GÜVENLİK**AntiVir PersonalEdition Classic**

En iyi ücretsiz anti virüs programı

avast 4 Home

Amatörler için basit anti virüs tarayıcı

Azureus

Bittorrent istemcisi

BitComet

Video önizlemeli BitTorrent istemcisi

BitTorrent

BitTorrent dosya paylaşım aracı

Ciphire Mail

Elektronik posta şifreleme programı

DC++

Paylaşım ağı DirectConnet için istemci

Eudora

Outlook'a alternatif posta istemcisi

FileZilla

Çok işlevli FTP istemcisi

FlashGet

Netten hızlı dosya aktarımı

Flock

Firefox benzeri web tarayıcı

Gaim

Tek arayüz altında ICQ, MSN ve benzerleri

IE PassView

Kayıtlı şifreleri listeler

JAP

Anonim sörf

Kerio Personal Firewall

İnternette güvenli sörf

KlipFolio

Çok özellikli masaüstü haber merkezi

LeechGet 2005

Download yöneticisi

Miranda IM

MSN ve ICQ tek çatı altında

Mirc

Sanal sohbet yazılımı

Mozilla Firefox

Popüler açık kaynak kodlu tarayıcı

Mozilla Thunderbird

Outlook alternatifi posta programı

NASA World Wind

Dünyanın uydu görüntülerini izleyin

Nvu - HTML-Editor

Birkaç tıklamayla web sayfaları oluşturun

Opera

Explorer için başarılı alternatif

Pegasus Mail

Başarılı bir e-posta yazılımı

Kayıt Defteri temizliği**Adı:** RegCleaner 4.3.0.780**Sistem:** Win 9x, Me, NT, 2000, XP**Adres:** www.jv16.org

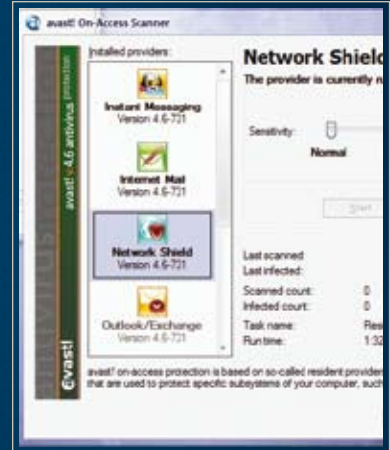
RegCleaner'ın en büyük artışı, gereksiz tüm Kayıt Defteri kayıtlarını temizlemesi. Bu sayede geride, sistemi frenleyebilecek hiçbir şey kalmıyor. Araç bunun için sistem kayıt veritabanında artık disk üzerinde bulunmayan kayıtları arıyor ve isterseniz bunları siliyor. Böylelikle örneğin, kaldırma (uninstall) rutinine sahip olmayan veya Windows Gezgini'nden yanlışlıkla sildiğiniz programları sistemden tamamen kaldırabiliyorsunuz. Araç, Denetim Masası'ndaki Program Ekle/Kaldır listesinden de program kayıtlarını silebiliyor. RegCleaner daha fazlasını da yapabiliyor: Windows bağlam menüsünden gereksiz kayıtları ve otomatik başlangıç menüsünden kayıtları ve dosya kısayollarını silebiliyor.

İPUCU Araç standart olarak tüm programların registry kayıtlarını gösteriyor. Ancak bir dosyayla ilişkilendirilmemiş kayıtları da otomatik olarak buluyor: Bunun için *Tools / Registry Cleanup / Do Them All*'a tıklamanız yeterli.

İPUCU 2 Bir program kaydının önündeki işareti kaldırmak istiyorsanız, mavi işaretlemeye tıklayın. Zira onay işaretini alışık olduğunuz gibi kaldırmaya çalıştığınızda RegCleaner tepki vermiyor.

Windows XP'de gelişmiş arama**Adı:** Copernic Desktop Search**Sistem:** Win 98, 2000, Me, XP, Vista**Adres:** www.copernic.com

Yeni Windows Vista'nın aramasının yapabildiği her şeyi, Copernic Desktop Search uzun bir süredir yapıyor: Araç birkaç saniye içinde tüm sabit diskte aramayı sonlandırıyor ve bulduklarını gösteriyor. Yazılımın sadece hızı değil, bulunan sonuçların kalitesi de etkileyici. Mesela "İstanbul" girdiğinizde, Copernic dosya adında İstanbul olan kelimelerin yanı sıra, içinde İstanbul adının geçtiği metin belgelerini, elektronik postaları veya Excel tablolarını da buluyor. Bulunan tüm sonuçlar kolay

GÜVENLİK avast, virüs ve solucan gibi istenmeyen misafirleri bulup temizliyor.

okunur bir şekilde dosya türüne göre sıralanıyor. Aramaya elektronik postaları dâhil etmek istemiyorsanız bunu iptal edebilirsiniz. Bulunan bir dosyayı seçtiğinizde, önizleme penceresinde dosya görüntüleniyor. Müzik ve video dosyalarında dosyaları oynatan entegre edilmiş bir oynatıcı çıkıyor. Gelişmiş arama teknolojisi sayesinde, sonuçları uzun süre beklemenize de gerek kalmıyor. Zira tüm diski taramak yerine, araç bir dizin dosyası oluşturuyor. Burada milisaniyeler içinde taranan tüm ifadeler bulunuyor. Yazılımın bir başka ekstrası da, çevrimiçi arama yapma imkânı sunması. Meta internet araması tarayıcıya entegre oluyor ve aynı zamanda birçok arama motorunda arama yapabiliyor.

İPUCU *Tools / Options / Integration* altında, programı çabucak çalıştırmak veya arama işlevini çağırmak istediğiniz kısayolları belirleyebilirsiniz.

Tehlikesiz sörf**Adı:** avast 4 Home**Sistem:** Win 98, 2000, Me, XP, Vista**Adres:** www.avast.de

Basit kullanımı sayesinde avast 4 Home özellikle acemi kullanıcılar için uygun bir yazılım. Web'de yaptığınız sörf sırasında, anti virüs tarayıcı artalanda etkin halde istenmeyen misafirlerin sisteminize girmesini engelliyor. Avast, sadece sabit diski değil, tüm posta trafiğini de gözetliyor. ICQ gibi bir messenger üzerinden sohbet ediyorsanız, program aynı zamanda buradan da kötü amaçlı bir yazılımın sisteminize →

phpMyAdmin

Veri tabanı sunucularını yönetir

RSS Wizard

Kendi RSS-Feed'lerinizi oluşturun

Skype

İnternette ücretsiz telefon

SmartFTP

Kolay FTP aktarımları için

Songbird

Netten keyifli müzik dinleme

SPAMfighter

Yığın postalara karşı koruma

Spamihlator

İstenmeyen e-postalara son

SpyBot-Search & Destroy

Casus yazılımları bulup temizler

Sygate Personal Firewall

PC'nizi saldırılara karşı korur

uTorrent

Hızlı Bittorrent aktarımları için

Webmin

Sunucu yapılandırması için web arayüzü

WebWasher Classic

Tarayıcıdan reklâm banner'larını temizler

Windows Live Messenger

MSN Messenger'ın takipçisi

WinHTTrack

PC'nize web sitelerini komple indirir

WinPatrol

Tehlikeli web içeriklerine karşı korur

XPAntiSpy

Win 2000/XP'den casus yazılım temizler

ZoneAlarm

Güvenilir ve kolay kullanımlı güvenlik duvarı

OFİS**7-Zip**

Dosya sıkıştırma aracı

A Note

Masaüstü için notlar

AbiWord

Tüm önemli işlemlere sahip kelime işlemci

Adobe Reader

PDF dosyaları için standart program

FreemindMind

Maps oluşturma programı

Gizmo

Skype'a alternatif VoIP yazılımı

GraphCalc

Grafik işlevli hesap makinesi

IZArc

Dosyaları kolayca sıkıştırır

KeyNote

Entegre veri tabanı olan kelime işlemci

LingoPad

13 dilde çeviri programı

Notepad++

Programcılar için metin editörü

NumericalChameleon

Birimleri birbirine dönüştürür

bulaşmasına engel oluyor. BitTorrent gibi paylaşım ağlarından aktarılan dosyaları da Avast, virüslere ve Truva atlarına karşı tarama yapıyor. Her bir koruma bileşeni için etkinlik derecesi, yani tarayıcının hassasiyeti ayrı ayrı ayarlanabiliyor. Profesyoneller özel ayarlar yapabilir. Yükleme sırasında başlayan otomatik taramayı [ESC] tuşu ile geçebilirsiniz, ancak haftada bir genel tarama yapmanızda yarar var. Belli dizinlerde veya dosyalarda virüs taraması yapmak isteyenler kısayol (sağ tuş) menüsünden bunu kolayca gerçekleştirebilir.

İPUCU Güncellemeden sonra sesli bir uyarı almak istemiyorsanız *Ayarlar / Sesler / avast! seslerini devre dışı bırak* seçeneğini işaretleyin.

Şifre okuma**Adı:** IE PassView 1.9**Sistem:** Win 2000, XP**Adres:** www.nirsoft.net

Önemli bir şifrenizi mi unuttunuz? Bu herkesin başına gelebilir; özellikle de Internet Explorer'da "Otomatik Tamamla" özelliği etkinleştirilmişse. Böyle durumlarda IE Pass-View imdadınıza yetişiyor. Araç bu tip şifreleri ve Microsoft tarayıcısında kayıtlı FTP ve http şifreleri listeliyor. Bu sayede kayıp bilgileri geri alabilir veya tarayıcının sizden habersiz bir şey kaydedip kaydetmediğini kontrol edebilirsiniz.

İPUCU Internet Explorer'da kayıtlı şifreleri silmek istiyorsanız, şunları yapın: Tarayıcıda *Araçlar / Internet Seçenekleri*'ne girin ve burada *İçerik* sekmesine geçin. *Otomatik Tamamla* alanında *Ayarlar* ile kayıtlı verilerini sililebilir (*Genel / Sil* menüsünden) veya bu işlevi tamamen iptal edebilirsiniz. İşlevi iptal etmek, PC'nizin daha güvenli olmasını sağlayacaktır.

İstenmeyen postalara son**Adı:** SPAMfighter 4.7.4**Sistem:** Win 98, Me, 2000, XP**Adres:** www.spamfighter.com

Outlook ve Outlook Express için hazırlanmış bu yığın posta (spam) filtresi, istenmeyen postaları hemen bir

yığın posta dizinine aktarıyor. Gelen tüm mesajlar kontrol ediliyor, yani araç Outlook'ta oluşturduğunuz tüm e-posta hesaplar için devreye giriyor. Posta kutunuza yine de istenmeyen bir posta ulaşırsa, bunu tek bir tıklamayla SPAMfighter'in geliştiricisine iletebilirsiniz böylece her kullanıcı yığın posta filtresinin daha etkili çalışmasına katkıda bulunmuş oluyor. Filtrenin en iyi özelliklerinden biri resimli postaları da engellemesi, özellikle yemleme (phishing) postalarında bu yola sıkça başvuruluyor. Almak istediğiniz postaların yığın posta dizinine atılmaması için kendi "beyaz liste"nizi de oluşturabilirsiniz.

İPUCU Freeware yazılımın dezavantajı, gönderdiğiniz postalara küçük bir reklâm imzası eklemesi. Araç hoşunuza gidiyor ve reklâmı engellemek istiyorsanız, üreticinin web sayfasında Pro sürümünü yıllık 25 Euro karşılığında satın alabilirsiniz.

İnternette müzik**Adı:** Songbird**Sistem:** Win 98, 2000, XP, Vista**Adres:** www.songbirdnest.com

En sevdiğiniz grubun web sitesi ne girdiniz ve en yeni parçalarını dinlemek istiyorsunuz. Bu durumda MP3'e tıklayıp indirmeli ve Winamp gibi bir müzik çalarda dinlemelisiniz. Tüm bunlar olmaması gerektiği kadar karmaşıktır ve uzun sürer. Songbird adlı web tarayıcıyla tüm bunlar oldukça kolaylaşıyor. Mozilla teknolojisini temel alan tarayıcıyla internette daha güvenli sörf yapmak mümkün. Songbird aynı zamanda video da oynatabilen eksiksiz bir media player. Araç nette ziyaret edi-

Open Workbench
Proje yönetimi aracı**OpenOffice**
Komple Office paketi**PDFCreator**
Dosyaları PDF biçimine dönüştürür**Scribus**
Profesyonel tasarımlar için yazılım**Task Coach**
Proje yönetimi için görev yöneticisi**TeamViewer**
İnternette uzaktan PC yönetimi**SES ve VIDEO****Audacity**
Ses düzenleme programı**Audiograbber**
Müzik CD'lerini dönüştürür**AVS Disc Creator**
CD, DVD hatta Blu-ray DVD'ler oluşturur**Burrn**
Müzik CD'leri yazar**CDBurnerXP Pro**
Ücretsiz CD yazma**CDex**
CD ripper ve MP3 encoder**Coom player**
Multimedya dosyaları için oynatıcı**Cuttermaran**
Video dosyaları montaj yazılımı**DeepBurner**
CD ve DVD'ler için kayıt programı**DVDStyler**
Çok işlevli DVD yönetimi**ffdshow**
Tüm DivX'leri oynatan DirectShow filtresi**Foobar2000**
Birçok biçimi destekleyen ses çalıcısı**GSpot**
Video dosyalarında hata analizi**GX::Transcoder**
Ses ve video encoder**Media Player Classic**
Hemen her şeyi oynatır**Media Portal**
Multimedya işlevler için arayüz**MenuShrink**
DVD menülerini küçültür**Mixxx**
Açık kaynak DJ yazılımı**mp3DirectCut**
MP3 dosyalarını dönüştürmeden kesin**MP3Gain**
MP3'leri kalite kaybı olmaksızın düzenler**MP3tag**
Parçaların ID3-Tag'lerini değiştirir**ProjectX**
Bir filmin video ve ses verilerini ayırır**ratDVD**
DVD'leri 1 ila 2 GB'a kadar sıkıştırır

len tüm sitelerde otomatik olarak müzik parçalarını tanyıyor. Bulduğu zaman da, tüm parçaları konforlu bir liste halinde sıralıyor. Artık parçaları dinleyebilir, indirebilir veya bir çalma listesine ekleyebilirsiniz. Araç görsel olarak iTunes'u andırıyor, ancak Apple'ın oynatıcısında mevcut olmayan WMA veya OGG gibi biçimleri de destekliyor. Songbird'in otomatik olarak iTunes çalma listesini alabilmesi de oldukça pratik bir özellik. CD yazma düğmesi henüz etkin değil, ancak Songbird programcılarının ilerisi için neler planladıkları hakkında bir fikir veriyor. Songbird, yakın gelecekte CD'leri de import edebilecek. Web sitesinde bazı faydalı eklentiler bulabilirsiniz, mesela Songbird'i sistem çubuğuna atarak yer tasarrufu sağlayan bir işlev mevcut.

İPUCU iPod'unuzu Songbird'e bağlamak ister misiniz? <http://windjay.com/ipodsupport.html> adresinde bunun için bir eklenti bulabilirsiniz. Songbird bu sayede MP3 çalarınızı tanyacak, parçaları oynatacak ve senkronize edecektir.

Yabancı dil sözlüğü

Adı: LingoPad 2.3.1
Sistem: Win 9x, Me, 2000, XP
Adres: www.ego4u.com/en/lingopad

LP 13 dil destekleyen LingoPad, farklı dillere çeviri yapmak için oldukça başarılı bir araç. Yazılımla birlikte İngilizce – Almanca sözlük kuruluyor. Türkçe, İtalyanca, İspanyolca, Fransızca veya Japonca gibi dilleri de web'den programa yükleyebilirsiniz. Sözlük tamamen sabit diskten çalışıyor, kelimeleri tercüme etmek için internet bağlantısına ihtiyaç duyulmuyor. Eksik kelimeleri kendiniz de sözlüğe ekleyebilirsiniz.

İPUCU 1 Programa başka diller eklemek için *Dictionaries / Manage Dictionaries*'e tıklayın. Listedeki istediğiniz sözlüğü seçin ve *Install* (yeni eklemek için) veya *Update* (güncelleme için) düğmesine tıklayın.

İPUCU 2 LingoPad'i USB bellekten de çalıştırabilirsiniz. Bunun için program

DİL UZMANI LingoPad, 13 dilde sözcük çevirisi yapıyor ve sabit diskten çalışıyor.

dizinin harici bir diske kopyalamak yeterli. Yazılımın yabancı bilgisayarlarda ardında iz bırakmasını istemiyorsanız, program dizininde ek olarak boş bir metin dosyası oluşturun ve adını "readonly.txt" olarak değiştirin.

Her programdan PDF

Adı: PDFCreator 0.9.3
Sistem: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
Adres: www.pdfcreator.de.vu

PDF Her uygulamada tek tıklamayla kolayca bir PDF dokümanı oluşturabileceğinizi biliyor muydunuz? Kolayca kurulan PDFCreator, yazıcı sürücüsü olarak kendini sisteme ekliyor, böylece aracı bir yazıcı gibi kullanabiliyorsunuz. Ayrıca PDF oluşturmak için gerekli Ghostscript'i de beraberinde kuruyor. Bu sayede PDFCreator her şeyi bir arayüz altında birleştiriyor ve zahmetli Ghostscript yapılandırmasına gerek kalmıyor. Hazır PDF'i programdan elektronik posta olarak da gönderebilirsiniz.

İPUCU Birçok PDF'i tek bir doküman olarak birleştirebilirsiniz. Bunun için istediğiniz dosyayı sürükleyin ve bırak yöntemiyle PDFCreator'a sürükleyin ve *Wait*'e tıklayın. Daha sonra program penceresinden tüm dosyaları işaretleyin ve *Document* menüsünden *Combine* düğmesine tıklayın. PDF çıkışı için artık yapmanız gereken tek şey yazdırma işlemini başlatmak.

Daha fazla müzik

Adı: Foobar2000 0.9.3
Sistem: Win 2000, XP
Adres: www.foobar2000.org

FOOBAR Foobar profesyonellerin ses oynatıcısı. Başka hiçbir oynatıcı bu kadar çok biçimi desteklemiyor ve isteni-

Video LAN Client

Her biçimi destekleyen media player

Videoinsector

Video dosyası hakkında bilgiler verir

Virtual CloneDrive

8'e kadar sanal DVD sürücüsü oluşturur

VirtualDub

Video düzenleme aracı

Winamp

Müzik dosyaları için klasik yazılım

FOTO ve GRAFİK**AniMake**

Resimlerinizi hareketli GIF'e dönüştürün

ArtRage

Gerçekçi efektlere sahip boyama programı

Art of Illusion

3B model ve animasyon tasarımı

Artweaver

Geliştirilebilir çizim ve boyama programı

Bimp Lite

Fotoğraf dönüştürme aracı

Cam2pc Freeware-Edition

Fotoğraf makinesi yazılımına alternatif

CDCoverCreator

CD'leriniz için kapak ve inlay tasarımı

CleanSkinFX

Portre fotoğraflarını güzelleştirin

Dup Detector

Çift resim dosyalarını bulur

Exifer

EXIF bilgilerini gösterir ve değiştirir

Foto-Mosaik

Tek tıklamayla mozaik resimler oluşturma

Gallery

Kendi online resim galerinizi oluşturun

Gimp

Photoshop'a rakip resim düzenleme

Inkscape

Çok başarılı bir vektör grafik programı

IrfanView

Klasik resim görüntüleme aracı

JAlbum

Web için kolay fotoğraf albümü hazırlama

OpenFX

Kendi üç boyutlu dünyalarınızı tasarlayın

Paint.NET

Pahalı resim düzenlemelere alternatif

PC Inspector smart recovery

Makinenizden silinen verileri kurtarır

PhotoFiltre

Birçok efektte sahip resim düzenleme aracı

Picasa

Güzel bir arayüze sahip resim yöneticisi

PosteRazor

Poster boyutunda fotoğraf baskısı

Ripples

Resimlerdeki su yüzeylerini hareketlendirir

Slide Show Movie Maker

Fotoğraflarınızı slayt gösterisine dönüştürür

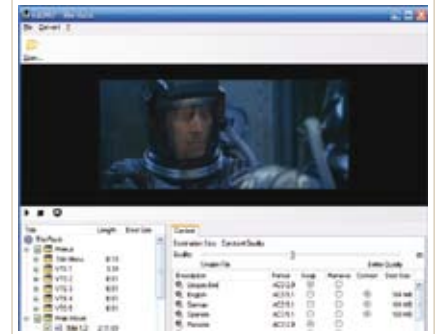
len biçime dönüştüremiyor. Kapsamlı yönetim işlevleri de yine benzersiz. Ayrıca bir geliştirici grubu, Foobar'a sürekli olarak yeni özellikler kazandırıyor. Bu sayede araç artık çok çekirdekli işlemcileri de destekliyor.

İPUCU Foobar'ın hazır bir çalma listesi oluşturması için *Library / Rescan Media Library* seçeneğine tıklayın ve Media Library'den istediğiniz müzikleri ana pencereye taşıyın. Değişik kaynaklardan çıkma parçaların ses seviyesini eşitlemek için *RePlay-Gain / Scan selection as single album*'a tıklayın.

Molasız müzik kaydı**Adı:** Burrn**Sistem:** Win 9x, NT, 2000, XP, Vista**Adres:** www.burrrn.net

Müzik listenizi hazırladınız ve bir CD'ye tam sığacak şekilde süresi de ayarlı. Ancak Nero, arşivin bir CD'ye sığmadığına dair uyarı veriyor! Her şarkı arasında iki saniyelik boşluk olmak zorunda. Ayarlarla boğuşmak istemeyenler için bu durumda tek seçenek arşivden bir parçayı silmek. Burrn adlı araçla, boşluksuz müzik kaydı yapmanız mümkün. Araç ihtiyaç halinde iki saniyelik arayı vermeden kayıt yapabiliyor, özellikle canlı konser kayıtlarında bu sayede daha iyi sonuçlar elde ediyorsunuz. Ses kayıt yazılımının bir başka avantajı ise başka işlevlere de sahip olması. WAVE, MP3 veya OGG Vorbis gibi müzik biçimlerinin yanı sıra Musepack, AAC/MP4 ve diğer sıra dışı codec'leri de diskere yazılabiliyor. Bu da size yetmiyorsa, kendiniz de elle yeni çözümler (decoder) ekleyebilirsiniz. M3U gibi çalma listesi biçimleri, Cue-sheet'leri ve Winamp'tan aşına olduğumuz PLS'leri de Burrn açabiliyor. Bunlar içinde sanatçı ve parça adı gibi meta verilerin bulunduğu metin dosyaları yer alıyor.

İPUCU *Replay-Gain* işlevini etkinleştirin. Bu sayede kayıttan önce tüm parçaların ses seviyesi aynı seviyeye getirilir. Bu işlem, özellikle değişik müzik albümlerinden parça alıp kendi albümünüzü oluşturmak istediğinizde hayli kullanışlıdır.

YARI YARIYA ratDVD, DVD'leri küçültüyor, üstelik kalite kaybı olmadan ve menüyle birlikte.

Büyük filmleri küçültün**Adı:** ratDVD**Sistem:** Win 2000, XP, Vista**Adres:** www.ratdvd.dk

ratDVD dosyaları orijinal boyutun üçte birine kadar indirebiliyor. DivX'in aksine araç, menü yapısını da aktarabiliyor. Video verileri 1 ila 2 GB'a kadar sıkışıyor. Bu sayede bir DVD'ye iki film birden sığıyor, görüntü kalitesi de korunuyor. Daha fazla yerden tasarruf etmek isteyenler, gereksiz senkronizasyonları kaldırabilir. ratDVD isterseniz filmleri orijinal biçimine geri dönüştürmeyi de başarıyor. Yazılımın dezavantajı ise, filmleri oturduğunuz koltuktan TV'den izleyememeniz filmleri PC'den oynatmak zorundasınız. Biçim özel bir codec gerektiriyor, ancak Windows Media Player bunu sorunsuz olarak oynatıyor.

İPUCU 1 Yazılımın web sitesinde RATTack adında bir araç bulabilir ve bununla arka arkaya birçok filmi dönüştürebilirsiniz.

İPUCU 2 Dönüştürme işleminin çok uzun sürdüğünü düşünüyorsanız, PC'nizi geceleri açık bırakın *Çevir / Çevirmeyi Başlat / Seçenekler* altından bilgisayarın işlemi tamamladıktan sonra kapanmasını sağlayabilirsiniz.

Dijital fotoğraf optimizasyonu**Adı:** PhotoFiltre 6.2.5**Sistem:** Win 98, Me, 2000, XP**Adres:** http://photofiltre.free.fr

100'den fazla filtre ve efektle gelen ücretsiz PhotoFiltre yazılımı bazı ticari alternatiflerinden bile →

StudioLine Photo Basic 3

Resimleri yönetir ve optimize eder

Tkexe Kalender

Resimlerinizi takvim haline getirir

XnView

Düzenleme işlevlerine sahip görüntüleyici

Vallen JPegger

Düzenleme işlevli resim görüntüleyici

OYUNLAR**Cube**

Açık kaynak kodlu shooter

Glest

Warcraft tarzı strateji

Nexuiz

Hareketli, çok oyunculu 3B shooter

SİZE ÖZEL TAM SÜRÜMLER**Ashampoo Magical Defrag**

Sabit diskinizi birleştirip hızlandırın

TuneUp Utilities 2004

Windows için ince ayarlar

JoyceCD

Kolay CD/DVD yazma

RamCleaner

Verimli anabellek kullanımı

Dink Smallwood

Eğlenceli bir RPG oyunu

daha başarılı. Resim düzenleme araçlarıyla sadece kırmızı gözleri ve rahatsız edici bozulmaları gidermekle sınırlı değilsiniz, fotoğraflarınıza mesela yağlı boya görünümü verebilir veya maskeleme işleviyle değişik motifleri birbiriyle eşleyebilirsiniz. Sayısız seçim aracı, fırça tipi, renk ve parlaklık düzeltme, renk akış aracı ve çok daha fazlasını program sunuyor. PhotoFiltre'nin tek kusuru katmanlarla (layer) çalışmaması, bu yüzden oluşturduğunuz bir metni maa-
lesef sonradan da değiştiremiyorsunuz.

İPUCU Yazılımın üreticisinin web sayfasında birçok eklenti bulabilirsiniz, mesela "Animated GIF import" ile hareketli GIF grafikleri yükleyebilirsiniz.

Poster boyutunda baskı

Adı: PosteRazor 1.2

Sistem: Win 9x, 2000, XP

Adres: <http://posterazor.sf.net>

Sevdiğiniz fotoğrafları poster halinde basmak için para saçmanıza gerek yok. PosteRazor adlı freeware araç ve normal bir A4 yazıcısı yeterli.

Araç bir fotoğrafı birçok sayfaya yayıyor ve tek tek parçaları daha sonra yapıştırmanız için kenarlarında pay bırakıyor. Araç sonuç olarak bir PDF dokümanı veriyor ve yapmanız gereken tek şey bunu yazdırmak. Poster boyutunu esnek bir biçimde santimetre olarak veya orijinal boyutun yüzdesi olarak belirleyebilirsiniz. Ya da posterin kaç A4 sayfasından oluşacağını belirtebilirsiniz.

İPUCU Milimetre veya nokta gibi ölçü birimleri de kullanabilirsiniz: Settings düğmesine tıkladıktan sonra bu seçenekleri görebilirsiniz. Aynı pencerede PosteRazor için OpenGL grafik motorunun kullanılmasını iptal edebilirsiniz. Eski donanımlara sahip bilgisayarlarda önizleme çok yavaş açılırsa mantıklı bir seçenek bu.

Büyük resimleri görüntüleme

Adı: Vallen JPegger

Sistem: Win 98, NT, 2000, XP, Vista

Adres: www.vallen.de/freeware

Vallen JPegger'in gücü, büyük boyutlu resimlerin üstesinden de kolayca gelebilmesinde yatıyor. Önizleme resimleri, dosya dizini dolu olsa bile hemen açılıyor. Ve yazılımın tanımadığı bir biçim yok gibi. JPEG, TIFF ve BMP gibi yaygın biçimlerin yanı sıra resim görüntüleyici 40 başka biçimi de açabiliyor. Vallen JPegger ayrıca, MP3 dosyalarını düzenliyor ve parça adı, yorumcu gibi ek bilgileri görüntülüyor. Müzik, entegre oynatıcı da çalışmıyor. Böylece resimleri görüntülerken bir yandan da

en sevdiğiniz parçaları dinleyebiliyorsunuz. Resim görüntüleyici görsel olarak rakip ürünlerden çok farklı değil, bu sayede yabancılaşmıyorsunuz. Bir başka avantajı ise kurulum gerektirmeden hemen çalışması ve diskte birden fazla kopyası bulunan resimleri bulması.

İPUCU Müzik dinlerken akıcı geçişleri mi tercih ediyorsunuz? *Terichler... / Kur / MP3 Music Explorer Options* altından overlap süresini belirleyebilirsiniz.

PC'de yaratıcı boyama

Adı: Artweaver

Sistem: Win 2000, XP, Vista

Adres: www.artweaver.de

Resimle uğraşanlar ve fotoğraf sanatçıları Artweaver'ı sevecekler. Boyama programı gerçek bir boya kutusundan daha fazlasını sunuyor. Örneğin, fırça, tebeşir, kömür ve renkli kalemle yazılımda mevcut. Yazılımın sunduğu işlevler ve ayar seçenekleri de oldukça geniş. Ayrıca boyama araçlarını kendi ihtiyaçlarınız doğrultusunda ayarlayabilir veya kendi araçlarınızı oluşturabilirsiniz. Artweaver, profesyonel yazılımları aratmayan özelliklerle donatılmış. Programla sadece boyamakla sınırlı değilsiniz, aynı zamanda çektiğiniz fotoğrafları sanat eserlerine de dönüştürebilirsiniz. Ton değeri düzeltmesi, gradasyon eğrileri, klonlama veya sihirli asa (magic wand) gibi tipik standart araçlar bunun için hazır geliyor. Balık gözü filtresi gibi başka işlevlerle de eserlerinize farklı görünüm kazandırabilirsiniz.

İPUCU *Iterative Save* her zaman resmin bir kopyasını kaydeder ve dosya adının sonuna 001 ile başlayan ve artarak devam eden sayılar ekler.

Sabit disk birleştirme

Adı: Ashampoo Magical Defrag

Sistem: Win 2000/XP/2003 Server/Vista

Adres: www.ashampoo.com

Bilgisayarınız pek çok farklı nedenden dolayı yavaş çalışıyor veya sık sık sorun çıkartıyor olabilir. Bu gibi durumlarda sorunları çözmek için ilk kontrol etmeniz gereken donanım biri-

SANATSAL Artweaver ile resim boyayabilir veya fotoğrafları düzenleyebilirsiniz.

KOLAY YAZMA JoyceCD ile filmlerinizi ve diğer verilerinizi kolayca CD veya DVD medyalara kaydedebilirsiniz.

mi sabit diskinizdir. Üzerinde çalıştığınız belgeler veya kurduğunuz programlar sabit disk üzerinde parçalara ayrılmış yazıldığından bilgisayarınız bu dosyalara erişirken vakit harcar. Ashampoo Magical Defrag ise sabit diskinizdeki bu parçaları birleştirerek hem daha hızlı çalışmanızı hem de sisteminizde ortaya çıkabilecek olası sorunları daha meydana gelmeden engeller.

İPUCU Programın “Kur ve Unut” adlı özelliği sayesinde Ashampoo Magical Defrag, bilgisayarınızı kullanmadığınız anlarda otomatik olarak çalışmaya başlıyor ve kullanıma geçtiği anda durarak işleyişi yavaşlatmıyor.

Sistem düzenleme

Adı: TuneUp Utilities 2004
Sistem: Win 98/Me/2000/XP
Adres: www.tune-up.com

Windows işletim sisteminin daha hızlı ve sorunsuz çalışması için kullanabileceğiniz en başarılı yazılımlardan olan TuneUp Utilities 2004’ün tam sürümü, bu ay CHIP ile tüm okurlarımıza ücretsiz. Programın oldukça hoş ve basit ara yüzünü kullanarak işletim sisteminiz üzerinde pek çok özel ayarı kolaylıkla gerçekleştirebilirsiniz. TuneUp Utilities, aynı zamanda Windows’un görünümünü de dilediğiniz gibi değiştirmenize olanak tanıyor. Bu özellik sayesinde Windows’un açılış ve kapanış ekranlarını, simgelerini ve hatta

görev çubuğunun görünümünü bile değiştirebilirsiniz.

İPUCU Program, sistemin daha sağlıklı çalışması için pek çok özel hata kontrol aracı içeriyor. “1 Click Maintenance” özelliği sayesinde tek bir tuşa basarak tüm bu kontrolleri hızlı bir şekilde aynı anda başlatabilirsiniz.

Kolay CD/DVD yazma

Adı: JoyceCD
Sistem: Win 95/98/Me/NT/2000/XP
Adres: www.joycesoft.com

CD veya DVD yazmak her zaman çok da kolay bir işlem olmayabilir. Bunun nedeni de çoğu kez DV/DVD yazmak için kullanılan programların çok da gerekli olmayan ek özelliklerinin kafa karıştırmasıdır.

JoyceCD ise bu konuda oldukça basit ve bir o kadar da etkili bir alternatif sunuyor. Programı kullanmak için özel hiçbir bilgiye ihtiyacınız yok. Son derece basit ara yüzü kullanarak veri, müzik veya filmlerinizi pratik bir şekilde yazabilirsiniz. Tek yapmanız gereken CD veya DVD’ye yazmak istediğiniz dosyaları ilgili pencereye sürükleyip bırakmak.

İPUCU Eğer programın üst menüsünden “Photo CD” özelliğini seçerseniz, CD veya DVD’ye yazmadan önce resimlerinizi hızlı bir şekilde gözden geçirebilir ve yazacaklarınızın seçimini hızlı bir biçimde gerçekleştirebilirsiniz.

Bellek sorunlarına son

Adı: RamCleaner 4.0
Sistem: Win 95/98/Me/NT/2000/XP
Adres: www.benutec.com

Çok para harcayarak en iyi donanım bileşenlerini satın almış olmanız, her zaman onları en verimli şekilde kullanabildiğiniz anlamına gelmiyor. Tecrübeli kullanıcılar bile çoğu zaman yetersiz bellek sorunları nedeniyle bilgisayarını mümkün olan en yüksek kapasitesinde kullanamayabiliyorlar.

Çoğu kez bu gibi durumlar, çalışmakta olan programların gereğinden fazla bellek işgal etmesi nedeniyle meydana geliyor. RamCleaner, sisteminizin belleğini en etkili şekilde kullanabilmeniz için tasarlanmış bir program.

İPUCU RamCleaner’ın kendi özel görev yönetici penceresi sayesinde hangi uygulamanın çalışmakta olduğunu ve ne kadar bellek harcadığını pratik bir şekilde görüntüleyebilirsiniz. Program görev yönetici uygulaması sayesinde sizin için önemli olan programlara öncelik verebilir ve bu sayede tercih ettiğiniz programa daha fazla bellek ayrılmasını sağlayabilirsiniz.

3 boyutlu RPG

Adı: Dink Smallwood
Sistem: Win 95/98/2000/XP
Adres: www.rtsoft.com

Dink Smallwood, tüm zamanların en popüler oyunlarından olan Zelda benzeri oynanışıyla dikkat çeken, RPG türü bir oyun. 1997 yılında çıkan oyun geçen 10 yıl içerisinde oldukça geliştirildi ve benzerlerinden daha başarılı hale geldi. Baştan sona espriyle bezenmiş olan oyun, Seth Robinson tarafından geliştirilmiş. Oyunun en önemli özelliklerinden biri de editörü yardımıyla geliştirilmeye açık olması.

İPUCU Dink Smallwood’u sevdiyseniz oyun keyfinizi daha da arttırmak için sık sık yeni modüllere göz atmalısınız. Özel olarak hazırlanmış pek çok modüle ulaşmak için www.dinknetwork.com adresini ziyaret etmeniz yeterli. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Ümit Öncel, umitonce@chip.com.tr

Kendi klibini çek!

Yeni kameralar ve yeni dosya biçimleri sayesinde kaliteli videolar mümkün. Hatta yönetmenliğe soyunup, sinema kalitesinde basit filmler de çekebilirsiniz.

Bu yazıda

100 Euro'nun altında 6 klip programı

5 video kamerasının testi

Tablo: Sonuçlara bir bakış

CHIP kılavuz ve satın alma ipuçları

Siz de bilirsiniz ki herkesle paylaşılmayacak anılar vardır. Mesela düğün sırasında, gelinin babasının cenaze törenindeymişçesine bakan yüzü, konuşma yapan düğün şahidinin dilinin sürçmesi, belden aşağı fıkralar anlatan sarhoş davetliler... Böyle şeyler komedi programları için daha uygun. Öyleyse kolları sıvayıp filmimizi düzenleyelim, müzik ekleyip uygun biçime getirelim ve diske yazalım.

Eskiden bu iş için tek bir yol vardı: Bir düzenleme yazılımı, videoyu DV ka-

setten bilgisayara aktarır ve bu malzemeyi işleyerek, standart tüplü televizyonlarda oynatılabilecek bir DVD'ye dönüştürürdü. Oysa günümüzde video işlemede 4:3 ve 16:9 kayıtların DV, MPEG ve HDV gibi biçimleri var. Dahası, kameralar artık filmleri sadece DV bantlarına değil, DVD'lere, bellek kartlarına ya da dâhili sabit disklere de kaydedebiliyor.

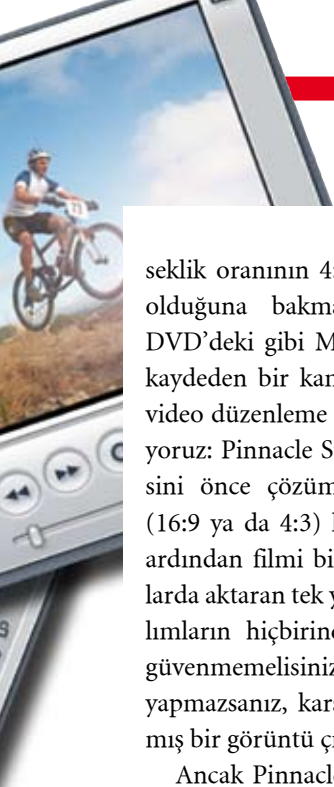
Üreteceğiniz video için de bir bu kadar seçenek var: Biten videoları video DVD olarak yazabileceğiniz gibi, iPod ya da PlayStation Portable gibi taşınabilir aygıtlar için de kodlayabilirsiniz. Birçok kullanıcı, çektiği filmleri Web 2.0'ın en iyi örneklerinden YouTube'a gönderiyor. Öte yandan, artık oturma odalarında 16:9 biçiminde "HD ready" televizyon sistemleri yayılıyor ve siz de duy-

muşsunuzdur ki, bu sistemlerde tek bir kodlama hatası bile sırtıyor. Yeni video düzenleme yazılımlarının tüm bu dosya biçimleriyle, tüm ortamlarla başa çıkabilmesi ve çiçeği burnunda yönetmenlerin bile kullanabileceği kadar basit olması. Peki, piyasada bulabileceğiniz video düzenleme yazılımlarının kaçısı bu gereklilikleri yerine getirebiliyor?

DOSYA AKTARMA VE BİÇİMLER

Sadece bir yazılım tüm biçimleri destekliyor

Sıradan bir DV kamerası (örneğin Canon MVX 460) bilgisayarınıza bağladığınızda, düzenleme yazılımları kendiliğinden devreye girerek, yapması gerekeni yapar. Ama videonun genişlik / yük-

seklik oranının 4:3 mü yoksa 16:9 mu olduğuna bakmaz. O yüzden, bir DVD'deki gibi MPEG2 biçiminde veri kaydeden bir kameranız varsa, tek bir video düzenleme yazılımını tavsiye ediyoruz: Pinnacle Studio. Film malzemesini önce çözümleyip hangi biçimde (16:9 ya da 4:3) kaydedildiğine bakan, ardından filmi bilgisayara doğru oranlarda aktaran tek yazılım bu. Diğer yazılımların hiçbirinde otomatik ayarlara güvenmemelisiniz. Zira ayarları elle yapmazsanız, karşınıza oranları çarpılmış bir görüntü çıkabiliyor.

Ancak Pinnacle'da bile her şey tereyağından kıl çekercesine olmuyor. Örneğin programın işlem penceresine bir DVD'nin VOB dosyasını Windows Gezgin'i'nden tutup atamıyorsunuz. İllaki gidip *File* menüsünden *Import DVD track* seçeneğini işaretlemeniz bekleniyor. Yine de Magix Video Deluxe yazılımının yanında bu hafif kalır. Bu program DVD'leri bir bütün olarak algılayamadığından, sadece VOB dosyaları üzerinde çalışabiliyor. Bunun sonucu olarak da, eğer malzeme zaten 720 x 576 biçiminde değilse projenin çözünürlüğünü elle düzeltmeniz gerekiyor. Örneğin filmleri 704 x 576 çözünürlük-

te kaydeden bir Panasonic SDR-S150'ye sahipseniz, böyle bir sorunla karşı karşıyasınız demektir.

Videoların kapladığı yer HD materyallerini aktarırken bir soruna yol açmadı. Sony HDV kamera ve 16:9 oranı doğru şekilde tanındı. Sadece Premiere Elements'da büyük bir pürüzle karşılaştık. Program DV görüntülerindeki sahneleri tanıyabilirken, aynıını HDV içini yapamıyor. Bu bölümlemeyi elle yapmanız gerekiyor ki, HDV dosyalarının boyutunu bir düşünürseniz, bu pek de pratik değil.

Test boyunca tek bir program çıktı, o da HDV aktarırken kilitlenen Cyberlink idi.

Bu çökme haricinde, program normalde sahne tanıma dâhil her türlü konforu sundu. Farklı biçimlere aşina olmayan taze yönetmenlere uygun bir diğer yazılımsa Ulead VideoStudio. Programın 16:9 biçiminde MPEG videoları tanımamasını saymazsak, başıca dosya biçimleri hemen saptandı. Seçenekleri ne teker teker belirtmemiz ne de dosya biçimi listeleriyle boğuşmanız gerekiyor.

DÜZENLEME VE KESME

İki yazılım efektler ve kesme becerileri göz doldurdu

İş düzenlemeye geldiğinde Magix ve Pinnacle'ın üzerine yok. Filtreler hem nitelik hem de nicelik bakımından iyi. Magix Video Deluxe, görüntü parlaklığını, kontrastı, keskinliği ve renk değerlerini düzelterek kusursuz hale getiren video temizleme aracıyla beğenimizi kazandı. Ses izine geldiğimizde de Magix gücünü gösterdi. Program eklenen ses kliplerini sahnelerin uzunluklarına göre kendiliğinden ayarlıyor. Ses temizleme aracıysa rüzgârın, makinelerin sesini ya da tıktırtıları ayıklayabiliyor.

Pinnacle Studio'nun zaman çizelgesiyle çok hızlı çalışabilirsiniz. Program çoklu seçme işleviyle videoları tam yerinden kesmenize izin veriyor. Önce kesme işaretlerini koyup tek →

CHIP Test sonucu

■ Çiçeği burnunda yönetmenlere iki tavsiyemiz var: Test galibi Magix Video deluxe 2007 ile Pinnacle Studio 10. Her iki yazılım da çok sayıda işlev ve efekt içeriyor. Aralarındaki fark şöyle. Magix daha fazla seçenek sunuyor; ama Pinnacle ile işler daha kolay. Ancak her ikisi de güçlü bir PC istiyor. Tercihen bir Core 2 Duo.

Birinci sınıf video filtreleriyle donatılmış Premiere Elements'i ileride profesyonel yazılımlara geçmek isteyenlere, çok sayıda otomatik işlev içeren Power Director 5 ile Videostudio 10'u ise ara sıra yönetmen koltuğuna oturmayı hedefleyenlere öneriyoruz. PowerDirector daha ucuz olsa da, fiyat farkları göz ardı edilebilecek kadar küçük olduğundan, bu testte bir fiyat / performans galibi seçemedik.

Uyumluluk testi: Video kameradan aktarma

Farklı kameralar, farklı biçimler. Acaba düzenleme yazılımları kaynak malzemeyi doğru şekilde aktarabiliyor mu?

SONY HC3

Fiyat: Yaklaşık 1.050 Euro

Çözünürlük	1.440x1.080
Biçim	MPEG2-TS
Depolama	Mini DV kst.
Bağlantı	Fireware

Test: HDV kamerası

Yazılımın aktarma sırasında çözünürlüğü 1.920 x 1.080'e çıkarması bekleniyor.

JVC EVR10 MG505

Fiyat: Yaklaşık 900 Euro

Çözünürlük	720x576
Biçim	MPEG2
Depolama	Sabit disk
Bağlantı	USB

Test: Smart rendering

Aygıt DVD biçiminde kayıt yaptığı için, yazılımın gereksiz yere tekrar kodlama yapmaması gerekiyor.

PANASONIC SDR-S150

Fiyat: Yaklaşık 710 Euro

Çözünürlük	704x576
Biçim	MPEG2
Depolama	SD-, SDHC kartı
Bağlantı	SD kart okuyucu

Test: Doğru Çözünürlük

Video düzenleme yazılımı DVD çözünürlüğünü otomatikman 720 x 576'ya getirmeli.

CANON MVX 460

Fiyat: Yaklaşık 450 Euro

Çözünürlük	720x576
Biçim	DV-AVI
Depolama	Mini DV kst.
Bağlantı	Fireware

Test: 08/15 kamera

Programların DV-AVI'yi kontrol edebilmesi gerekiyor.

HITACHI GX3100

Fiyat: Yaklaşık 440 Euro

Çözünürlük	720x576
Biçim	MPEG2-VOB
Depolama	8 cm DVD
Bağlantı	USB

Test: DVD aktarma

Burada, kaydedilmiş DVD'nin yapısının doğru olarak analiz edilmesi gerekiyor.

tıklamayla hepsini birden kesebiliyorsunuz. Pinnacle, çok sayıda efekt ve geçiş de sunuyor, örneğin normalde çok pahalı olan 3D apertürler.

Cyberlink PowerDirector filmleri çabucak düzenleyip her zevke hitap eden sonuçlar veriyor. Zira yazılımın otomatik iyileştirme işlevi var. Tek tıklamayla Power Director görüntünün parlaklığını ve keskinliğini ayarlıyor, video klipteki istenmeyen sesleri ayıklıyor. Ancak geneline bakıldığında, düzenleme işine vakit ayırmak isteyen hevesli kullanıcılara pek az seçenek bıraktığı göze çarpmıyor.

Premiere Elements ve Vegas Movie Studio ise profesyonel yazılımların hesaplı sürümleri. Premiere Elements'te birçok birinci sınıf efekt, anahtar kareler sayesinde kullanılabilir. Bununla birlikte, Adobe'un amiral gemisi Premiere Pro için sakladığı görüntü sabitleme gibi temel özelliklerden yoksun. Yine de, rakiplerin yıllardır barındırdığı öykü tahtası (storyboard) işlevi sayesinde Elements yeni başlayanlara hitap ediyor.

Sony Movie Studio'nun sorunu ise düzenleme işlevlerinin acemilerin kullanamayacağı kadar karmaşık olması. En iyi örnek olarak, açıklamasız bir alt menüye gizlenmiş küçük "compositing" modülü. Böyle gizli saklı olmasına ne gerek var? Modül kesinlikle fantastik. Çeşitli film türlerinin gren ve renk yapısını videolara uygulayan bir "Film Effect" özelliği var ve bu sayede, düzenlediğiniz videolara Hollywood damgası basıyor. Movie Studio'yu sadece Sony'nin

EN İYİ AKTARMA 16:9 filmleri MPEG2 biçiminde tanıyıp kendiliğinden okuyan tek yazılım Pinnacle Studio Plus 10.

diğer yazılımlarını hâlihazırda kullanmakta olanlara öneriyoruz. Popüler müzik yazılımı Acid'i bilen ve filmleri de tanıdık bir ortamda üretmek isteyenlerse Movie Studio'ya bir bakmalılar. Yazılım ses düzenleme ve kayıt konusunda sayısız seçenek sunuyor. Vegas Movie Studio'nun asıl gücü burada gizli.

ÇIKIŞ VE KALİTE

Test galibinin ezici üstünlüğü var ama pahalı

Geleneksel DV kameradan DVD'ye görüntü aktarma yöntemi artık zorluk olmaktan çıktı. Üreticiler DVD derleme gibi bir zamanların sorunlu noktalarını halletmişler. DVD oluşturma için birçok yeni işlev ve menü deseni geliştirilmiş. Ürünler arasındaki farklar ayrıntı boyutunda. Örneğin Ulead DVD desenleri konusunda başarılı. Program artık doğru şekilde HD-DVD de yapabiliyor.

Yine de iş görüntü kalitesine geldiğinde tek bir tavsiyemiz var: Magix Video deluxe. Tümüyle codec sayesinde yazılım en zor sahnelerin, örneğin alevlerin, dalgaların ya da dumanın altından kolayca kalkıyor ve bunları neredeyse hiç karelenme olmadan, nispeten de küçük

sayılabilecek 4Mbit/s bit oranıyla kodluyor. Tek bir hesaplama işlemiyle bunu yaptığı için de daha az vakit gerektiriyor. Cyberlink hariç tüm programlar maksimum görüntü kalitesine ulaşmak için dönüşüm sırasında çift kanal kullanıyor. Ama bazılarında buna rağmen görüntüden ödün veriyorsunuz.

Pinnacle Studio ya da Premiere Elements'la render edilmiş filmlerde çok sayıda detay olsa da, Magix'tekinden daha fazla karelenme de göze çarpmıyor. Elements'in büyük bir dezavantajı var, o da MPEG kayıtlarında Smart Rendering'i desteklememesi. Bu da film materyali bir DVD'de olduğu gibi hazırlanabilir, tekrar kodlandığı anlamına geliyor. Acemi yönetmenlere yönelik ürünler, orta ile iyi arasında değişen sonuçlara imza attı. Ulead görüntüdeki karelenmeyi önüyor ancak bunun bedeli aşırı keskin bir görüntü. Cyberlink bu konuyu daha da abartıyor, görüntü kalitesi de aynı oranda düşüyor. Sony de Ulead'inkine benzer bir görüntü sunuyor ama ne yazık ki render işlemi sırasında tümleşik MPEG profiline bağlı kalmak zorundasınız, bağımsız bir profil yaratmak işe yaramıyor.

Son zamanlarda düzenleme yazılımları taşınabilir aygıtlar için de film üretilebilir hale geldi. Magix'e bu özellik 15 Euro'ya kazandırılırken, Sony benzer bir hizmeti 500 Euro'luk Pro sürümüne saklamış. Programlar, PlayStation Portable ya da iPod için farklı kodlayıcılar kullanıyor ve bu görüntü kalitesini →

KOLAY FİLTRELEME PowerDirector'da kaynak malzemenizi tek tıklamayla iyileştirebilirsiniz.

etkiliyor. Ulead sıradan bir MPEG-4 kodlayıcıya sahip. Dosya çıkışından DivX codec'inin sorumlu olduğu Ulead için de aynısı geçerli. Görüntü bunlarda biraz bozulup çarpılıyor. iPod'lar ve PSP'ler için en iyi video biçimi H.264 (AVC). Premiere Elements, Power Director ve Video Deluxe bu biçimde dosya hazırlayabiliyor. Bu yazılımlarla üretilmiş berrak görüntüyü ve renkleri herhangi bir görüntü bozulması yaşamadan izlemek büyük keyif doğrusu.

ERGONOMİ VE PERFORMANS

Tek bir program hızlı ve kullanıcı dostu

Bir sürü işlevi kullanımı kolay bir program arabirimi altında birleştirmek hafife alınacak bir iş değil. Cyberlink Power Director bunu olabilecek en iyi şekilde başarıyor. Program yapılanması dendiğinde Cyberlink'le aşık atabilecek tek yazılım var, o da Pinnacle Studio. Kayıttan DVD'ye, DVD menüsünün bireysel tasarımına kadar her şey sorunsuzca işliyor. Birçok farklı dosya biçimiyle uyumlu olduğundan, Video Studio da yeni başlayanlar için mükemmel bir seçim.

Test galibi Magix hobisi yönetmenlik olanlar için bir dizi seçenek sunsa da, kullanımına alışmak gerekiyor. Belli bir özellik için tam doğru yerdeki kutucuğu işaretlemek biraz tecrübe istiyor. Üstelik el kitabı da yeterince yardımcı olmuyor.

Vegas Movie Studio daha da kötü. Burada, modası geçmiş bir ofis programıyla uğraşmış gibi, menüler arasında tıklayarak yol bulmanız gerekiyor. Halbuki kullanıcı dostu programlarda arabirim daha farklı.

Diğer düzenleme yazılımları arabirimi kayıt, video düzenleme ve film yayınlama olmak üzere üçe bölüyor. Sony, profesyonel Vegas programındaki yardım kısmını kullanıyor. Bu yüzden de Movie Studio'nun sahip olmadığı işlevlerin açıklamasını bulabilirsiniz. PlayStation Portable için dosya çıkışı seçeneği buna iyi bir örnek. ■

HF / Barış Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

Değerlendirme	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4
Ürün	Magix Video deluxe 2007 plus	Pinnacle Studio Plus 10.7 Titanium Edition	PowerDirector 5 Premium	Premiere Elements 3.0
Üretici	Magix	Pinnacle	Cyberlink	Adobe
İnternet (www)	magix.com	pinnaclesys.com	cyberlink.com	adobe.com
Yaklaşık fiyat	100 Euro	100 Euro	80 Euro	100 Euro
Toplam puan	90	89	83	83
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Aktarma (%20)	88	97	84	84
İşleme / Kesme (%30)	97	92	77	82
Çıkış / Kalite (%30)	91	84	82	86
Ergonomi / Performans (%20)	79	86	92	85
Fiyat / Performans	iyi	iyi	iyi	orta
Aktarma ve biçimler				
Film: AVI / DivX / MPEG 1/2/4	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●
Web: WMV / RM / MOV / SWF	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●
Ses: WAV / MP3 / CDA	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●
Kamera: DV- / HDV- / DVD- / SD	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●
Kamera tanıma	Otomatik kamera tanıma, kolay	Otomatik kamera tanıma, kolay	Otomatik kamera tanıma	Otomatik kamera tanıma, kolay değil
16:9 tanıma (otomatik / elle)	Sadece DV / ●	● / ●	Sadece DV / ●	Sadece DV / ●
Çoklu yakalama	●	—	●	—
İşleme ve kesme				
İzler (Ses ve görüntü)	32	7	6	99
Sahne tanıma (DV/HDV)	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Geçişler ve efektler	360, ses efektlerinde güçlü	500'den fazla, profesyonel efektler dahil	233, orta kalite	164, çok sayıda değerli filtre ve efekt
İyileştirme filtreleri	Ses ve video iyileştirme için iyi araçlar, hassas ayar	Video iyileştirme başarılı, basit ses karıştırıcısı	Tek tıklamayla iyileştirme, ses ve video için az sayıda seçenek	Birinci sınıf video iyileştirme, ses karıştırıcısı
Görüntü sabitleme / anahtar kareler	● / ●	● / ●	● / ●	— / ●
Zaman çizelgesi / Öykü panosu	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Ekleme - kesme / Proxy HDV	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Otomatik kesme	●, Saat hassasiyeti yok ama desenler esnek	●, Saat hassasiyetiyle çalışıyor	●, Az seçenek var	—
Çıkış ve kalite				
Film: AVI / DivX / MPEG1 / 2 / 4	● / ● / ● / ● ²⁾	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●
Web: WMV / RM / MOV / SWF	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●
Smart Rendering / Deinterlacing	● / ●	● / ●	● / ●	— / —
Çevresel ses	● Fazladan 10 Euro'ya	● Fazladan 4 Euro'ya	Ücretsiz güncelleme	—
Şablonlar ve DVD üretimi	101 şablon, kolay çalışma	120 şablon, kolay ve esnek çalışma	77 şablon, esnek çalışma	194 şablon, kolay çalışma
HD-DVD / DVD'ye çıkış	—, sadece Mini-HD-DVD / ●	● (50 Euro) / ●	— / ●	— / ●
CD / Teyp / Web'e çıkış	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● (sadece DV) / ●	— / ● / ●
iPod / PSP'ye uygun çıkış	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
DVD'de DV-AVI görüntü kalitesi (4 Mbit/s)	Karelenme az, net görüntü	Yer yer karelenme, net görüntü, canlı renkler	Az karelenme, yumuşak odak etkisi görülüyor	Yer yer karelenme, net görüntü, canlı renkler
iPod'da MPEG2 çıkışı (Encoder / görüntü kalitesi)	AVC - bozulma az, görüntü biraz bulanık	DivX - Çarpık görüntü ve bozulma	AVC - bozulma az, görüntü biraz bulanık	AVC - bozulma az, görüntü biraz bulanık
Ergonomi ve performans				
Program arabirimi ve kullanışlılık	Yalın arabirim, çalışmak için alışmak gerekiyor	Yalın arabirim, kolay ve sezgisel çalışma	Basit arabirim, yeni başlayanlara uygun	Yalın arabirim, çalışması kolay
Rendering (2 dakikalık HDV video)	4:45 dk.	5:26 dk.	2:10 dk.	5:36 dk.
İşlemci yükü (Çekirdek 1/2)	75/85	90/90	100/100	55/75

■ Zirve sınıfı (100-90)

■ Üst sınıf (89-75)

■ Orta sınıf (74-45)

■ Tavsiye edilmez (44-0)

● var

— yok

değer en iyi değer

değer en kötü değer

¹ Sadece DivX-Codec kuruluysa

² 15 Euro karşılığında

SIRA 5	SIRA 6
Ulead VideoStudio 10 Plus	Vegas Movie Studio + DVD Platinum 6
Ulead	Sony
ulead.com	sony.com
100 Euro	100 Euro
81	67
■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
89	77
77	76
83	52
76	64
orta	orta
● /- / ● / ● / ●	● /- / ● / ● / -
● /- / ● / ●	● / ● / ● / ●
● / ● / ●	● / ● / ●
● / ● / ● / ●	● / ● / ● / ●
Otomatik kamera tanıma	Otomatik kamera tanıma
Sadece DV / ●	Sadece DV / ●
●	-
10	8
● / ●	● / ●
210, orta kalite	500'den fazla, küçük compositing modülü de var
Video ve ses için basit iyileştirmeler, az özellik	İyi ama video iyileştirme karmaşık. Mükemmel ses düzenleme
● / ●	● / -
● / ●	● / ●
● / ●	● / -
●, Yardımcı olsa da seçenekler az	-
● /- / ● / ● / ●	● /- / ● / ● / ●
● /- / ● / -	● / ● / ● / -
● / ●	● (HDV değil) / ●
●	-
5 DVD şalONU, kolay çalışma, çok esnek değil	27 şablon, esnek çalışma
● / ●	- / ●
● / ● / ●	● / ● / ●
● / ●	- / -
Az karelenme, biraz yumuşak odak etkisi görülüyor	Az karelenme, hafif bir yumuşak odak etkisi var
MPEG - çarpık görüntü ve bozulma	Mümkün değil
Basit arabirim, yeni başlayanlara uygun, kişisel seçenekler az	Karmaşık arabirim, sadece eğitimli biri kullanabilir
5:29 dk.	3:42 dk.
35/70	100/100

CHIP KILAVUZ: Video klipler

Kontrol listesi

✓ Donanım gereksinimleri

Çoğu zaman için, video düzenleme yazılımlarının üzerinde sadece minimum gereksinimler belirtilir. Bu yazılımlarda videolarınızı kesintisizce düzenleyebilmeniz için PC'nizin çok daha iyi olması şart.

✓ Smart Rendering

Bu özellik, DVD biçiminde kayıt yapabilen video kameralara sahip olanlar için büyük önem taşıyor. Smart Rendering, videoların sadece düzenlenen kısımlarının yeniden hesaplanmasını sağlıyor. Böylelikle videonun geri kalanına dokunulmuyor ve görüntü kalitesi en iyi düzeyde kalıyor.

✓ HD becerisi

Eğer HDV destekli bir kameranız varsa DVD çıkışı artık yeterli gelmiyordur. Yazılım HD-DVD uyumlu değilse fazladan para ödemeniz gerekebilir.

✓ Anahtar kareler

Video etkilerini ve filtreleri doğru şekilde kullanmak istiyorsanız yol, anahtar karelerden geçiyor. Bu anahtar kareler, tüm filtreler için başlangıç ve bitiş işareti olarak kullanılıyor. Bu özelliği barındırmayan programlar kapsamlı düzenleme için uygun değil.

✓ PSP ve iPod

Çıkış biçimleriyle ilgili ayrıntıları okuyup, yazılımın H.264 ya da AVC codec'ini destekleyip desteklemediğini öğrenin. Çünkü en yüksek kaliteyi bu codec sağlıyor.

İlk üç

1

Magix Video deluxe 2007

Test galibinin elinden her iş geliyor. Mükemmel şekilde uygulanabilen filtreler, başarılı video klipler ve testin en iyi görüntü kalitesi. Ayrıntılardan fedakarlık yapılmış: DVD import yok, 16:9 biçimi kendiliğinden tanınmıyor ve performans orta seviyede.

Fiyat: 100 Euro

2

Pinnacle Studio Plus 10.7

Bu düzenleme yazılımı çok sayıda işlev sunuyor: Sorunsuz import, çok sayıda filtre ve yalın bir program arabirimi. Bununla birlikte gerek görüntü kalitesi gerekse performans için kötü denilebilir. Yüksek işlemci kullanımına rağmen Pinnacle'ın hızlı olmak gibi bir özelliği de yok.

Fiyat: 100 Euro

3

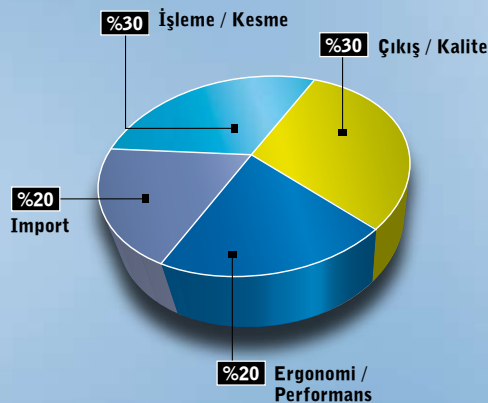
Cyberlink PowerDirector 5 Premium

Otomatik işlemler ve yüksek performans sırasında en hızlı düzenleme yazılımı. Ancak avantajlarını görüntü kalitesi ve yapılandırılabilirlik kategorilerinde yitiriyor. Çoğu filtre en iyi şekilde uygulanamıyor ve yönetmenlik meraklılarının elini kolunu bağlıyor.

Fiyat: 80 Euro

VIDEO DÜZENLEME YAZILIMLARINI NASIL TEST ETTİK?

Tüm programları çift çekirdekli Intel Pentium 2 x 3,2 GHz, 2 GB RAM ve Windows XP ile test ettik. Videoları beş ayrı kamera kullanarak DV kasetlerinden, DVD'lerden ve SD kartlardan aktardık. Yazılımların HDV ve 16:9 desteği olmasına, filtrelerin efektlerin neler getirdiğine, programların ne kadar duyarlı düzenleme yapabildiğine baktık. Sistem yükünü, çoklu çekirdek desteğini ve rendering sırasında DVD ve iPod için görüntü kalitesini ölçtük.

Anakartlar hakkında herşey

Anakartlarda teknoloji hemen her gün yenileniyor. CHIP olarak anakartlardaki temel bileşenleri inceleyip, eski ve yeni teknolojileri karşılaştırdık.

Bu yazıda

Yongalar hakkında herşey

Veriyollarının işleyişi

Anakart bileşenleri

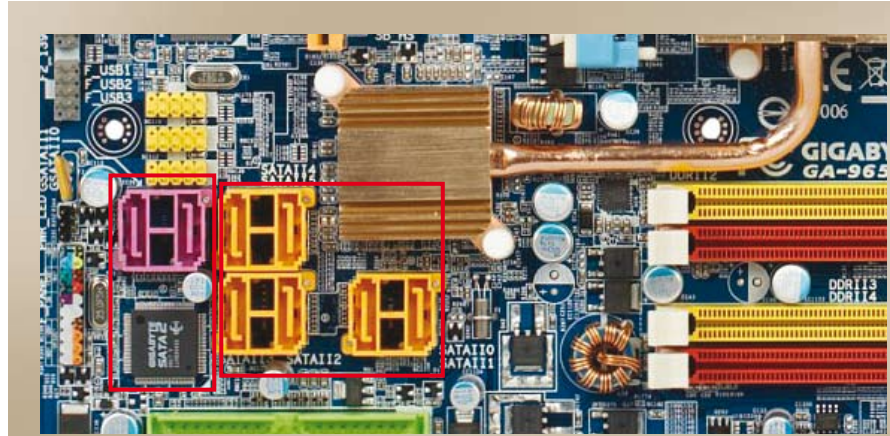
Bilgisayarın diğer tüm donanım bileşenlerinin üzerine kurulduğu anakartlar, aynı zamanda bu bileşenlerin birbiriyle haberleşmesinden sorumlu. Baş döndürücü bir hızla ilerleyen bilgisayar dünyasındaki teknoloji, anakartların bu sorumluluğunu sürekli güncelliyor. Ne var ki karmaşık yapıları, PC kullanıcılarıyla aralarında belli bir mesafe kalmasına neden oluyor. Yazımızda anakartların temel bileşenlerini ve işleyişlerini ele aldık. Ayrıca güncel teknolojinin sağladığı avantajları, eskimekte olan teknolojiyle karşılaştırarak CHIP okurlarının en güvenilir bilgileri ilk elden almalarını amaçladık.

YONGA SETİ

Kuzey ve güney

Her anakarttaki ana kontrol birimi burasıdır. İşlemci kontrol devresi, girdi/çıkış işlemcisi burada bulunuyor ve çalışma sıraları burada belirleniyor. Genelde ikiye ayrılan bu bölüm, kuzey ve güney köprülerinden oluşuyor. Kuzey köprüsü adı, kartın en üst kısımlarında yer aldığından uygun görülmesi ve performansa yönelik işlemci, ekran kartı gibi öğelerin denetimi bu yonga yuvasından (slot) gerçekleştiriliyor. Athlon 64 ya da soket 939 anakartlarda ise belleğe erişim doğrudan işlemci içindeki bir devreyle sağlanıyor. Böylece işlemci ve bellek, kuzey köprüsünü aşmak zorunda kalmıyor.

Harici donanım, ağ denetleyicisi, PCI

DEPOLAMA 6 adet sarı SATA portu güney köprüsünden, PATA ve diğer SATA bağlantıları ise ek bir denetleyici tarafından yönetilir.

LEHİM YERİ Ucuz anakartlarda bazen denetleyici yerine lehim yerleri (solda) yer alır. Bunlara örneğin bir ses yongası takılmış olabilir.

ve PCI uzantılı harici donanımlardan ise güney köprüsü sorumlu. Girdi / çıktı aletlerinin çoğu, USB portları, seri ve paralel bağlantı noktaları da güney köprüsü üzerinden haberleşiyor. Tüm bu aygıtların denetleyicileri doğrudan yonganın üzerinde yer alıyor. Ne var ki, bunlar her zaman bütünleşik olarak bir arada bulunmuyor. Anakartlar üzerindeki yerel ağ denetleyicileri için yalnızca MAC (Media access control) devresi güney köprüsüne dâhil edilebiliyor. İkinci kısım, yani PHYceiver ise tek başına bir yonga olarak anakart üzerinde yer alıyor. MAC birimi bilgi işlemeyi görevliken PHYceiver sinyalleri iletiyor. Ses

aygıtı da güney köprüsüne dâhil değil ve ek bir aygıt olarak anakarta ekleniyor. Çoğu anakart üreticisi ise kendi ürünlerinde Realtek'in ALC655, ALC888, ALC850 gibi modellerini tercih ediyor.

YONGA ÇEŞİTLERİ

Kusursuz eşleşme

Normal olarak her kuzey köprüsü modeline tek bir güney köprüsü modeli ekleniyor. Böylece Intel'in 975X kuzey köprüsü için ICH7 serisinden bir güney köprüsü için ICH7 serisinden bir güney köprüsü eşleniyor. Güncel 965 yongaları ise yeni ICH8 serisi ile. Henüz 975X

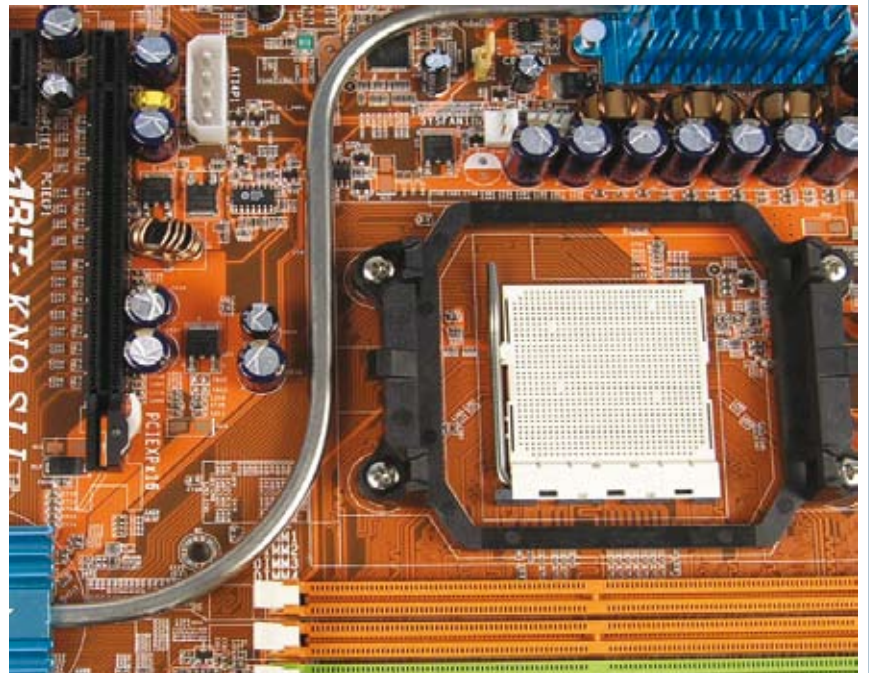
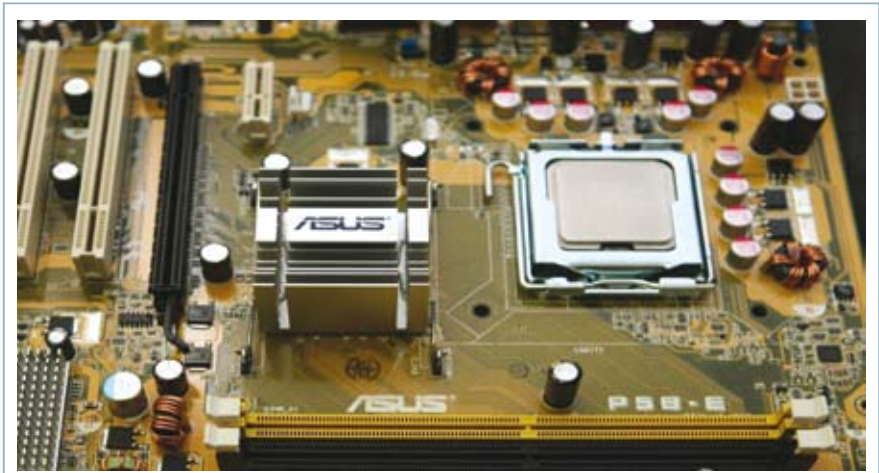
ve ICH8 gibi karma profiller üretilmedi. 975X yonga soketleri dendiğinde ise aslında kastedilen 975X kuzey ve ICH7 güney köprüleri. Crossfire anakartlarda ise durum biraz farklı: Birçok kart üreticisi eski ATI-güney köprüsü SB450'nin USB ve PCI performansından memnun kalmadığından Uli-1575 ile değişikliğe gitti. Bu yonga, ATI kuzey köprüsü RD480 ile sorunsuz çalışıyor ve USB, PCI ile de herhangi bir performans kaybına neden olmuyor.

Kuzey ve güney köprülerine ayırmak alışla geldik olsa da aslında zorunlu değil. En bariz örneği nForce4 modellerinde, iki parçanın tek bir yonga üzerine monte edilmesi. 'Tekli yonga tasarımı' (Single Chip Design) olarak adlandırılan bu yöntem haricinde, başka bir çözüm daha bulan nVidia, AM2 - nForce 590 SLI modelinde, MCP ve SPP yongaları kullanıyor. Tüm denetleyiciler MCP'de yer alırken, SPP gerekli olan PCI veriyolunu sağlıyor. Ancak bu yolla bir yonga yuvası 16 PCI-E hattına sahip iki ekran kartıyla iletişim kurabiliyor.

YENİLİKLER İÇİN ŞART

Ek denetleyiciler

Ana kart üreticileri yongalarına güvendiklerinden genelde çok kullanışlı olan nForce4 gibi kartların üzerinde dört SATA, iki PATA ve bir LAN bağlantısı bulunuyor. Gereken tüm denetleyiciler zaten yonga üzerindedir. Üstelik üretici daha fazla SATA ya da LAN girişi eklemek istediğinde daha fazla denetleyiciye ihtiyaç duysa bile bu sorun teşkil etmi-

VERİYOLLARI Intel yongalarda veri bağlantı hatları en üst tabakada yer alıyor (üstte). AM2 yongası ise belleğe bağlanmış değil (altta).

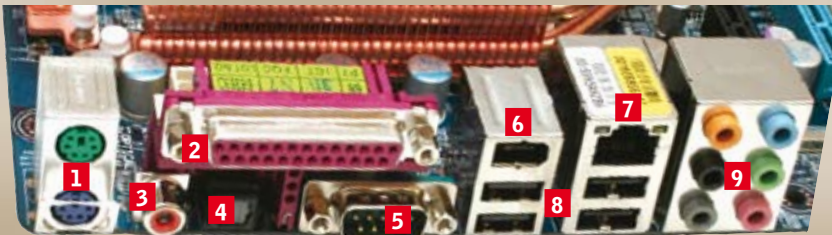
yor. Intel ICH8 güney köprüsünde IDE aygıtları için PATA kanalı olmadığından, pek çok üretici karta Jmicron'un gibi ek bir aygıt denetleyicisi yerleştirir.

yor. nVidia yongalarından Nforce5 serisi tasarımındaki başarı nedeniyle bu ek aygıtlara ihtiyaç duymuyor.

PCI VERİYOLU AYARLARI

Sayıları belirleyici

PCI üzerindeki yuvaların sayısı da doğrudan doğruya yongaya bağlıdır. Üzerinde toplam 22 PCI E-hattı ve 6 PCI E-bağlantısı mevcut ise, örneğin Intel 975X'te olduğu gibi, bir 16'lık ve 6 adet 1'lik yuvalar kullanılabilir. Başka bir kombinasyon ise bir 16'lık, bir 4'lük ve iki 1'lik yuvalar. İki 16'lık bir Intel →

GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR: ANAKART ÜZERİNDE YER ALAN GİRİŞ ÇIKIŞ YUVALARI

1. PS2 girişleri	4. Optik çıkış	7. Ağ girişi
2. Paralel port	5. COM portu	8. USB portları
3. Koaksiyel (coaxial) çıkış	6. Firewire bağlantısı	9. (Analog) ses

975X teorik olarak mümkün değil çünkü toplamda 32 hatta ihtiyaç var. Bunun yerine üreticiler ikinci bir grafik kartı için mekanik ama yalnızca 4 PCI hattı tarafından kontrol edilen yapay bir 16'lık yuva kullanıyor. Bunun dışında 8'in üstündeki yuva sayısı da mümkün değil çünkü 975X'te yalnızca 8 PCI E-bağlantısı yer alıyor.

KATMAN VE BAĞLANTI YOLLARI

Katmanlar

Bileşenlerin idare ve tanınması için en az yonga kadar ek denetleyiciler de önemli. Örneğin işlemciden belleğe veri nasıl ulaştırılıyor? Bu soruyu yanıtlamak için kartın işleyişi göz önünde bulundurulmalı: Nerdeyse tüm anakartlarda

dört katman (layer) bulunuyor. En alt ve üst tabaklarda veri akışını sağlayan sistem hatları yer alıyor. Altındaki resimde bu hatların, kuzey köprüsünü ve işlemciyi nasıl birbirine bağladığı açıkça görülüyor. Diğer iki katman ise elektrik gereksinimlerini karşılıyor. Altı katmanlı anakartların maliyeti çok yüksek olduğundan, kişisel bilgisayarlarda bunlara pek rastlanmıyor. Bu iki katman da fazladan veri ve elektrik akışı için kullanılabiliyor.

VERİ TRANSFERİ

Veriyolları

Anakart üzerindeki tüm veri yollarının aynı öneme sahip olamayacağı açık. İşlemci ve bellek (AMD'lerde) arasında

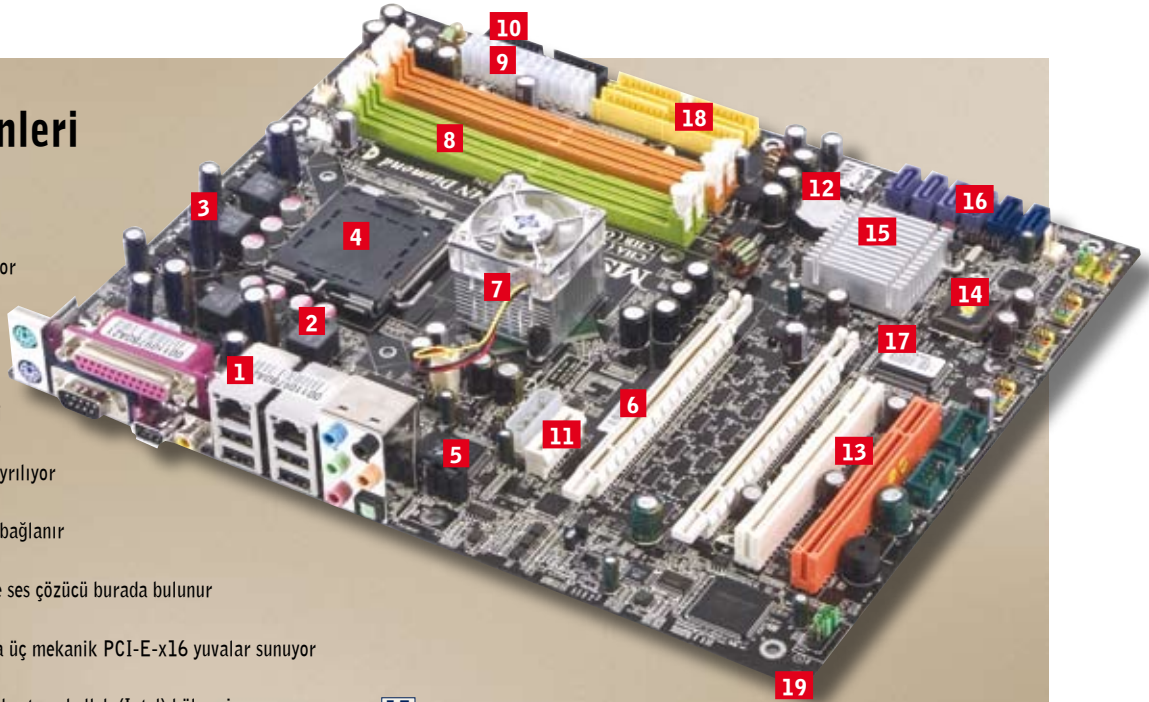
yani kuzey köprüsü ve bellek (Intel'de) arasında büyük miktarda verinin çok hızlı aktarılması gerekiyor. DDR2-800 belleklerde saniyede 6.400 MB ile veri taşınabiliyor.

Bu yüzden bu modüllere PC2-6400 de denmekte. Çift kanal kullandığında ise teorik hız 12.800 MB/sn'ye kadar yükseliyor. Yeni Intel yongalarında da kuzey köprüsü ve işlemci arasındaki veri akış hızı da bir o kadar yüksek: FSB (FrontSide Bus) 800'de 6.400 MB/s ve yeni FSB 1066'da (Core 2 Duo) 8.500 MB/sn. PCI veriyolunda ise teorik olarak bu hız 500 MB/s (geri bildirim dâhil). 16'lık bir ekran kartı yuvasında 8.000 MB/s'lik bir hıza ulaşılabilir. Tüm bu yolları gösteren açıklamalar için fotoğraflara bakabilirsiniz. ■

Bilgin Koşucu, bilgin@chip.com.tr

Anakart bileşenleri

- 1 G/Ç paneli**
USB, PS2, LAN, ses, seri ve paralel bağlantı yolları bulunuyor
- 2 Akım dönüştürücü**
İşlemci, ekran kartı bellek modüllerinde bulunuyor
- 3 Kondansatörler**
Basit elektrolit kondansatörleri (Elkos) ya da karmaşık 'solid capacitors' olarak ikiye ayrılıyor
- 4 Yuva**
İşlemci yerleştirilir ve buradan bağlanır
- 5 Denetleyici**
Genelde LAN-PHY yongaları ve ses çözücü burada bulunur
- 6 Grafik kartı bağlantısı**
Yeni anakartlar bir, iki ve hatta üç mekanik PCI-E-x16 yuvalar sunuyor
- 7 Kuzey köprüsü**
Klasik yapılarda işlemci, ekran kartı ve bellek (Intel) bölgesi
- 8 Bellek yuvaları**
Genelde iki ya da dört, çift kanal modu için renkli kodlama
- 9 Elektrik bağlantısı**
Yeni kartlar bir 24 ve bir 8 kutuplu bağlantı sunuyor
- 10 Disket (Floppy) bağlantısı**
Disket sürücüsü genelde en aşağıda ya da sağ tarafa bağlanıyor
- 11 PCI-express yuvaları**
Yongaya göre 1'lik ya da 4'lük yuvalar
- 12 BIOS pili**
Kalıcı BIOS ayarları için gerekli
- 13 PCI yuvaları**
Eski arabirim standardı, güney köprüsündeki denetleyici
- 14 BIOS-Eprom(Electrically Erasable ROM)**
BIOS(Basic input output system) bileşenlerin tanınması için gerekiyor

- 15 Güney köprüsü**
PCI yuvaları, LAN ve birçok G/Ç sürücüsü için denetleyicileri içeriyor ve ek PCI-E-hatları sunuyor. Kuzey ve güney köprüleri tek bir yonga üzerine de monte edilebiliyor
- 16 SATA bağlantı noktaları**
Sürücüler için güncel arabirim standardı. Denetleyici güney köprüsünde ya da ayrı olarak bulunabiliyor
- 17 Depolama yöneticisi**
Güncel Intel kartlarda sıklıkla ek PATA ve SATA protları için denetleyiciler kullanılıyor
- 18 PATA portları**
Eskiye sürücü standardı. Her kanalda iki aygıt kullanılabiliyor
- 19 Kart tabakası**
Modern anakartların nerdeyse hepsi dört katmandan oluşuyor. En alt ve üst tabakalarda veri akışı sağlanıyor

Dünyaya tekrar gelseniz kim olmak isterdiniz?

Hep istediğiniz gibi biri olmak kulağa nasıl geliyor? Şimdi sanal bir bedende hayat bulup dünyayı özgürce gezmek için ikinci bir şansınız var.

Bu yazıda

Sanal dünyaları anlamak

Second Life'a üye olmak

Kendi avatarınızı yaratmak

Sanal dünyanın geleceği

Başka biri olabilirsiniz, kim olmayı seçerdiniz? Evet, bu soruyu ciddi ciddi düşünmeye başlayın zira sanal dünya kavramı bu fanteziyi gerçekliğe dönüştürüyor. Tüm gereksiniminiz yaratıcı bir zihin, fikirlerle dolu

bir kafa, dileklerle dolu bir yürek. Sanal dünya, ikinci bir yaşam şansı da dahil tüm dileklerinizi gerçeğe dönüştürebileceğiniz bir yer.

Sanal dünyalar 2003'te ortaya çıktıklarından beri büyük ivme kazanarak yaygınlaştı. Sanal dünya, her katılımcının kral olduğu, insan yapımı bir dünya. Üç boyutlu bu dünya kendi dış görünümünüzü (avatar) yaratmanıza, dostlar seçmenize, elbiseler giymenize, araba ve daha nice şeye sahip olmanıza

ve lüks bir yaşam sürmenize olanak tanıyor.

Nedir bu sanal dünya dedikleri?

Sanal dünya, düşlerinizde kurduğunuz dünyanın gerçeğe dönüşmesi gibi bir şey. Sanal bir dünyada yaşarken içinden geçen her şeyi yapabilir, özlemini duyduğunuz hayatı sürebilirsiniz. Sanal bir dünya, her şeyin gerçek gibi görüldüğü, kendinizi parçası gibi hissettiğiniz bir ortam. Sizi temsil edecek çevrimiçi

ALİŞVERİŞ Second Life'taki Royal Majestic'ten sanat eseri ve mücevher satın alabilirsiniz.

"Persona"yı yaratabilirsiniz. Bu maske, sanal dünyada "avatar" adıyla anılıyor. Sanal dünya size aklınızdan geçeni yaratabileceğiniz araçlar da sağlıyor. Örneğin, sahil kenarında bir yalı tasarlayıp palmyelerle süsleyebilir, etrafını harika bir bahçeyle çevirebilirsiniz. Kendi kıyafetlerinizi hazırlayabilir, hatta sıkı durun, başkalarına satabilirsiniz bile!

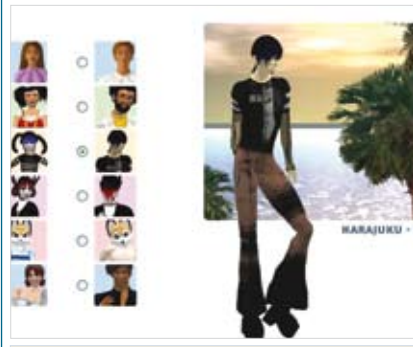
Kendi avatarınızı yaratın

Sizin de "Keşke gözlerim mavi olsaydı" ya da "Şu belim incelseydi" gibi istekleriniz olmuştur elbette. Sanal dünyada bunları ve daha fazlasını gerçekleştirebilirsiniz.

Tek yapmanız gereken, sizin çevrimiçi temsilciniz olan bir avatar yaratmak. Sanal dünyadaki yansımanızın saç tarzını, yüzünü, gözlerini, elbiselerini, aksesuarlarını, ayakkabılarını seçebilir ya da sıfırdan kendiniz yaratabilirsiniz. Bu avatar, sanal dünyanın üyesi olan herkes tarafından görülebilir. Basit tümleşik araçlar ve hatta biraz kodlama bilgisiyle avatarınızı diğerlerinden ayırt edilecek hale getirebilirsiniz. Eğer fikirleriniz başkalarının da ilgisini çekerse, hayatınızı bunlardan kazanabilirsiniz. Şayet avatar yaratacak vaktiniz yoksa, başkalarından satın almak gibi bir seçeneğe de sahipsiniz.

Sanal dünyanın kapsamı

Sanal dünyaya nasıl dâhil olacağınızı merak ediyorsanız söyleyelim. Bilgisayar kullanıcılarının çoğu, şu ya da bu sanal dünyanın zaten içinde. Çocuklar,

SANAL DÜNYADA SİZ Avatarınızı yaratırken saç şekli, yüz, elbise ve aksesuar seçebilirsiniz.

ergenler, yetişkinler, hepimiz bilgisayar oyunlarını seviyoruz. Günümüzdeki bilgisayar oyunlarının çoğu da gerçekten oynadığınız hissi vermek için avatar kullanıyor. Örneğin, bilgisayardaki bir bisiklet yarışı oyununda, gerçekten fark-sız bir bisiklet kullandığınızda.

Hepsi bu değil tabii ki. Sanal dünyalar artık sınıfların da bir parçası. Öğrencilerin daha hızlı ve risksiz bir şekilde öğrenmesi için gerçek hayat ortamlarının yaratılmasında da bu teknoloji-den yararlanılıyor. Mesela tıp öğrencileri bilgisayarın sunduğu hastalar ve araçlar sayesinde, hasta için ölüm riski olmadan ameliyat yapmayı öğrenebiliyor.

Avatarlar ilk olarak anında mesajlaşma yazılımlarında karşımıza çıktı. AIM, MSN ve Yahoo gibi programlar, kullanıcıyı temsil etmek için avatar kavramını yarattılar. Anında mesajlaşma programlarında da farklı saç ve giyim seçeneklerine, arka planlara sahip avatarlar yaratmak mümkün. Kendi kombinasyon-

AVATARINIZ Second Life'ta yarattığınız avatar diğer avatarlarla etkileşime girebiliyor.

yonlarınızı yaparak, listenizdeki kişilerin görebileceği avatarlar oluşturabilirsiniz.

Sanal dünya teknolojisinin ulaştığı son nokta ise Second Life ve Entropia gibi web sitelerinde görülüyor. Bu siteler, başlı başına birer dünya.

Yeni hayata ilk adım

Peki, Second Life'ı bu kadar özel kılan ne? Sorunun en basit yanıtı, "sunduğu fırsatlar". Hayata yeniden başlama fırsatı, rüyalarınızı gerçekleştirme fırsatı, başkalarıyla tanışma fırsatı, benzersiz fikir alışverişi fırsatı, her şeyden önce de köşeyi dönme fırsatı! Evet, Second Life'ta Linden Doları (L\$) denilen bir para birimi geçerli ve bu para birimini L\$309:US\$1 kuru üzerinden ABD dolarına dönüştürebiliyorsunuz.

Üyelik seçenekleri

Second Life'ın parçası olmaya karar verdiğinizde tek yapmanız gereken ücretsiz yazılımı indirmek. Oyunda kullanacağınız yerel para birimini satın almak için kredi kartına ya da PayPal hesabına sahip olmalısınız. Second Life size ilk olarak, ücretsiz temel üyelik sunuyor. Daha sonra dilerseniz "basic" ya da "premium" hesaplar satın alabilirsiniz. →

OYUN DÜNYASI Second Life'ta, yarattığınız avatarlarla oynayabileceğiniz bazı oyunlar var.

DANS PİSTİ Second Life'ta arkadaşlarınızı toplayıp diskoda dansa gidebilirsiniz.

Aşağıdaki tabloda iki hesap çeşidi arasındaki farklar yer alıyor.

Kayıt yaptırarak işe başlayın

Üyelik planını seçtikten sonra (örneğin temel ücretsiz üyelik) Second Life'a kayıt yaptırabilirsiniz. Önce www.second-life.com adresine gidip sitenin sağ üst köşesindeki *Join* bağlantısına tıklayın. Şimdi karşınıza, çevrimiçi kimliğiniz olacak ismi seçeceğiniz *Second Life Registration: Basic Details* sayfası gelecek. Ön adınızı istediğiniz gibi seçebilirken, soyadınız için listeden isim seçmeniz gerekiyor. Ardından doğum tarihinizi ve e-posta adresini girin, *Continue* düğmesiyle devam edin.

Second Life'ta farklı avatarlar var. Seçtiğiniz avatari kişiselleştirerek istediğiniz gibi görünebilirsiniz. Bir avatar seçerken, sayfanın sağ tarafında avatar boydan görünecektir. *Choose this avatar* düğmesine basın. Karşınıza kişisel ayrıntıları ve parolayı girmeniz gereken hoşgeldin sayfası gelecek. Tüm ayrıntıları girdikten sonra *Submit*'e tıklayın. Artık temel hesabınız yaratıldı ve sanal dünyanın keyfini çıkarmaya hazırsınız.

KATILMAK İÇİN www.second-life.com adresine gidip *Join Now* düğmesine tıklayın.

Second Life'a üye olduktan sonra kendi avatarınızı yaratmaya, alışverişe, değişik binalar inşa etmeye ya da teknoloji den anlıyorsanız betik script yazmaya başlayabilirsiniz. Premium hesaba sahipsiniz kendinize arazi alıp hayallerinizin evini kurabilirsiniz.

Takın sepeti kolunuza

Second Life size hayvan, avatar, inşaat malzemesi, betik, deri ve dövme alıp satabileceğiniz birçok dükkan sunuyor. Alışveriş merkezleri arasında ünlü *Midnight City*, *Luskwood Creatures* adlı beden dükkanı ve *The Darkness* var. Buralarda göz ya da saç gibi benzersiz vücut parçaları alabilirsiniz.

İkinci hayatta girişimcilik

Vergilerden ve sizi kısıtlayan düzenlemelerden sıkıldınız mı? Öyleyse Second Life'a buyurun. Girişimcilere sunduğu temel araçlar ve piyasadaki sayısız çeşitte mal ile, Second Life bu iş için biçilmiş kaftan.

Bu yazının kaleme alındığı tarihte Second Life'ın 1.950.245 sakini vardı. Bu da çok müşterisi olan bir piyasa an-

lamına geliyor. Yaratıcılığınızı kullanarak aksesuar alıp satabileceğiniz gibi, emlak yatırımlarıyla da para kazanabilirsiniz. Second Life, Linden Lab sözleşmesi sunuyor ve bu sayede kullanıcılar çevrimiçi malları üzerinde eksiksiz haklara sahipler.

Biraz da eğlence

Kaydolur olmaz, sizinle arkadaş olmak isteyen düzinelerce insanla tanışacaksınız. Bu insanlar arasında tercihlerinize uygun birileri illaki var. Onlarla bağlantıyı koparmayıp haberleşebilir, geceleleri kulüplere ya da defilelere gidebilir, birlikte oyun oynayabilirsiniz.

Eğlence deyince Second Life'ta akan sular duruyor. Kumarhaneler, alışveriş merkezleri, dans kulüpleri, sinemalar ve daha birçok şey var. Bu dünyada *Search* menüsüne tıklayıp *Events*'i seçerek kendinize her an yeni bir meşgale bulabilirsiniz. Etkinlikler listesi, ilgi alanlarınıza uygun olayları listeleyecektir.

Sanal dünyayı kim kontrol ediyor?

Her geçen saniye artan üye sayısı ve sanal dünyada gerçekleştirilen etkinlikler göz önüne alınınca, sanal dünyayı kimin yönettiği sorusu da önem kazanıyor. Toplum huzurunun bozulmaması ve dolandırıcılık yapılmaması için hangi kanunlar uygulanmalı? Sanal dünya gerçek dünyanın bir parçası sayılabileceği için, gerçek dünyada geçerliliği bulunan kanunlar sanal dünyaya da uygulanabilir. Ama kanun koyucuların bu kanunların uygulanabilirliğini onaylaması gerekiyor.

Bir diğer soru da sanal dünyada üretilen ürün ve hizmetlerin vergiye tabi olup olmadığı. Bu sorunun altında yatan, oyunda alışverişten kazanılan L\$ para biriminin ABD dolarına çevrilebilmesi. Şu ana kadar vergilerin olmadığı sanal dünya, müteşebbisler için bir cennetti. Ancak hükümetler sanal dünyaların özerk olmadığını düşünüyor ve sanal dünyada vergi ve hukuk konularının en kısa zamanda düzenlenmesi gerekiyor. ■

Barış Emre Alkim b_alkim@chip.com.tr

Özellikler	Hesap türü		
	Basic	Add. Basic	Premium
Ödeme	Ücretsiz	9,95 \$	Aylık 9,95 \$ 3 aylık 22,50 \$ Yıllık 72 \$
Avatar yaratımı	Var	Var	Var
Kayıt hediyesi	İlk temel hesap için L\$250	Yok	L\$1.000
Haftalık harçlık	Yok	Yok	Haftada 300L\$
İnşaat	Var	Var	Var
Mülk sahibi olma	Yok	Yok	Var

Her yerde TV keyfi

Geleceğin yayın standardı olarak gösterilen DVB-T'nin yaygınlaşması ile TV kartları yeniden eski popüleritelerini yakalayacaklar.

Bu yazıda

Tv kartları nasıl çalışır?

Evdeki televizyonu ofisten izleme

Analog, DVB-S, DVB-T

Dahili ve harici TV kartları testi

Televizyonun özellikle Türk insanı için önemi büyük. Türkiye'de toplam 16 milyon adet televizyon bulunuyor. Bu da televizyona verilen önemin ne derece büyük olduğunu en büyük göstergelerinden biri. Eğer bir aileyi ortalama beş kişi kabul edersek, Türkiye nüfusu göz önüne alındığında nerede ise her ailenin en az bir televiz-

yonu var diyebiliriz. Çok sevdiğimiz televizyonu izlemek için mutlaka standart televizyon alıcılarından birine sahip olmak gerekmiyor. Bilgisayarınızın monitöründen hatta taşınabilir bilgisayarınızın ekranından bile televizyon izlemek mümkün. Monitörünüzün bir televizyon alıcısından ne farkı var ki? Özellikle monitörünüz CRT (katot ışın tüplü) ise farklar çok daha az. Monitörünüzden televizyon izlemek için tek ihtiyacınız olan bir TV kartı. Böylece bilgisayarınızı tam işlevli televizyon olarak kullanabilirsiniz. Bu özellikle öğrenciler ve gençlerin çoğunlukla televizyon izlemek için tercih ettikleri bir yöntem. Bilgisayarı-

nıza taktığınız TV kartının tek yaptığı modüle edilmiş televizyon yayınlarını alarak çözmek ve bilgisayar monitörünüzde görüntülenebilecek şekilde yeniden düzenlemek.

Standart televizyonlarda maliyetin büyük kısmı televizyonun tüpü ve elektrik beslemesi devreleridir. Ancak bilgisayar monitörünüz bunlara zaten sahip. Bu sayede sadece yayını alıp, demodüle ederek bilgisayar monitörünüzde gözükecek hale getirecek elektronik ekipman (TV kartı) oldukça ucuza mal edilebilir. Testimizde de göreceğiniz gibi bir TV kartı kolayca 30 doların altında bir son kullanıcı fiyatı ile satılabiliyor. Bu fiyata

standart bir televizyon almak ise tabii ki imkânsız. Ayrıca TV kartı ile bilgisayardan televizyon izlemenin sayılamayacak kadar çok artışı da var.

NASIL ÇALIŞIR?

TV kartını tanıyalım

Diğer bilgisayar kartları ile karşılaştırdığınızda aslında TV kartları çok karmaşık değiller. Genellikle TV kartlarının baskılı devreleri (PCB) üzerinde bolca boş yer vardır. Standart bir TV kartı sadece iki temel kısımdan oluşur. Tuner ve video işleme yongası. TV kartı üzerinde görülen diğer parçalar ise kartın çalışması için gerekli olan standart elektronik bileşenlerdir.

Birinci önemli kısım “tuner” olarak adlandırılır. TV kartınızın anten girişi bu tuner üzerinde yer alıyor. Aslında tuner’ın yaptığı iş oldukça basit. VHF, UHF gibi yüksek frekanslarda gelen modüle edilmiş televizyon yayınlarını yakalıyor ve demodülasyon için daha alçak frekanslara dönüştürüyor. Ayrıca kararlılık ve seçicilik yapma görevini de üstleniyor. Ama kapalı bir metal kutu içerisinde olduğu ve TV kartı üzerinde

büyük bir yer kapladığı için merak uyandırır. Dışındaki metal kutu sadece çevredeki elektromanyetik dalgalar ile etkileşimde bulunmaması, interferans oluşmaması için yapılmış bir kalkandır.

İkinci önemli kısım ise TV kartınızın kalbi diyebileceğimiz video yongasıdır. Önemli işlerin tümü bu yonga üstünde işlenir. Video yakalama işleri, sinyallerin monitörünüzde görüntülenebilecek hale gelmesi hep bu video işleyici yonga

VİRÜS YAYMA MERKEZİ Kaçak yazılım siteleri, tehlikelerin bir numaralı kaynağı.

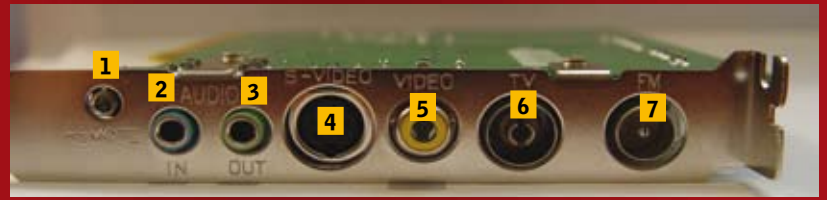
CHIP Sonuç

Alp Özdemir,
alp.ozdemir@chip.com.tr

■ Testimize 12 adet dâhili ve altı adet harici olmak üzere toplam 18 ürün katıldı. Fiyatlar ise 29 dolar ile 131 dolar arasında değişiyordu. Ancak şu kolayca söylenebilir ki, en ucuzundan en pahalısına kadar tüm TV kartları bekleneni fazlasıyla sunuyor. Artık tüm TV kartları time-shifting, video kayıt, uzaktan kumanda gibi lükslere sahip. Ayrıca tüm TV kartları tatmin edici derecede kaliteli görüntü yakalama seçenekleri sunuyor. Durum böyle olunca seçmek güçleşiyor. Dikkat edilmesi gereken hu-

sus tam olarak ne istediğinize karar vermek. “Odamda sadece analog televizyon kanallarını izlemek istiyorum” dersanız seçim kolaylaşıyor. “Eğer ben uydu yayınlarını da bilgisayarımdan izleyeceğim. Belki ileride DVD-T yayınlar yaygınlaştığında da bilgisayarımdan televizyon izlemeye devam edeceğim” diyorsanız, o zaman hepsi bir arada olan modelleri tercih etmek gerekecek. Ya da, “ben sadece monitörümü televizyon olarak kullanmak istiyorum” diyorsanız, bilgisayara ihtiyaç olmadan bu işi becerebilen cihazlar da bulunuyor. Belki de bu durumda bilgisayarınızı bile açmanız gerekmeyeceği için en ideal çözümü yakalamış olacaksınız. Sonuç olarak TV kartlarının hepsi benzer kalite ve özellikleri sunduğu için farklar ayrıntılarda ortaya çıkıyor. Bu yüzden ihtiyacınızı doğru olarak belirlemek en önemli kıstas.

- 1 Uzaktan kumandanın alıcısı buradan bağlanıyor
- 2 Video yakalama işlerinde ses girişi olarak kullanılıyor
- 3 TV kartının ses çıkışı

- 4 S-Video girişi
- 5 Kompozit video girişi
- 6 TV anten girişi
- 7 FM radyo anten girişi

OFİSTE TV KEYFİ

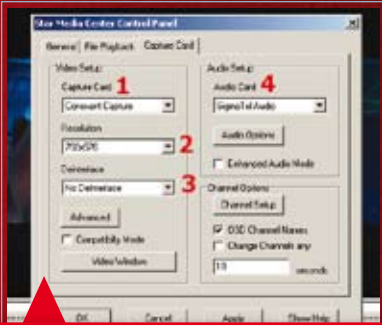
Televizyonu ofisten izleyin

Diyelim ki çok önemli bir maç var ve siz bunu kaçırmak istemiyorsunuz ama ofisinizde televizyon yok. Eğer bir televizyon kartınız ve evinizde bir ADSL hattı varsa bu sorunu aşmak çok güç değil. Günümüz internet teknolojisi bu sorunu sorun olmaktan çıkartıyor.

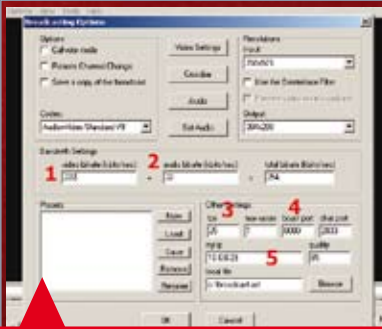
Öncelikle evdeki bilgisayarınızda TV kartınız sorunsuz bir şekilde çalışıyor olmalı. Yani TV kartına bağlı antenden sorunsuzca televizyon izleyebiliyor ve aynı zamanda TV kartınızın video kayıt özelliklerini de kullanabiliyor olmanız gerekiyor. Yani başka bir deyişle TV kartınız ve WDM sürücüler sorunsuz olarak kurulmuş olmalı.

Ayrıca ofisten izlemek istediğiniz kanal mutlaka TV kartınızın tuner’ı ile sağlanmış olmak zorunda değil. Örneğin evinizdeki harici uydu alıcınızın video çıkışını, TV kartınızın video girişlerine bağlayarak, uydu alıcınızın sağladığı kanallardan birini izlemeniz de mümkün. Böylelikle ofisten izleyemeyeceğiniz kanal olmadığını görürsünüz.

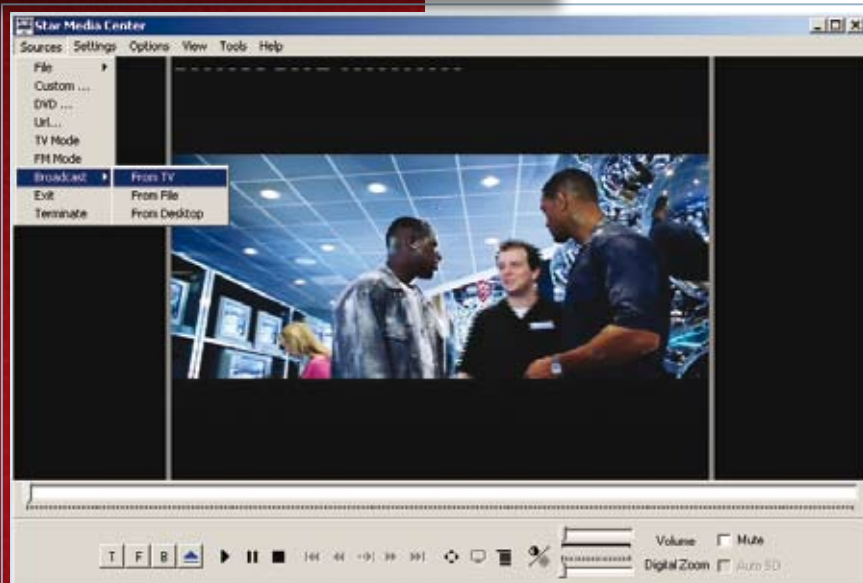
Bu işlem için birkaç yardımcı programa ihtiyaç var. Aslında Microsoft’un Media Encoder’ı bu iş için ideal görünüyor ama bazen Media Encoder bazı TV kartları ile problem çıkartıyor. Bu yüzden yine bedava olan ve bu iş için biçilmiş kaftan diyebileceğimiz “Star Media Center” isimli programı kullanaca-

1. Bu bölümde genellikle TV kartınızın markası ya da üzerindeki video yongasının adı olur.
2. Çözünürlük için 384 x 288, 352 x 240 ya da 320 x 240 seçeneklerini tercih edebilirsiniz.
3. Düşük çözünürlüklerde bu seçenek kapalı olmalı.
4. Ses için ses kartınız ya da TV kartınız üzerindeki ses girişlerini kullanabilirsiniz.

1. 1.024/256 kbps ADSL hızında internet bağlantısı olan kullanıcılar, 200 kbps'lik bir değer seçebilir.
2. Ses için 32 kbps yeterlidir.
3. Kare sayısı için 25 ya da biraz altında bir değer seçilebilir.
4. Yayın yapacağınız port genellikle 8080 olarak belirlenmiştir ama değiştirilebilir.
5. Bilgisayarınızın gerçek IP'sini <http://www.myip.dk/> adresinden öğrenebilirsiniz.

YAYIN BAŞLIYOR! Eğer ayarlarda bir problem yoksa artık televizyondan yayın için hazırsınız demektir.

ğiz. Bu programı <http://www.fighter-soft.ro/smcenter/download.htm> adresinden edinebilirsiniz.

Star Media Center, kullanımı çok kolay bir program. Yayınımıza başlamadan önce sadece birkaç küçük ayar yapmamız gerekiyor. Öncelikle *settings* menüsünden *control panel'i* seçmeliyiz. Buradan resimde numaralar ile işaret-

lenmiş kısımları ayarlamanız gerekiyor. Daha sonra yine *settings*'ten yayın ayarları için *broadcasting options's*ı seçiyoruz.

Şimdi sıra yayına başlamakta. Bunun için *sources* menüsünden, *broadcast'e* tıklayın. Akabinde bu menüdeki *from TV* sekmesini işaretlediğinizde artık yayın yapmaya başlayabilirsiniz.

Artık tek yapmanız gereken evdeki bilgisayarınızı açık bırakarak ofisin yolunu tutmak. Ve media player'ınızı açarak adresi yazmak.

Daha önce belirttiğimiz gibi TV kartı üzerinden, cihazınızın video kaynaklarına girdiğiniz görüntüleri yayınlamanız mümkün. Dikkat etmeniz gereken husus o anda size atanmış olan IP'yi doğru olarak öğren-

mek. Bunun için de verdiğimiz adresi kullanabilirsiniz. Ayrıca sisteminizdeki güvenlik duvarından da makineniz dışına yayın yapma yetkisi istemeniz gerekebilir. Hepsi bu kadar... Artık evinizde ne izleyebiliyorsanız tümünü ofiste izlemeniz mümkün. Sadece görüntü boyutu biraz küçülecek ve kalite biraz düşecek. Ayrıca kotalı ADSL hattı kullanıcılarının kota için endişelenmelerine gerek yok çünkü bu durumda sadece veri gönderiyorsunuz. Kotanız için sadece indirdiğiniz bilgi sayılıyor, gönderdiğiniz bilgi için bir sınırlama yok.

POPÜLER STANDARTLAR

Analog, DVB-S, DVB-T

Türkiye'deki 16 milyon televizyon alıcısının %34'ü televizyonu, uydu üzerinden yani sayısal olarak alıyor. Geri kalan %66'lık dilimin ise %56'sı geleneksel analog antenler ile %8'i ise kablolu TV kullanıyor. Burada dikkat çeken, analog yayınların ülkemizde hala yüksek oranda tercih edildiği gerçeği.

Sayısal yayın türlerini, uydu (DVB-S, DVB-S2), karasal TV (DVB-T, DVB-H), kablo(DVB-C) ve IP TV olarak sıralamak mümkün. Türkiye'de %34 ile uydu birinci sırada, önümüzdeki yıllarda uydu kullanımının artması bekleniyor ancak DVB-T'de büyük bir hızla kendine yer bulabilir. Bugün alınacak bir analog TV kartı, yarın DVB-T destekli bir model ile değiştirilmek durumunda kalabilir. Çünkü 2006 yılında yapılan bir yayıncılar birliği toplantı-

Dâhili TV kartları	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5
Ürün	FlyDVB Trio	Pinnacle Hybrid Pro	Pinnacle PCTV 110i	FlyTV Express MST-T2A2M	Inca Premium TV
Firma	Turanlı	Sky	Sky	Turanlı	Pasifik
Telefon	0212 216 0520	0216 422 7505	0216 422 7505	0212 216 0520	0212 212 1211
İnternet (www.)	turanli.com.tr	sky.com.tr	sky.com.tr	turanli.com.tr	pasifikbilgisayar.com
Yaklaşık fiyat (\$ + KDV)	93	131	88	110	39.9
Toplam puan	83	82	80	79	78
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Görüntü Kalitesi (%65)	80	80	80	75	75
Donanım (%20)	100	85	75	100	85
Kurulum / Kullanışlılık (%10)	70	75	75	70	75
Dokümantasyon (%5)	70	100	100	70	100
Fiyat / Performans	vasat(35)	vasat (24)	vasat (35)	vasat (28)	iyi (77)
Teknik veriler					
Tipi	Dâhili	Dâhili	Dâhili	Dâhili	Dâhili
Arabirim	PCI	PCI	PCI	PCI-Express	PCI
Analog / DVB-T / DVB-S	● / ● / ●	● / ● / -	● / - / -	● / ● / -	● / - / -
Video yongası	Philips SAA7131E/03/G	Philips SAA7131E/03/G	Philips SAA7131E	Philips SAA7162E/G	Conexant Fusion878
Video yakalama biçimi	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4
Video-In (kompozit/S-Video)	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Teletext	●	●	●	●	●
FM radyo	●	●	●	●	●
FM radyo anteni	●	-	-	●	●
Uzaktan kumanda	●	●	●	●	●
Türkçe hızlı kurulum / Kullanım klavuzu	● / -	● / ●	● / ●	● / -	● / ●
Ekstralar	PIP, Trio	Pinnacle Studio Video Editing	MCE uyumlu Pinnacle Studio Video Editing	MCE, PIP, 2 x MPEG Encoder	Açılış zamanlaması

■ Zirve sınıfı (100-90) ■ Üst sınıf (89-75) ■ Orta sınıf (74-45) ■ Tavsiye edilmez (44-0) ● var - yok

sında, 100'ün üzerinde ülkenin DVB-T'ye geçeceğini açıklandı. Ayrıca Türkiye, 2014 yılında analog yayını tamamen kaldırmayı planlıyor. Şu an da İstanbul, Ankara ve İzmir'de deneme yayınları yapılıyor. TRT 2007 yılı içerisinde DVB-T'ye geçme kararını şimdiden almış bulunuyor.

DVB-T'yi karasal sayısal yayın olarak adlandırmak mümkün. Avantajları ise saymakla bitecek gibi değil. Öncelikle

yayın sayısal; bu yüzden görüntü kalitesinde büyük iyileşme söz konusu. Hatta DVB-T üzerinden HDTV yayınlar almak da mümkün. Ayrıca uydu antenleri gibi büyük çanaklara ihtiyaç yok. Maksimum 30 - 40 cm'lik çubuk antenler ile yayın alınabiliyor. Uydu teknolojisinden farklı olarak DVB-T sadece bölgesel olarak izlenebilecek bir teknoloji. DVB-T'de vericilerden yansıyan sinyaller birbirlerini bozmak yerine güçlendirir. Bu da üçü bölgelede bile yayının net şekilde izleme şansınızı artırır. Tabii ki yayın sayısal olduğu için interaktif uygulamalarda mümkün.

Gelecek çok büyük ihtimalle DVB-T'nin gibi gözüküyor. Önümüzdeki birkaç yıl içerisinde kendinizi DVB-T üzerinden aldığınız yayınları izlerken bulursanız hiç şaşırmanın. Ayrıca yine çok yakın zamanda, DVB-H sayesinde cep telefonları ya da cep bilgisayarları üzerinden hareket halindeyken de oldukça

DVB-T YAYIN Tipik bir DVB-T yayının istasyonu böyle birşey

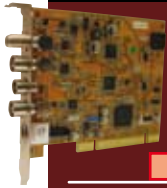
kaliteli televizyon yayınları izleyebileceğiz. Bu yüzden TV kartı satın alırken DVB-T gerçeğini de mutlaka değerlendirmek gerekiyor. ■

Alp Özdemir, alp.ozdemir@chip.com.tr

SIRA 6	SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 12
AverTV GO 007 FM	FlyTV Platinum Gold	AverTV DVB-S Hybrid+FM	FlyTV Express MST-TA2	FlyTV Prime34 SP0	FlyTV Prime30	AverTV Studio 203
Multimedya	Turanlı	Multimedya	Turanlı	Turanlı	Turanlı	Multimedya
212 479 46 46	0212 216 0520	212 479 46 46	0212 216 0520	0212 216 0520	0212 216 0520	212 479 46 46
multimedya.com.tr	turanli.com.tr	multimedya.com.tr	turanli.com.tr	turanli.com.tr	turanli.com.tr	multimedya.com.tr
36	45	85	65	32	29	54
78	78	78	76	75	74	74
■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
80	80	75	75	75	75	73
75	77	90	85	77	75	75
75	70	70	70	70	70	75
70	70	80	70	70	70	70
iyi (85)	orta (68)	vasat (36)	orta (46)	çok iyi (91)	çok iyi (100)	orta (53)
Dâhili	Dâhili	Dâhili	Dâhili	Dâhili	Dâhili	Dâhili
PCI	PCI	PCI	PCI-Express	PCI	PCI	PCI
●/●/●	●/●/●	●/●/●	●/●/●	●/●/●	●/●/●	●/●/●
Philips SAA7131E/03/G	Philips SAA7135HL	Philips SAA7135HL/203	Philips SAA7162E/G	Philips SAA7134HL	Philips SAA7130HL	Conexant BT878A
MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4
●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	●
●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
-	MCE uyumlu Low-profile bracket	MCE uyumlu(DVB-S), HDTV Ready	PIP	Açılış zamanlaması	Açılış zamanlaması	-

DÂHİLİ TV KARTLARI » TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS vasat

FİYAT: 93 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:
www.turanli.com.tr

ALL-IN-ONE Tüm standartlar elinizin altında.

- + Üç standart
- + PIP
- FM radyo

FlyDVB Trio

Her şeyi bir anda elde etmek sanırsanız herkesi mutlu edecektir.

■ Dâhili TV kartları içerisinde FlyDVB Trio Analog, DVB-S ve DVB-T desteği ile eksiksiz bir paket sunuyor. Böylelikle hem güncel hem de gelecekteki teknolojilere hitap ediyor. Ürün FM radyo yayınlarını da sisteminize başarı ile taşıyor. Aynı zamanda S-Video ve kompozit video kaynaklarından kayıt imkânınız da var. Kutudan çıkan uzaktan kumanda tüm işlevleri kolayca oturduğunuz yerden yönetmenize izin veriyor. Hepsinden önemlisi FlyDVB Trio ile tüm bunlara 93 \$ + KDV gibi bir fiyata sahip olmanız.

DÂHİLİ TV KARTLARI » UYGUN FİYAT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS çok iyi

FİYAT: 29 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:
www.turanli.com.tr

EN UCUZ Sadece 29 dolara tv kartı sahibi olabilirsiniz.

- + Kumanda
- + SP0
- + İyi fiyat

FlyTV Prime30 SP0

En ucuzu arayanlar mutlaka Prime30 SP0'ya göz atmalıdır.

■ Dâhili analog TV kartları içinde en ucuz ürünümüz 29 \$ + KDV'lik fiyatı ile FlyTV Prime30 SP0. FlyTV Prime30 SP0 bu fiyatın içinde eksiksiz bir analog paket sunmayı başarmış. Uzaktan kumanda, FM radyo, S-Video ya da kompozit video kaynaklarından kayıt gibi standart bir TV kartında olması gereken tüm detaylar var. Ayrıca belirlenen saatte kapalı bilgisayarınızı açarak kayda başlayabilen "Scheduled Power On" gibi faydalı bir özelliğe de sahip. Analog TV kartı isteyenler için en ideal çözümlerden biri.

Hârici TV kartları	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5	SIRA 6
Ürün	FlyDVB Trio CardBus	Inca Premium TV USB	AverTV USB2.0 Plus	AverTV CardBus Pro	LifeView TV Walker	KWORLD DVB-T 310U
Firma	Turanlı	Pasifik	Multimedya	Multimedya	Turanlı	Sky
Telefon	0212 216 0520	0212 212 1211	212 479 46 46	212 479 46 46	0212 216 0520	0216 422 7505
İnternet (www)	turanli.com.tr	pasifikbilgisayar.com	multimedya.com.tr	multimedya.com.tr	turanli.com.tr	sky.com.tr
Yaklaşık fiyat (\$ + KDV)	106	78,9	118	109	51	118
Toplam puan	83	79	78	78	74	77
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Görüntü Kalitesi (%65)	80	80	80	80	75	75
Donanım (%20)	100	75	76	75	70	90
Kurulum / Kullanışlılık (%10)	70	70	70	70	75	70
Dokümantasyon (%5)	70	95	70	70	70	70
Fiyat / Performans	vasat (54)	orta (69)	vasat (46)	vasat (49)	çok iyi (100)	vasat (45)
Teknik veriler						
Tipi	Harici	Harici	Harici	Harici	Harici	Harici
Arabirim	PCMCIA	USB 2.0	USB 2.0	PCMCIA	PCMCIA	USB2.0
Analog / DVB-T / DVB-S	● / ● / ●	● / - / -	● / - / -	● / - / -	● / - / -	● / ● / -
Video yakalama biçimi	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4	MPEG 1/2/4
Video-In (kompozit / S-Video)	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	- / -	● / ●
Teletext	●	-	●	●	●	●
FM radyo	●	●	●	●	-	-
FM radyo anteni	●	●	●	●	-	-
Uzaktan kumanda	●	●	●	●	●	-
Türkçe hızlı kurulum / Kullanım klavuzu	● / -	● / ●	● / -	● / -	● / -	● / -
Ekstralar	PIP, Analog/DVB-T anten	MPEG Editor, DVD Burner	Taşıma çantası	-	-	HD ready, Analog/DVB-T anten

■ Zirve sınıfı (100-90) ■ Üst sınıf (89-75) ■ Orta sınıf (74-45) ■ Tavsiye edilmez (44-0) ● var - yok

Bilgisayara ihtiyacınız yoksa

Birkaç ürün var ki, bilgisayar monitöründen televizyon izlemeniz için bilgisayar gerektirmiyor. Sadece anteninizi bu kutulara takın ve kutuyu monitörünüze bağlayın. Anında uzaktan kumandalı bir televizyona sahip olmuş oluyorsunuz.

KWORLD LCD TV BOX

KWORLD LCD TV Box, monitörünüze 1.680 x 1.050 çözünürlüğe kadar televizyon görüntüsü taşıyabiliyor. Tam işlevli bir uzaktan kumanda ile gelen ürün, aynı zamanda S-Video ve kompozit video kaynaklarını da bilgisayar monitörünüze taşıyabiliyor. Kutudan çıkan 120 cm'lik ara kablo, KWORLD LCD Box'ı monitörünüzden makul bir uzaklığa yerleştirmenize izin veriyor. Ayrıca *Advanced Noise Reduction* seçeneği, maksimum görüntü kalitesi için gö-

rüntü üzerinde iyileştirmeler yapıyor. Dilerseniz televizyon görüntüsü ve bilgisayar görüntüsünü iki ayrı pencere içinde takip edebiliyorsunuz.

Fiyat: 139 \$ + KDV

Firma: Sky/ 0216.422 75 05

www.sky.com.tr

AVER TV BOX7 LIVE

AverTV Box7 Live da monitörünüze televizyon görüntüsünü taşımak için bilgisayara ihtiyaç duymayan ürünlerden. Ürün, monitörünüze 1.280 x 1.024 çözünürlüğe kadar televizyon görüntüsünü taşıyabiliyor. Kutu içerisinde tam işlevli bir kumanda da yer alıyor. Dilerseniz S-Video ve kompozit video kaynaklarından alacağınız görüntüleri de monitörünüze

taşımanız mümkün. AverTV Box7 live, görüntü kalitesini iyileştirmek için progressive scan, 3DMotion Deinterlace gibi teknikler kullanıyor.

Kutu içerisinden çıkan 80 cm'lik bağlantı kablosu ise AverTV Box7 live'ı monitörünüzden makul bir uzaklığa yerleştirmenize izin veriyor.

Dilerseniz bu model sayesinde televizyon görüntüsü ile bilgisayar görüntüsünü iki ayrı pencere içinde izleyebilirsiniz.

Fiyat: 89 \$ + KDV

Firma: Multimedya

0216.479 46 46

www.multimedya.com.tr

CHIP KILAVUZ TV kartları

Kontrol listesi

✓ **Arabirim:** TV kartları-
nın %90'ı hala standart
PCI yuvalarını kullanıyor.
Ancak yavaş yavaş PCI-
Express yuvasına sahip TV
kartları da piyasada yerini
almaya başladı. Eğer bu ye-
ni modellere yönelecekse-
niz, mutlaka sisteminizde
bir adet 1X hızında PCI-
Express yuvası olduğundan
emin olun. Tabii ki, PCI yu-
vası için de aynı şey geçerli.

✓ Kumanda

Mutlaka olması gereken bir
aksesuar. Kanal değiştiri-
mek ya da sesi kısip açmak
için yerinizden kalmamanın
keyfi, zaten herkes tarafın-
dan kabulleniliyor. Kesin-
likle alacağınız TV kartında
bir kumada olsun.

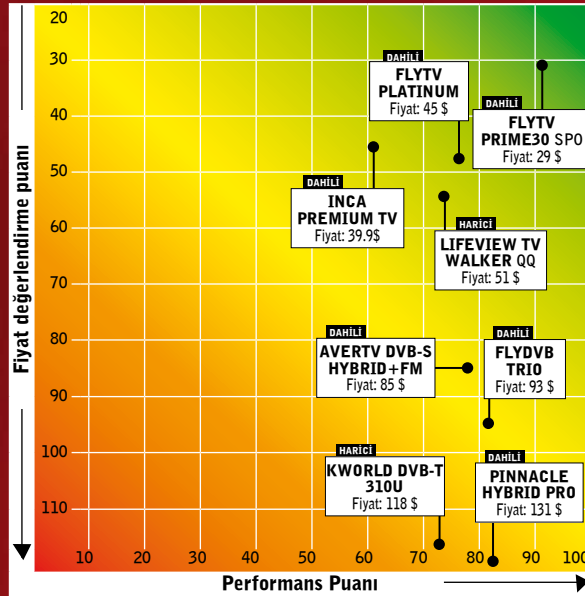
✓ **FM radyo:** Tercih mese-
lesi. FM yayınlarını dinle-
mek birçok insan için çok
problem değil. Bu özellik
TV kartınızın üzerinde de
olsun diyorsanız bir zararı
yok. Ancak çok elzem bir
özellik de değil.

✓ **DVB-T:** Bugün için çok
fazla üzerinde durulmasa
da büyük ihtimalle bu stan-
dart geleceğin standardı
olacak. Bu yüzden ileriye
yatırım yapmak isteyenler
DVD-T destekleyen ürünle-
ride mutlaka değerlendiri-
meliler.

✓ **Video kayıt:** Eğer video
kamera gibi harici bir kay-
naktan bilgisayarınıza kayıt
yapmayı düşünüyorsanız,
TV kartınız üzerindeki S-
Video girişinin kalitesi bü-
yük ölçüde sizi tatmin ede-
cektir. Ancak bu kayıt işle-
mini televizyon yayınlarını
kayıt etme işlemi ile karış-
tırmamak gerekiyor. Çünkü
zaten hemen her TV kartı
televizyon yayınlarını sabit
diskinize kaydedebiliyor.

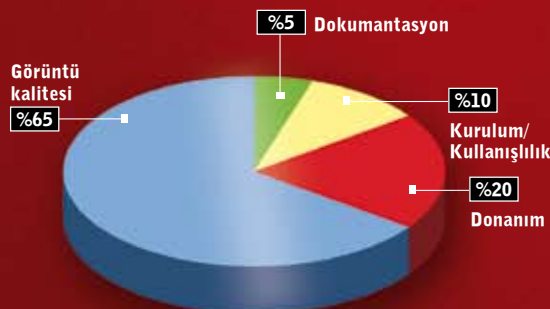
Fiyat, performansa karşı

■ İhtiyacınızdan fazlasını almak aynı zamanda gereğinden
fazla fatura tutarı demek. Fiyat/performans her zaman en
önemli kriter olarak karşımızda.

NASIL TEST ETTİK?

Test için kendi vericimizi, test platformumuzun yanına kur-
duk. Bunun için S-Video bir kaynaktan gelen görüntüleri
RF sinyaline (UHF 2 - 4) çeviren bir cihazdan yararlandık.
Görüntü kaynağı olarak KISS DP-558 multimedya
oynatıcısından aldığımız S-Video bağlantısı kullandık. Bu
sayede TV kartlarına 50 cm'lik bir kablo vasıtası ile kendi
tuner'ları üzerinden bağlantı yapmış olduk. Böylelikle her
kartı aynı görüntü altında test etme imkânı doğdu. Tabii bu
bahsettiğimiz düzenek sadece analog TV kartlarını test
ederken işimize yaradı. TV kartlarını test ederken en önem-
li kıstas, tabii ki tahmin edebileceğiniz gibi görüntü kalite-
siydi. Görüntü kalitesi, puanlamamızda %65'lik puan dili-
mine sahip oldu. Sahip olunan analog harici DVB-T, DVB-S
gibi özellikler, uzaktan kumanda ya da video yakalama ka-
biliyetleri donanım içerisinde değerlendirildi ve donanımın
ağırlığı %20 olarak belirlendi. TV kartlarında önemli bir
ayrıntı olan kurulum kolaylığı ve yazılım kullanılabilirliğine da
%10 ağırlık verdik.

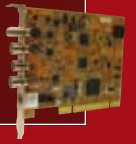

Test Alanı

1

FlyDVB Trio

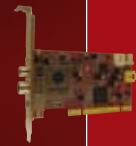
Test galibinin elinden her
iş geliyor. Analog, DVB-S,
DVB-T elinizin altında.

2

Pinnacle Hybrid Pro

Yüksek görüntü kalitesi ve
kolay kullanımı olan yazı-
lımlar harika.

3

Inca Premium TV

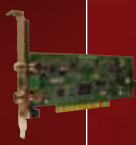
İyi yazılım ve detaylı do-
kümanlar ile her şey çok
kolay bir hâl alıyor.

4

Avertv DVB-S Hybrid+FM

Analog ve DVB-S birlikte-
liği şuan için ideal çözüm
gibi gözüküyor.

5

LifeView TV Walker QQ

USB hafıza boyutlarında bir DVB-
T destekli TV kartı herkesin hoşuna
gidecektir.

6

FlyTV Prime30 SPO

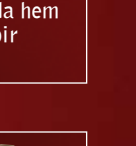
İşte bir fiyat/performans
lideri. Sadece 29 dolara
analog TV kartı.

7

KWORLD DVB-T 310U

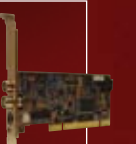
Parmak kadar bir TV kartında hem
analog hem de DVB-T keyfi bir
arada.

8

FlyTV Platinum Gold

MCE uyumlu, düşük pro-
filili fiziksel yapısı ile sa-
lon tipi cihazlar için ideal.

Yazıcı yalanları

“Ucuz etin yahnisi yavan olur” deyişi, adeta yazıcılar için söylenmiş. Maliyet hesapları doğru yapılmadığında, yazıcılar para tuzağına dönüşebiliyor.

Bu yazıda

Yazıcılar için maliyet hesapları

Renkli ve siyah-beyaz lazer yazıcılar

Mürekkep püskürtmeli ve çok işlevli yazıcılar

Taşıyabilir yazıcılar

Mürekkep püskürtmeli bir yazıcı için 111 YTL yetiyor da artıyor bile. Ne kadar ucuz, değil mi? Ancak aslında yazıcının kullanım ömrü boyunca harcadığı mürekkep ve kâğıt yüzünden ev bütçenizden 3.900 YTL kaybediyorsunuz. Öte yandan, satın aldığınız üründen iki kat daha pahalı olduğu için göz ardı ettiğiniz bir başka mürekkep püskürtmeli yazıcı, aynı yo-

ğunluktaki işi 2.400 YTL’ye yapıyor.

Tüketici ürünleri, baskı maliyetlerini yalnızca mürekkep püskürtmeli yazıcılarda yukarılara taşıyor. Lazer yazıcılarda da “uygun fiyat, pahalı toner” politikası uygulanmakta. Örneğin 183 YTL’ye aldığınız bir Epson EPL-6200L’nin tam dolu toner fiyatı 150 YTL.

Çok miktarda yazı ve grafik basan birçok kullanıcı da muhtemelen bir lazer yazıcıyı, hatta renkli bir lazer yazıcıyı tercih edecektir. Fakat çok baskı alan birinin renkli bir yazıcıyla çok tasarruf yapması mümkün değil. Yüksek adetli baskı için tasarlanan mürekkep püskürtmeli HP Business Inkjet 1200D ile lazer

yazıcıdan daha ucuza baskı almanız mümkün. İnanılması zor ama gerçek.

Ekonomik mucizeler mi yoksa para tuzakları mı? CHIP test merkezi bu soruyu yanıtlamak için 55 yazıcı üzerinde binlerce sayfa bastı.

Satın aldıktan sonra bütçemizi hafifletecek kartuş, kâğıt, tambur ve artık toner kutusu gibi tüm ince ayrıntıları hesapladık.

TOPLAM MALİYETLER

Ayrıntılı yazıcı hesabı

Uzun kullanımda hangi yazıcının sizin için daha kullanışlı olduğu genelde ne

kadar çok baskı yaptığınızla alakalıdır. Ortalama kullanım ömrü üç sene olan yazıcılarda, az baskı yapan bir kullanıcının iki günde bir sayfa bastığını düşünürsek yıllık baskı sayısı 500 sayfayı geçmez. Küçük bir ofiste çalıştığınızı ve günlük 45 sayfa bastığınızı düşündüğümüzde ise yıllık hedefiniz 50.000 civarında olacaktır.

Maliyetler, yazıcıdan kullanım süresi boyunca ne kadar baskı alındığıyla doğru orantılı olduğundan, buna uygun kullanıcı tipleri geliştirdik. Bir yazıcının toplam maliyeti (Yazıcıya sahip olmanın maliyeti, YSOM) ise satın alma fiyatı artı kullandığımız tüketici ürünleri ve kâğıt masrafından oluşuyor.

Tüketim bakımından üç sınıf belirledik. Düşük baskı adedi (Lazer yazıcı: 5.000 sayfa, diğer tüm cihazlar 500 sayfa), orta baskılama adedi (20.000/2.000) ve yüksek baskı adedi (50.000/5.000). Tabii ki baskı yoğunluğu kadar, ne bastığımız da önemli. Örneğin bir siyah beyaz lazer yazıcı ile bir fotoğraf yazıcısını karşılaştırmak elmayla armudu karşılaştırmak kadar ilgisiz olurdu. Diğer yandan, fotoğraf basmak mürekkep püskürtmeli, çok işlevli ve taşınabilir yazıcıların maliyet hesabında önemli yer tutuyor. Her tablonun analizinde öne çıkan noktalar tek tek verildi.

Yazıcı maliyetleri testimizde en düşük YSOM değerini alan yazıcılar ilk on sırayı paylaştı. Burada kararlaştırdığımız baskı adetleri tamamen en düşük maliyeti almaya yönelik baskı adetleri ve bizim görüşümüze göre belirlenmiş durumda. Listemiz baskı kalitesini yansıtmıyor. Kalite sıralaması için Top 10 listelerimize bakabilirsiniz.

Fotoğraf baskısı için sıkça kullanılan

Ekonomik alternatifler

Bu test için orijinal kartuş, toner ve aksesuar kullandık. Kaliteden fazla ödün vermeden, alternatif yazıcı sarf malzemelerini kullanarak daha fazla tasarruf yapmanız da mümkün. Fakat bu tamamen sizin tercihinize kalmış.

mürekkep püskürtmeli, çok işlevli ve taşınabilir yazıcılar için 10x15 boyutunda fotoğraflar basarak yaptığımız testle ilgili başka bir tabloyu da testimizde bulabilirsiniz.

Ayrıca test sırasında servis maliyeti, elektrik tüketimi, ofiste/evde kapladığı yer maliyeti, ürettiği sıcaklıktan dolayı klima maliyeti gibi hesaplanabilecek birçok ayrıntı var. Biz belli ölçütler içerisinde kalmayı tercih ettik.

Döviz fiyatları göze düşük göründüğünden psikolojik olarak aldanabiliyoruz. Fiyatlar USD ve Euro üzerinden olduğunda, cebimizden aslında net olarak ne kadar para çıktığını tam olarak göremiyoruz. Bu yüzden fiyatları YTL cinsinden verdik. Kur parametresi olarak 1 Euro'yu 1,85 YTL ve 1 \$'ı 1,4 YTL aldık.

RENKLİ LAZER YAZICILAR

Doğru yazıcı ile tasarruf

Mürekkep püskürtmeli yazıcı satıcılarının yıllardır kullandığı ve artık renkli lazer yazıcı satıcılarının da takip ettiği yöntem aynı: Uygun fiyatlara satılan yazıcının bedeli pahalı kartuş fiyatıyla çıkartılır. Hatta satış fiyatında lazer yazıcılar bazı mürekkep püskürtmeli yazıcılardan ucuz. Fakat uzun süreli kullanımda ortaya çıkan gerçek çok farklı: Mürekkep püskürtmeli yazıcıların aksine, devamlı artan kartuş ve yan ürün fiyatları maliyeti astronomik rakamlara taşıyor. Atık toner kutusu ve tambur gibi zaman içerisinde değiştirilmesi gereken parçaların da göze alınması şart. Lazer yazıcılar söz konusu olduğunda, kullanılan kâğıt cinsi önem taşıyor. Bu yüzden biz de maliyet testlerimizde ortalama maliyetli normal A4 beyaz kâğıt kullandık. Renkli lazer yazıcılar genellikle küçük ofislerde veya işyerlerinde kullanılıyor. Yazıcıdan alınan çıktılar yazılı belgeler (sayfa üzerindeki yoğunluk %5), grafik ve sunum sayfaları içeriyor. Pratikte alınan baskıların %25'i renkli çıktılardan oluşuyor. Ağırlıklı siyah beyaz ve az baskı alanlar Canon →

CHIP KILAVUZ: Yazıcılar

Kontrol listesi

İster mürekkep püskürtmeli ister lazer olsun, genellikle çekici görümlü bir yazıcı alan kullanıcı, uzun sürede ürünün satın alma maliyetinden çok daha fazlasını cebinden çıkartmak zorunda kalıyor. Ürünle gelen kartuşun yarı dolu olması gibi sebeplerden ötürü, bu maliyet az baskı alanlar için de geçerli. Yazıcı satın almadan önce ne kadar yoğunlukta baskı alacağınızı ve ne basacağınızı (yazı, grafik, fotoğraf, siyah beyaz veya renkli) hesaplamanız gerekiyor.

✓ Yazarlar

İster gazeteci, ister romancı ya da kısa öykü yazarı olun, 50.000 sayfa baskı almanız gerekiyorsa sizin için en iyi yazıcı bir siyah beyaz lazerdir. Oki B-4250 ile maliyet yalnızca 1.801 YTL'de kalıyor.

✓ Power Point profesyonelleri

Düz yazı kadar renkli grafikler içeren sunumlar da basıyor musunuz? O zaman renkli lazer yazıcılar sizin için biçilmiş kaftan. Ancak ucuz alışveriş tekliflerine kanmayın. Eğer 5.000 sayfadan fazla çıktı alıyorsanız Samsung'un CLP-510 modeli tam size göre. Daha az baskı alıyorsanız Canon LBP5200'e bir göz atmanızda yarar var.

✓ Fotoğraf meraklıları

Eğer fotoğraflarınızı bastırmak veya taşınabilirliğin keyfini yaşamak istiyorsanız, Epson PictureMate 100 sizin için doğru seçim olacaktır. Eğer amaçlarınız arasında düz yazı bastırmak da varsa, o zaman HP Business Inkjet 1200D'yi tavsiye ederiz. Yazıcı, Word belgelerinizi ve fotoğraflarınızı basabildiği gibi, tek sayfada dört fotoğraf basma becerisine de sahip.

✓ "Hepsi bir arada olsun" diyenlere

Mürekkep püskürtmeliyle çok işlevliler arasında kararsız kalmayın. Burada önemli olan uygulama amacı. HP Business Inkjet 1000 temiz sonuçlar veren bir yazıcı. Aynı zamanda fotokopi ve tarayıcı özelliği de arıyorsanız, size tavsiyemiz Brother MFC-215C.

LBP5200'ü tercih etmeli. Üzerinde gelen tonerle bu yazıcı 5.000 sayfaya kadar baskı alabiliyor; yani hâlâ yaklaşık 516 YTL. Canon yüksek baskı adetlerinde rakipleri tarafından geçiliyor.

Samsung'un CLP 550'si 20.000 sayfada yalnızca 1.683 YTL ve 50.000 sayfada 3.893 YTL maliyetiyle renkli yazıcılar içerisinde tasarruf şampiyonu olarak öne çıkıyor. Yazıcının 558 YTL'lik fiyatı Canon'un üstünde ve başlangıç toneri sadece deneme amaçlı. Fakat yazıcı, tam dolu tonerlerinin yüksek kapasitesi sayesinde öne geçmeyi başarıyor.

Birçok kullanıcı Canon LBP5000'in satış fiyatını uygun bulabilir. Bu model tam dolu tonerle satılıyor. İlk alımda kullanıcıya büyük bir avantaj sağlıyor. 5.000 sayfada ortalama bir performans sağlamasına karşın, düşük toner kapasitesi ve rakiplerinden aşağı kalmayan toner fiyatlarıyla uzun süreli kullanımda yüksek bir maliyet sergiliyor. 2.500 kapasiteli siyah toner fiyatı 136 YTL, renkli kartuş fiyatıysa 171 YTL. Bu iki rakam gene ortalama bir fiyat gibi görünse de aslında bütçenizde bütçenizde ciddi bir sarsıntıya neden olabiliyor. Sonuç olarak, dolu tonerle satılan yazıcıların satış fiyatından toner fiyatını düşüğümüz takdirde avantaj sağladığını söyleyebiliriz.

SIYAH BEYAZ LAZER

Doğru yazıcı ile kârdasınız

Siyah beyaz yazıcılar, yalnızca belge ya da siyah beyaz grafikler basan kullanıcılar tarafından tercih ediliyor. Testimizin tartışmasız birincisi Oki B-4250, 50.000 sayfa baskı için 1.801 YTL'lik bir maliyet sunuyor. En makul fiyatlı renkli yazıcı bile sadece siyah beyaz bir lazer yazıcı olarak kullanıldığında maliyeti kat be kat yükseltiyor. Siyah beyaz yazıcı testimizde de renkli yazıcı testindeki esasları kullandık. Sıradan A4 kâğıtlara %25 yoğunlukta grafik ve %5 yoğunlukta yazı bastık. Daha ucuz olan Oki B-4250'yi tavsiye etsek bile, 1.000 sayfadan sonra toner değiştirmek zorunda

Yazıcı maliyeti

Renkli lazer yazıcılar

Sıralama	Ürün	Toplam maliyet (YTL)			Veriler				
		50.000 sayfa	20.000 sayfa	5.000 sayfa	Fiyat (YTL)	Hız (ppm)	Yazı kalitesi (ppm)	Grafik kalitesi (ppm)	Başlangıç toner kapasitesi
1	Samsung CLP-550	3.893	1.683	878	559	56	80	90	3.000 / 2.000
2	Xerox Phaser 6120V/N	4.172	1.831	900	629	46	90	83	4.500 / 1.500
3	Oki C5600n	4.254	2.237	1.370	936	100	90	87	2.250 / 2.250
4	Konica Minolta 2500W	4.711	2.616	1.010	609	67	90	93	1.500 / 1.500
5	Canon LBP5200	4.918	1.955	688	516	44	100	95	5.000 / 2.000
6	Epson Aculaser C1100	5.234	2.061	821	572	66	100	100	4.000 / 4.000
7	HP Color Laser Jet 3600n	5.384	2.866	1.398	1.189	99	100	96	6.000 / 4.000
8	HP Color Laser Jet 2600n	6.940	2.759	1.035	616	56	100	88	2.500 / 2.000
9	Oki C3300n	7.222	2.840	949	553	77	100	87	2.250 / 2.250
10	Samsung CLP 300N	7.231	3.672	1.072	419	57	85	89	2.000 / 1.000
11	Canon LBP5000	8.170	3.963	959	437	59	90	80	2.500 / 2.000

Ucuz Pahalı

SAMSUNG CLP 550
4.000 YTL gözardı edilemeyecek bir miktar.

OKI B-4250
Neredeyse tüm kullanıcılar için en ideal yazıcı.

Yazıcı maliyeti

Siyah/Beyaz lazer

Sıralama	Ürün	Toplam maliyet (YTL)			Veriler				
		50.000 sayfa	20.000 sayfa	5.000 sayfa	Fiyat (YTL)	Hız (ppm)	Grafik kalitesi (ppm)	Başlangıç toner kapasitesi	Tam dolu toner kapasitesi
1	Oki B-4250	1.801	919	478	331	91	100	1.000	2.500
2	Oki B-4100	1.927	845	404	257	72	88	1.000	2.500
3	Brother HL 5240	2.090	1.013	520	386	98	100	3.500	3.500
4	Samsung ML-2571N	2.167	1.041	478	349	76	100	3.000	3.000
5	Samsung ML-2010	2.236	910	347	217	77	88	3.000	3.000
6	Brother HL 2040	2.288	906	315	195	78	98	2.500	2.500
7	Samsung ML-2250	2.387	971	344	321	73	88	5.000	5.000
8	Xerox Phaser 3150	2.608	1.097	496	336	59	98	3.500	3.500
9	Samsung ML-3051N	2.722	1.205	812	504	95	100	4.000	8.000
10	Lexmark E120n	2.961	1.138	372	147	76	98	2.000	2.000
11	Samsung ML-1610	2.972	1.128	652	125	67	88	2.000	2.000
12	Canon LBP-3200	3.195	1.275	415	250	75	77	2.500	2.500
13	Epson EPL-6200L	3.211	1.254	376	183	70	88	3.000	3.000
14	HP LaserJet 1020	3.248	1.275	440	195	66	77	2.000	2.000
15	HP LaserJet 1022	3.332	1.359	524	279	85	77	2.000	2.000
16	Canon LBP-3000	3.967	1.560	521	218	64	86	2.000	2.000

Ucuz Pahalı

Yazıcı maliyeti

Mürekkep püskürtmeli

		Toplam maliyet (YTL)				Veriler						
Sıralama	Ürün	50.000 sayfa	20.000 sayfa	5.000 sayfa	Fiyat (YTL)	Yazı kalitesi (puan)	Grafik ve fotoğraf kalitesi (puan)	Kartuş kapasitesi yazı / fotoğraf (adet)	Sayfa başı maliyet yazı / fotoğraf (krş)	10x15 fotoğraf YSDM 2000 YTL	10x15 fotoğraf YSDM 1000 YTL	10x15 fotoğraf YSDM 500 YTL
1	HP Business Inkjet 1200D	2.290	1.120	398	340	96	83	1.613 / 90	30 / 546	1.189	595	297
2	HP Business Inkjet 1000	2.420	1.100	281	220	96	80	1.053 / 117	35 / 1.265	2.626	1.313	657
3	HP Officejet Pro	2.440	1.132	321	260	92	75	793 / 67	35 / 1.255	2.602	1.303	616
4	Canon Pixma iP 5300	3.289	1.471	328	259	100	97	515 / 98	52 / 239	574	287	144
5	HP Photosmart D5160	3.564	1.518	227	154	76	90	775 / 41	59 / 1.895	3.886	1.943	972
6	HP Deskjet 5940	3.941	1.643	188	111	88	87	680 / 27	68 / 3.083	6.263	3.131	1.566
7	HP Deskjet 6940	3.971	1.757	357	281	96	82	709 / 39	65 / 1.992	4.081	2.040	1.020
8	Canon Pixma iP6700D	4.365	1.935	394	315	80	96	323 / 56	72 / 418	932	466	233
9	Canon Pixma iP6220D	4.673	2.009	316	233	80	95	556 / 38	80 / 1.174	2.444	1.122	611
10	Ricoh Aficio GX3050	4.863	2.217	536	453	96	66	697 / 123	79 / 1.579	3.273	1.646	833*
11	HP Photosmart D7360	5.253	2.295	411	323	88	95	515 / 46	90 / 2.775	5.646	2.823	1.412

Ucuz

Pahalı

*Fotoğraf yazıcısı olmadığı için normal kağıt kullanılmıştır.

HP BUSINESS INKJET 1200D
Uzun dönem satın alma
planlarınıza mutlaka katmanız
gerekli bir ürün

Yazıcı maliyeti

Çok işlevliler

		Toplam maliyet (YTL)				Veriler						
Sıralama	Ürün	50.000 sayfa	20.000 sayfa	5.000 sayfa	Fiyat (YTL)	Yazı kalitesi (puan)	Grafik ve fotoğraf kalitesi (puan)	Kartuş kapasitesi yazı / fotoğraf (adet)	Sayfa başı maliyet yazı / fotoğraf (krş)	10x15 fotoğraf YSDM 2000 YTL	10x15 fotoğraf YSDM 1000 YTL	10x15 fotoğraf YSDM 500 YTL
1	Epson Stylus Photo RX640	2.748	1.320	431	368	77	86	694 / 56	39 / 2421	4.938	2.469	1.235
2	Canon Pixma MP830	3.164	1.832	660	590	100	95	500 / 78	54 / 300	696	348	174
3	Brother MFC-215C	3.180	1.481	279	209	77	57	535 / 71	55 / 946	1.989	994.5	497.2
4	Canon Pixma MP810	3.811	1.843	602	531	90	90	472 / 92	57 / 254	605	302	151
5	Canon Pixma MP530	3.917	1.829	510	437	90	86	440 / 82	61 / 285	667	334	167
6	HP Photosmart C4180	4.687	1.999	291	207	84	86	389 / 42	81 / 1.718	3.532	1.766	883
7	HP Officejet 5610	5.038	2.164	334	248	84	71	318 / 17	87 / 3.265	6.626	3.313	1.657

Ucuz

Pahalı

kaldığınızdan, özellikle baskı gereksinimi az olanlar için kabul edilebilir bir maliyet avantajı ortaya çıkıyor. Öte yandan, uygun fiyatıyla Samsung ML-1610, Okı'den çok daha uygun görünüyor. Fakat yazıcıda bastırdığınız sayfa sayısı arttıkça aradaki fark açılıyor ve 50.000 sayfa için 2.972 YTL ödüyorsunuz.

MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ

Doğru mürekkep püskürtmeli ile tasarruf

İhtiyacınız ister yazı, ister grafik, isterse fotoğraf baskısı olsun, mürekkep püskürtmeli bir yazıcı her işin altından kal-

kabiliyor. Bu yüzden test prosedürümüzde bir değişiklik yaptık ve %90'lık yazı baskımıza %10 da fotoğraf baskısı ekledik. Doğal olarak, normal kâğıdın yanı sıra fotoğraf kâğıdı fiyatlarını da hesaplamak zorunda kaldık. Burada yine ortalama değerinde bir fotoğraf kâğıdı kullandık.

Mürekkep püskürtmeli yazıcıların kullanım yoğunluğunu göz önüne aldığımızda 500 sayfa düşük, 5.000 sayfa ise yüksek kullanım anlamına geliyor. Sonuç şöyle: HP Business Inkjet 1200D, yüksek miktarda sayfa bastığımızda en uygun yazıcı olarak ön plana çıktı. Fakat sizin için kalite ön plandaysa, puanı HP'ninkinden daha yüksek olan Canon

Pixma iP5300 tercihiniz olabilir.

500 sayfa baskıda, eğer kalite sizin için çok önemli değilse Ricoh Aficio GX3050 çok uygun bir yazıcı. Eğer tercihiniz biraz daha iyi bir yazıcıdan yagnaysa, HP Photosmart D5160 (154 YTL) ve HP Deskjet 5940 (110 YTL) uygun seçenekler. Hatta HP Deskjet 5940, cazi fiyatıyla ve 500 sayfa baskıda sunduğu 188 YTL maliyetle gayet uygun.

Bu rakam, en ekonomik yazıcıdan bile 210 YTL daha düşük. En pahalı yazıcıda ise durum biraz daha farklı: HP Photosmart D7360 en yüksek ikinci fiyata sahip (411 YTL) ama 95 puanla fotoğraf baskısında çok yüksek bir puan alıyor.

Yazıcı maliyeti

Taşınabilir

Sıra	Ürün	2.000 sayfa	1.000 sayfa	500 sayfa	Fiyat (YTL)	Hız (ppm)	Fotoğraf kalitesi (ppm)	Kartuşun başlılığı	10x15 foto maliyeti (tlg)
1	Epson P.mate 100	1.090	645	422	200	83	65	135	44.5
2	Canon P. mini 260	1.096	686	481	276	96	91	100	36.2
3	Epson P.mate 500	1.121	676	454	231	83	50	135	44.5
4	Samsung SPP-2020	1.319	748	462	177	91	98	120	57.1
5	Canon Selphy CP510	1.361	813	539	265	90	77	108	54.8
6	Samsung SPP-2040	1.393	822	536	251	91	97	120	57.1
7	Canon Selphy CP710	1.444	896	622	348	90	77	108	54.8
8	Canon Selphy CP600	3.634	2.020	1.198	376	87	54	36	164.4
9	HP Photosmart 475	3.898	2.141	1.262	384	80	98	20	175.7
10	Canon Selphy DS810	4.338	2.294	1.272	250	83	88	20	204.4

Ucuz Pahalı

ÇOK İŞLEVLİLER

Cebinizden 2.000 YTL daha az çıkırsın

Çok işlevli yazıcıların birçoğu, aynı baskı mekanizmasını kullandıkları mürekkep püskürtmelerle rahatlıkla yarışabiliyor. Bunun yanında tarayıcı ve fotokopi özelliklerine de sahipler. Birçoğu, fiyatlarının hak ettiği performansı rahatlıkla gösterebiliyor.

En ekonomik model olan Epson Stylus Photo RX640 yalnızca 368 YTL'ye satılıyor. 20.000 sayfadaki performansı göz önüne alındığında, mürekkep püskürtmeli yazıcılarda lider olan HP Business Inkjet 1200D'den 200 YTL daha pahalı. Fakat işlevler söz konusu olduğunda, Epson elbette öne geçiyor.

Düşük yoğunlukta baskı alanlar için en iyi tercih Brother'ın MFC-251C modeli. 500 sayfayı sadece 239 YTL'ye basıyor. HP'nin uygun fiyatlı modeli ise maliyet hesaplarındaki performans düşüklüğünden dolayı, maalesef son sırada yer almadan kurtulamıyor.

TAŞINABİLİRLER

3.000 YTL tasarruf, canımıza minnet

Basit ve kolay fotoğraf baskısı almak, taşınabilir yazıcının en önemli özelliklerinden. Paketin içerisinde çıkan kartuş ve kâğıtla maliyet hesabı yapmak çok kolay. Kartuşun mürekkebi ancak paket içerisinde çıkan sayfa sayısına yetecek dolulukta geliyor. Satış sırasında verilen ve genellikle 100 adet fotoğraf basmaya yarayan promosyonları ise hesaba dâhil etmedik.

Sonuç: Evde fotoğraf bastırarak, fotoğrafçıya gidip bastırmaktan çok daha pahalı. Fakat Epson'un PictureMate 100 modeli bu farkı azaltıyor. Hatta 10x15'lik bir fotoğrafın 44,5 kuruşluk mürekkep maliyeti, fotoğrafçıya gidip 50 kuruşa aldığınız baskıdan bile düşük. Fakat kâğıt masrafını da hesaba kattığımızda, ibre tekrar fotoğrafçıdan yana dönüyor. Canon Selphy DS810 ise en yüksek fiyatlı model. Yazıcı 2.000 baskıda ortaya 4.338 YTL maliyet çıkartıyor. ■

Burak Akmenek, akmenek@chip.com.tr

faster & better

O, eskiden hızlıydı!

*şimdi Bigboy Flash SSD var...

Özellikler ve Faydalar

Düşük Güç Gereksinimi,
Pil kullanım süresinde %10 artış,

Yüksek Hız performansı

Açılma, arama süresi yok,
Devir gecikmesi yok,
57MB/sn. okuma, 32MB/sn. yazma hızları,
İki kat hızlı açılan sistem,

Güvenilir

Bozulabilecek hareketli parçası yoktur,
Yüksek darbe ve titreşim dayanımı,
Uç sıcaklık değerlerinde çalışabilme özelliği
(-20° - 80°C aralığında),

Gelişmiş çalışma şekli

Isınmaz,
Sıradan sabit disklerin yarısı ağırlığında,

powered by SAMSUNG

www.bigboytech.com

Türkiye Distribütörü:

ASNET

Çetin Emek Bulvarı Öveçler 4. Cadde
No: 92/C Dikmen / ANKARA
Tel : 0.312. 481 60 00 (pbx)
Faks : 0.312. 481 70 00

CHIP CPU ve GPU Rehberi

Bu ayki CPU/GPU rehberimizde sansasyonel olmayan, ancak çok uygun fiyatlı yeni modeller bulacaksınız.

Rehberimiz aslında AMD'nin ilk DirectX10 grafik yongası R600'ü inceleyerek başlamayı düşünüyorduk ancak AMD, 270 watt güç tüketen canavarını yaza kadar saklamak istiyor. Gecikmenin ardında teknik problemler olup olmadığına şimdiye kadar öğrenemedik, AMD tarafından yapılan resmi açıklama "stratejik yeniden planlamalar" doğrultusunda. Bu plan değişikliklerine en çok sevinense ezeli rakip nVidia

CHIP, piyasada mevcut olan tüm işlemciler ve ekran kartları için üç ayda bir satın alma rehberi sunuyor. Büyük zahmetle yeni çıkan tüm ürünleri test ediyor ve fiyatları güncelliyoruz.

oldu. Buna karşın AMD/ATI ortaklığının ilk meyvelerini test etme imkânı bulduk: En yeni Athlon yonga seti 690G için perdeler açılıyor.

AMD 690G yonga seti: En hızlı tümleşik grafik ve HDMI bağlantısı

AMD, satın aldığı grafik yongası üreticisi ATI'nın ön çalışmaları sayesinde, Athlon işlemcileri için kendi yonga setini geliştirdi. Elde edilen sonuç ilk bakışta etkileyici görünüyor: 690G yongasetli anakartlar yaklaşık 80 dolar gibi bir fiyatla satılıyor ve anakart üreticisinin cömertliğine bağlı olarak yüksek çözünürlüklü ve HDCP desteğine sahip HDMI yuvasıyla birlikte gelebiliyor. Bu sayede PC'den Blu-ray veya HD-DVD izleme keyfinin önünde hiçbir engel kalmıyor (uygun bir sürücünüz varsa).

690G ayrıca tümleşik (onboard) grafik yongaları arasında en yüksek 3B per-

formansa sahip. Oyuna bağlı olarak 690G yonga setli ve Athlon X2 5200+ işlemcili bir sistem, Core 2 Duo E6400'lü eşdeğer bir Intel sistemden yaklaşık olarak iki kat daha hızlı (tabloya bakınız). Yine de tümleşik grafik yongası Radeon X1250, oyun fanatiklerinin kalbini çalmayı başaramıyor, zira bu yonga aslında kırılmış bir X700 GPU'su. Half Life 2 gibi oyunlar maalesef rahatça oynanabilir bir durumda değil. 60-70 dolar'lık bir ekran kartı 690G'ye göre daha güçlü. Aero görünümündeki bir Windows Vista içinse yeni grafik yongası fazlasıyla yeterli ve bu yonga setinin kullanım amacı da zaten daha ziyade plazma ve projektör yönetimi için salon PC'si olacaktır.

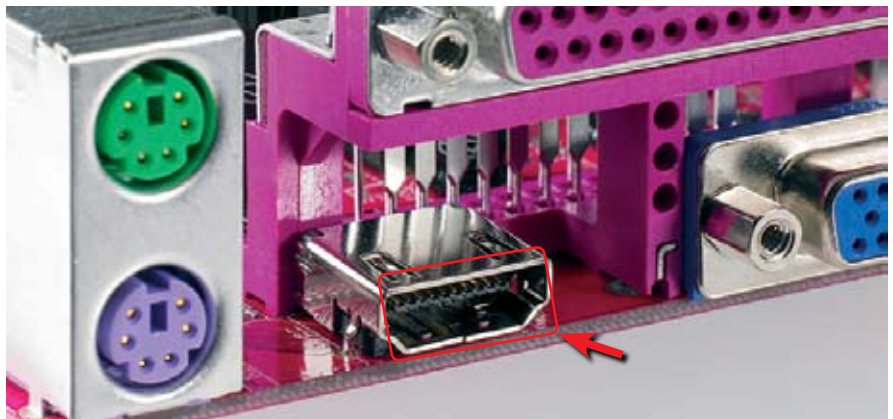
Fiyat avantajı: En ucuz platformla AMD bir adım önde

Intel'in G965'i de, HDCP şifrelemesi için ek bir kart yardımıyla HDMI uyumlu hale gelebiliyor. Ancak hemen hiçbir anakart üreticisi bu pahalı seçeneği kul-

Tümleşik grafik testte	AMD 690G	Intel G965	NVIDIA GeForce 430
Yonga seti	690G	G965	nForce 430
Soket (CPU türü)	AM2 (AMD)	775 (Intel)	939/AM2 (AMD)
Üretici	AMD (ATI)	Intel	nVidia
Grafik birimi	Radeon X1250	GMA X3000	GeForce 6150
Yonga hızı	400 MHz	667 MHz	475 MHz
Vertex/Pixel Shader	2/4	birleşik	1/2
Grafik arabirimi	DirectX 9	DirectX 9	DirectX 9
Shader Model	2.0	3.0	3.0
3DMark05	1.078 Puan	879 Puan	730 Puan
Doom 3 1.024 x 768	11,9 fps	9,9 fps	9,3 fps
HL2 Lost C. 1.024 x 768	22,8 fps	10,7 fps	19,2 fps

lanmıyor. Buna karşın 690G'de anakart üreticileri sıkça HDMI çözümünü kullanıyorlar. Asus veya MSI gibi büyük üreticiler şimdiden çekmecelerinde bu tip ürünleri hazır tutuyorlar. Karıştırmayın!: Sonunda V harfi olan bir başka 690 yonga seti daha var. Bu modeller yaklaşık 10 dolar daha ucuz, ancak 3B performansları daha düşük ve ne DVI ne de HDMI çıkışına sahip, kısaca bu modellerden uzak durun.

AI/ Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

HDMI ONBOARD Yeni 690G yonga setli Athlon anakartlar, HDMI portları sayesinde salon ve medya PC'leri için en iyi alternatiflerden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Masaüstü işlemciler

Office ve internet Excel, Word, sörf, müzik ve yüksek çözünürlüklü film materyalinin üstesinden burada tanıtılan tüm işlemciler gelebiliyor.

Multimedya ve genel çözüm DVD kayıt veya 1080i'ye kadar HD video oynatımı daha fazla güce ihtiyaç duyuyor.

Video ve resim düzenleme Fotoğraf rö-

tuşlama, video montaj, filmleri dönüştürme ve ses optimizasyonu bu işlemcilerle çocuk oyuncağı. Oyunlar da büyük ölçüde oynanabilir durumda.

Üst seviye ve oyuncular Multimedya uzmanları, 3B rendering'le uğraşanlar ve fanatik oyuncular bu sınıfta aradıkları işlemciyi bulabilirler.

Masaüstü İşlemciler

CHIP performans endeksi: Değişik ağırlıklara sahip çeşitli benchmark'lar birbirine ekleniyor ve bir işlemcinin aldığı sonuç en iyi değer olan 100'e göre hesaplanıyor.

CHIP fiyat-performans endeksi: CPU'ların hızı arttıkça, fiyatları da çoğunlukla orantısız olarak artıyor. Bir CPU'nun turuncu çubuğu ne kadar uzunsa fiyat performans oranı da o kadar iyi.

Sıra	İşlemci	Cekirdek kodu	Yakl. fiyat (\$ + KDV)	Yünl. Upl	Cekirdek sayısı	Sistem saat frekansı (MHz)	L2 önbellek (KB)	Front Side Bus (MHz)	Mimarî (nm)	Transistör sayısı (Milyon)	Maks. güç tüketimi (W)	PCMark04 İşlemci (Puan)	Cinebench 2003 1 x CPU (Puan)	Cinebench 2003 2 x CPU (Puan)	3DMark05 CPU (Puan)
------	---------	---------------	------------------------	-----------	-----------------	----------------------------	------------------	----------------------	-------------	----------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---------------------

Üst seviye ve oyuncular

1	Intel Core 2 Extreme QX6700	Kentsfield	970	775	4	2.667	8.192	1.066 (Qp)	65	482	130	10.004	448	1.417	10.420
2	Intel Core 2 Quad E6600	Kentsfield	800	775	4	2.400	8.192	1.066 (Qp)	65	482	130	9.895	417	1.346	9.662
3	Intel Core 2 Extreme X6800	Conroe	960	775	2	2.933	4.096	1.066 (Qp)	65	291	75	9.765	506	933	10.133
4	Intel Core 2 Duo E6700	Conroe	480	775	2	2.666	4.096	1.066 (Qp)	65	291	65	8.902	461	843	9.507
5	Intel Core 2 Duo E6600	Conroe	305	775	2	2.400	4.096	1.066 (Qp)	65	291	65	8.039	415	761	8.834
6	AMD Athlon 64 X2 6000+	Windsor	450	AM2	2	3.000	2.048	1000 (HT)	90	227	125	8.299	425	796	7.641

Video ve resim düzenleme

7	AMD Athlon 64 X2 5600+	Windsor	310	AM2	2	2.800	2.048	1.000 (HT)	90	227	89	7.746	398	745	7.227
8	AMD Athlon 64 X2 5400+	Windsor	260	AM2	2	2.800	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	7.639	397	744	7.002
9	AMD Athlon 64 X2 5200+	Windsor	210	AM2	2	2.600	2.048	1.000 (HT)	90	154	89	7.314	370	693	6.933
10	Intel Core 2 Duo E6400	Conroe	220	775	2	2.133	2.048	1.066 (Qp)	65	167	65	7.176	369	679	7.215
11	AMD Athlon 64 X2 5000+	Windsor	185	AM2	2	2.600	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	7.192	369	692	6.699
12	AMD Athlon 64 X2 5000+	Brisbane	300	AM2	2	2.600	1.024	1.000 (HT)	65	154	65	7.171	369	692	6.674
13	Intel Pentium XE 965	Presler	940	775	2	3.733	4.096	1.066 (Qp)	65	376	130	7.050	327	692	6.864
14	AMD Athlon 64 X2 4800+	Brisbane	210	AM2	2	2.500	1.024	1.000 (HT)	65	154	65	6.898	351	658	6.171
15	AMD Athlon 64 X2 EE 4600+	Windsor	155	AM2	2	2.400	1.024	1.000 (HT)	90	154	65	6.925	340	641	6.376
16	Intel Pentium D 960	Presler	315	775	2	3.600	4.096	800 (Qp)	65	376	130	6.995	319	605	6.572

Multimedya ve genel çözüm

17	AMD Athlon 64 X2 4600+	Manchester	215	939	2	2.400	1.024	1.000 (HT)	90	154	110	6.681	342	640	5.680
18	Intel Core 2 Duo E6300	Conroe	180	775	2	1.866	2.048	1.066 (Qp)	65	167	65	6.319	325	601	6.669
19	AMD Athlon 64 X2 4400+	Brisbane	145	AM2	2	2.300	1.024	1.000 (HT)	65	154	65	6.621	325	609	5.872
20	AMD Athlon 64 X2 EE 4200+	Windsor	120	AM2	2	2.200	1.024	1.000 (HT)	90	154	65	6.683	314	588	6.101
21	Intel Core 2 Duo E4300	Conroe	160	775	2	1.800	2.048	800 (Qp)	65	167	65	6.119	314	581	6.355
22	Intel Pentium D 945	Presler	150	775	2	3.400	4.096	800 (Qp)	65	376	130	6.783	301	553	6.098
23	Intel Pentium D 950	Presler	240	775	2	3.400	4.096	800 (Qp)	65	376	130	6.742	300	551	6.105
24	AMD Athlon 64 X2 4200+	Manchester	120	939	2	2.200	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	6.149	312	586	5.375
25	AMD Athlon 64 X2 4000+	Brisbane	110	AM2	2	2.100	1.024	1.000 (HT)	65	154	65	6.321	298	556	5.424
26	AMD Athlon 64 X2 3800+	Windsor	95	AM2	2	2.000	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	6.419	284	535	5.613
27	AMD Athlon 64 X2 EE 3800+	Windsor	100	AM2	2	2.000	1.024	1.000 (HT)	90	154	65	6.419	284	535	5.613
28	Intel Pentium D 840	Smithfield	480	775	2	3.200	2.048	800 (Qp)	90	230	130	6.010	283	528	5.383
29	Intel Pentium D 940	Presler	195	775	2	3.200	4.096	800 (Qp)	65	376	130	6.029	282	492	5.678
30	AMD Athlon 64 X2 3800+	Manchester	140	939	2	2.000	1.024	1.000 (HT)	90	154	89	5.613	285	535	5.000
31	Intel Pentium 4 670	Prescott	590	775	1	3.800	2.048	800 (Qp)	90	169	115	5.837	334	403	5.316
32	Intel Pentium D 930	Presler	125	775	2	3.000	4.096	800 (Qp)	65	376	95	5.707	263	480	5.452
33	Intel Pentium D 830	Smithfield	265	775	2	3.000	2.048	800 (Qp)	90	230	130	5.667	264	488	5.310
34	Intel Pentium 4 661	Prescott	130	775	1	3.600	2.048	800 (Qp)	65	169	115	5.601	319	385	5.209
35	Intel Pentium D 920	Presler	145	775	2	2.800	4.096	800 (Qp)	65	376	95	5.385	240	446	5.147
36	Intel Pentium D 915	Presler	95	775	2	2.800	4.096	800 (Qp)	65	376	95	5.405	239	445	5.132

Office ve internet

37	AMD Athlon 64 3800+	Venice	70	939	1	2.400	512	1.000 (HT)	90	68,5	89	4.578	341	341	5.042
38	AMD Athlon 64 4000+	San Diego	80	939	1	2.400	1.024	1.000 (HT)	90	114	89	4.611	340	340	4.973
39	Intel Pentium 4 541	Prescott	70	775	1	3.200	1.024	800 (Qp)	90	125	84	4.955	282	340	4.811
40	AMD Athlon 64 3700+	San Diego	70	939	1	2.200	1.024	1.000 (HT)	90	114	89	4.201	310	310	4.622
41	AMD Athlon 64 3500+	Venice	60	939	1	2.200	512	1.000 (HT)	90	68,5	67	4.166	310	310	4.540
42	Intel Pentium 4 640	Prescott	80	775	1	3.200	2.048	800 (Qp)	90	169	84	4.650	265	318	4.408
43	AMD Athlon 64 3200+	Venice	55	939	1	2.000	512	1.000 (HT)	90	68,5	67	3.877	284	284	4.422
44	AMD Sempron64 3600+	Manila	100	AM2	1	2.000	256	800 (HT)	90	81,1	62	3.586	282	282	4.763
45	Intel Pentium 4 630	Prescott	75	775	1	3.000	2.048	800 (Qp)	90	169	84	4.327	246	295	4.098
46	Intel Celeron D 352	Prescott	50	775	1	3.333	256	533 (Qp)	65	125	84	4.418	262	262	3.945
47	Intel Celeron D 355	Prescott	60	775	1	3.333	256	533 (Qp)	90	125	84	4.412	261	261	3.934
48	AMD Sempron64 3400+	Manila	55	AM2	1	1.800	256	800 (HT)	90	81,1	62	3.360	255	255	4.224
49	Intel Celeron D 336	Prescott	40	775	1	2.800	256	533 (Qp)	90	125	84	3.745	221	221	3.393
50	AMD Sempron64 3000+	Manila	45	AM2	1	1.600	256	800 (HT)	90	81,1	62	3.043	225	225	3.856

■ CHIP satın alma tavsiyesi ■ Yeni ürün

İşlemci kılavuzu

Performans puanı (100 üzerinden) ↓ Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden)

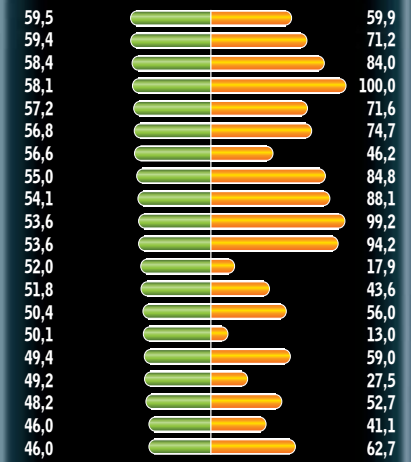
ÜST SEVİYE

VIDEO VE RESİM DÜZENLEME

MULTİMEDYA VE GENEL ÇÖZÜM

OFFICE VE İNTERNET

Uzun olması daha iyi ◀ ▶

Mobil işlemciler

Ultra mobil, ofis ve internet Düşük voltajlı işlemciler veya Celeron'lar performans açlığını bastırıyor ancak internet ve basit ofis işlemleri için yeterliler. ULV işlemciler piliizi koruyor, ancak cebinizi değil.

Ofis ve resim düzenleme Ucuz dizüstüler için ideal işlemciler, ofis işlerinin ve fotoğraf düzenlemenin üstesinden gelebiliyor.

Genel çözüm, multimedya ve video Tipik mainstream cihazlar için işlemciler. Bunlar pratikte her şeyi yapıyor, 3B oyunlar bile çalışıyor ancak çok hızlı değil.

Üst seviye ve oyuncular Bunlar masaüstü PC'lerin yerini doldurabilecek kadar güçlü, tüm oyunları rahatça çalıştırabiliyor ve hemen her işin üstesinden gelebiliyor.

Mobil işlemciler

CHIP performans endeksi: Değişik

ağırlıklara sahip çe-
şitli benchmark'lar
birbirine ekleniyor
ve bir işlemcinin
aldığı sonuç en
iyi değer olan
100'e göre
hesaplanıyor.

CHIP fiyat-perfor-
mans endeksi:

CPU'ların hızı arttıkça, fiyatları da orantısız olarak artıyor. Bir CPU'nun turuncu çubuğu ne kadar uzunsa fiyat performans oranı da o kadar iyi.

		Teknik veriler	Test verileri	3B performansı (Puan)
				
Sıra	İşlemci	Cihazın kodu Yakıt fiyatı (\$ + KDV) Çalıştırılabilir süre Sistem saat frekansı (MHz) L2 önbelleği (KB) Front Side Bus (MHz) Maks. güç tüketimi (W) PI süresi (tutma hızı) (ms) PCIMark04 işlemci puanı Cinebench 2005 1x CPU (pts) Cinebench 2005 2x CPU (pts) 3DMark05 CPU (puan) 3DMark05 (default) Onboard grafik 3DMark05 (default) GeForce GeForce 700 serisi X6800 3DMark05 (default) GeForce GeForce 7800 serisi X6800		
Mobil CPU kılavuzu				
Performans puanı (100 üzerinden)		Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden)		

Üst seviye ve oyuncular

1	Intel Core 2 Duo T7600	Merom	580	2	2.333	4.096	667 (Qp)	34	166	6.989	373	676	5.203	550	2.300	4.100
2	Intel Core 2 Duo T7400	Merom	395	2	2.166	4.096	667 (Qp)	34	166	6.793	332	605	4.833	540	2.200	4.000
3	Intel Core Duo T2700	Yonah	600	2	2.333	2.048	667 (Qp)	31	186	6.359	327	601	4.889	480	2.300	4.100
4	Intel Core Duo T2600	Yonah	395	2	2.166	2.048	667 (Qp)	31	186	6.257	319	590	4.803	470	2.200	4.000
5	Intel Core 2 Duo T7200	Merom	280	2	2.000	4.096	667 (Qp)	34	166	6.175	309	566	4.621	530	2.100	3.900
6	Intel Core Duo T2500	Yonah	280	2	2.000	2.048	667 (Qp)	31	186	5.794	295	544	4.617	450	2.100	3.900
7	AMD Turion X2 TL-60	Trinidad	385	2	2.000	512	1.600 (HT)	35	160	5.423	291	546	4.402	710	2.100	3.900
8	Intel Core 2 Duo T5600	Merom	225	2	1.833	2.048	667 (Qp)	34	166	5.633	287	521	4.305	520	2.000	3.800
9	Intel Core 2 Duo T5500	Merom	185	2	1.666	2.048	667 (Qp)	34	166	5.505	274	501	4.125	510	1.900	3.700
10	Intel Core Duo T2400	Yonah	200	2	1.833	2.048	667 (Qp)	31	186	5.350	271	498	4.359	430	2.000	3.800

Genel çözüm, multimedya ve video

11	AMD Turion X2 TL-56	Trinidad	220	2	1.800	1.024	1.600 (HT)	33	173	5.006	261	492	4.235	680	2.000	3.800
12	Intel Core Duo T2250	Yonah	170	2	1.766	2.048	533 (Qp)	31	186	5.077	258	476	4.210	420	1.950	3.750
13	Intel Core Duo T2300	Yonah	190	2	1.666	2.048	667 (Qp)	31	186	4.861	248	452	4.167	410	1.900	3.700
14	Intel Core Duo T2400 (LV)	Yonah	400	2	1.666	2.048	667 (Qp)	15	288	4.815	246	450	4.085	410	-	-
15	Intel Core Duo T2050	Yonah	140	2	1.600	2.048	533 (Qp)	31	186	4.882	244	443	4.022	400	1.850	3.650
16	AMD Turion X2 TL-52	Trinidad	185	2	1.600	1.024	1.600 (HT)	31	186	4.462	236	440	4.029	650	1.900	3.700
17	Intel Core Duo L2300 (LV)	Yonah	350	2	1.500	2.048	667 (Qp)	15	288	4.612	231	422	3.789	400	-	-
18	Intel Pentium M 780	Dothan	450	1	2.266	2.048	533 (Qp)	27	211	4.232	317	317	3.851	280	1.300 ²	2.400 ²
19	AMD Turion ML-44	Lancaster	300	1	2.400	1.024	1.600 (HT)	35	160	3.907	347	347	3.156	500	1.350 ²	2.500 ²
20	Intel Pentium M 770	Dothan	340	1	2.133	2.048	533 (Qp)	27	211	4.092	297	297	3.677	260	1.280 ²	2.380 ²
21	AMD Turion ML-40	Lancaster	250	1	2.200	1.024	1.600 (HT)	35	160	3.866	319	319	3.095	490	1.320 ²	2.470 ²
22	AMD Turion MT-40	Lancaster	230	1	2.200	1.024	1.600 (HT)	25	224	3.864	318	318	3.098	490	1.320 ²	2.470 ²

Office ve resim düzenleme

23	Intel Pentium M 760	Dothan	280	1	2.000	2.048	533 (Qp)	27	211	3.814	280	280	3.535	240	1.260 ²	2.360 ²
24	AMD Turion ML-37	Lancaster	155	1	2.000	1.024	1.600 (HT)	35	160	3.562	291	291	3.008	480	1.300 ²	2.450 ²
25	AMD Turion MT-37	Lancaster	200	1	2.000	1.024	1.600 (HT)	25	224	3.561	289	289	3.010	480	1.300 ²	2.450 ²
26	AMD mobile Sempron 3800+	Lancaster	150	1	2.200	512	1.600 (HT)	35	150	3.416	295	295	3.010	410	-	-
27	Intel Core Solo T1400	Yonah	210	1	1.833	2.048	667 (Qp)	27	211	3.618	264	264	3.329	220	-	-
28	Intel Pentium M 750	Dothan	245	1	1.866	2.048	533 (Qp)	27	211	3.620	263	263	3.323	220	1.240 ²	2.340 ²
29	AMD mobile Sempron 3600+	Lancaster	110	1	2.000	256	1.600 (HT)	25	180	3.335	271	271	2.865	390	-	-
30	AMD mobile Sempron 3500+	Lancaster	95	1	1.800	512	1.600 (HT)	25	180	3.290	275	275	2.844	390	-	-
31	AMD Turion MT-34	Lancaster	150	1	1.800	1.024	1.600 (HT)	25	224	3.285	265	265	2.994	470	1.270 ²	2.420 ²
32	AMD Turion ML-34	Lancaster	165	1	1.800	1.024	1.600 (HT)	35	160	3.282	263	263	2.966	470	1.270 ²	2.420 ²
33	AMD mobile Sempron 3400+	Lancaster	70	1	1.800	256	1.600 (HT)	25	180	3.210	270	270	2.733	370	-	-
34	Intel Pentium M 740	Dothan	115	1	1.733	2.048	533 (Qp)	27	211	3.318	243	243	3.189	200	1.220 ²	2.320 ²
35	Intel Core Duo U2500 (ULV)	Yonah	450	2	1.066	2.048	533 (Qp)	9	326	3.561	178	330	2.733	210	-	-
36	AMD mobile Sempron 3200+	Lancaster	85	1	1.600	512	1.600 (HT)	25	180	3.215	255	255	2.712	370	-	-
37	Intel Celeron M 450	Yonah	130	1	2.000	1.024	533 (Qp)	28	205	3.468	237	237	2.828	420	-	-
38	Intel Core Solo T1300	Yonah	125	1	1.666	2.048	667 (Qp)	27	211	3.322	250	250	2.633	210	-	-
39	Intel Celeron M 440	Yonah	110	1	1.866	1.024	533 (Qp)	28	205	3.433	231	231	2.788	410	-	-
40	Intel Celeron M 430	Yonah	85	1	1.733	1.024	533 (Qp)	28	205	3.391	229	229	2.751	400	-	-
41	Intel Pentium M 730	Dothan	175	1	1.600	2.048	533 (Qp)	27	211	3.099	225	225	2.937	190	1.200 ²	2.300 ²
42	Intel Celeron M 420	Yonah	60	1	1.600	1.024	533 (Qp)	28	205	3.133	219	219	2.503	380	-	-

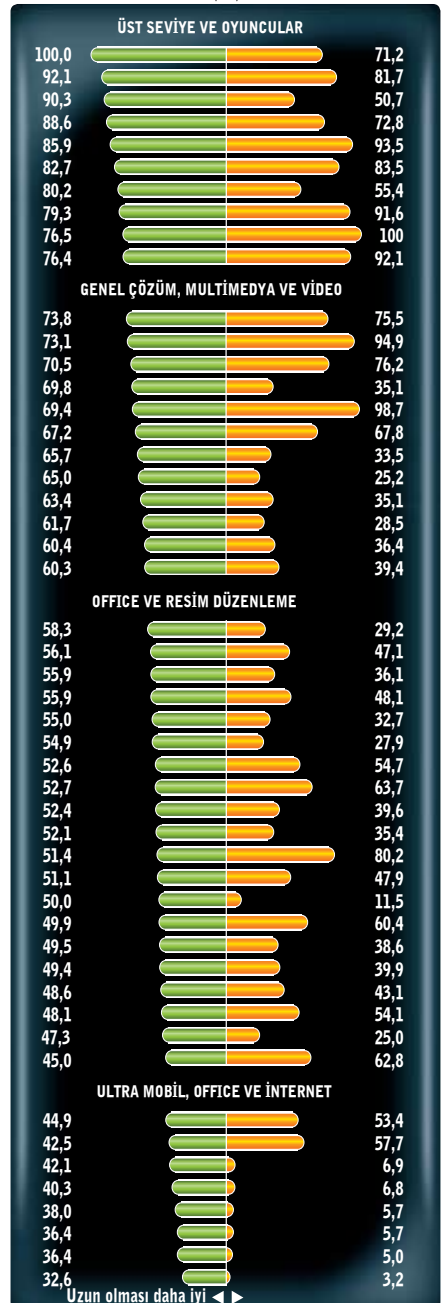
Ultra mobil, office ve internet

[illegible]

■ Satın alma tavsiyesi ■ Yeni ürün ¹ Çoğunlukla sadece bir dizüstü PC ile birlikte temin edilebilir ² Sadece eski nesil grafik işlemcileriyle sunuluyor
HT = HyperTransport Qp = Quadpumped ³ Shared Memory grafikte çalışma süresi, hızlı grafik yongaları süreyi %40'a kadar azaltabiliyor

Mobil CPU kılavuzu

Performans puanı (100 üzerinden)	Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden)
--	--

Ekran kartları

Office ve multimedia İnternet ve ofis için tümleşik grafik veya 50 dolarlık bir ekran kartı yeterli. HD filmleri 1080i çözünürlükte oynatması gereken PC'lerde ekran kartı için 100 doları gözden çıkarmak gerekiyor.

Genel çözüm Medya PC'si ile HD videoların yanında yeni bir 3B oyun oynamak isteyenler bu kartlarda aradıklarını bulacaklar.

1.280 x 1.024'e kadar oyunlar 19 inç kadar monitörü olan profesyonel oyuncular bu sınıftaki kartlarla en yeni 3B oyunları bile her türlü ayrıntı açıkken oynayabilirler.

2.560 x 1.600'e kadar oyunlar 24/30 inçlik ekranlarla sinema kalitesinde oyun mümkün. Piksel şölenini canlı tutabilmek için ekran kartı asla yeterince hızlı olamıyor.

Ekran kartları

CHIP performans endeksi: Değişik

3B motorlara sahip çeşitli oyun benchmark'ları birbirine ekleniyor ve en iyi GPU en yüksek değer olan 100 alıyor, diğerleri ona göre sıralanıyor.

CHIP fiyat-performans endeksi: 3B

kartlarda fiyat performans oranı tutarlı. İki kat fiyata iki kat performans alıyorsunuz. Turuncu çubuk ne kadar uzunsa, fiyat-performans oranı da o kadar iyi demektir.

Sıra	Grafik işlemci (GPU)	Teknik veriler										Test verileri	
		Bellek kapasitesi ve tipi	Fiyat (\$ + KDV)	İşlemci frekansı (MHz)	Bellek frekansı (nominal) (MHz)	Bellek veri yolu (bit)	SLI/Crossfire	VertexShader	PikselShader	Mimari (nm)	Transistor sayısı (Milyon)	3DMark05 (Default) (Puan)	Doom III 16x 12, 4 x AA, 8 x AF (fps)

2.560 x 1.600'e kadar oyunlar

1	Nvidia GeForce 8800 GTX	768/DDR3	475	575	900	384	o/-	bis 128*	90	681	15.707	117,9	155,3	
2	Nvidia GeForce 8800 GTS	640/DDR3	340	500	800	320	o/-	bis 96*	90	681	13.392	88,9	119,8	
3	Nvidia GeForce 7950 GX2	2 x 512/	400	500	600	256	o/-	16	48	90	556	12.582	102,8	112,7
4	Nvidia GeForce 8800 GTS	320/DDR3	260	500	800	320	o/-	bis 96*	90	681	13.330	87,1	117,8	

1.280 x 1.024'e kadar oyunlar

5	ATI Radeon X1950 XTX	512/DDR4	295	650	1000	256	o/-	8	48	90	384	12.381	78,9	111,6
6	ATI Radeon X1950 XT	256/DDR3	200	625	900	256	o/-	8	48	90	384	11.786	76,2	109,0
7	ATI Radeon X1900 XTX	512/DDR3	380	650	775	256	o/-	8	48	90	384	11.554	72,7	97,5
8	ATI Radeon X1900 XT	512/DDR3	300	625	725	256	o/-	8	48	90	384	11.200	69,2	93,2
9	ATI Radeon X1900 GT	256/DDR3	250	625	725	256	o/-	8	48	90	384	10.642	68,4	94,1
10	Nvidia GeForce 7900 GTX	512/DDR3	395	650	800	256	o/-	8	24	90	278	10.627	72,8	89,9
11	Nvidia GeForce 7950 GT	512/DDR3	225	550	700	256	o/-	8	24	90	278	9.348	70,1	88,6
12	ATI Radeon X1800 XT	512/DDR3	300	625	750	256	o/-	8	16	90	320	9.387	60,3	78,9
13	ATI Radeon X1950 Pro	256/DDR3	155	580	700	256	o/-	8	36	80	384	9.995	51,6	80,9
14	Nvidia GeForce 7900 GS	256/DDR3	160	590	720	256	o/-	7	20	90	278	9.123	63,0	73,6
15	Nvidia GeForce 7900 GT	256/DDR3	290	520	750	256	o/-	8	24	90	278	8.920	63,1	74,4
16	ATI Radeon X1900 GT	256/DDR3	150	575	600	256	o/-	8	36	90	384	9.599	48,0	77,4
17	ATI Radeon X1950 GT	512/DDR3	125	500	600	256	o/-	8	36	80	384	9.151	45,1	76,7
18	Nvidia GeForce 7800 GTX	256/DDR3	640	490	650	256	o/-	8	24	110	302	8.259	58,2	70,4
19	Nvidia GeForce 7900 GT	256/DDR3	230	450	660	256	o/-	8	24	90	278	7.903	55,1	66,0
20	Nvidia GeForce 7900 GS	512/DDR3	170	450	660	256	o/-	7	20	90	278	7.471	56,0	68,3
21	Nvidia GeForce 7900 GS	256/DDR3	140	450	660	256	o/-	7	20	90	278	7.425	55,3	67,8

Genel çözüm

22	Nvidia GeForce 7800 GT	256/DDR3	300	445	535	256	o/-	7	20	110	302	7.117	47,8	55,1
23	ATI Radeon X1800 GT	256/DDR3	120	500	500	256	o/-	8	12	90	320	6.893	38,3	53,9
24	ATI Radeon X1650 XT	256/DDR3	130	575	675	128	o/-	8	24	80	330	7.402	31,9	53,9
25	ATI Radeon X850 XT-PE	256/DDR3	165	540	590	256	o/-	6	16	130	160	6.727	35,1	55,3
26	Nvidia GeForce 7600 GT	256/DDR3	120	575	750	128	o/-	5	12	90	177	6.459	39,4	46,2
27	ATI Radeon X850 XT	256/DDR3	120	520	540	256	o/-	6	16	130	160	6.421	32,9	52,4
28	Nvidia GeForce 7600 GT	256/DDR3	105	560	700	128	o/-	5	12	90	177	5.969	35,5	41,9
29	Nvidia GeForce 6800 Ultra	256/DDR3	125	400	550	256	o/-	6	16	130	222	5.429	38,9	36,3
30	ATI Radeon X800 XL	256/DDR3	120	400	490	256	o/-	6	16	110	160	5.333	27,5	44,2
31	Nvidia GeForce 7600 GS	256/DDR3	80	400	400	128	o/-	5	12	90	177	5.124	37,2	34,8
32	ATI Radeon X1650 Pro	256/DDR3	95	600	700	128	o/-	5	12	80	157	5.523	28,4	32,5
33	Nvidia GeForce 6800 GT	256/DDR3	190	350	500	256	o/-	6	16	130	222	4.967	35,5	32,8
34	Nvidia GeForce 6800 GS	256/DDR3	100	425	500	256	o/-	5	12	110	202	5.120	31,8	34,1
35	ATI Radeon X800 GT	256/DDR3	140	400	490	256	o/-	6	12	110	160	4.682	22,3	35,0
36	ATI Radeon X1600 XT	256/DDR3	110	590	690	128	o/-	5	12	90	157	4.955	19,8	26,8
37	ATI Radeon X1300 XT	256/DDR2	70	500	400	128	o/-	5	12	90	157	4.759	20,0	27,3
38	ATI Radeon X800 GT	256/DDR3	90	475	490	256	o/-	6	8	110	160	4.191	17,6	31,7
39	Nvidia GeForce 7600 GS	256/DDR3	100	450	400	128	o/-	5	12	90	177	4.101	21,9	27,8

Office ve multimedia

40	Nvidia GeForce 7300 GT	256/DDR2	70	400	375	128	o/-	4	8	90	112	3.603	21,0	26,2
41	Nvidia GeForce 6600 GT	256/DDR3	100	500	500	128	o/-	3	8	110	146	3.778	20,3	24,3
42	ATI Radeon X1600 Pro	256/DDR2	70	500	400	128	o/-	5	12	90	157	3.768	13,6	20,6
43	ATI Radeon X700 Pro	256/DDR2	150	425	430	128	o/-	6	8	110	120	3.442	13,4	21,6
44	ATI Radeon X1550	256/DDR2	65	550	400	128	o/-	2	4	90	105	2.875	7,1	14,2
45	ATI Radeon X1300 Pro	256/DDR2	60	600	400	128	o/-	2	4	90	105	2.875	6,6	13,7
46	ATI Radeon X1300	256/DDR2	55	450	250	128	o/-	2	4	90	105	2.058	4,6	8,4
47	ATI Radeon X1050	256/DDR2	55	400	333	128	o/-	2	4	110	75	1.907	4,9	9,2
48	Nvidia GeForce 7300 GS	256/DDR2	55	550	540	64	o/-	3	4	90	112	2.110	2,7	4,7
49	Nvidia GeForce 6200	128/DDR2	35	300	200	128	o/-	3	4	110	146	1.583	2,8	3,9
50	Nvidia GeForce 7100 GS	128/DDR2	35	350	333	64	o/-	3	4	90	112	1.431	2,6	5,3

■ CHIP satınalma tavsiyesi ■ Yeni ürün ● Var - Yok * Unified Shader sayesinde esnek dağıtım

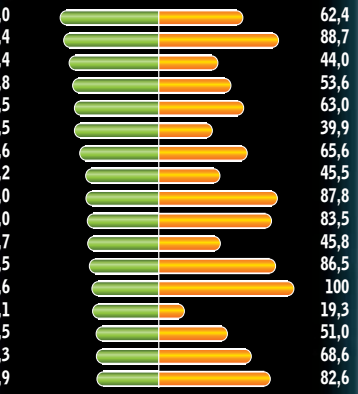
CHIP GPU kılavuzu

Performans puanı (100 üzerinden) ↓ Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden)

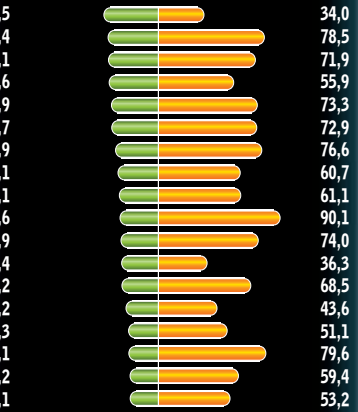
2.560 X 1.600'E KADAR OYUNLAR

1.280 X 1.024'E KADAR OYUNLAR

GENEL ÇÖZÜM

OFFICE VE MULTİMEDYA

Uzun olması daha iyi ◀ ▶

Donanım & Yazılım TESTLERİ

CHIP Test Merkezi olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlerle tanıtıyoruz. Bu sayfalarda en ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Bu inceleme sayfalarında her zaman olduğu gibi ilginç ve yeni ürünlere yer verdik. Tüm ürünler arasında MacBook Pro ve Samsung 931C özellikle beğenimizi kazanarak ayın ürünü ödülüne layık görüldü. MacBook Pro, Apple'ın şık tasarımıyla güçlü bir konfigürasyonu bir arada sunarken Windows desteği ile de dikkati çekti. Samsung ise şimdiye kadar karşılaştığımız LCD monitörler arasında en yüksek renk derinliği ile beğenimizi kazandı. Anakartlara baktığımızda ise GigaByte ve

MSI'dan iki anakart ön plana çıkıyor. AMD'nin yeni AMD 690 serisi için iki farklı sürümü kullanan anakartlar özellikle yeni bir AMD sistem kuracaklar için uygun fiyatlı alternatifler sunuyor. MSI'daki HDMI çıkışı ise yüksek kaliteli görüntü isteyenler için HDTV bağlantısına imkan vermesi açısından önemli. Kasa arayanlar GMC H-70'e yönelebilir. Bu kasanın video incelemesini www.chip.com.tr adresinde bulabileceğinizi de belirtelim.

gokhan@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbir-

leri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Kullandığımız bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirmek için uygun gördük. Diğer taraftan, ürünlerin teknik verilerini ayrı bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırma yapmayı daha kolay hale getirmek. Burada test edilen donanım ürünleri, yeterli puanı alırlarsa CHIP TOP 10 bölümünde ilgili listede de yer alıyorlar.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 puan)

Donanım

- 97 **Anakart:**
MSI G965MHD
- 97 **Dijital not defteri:**
Lapazz d-note DNA500
- 97 **Web kamerası:** Logitech
Quickcam Sphere Mp
- 98 **Çok işlevli yazıcı:**
HP Officejet PRO L7580
- 100 **Dizüstü:** Macbook
- 100 **Harici sabit disk:** Western
Digital Pro Edition II
- 100 **Kablosuz medya sunucu:**
Asus WL-700GE
- 102 **Dizüstü:** Macbook Pro
- 104 **Fare:** Logitech LX7 Cordless
- 104 **Dizüstü standı:**
Targus Ergo D-PRO
- 104 **Ekran kartı:**
Sapphire Radeon X1950 PRO
- 106 **LCD monitör:**
Samsung Syncmaster 931C
- 108 **Anakart:**
MSI K9AGM2-FIH
- 108 **Dizüstü çantası:** Targus
Atmosphere TNT006EU
- 108 **Kasa:** GMC H-70
- 110 **Usb bellek:**
Twinmos Mobiledisk F1
- 110 **Gamepad:**
Speedlink SL4150
- 110 **Anakart:** Gigabyte GA-MA69VM

Yazılım

- 112 **İmaj oluşturma aracı:**
O&O DISKIMAGE
- 112 **Şifreleme aracı:**
Steganos Safe 2007
- 112 **Web radyo kaydedicisi:**
X-00M MP3 HIT-RECORDER 2

Bu ürünleri
Hepsiburada.com'dan
satın alabilirsiniz

ANAKART MSI G965MHD		DİJİTAL NOT DEFTERİ LAPAZZ D-NOTE DNA500		WEB KAMERASI LOGITECH QUICKCAM SPHERE	
					
CHIP PUANI 		CHIP PUANI 		CHIP PUANI 	
FİYAT/PERFORMANS 		FİYAT/PERFORMANS 		FİYAT/PERFORMANS 	
FİRMA Datagate, Koyuncu		FİRMA EXA		FİRMA Logitech, H.Sistem, Penta	
BİLGİ İÇİN (212) 332 15 00, (216) 528 88 88		BİLGİ İÇİN (216) 418 92 00		BİLGİ İÇİN (216) 528 61 61	
WEB www.msi.com.tr		WEB www.exa.com.tr		WEB www.logitech.com	
FİYAT Firmaya Sorunuz		FİYAT 149 \$ + KDV		FİYAT 164 \$ + KDV	
TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form faktör microATX		Çözünürlük 2000 LPI		Algılayıcı VGA CMOS	
Yonga seti Intel G965/ ICH8DH		Hafıza 32 MB		Arabirim USB 2.0	
İşlemci desteği Intel 2 Core Duo/Quad		Aktif alan A5		Fotoğraf çözünürlüğü 1.280 x 960	
Hafıza desteği Çift kanal DDR2 800 (4 GB)		Güç gereksinimi 4 x AAA		Video çözünürlüğü 640 x 480	
Dâhili grafik Intel GMA 3000		Arayüz USB		Video kayıt hızı 30 FPS	
Diğer Gigabit Ethernet, 7.1 kanal ses		Ağırlık 392 g (pil dahil)		Diğer Dahili mikrofon, yüz takibi, video efektler	

Küçük boyut: MSI G965MHD mikro-ATX form faktörü ile küçük bir anakart. Ancak sahip olduğu özellikler hiç de küçük değil. Öncelikle 1.066 MHz FSB ile Intel'in Quad-Core işlemcileri dâhil tüm yeni nesil socket775 işlemcilere destek veriyor. Toplam 8 GB'a kadar DDR2 533/667 ve 4 GB'a kadar da DDR2 800 desteği sunuluyor. Bir adet PCI-Express 16X yuvasının yanında bir adet de 1X PCIe yuvası yer alıyor. Ayrıca iki adet standart PCI 2.3 yuvası da unutulmamış. Intel ICH8DH güney köprüsü ise altı adet SATA-2 soketi sağlıyor. Intel G965 yonga seti de düşük grafik performansı sunmasına karşın ayrıca bir ekran kartı alma derdinden kurtarıyor. Realtek ALC883 yongasıyla 7.1 kanal yüksek çözünümlü ses desteği sunan anakart, çevresel ses sistemlerine de bağlanabiliyor. Bunların dışında gigabit ethernet ve firewire yuvalarına anakartın arka panelinde yer verilmiş. Anakart üzerinde ayrıca yakın zamanda pek sık görmediğimiz paralel ve seri kapılar mevcut.

SONUÇ Intel VIIV platformuna destek veren, eğlenceye yönelik bir bilgisayar için uygun bir platform.

- + 1 GHz FSB
- + Intel Viiv! desteği
- + Makul fiyat

Dijital not defteri: Kağıda yazdıklarınızı tarayıcı olmadan bilgisayara geçirmek için tasarım ödüllü LaPazz D-Note DNA50 iyi bir çözüm olabilir. Dört adet kalem pil ile çalışan ürün siyah ve kırmızı yazan iki özel kalemle geliyor. Kağıda yazdıklarınız aynı zamanda yüzeydeki sensörler tarafından algılanarak DNA-500'ün hafızasına aktarılıyor. Ürünün sol yanında bulunan LCD ekran ve düğmeler ile açma kapama, sayfalar arasında geçiş gibi işlevler dışında otomatik kapanma süresi gibi ayarları da yapabiliyorsunuz. USB kablосunu PC'ye bağladığınızda karşınıza çıkan Digital Organizer yazılımı ile notlarınızı resim halinde düzenleyebilir, renkleri değiştirebilir, PDF yapabilir, hatta e-posta olarak gönderebilirsiniz. 30 günlük deneme sürümüyle gelen MyScript Notes yazılımı ile aldığınız notları metine çevirmeniz de mümkün. Yabancı dillerde gayet başarılı çalışan yazılımın Türkçe desteği vermesi için çalışıldığı belirtiliyor. Taşıma çantası ile gelmesi bir avantaj.

SONUÇ Hızlıca not almak ve bilgisayar aktarmak için uygun üründe tek eksik Türkçe desteği.

- + Tasarım
- + Kolay aktarım
- + Türkçe desteği

Ekrandan ayrılmayın: Video konferans sırasında görüntüden çıkmamak için put gibi durmak bazen sıkıcı olabiliyor. Çoğu web kamerası bu sorunu dijital züm özelliğini çözse de, hiçbir Logitech QuickCam Sphere MP gibi değil. Motorlu mekanizmasıyla yatayda 189, dikeyde ise 102 derece dönen bu ürün ile rahat rahat video konferans yapmak mümkün. QuickCam yazılımı ile kamerayı ister PC'den komutlarla çevirebilir, isterseniz otomatik olarak tek veya iki yüzü takip ettirebilirsiniz. Kamera ayarlarına baktığımızda standart parlaklık, pozlama gibi seçenekler dışında Right-Light ayarlarıyla karşılaşıyoruz. Bu teknoloji düşük aydınlatma sonuçlarında fena sonuçlar vermezken aydınlık ortamlarda kapatmanızı öneririz. Logitech yüze maske eklemek, sihirli ayna gibi eğlenceli efektler dışında video konferans sırasında bir uzaylı ya da iskelet gibi tamamen farklı şekillere bürünmenize izin veriyor. Hareket ettiğinizde bu şekilde yaptıklarınızı aynen tekrarlıyor.

SONUÇ Görüntü kalitesi ve video efektleri güzel. Yüz takip özelliği üzerinde biraz daha çalışılması gerek.

- + Motorlu yüz takibi
- + Görüntü kalitesi
- + Efekt çeşitliliği

ÇOK İŞLEVİLİ YAZICI
HP OFFICEJET PRO L7580

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	HP
BİLGİ İÇİN	(212) 444 03 07
WEB	www.hp.com.tr
FİYAT	324 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Baskı teknolojisi	Inkjet
Baskı hızı	11 s./dk (S/B), 5 s./dk (renkli)
Baskı çözünürlüğü	4.800 dpi / 4 renk
Bağlantı	USB 2.0, Ethernet
Ağırlık	14,88 kg
Boyut	531 x 402 x 356 mm

- ⊕ Kaliteli baskı, yüksek hız
- ⊕ Kolay kullanım
- ⊕ Tamamı Türkçe

KULLANICI ARAYÜZÜ Tamamı Türkçe olan paneldeki düğmeler, işlevlerine göre gruplanmış.

HP'den tam çözüm

Yeni OfficeJet serisi ile HP çok işlevli mürekkep yazıcılarda maksimum hız sunuyor.

■ Çok işlevli yazıcılar özellikle ev ve küçük ofisler için kullanışlı çözümler olarak karşımıza çıkıyor. HP, yeni nesil mürekkep püskürtmeli Officejet Pro 7000 serisinde bu işlevleri sunarken aynı zamanda hızı da önem vermiş. Officejet Pro L7580 bunun bir kanıtı. Dakikada 12 sayfa normal kalite ayarında metin basabilen ürün neredeyse bir lazer yazıcının hızında çalışıyor. Aynı hız dakikada beş sayfa ile renkli baskılarda da geçerli. 4.800 x 1.200 dpi'a kadar çıkabilen çözünürlükle baskı kalitesi de dikkat çekiyor.

HP'nin Vivera mürekkepleri de hızlı kuruması ve kağıt tarafından hemen emilmesi ile baskı kalitesini artırıyor. Böylece hem mürekkep akıyor hem de çıktı aldıktan sonra kağıdın kuruması beklenmiyor.

Tarayıcı ve fotokopi

Baskı dışında tarayıcı özelliğine sahip ürün, 4.800 x 2.400 dpi çözünürlükte 48 bit renk derinliğinde tarama yapıyor. Dilerseniz HP Photosmart yazılımlarıyla bu taradığınız resimleri bilgisayara kaydedebilir, metin taradıysanız OCR yazılımı ile Word'e aktarabilirsiniz.

Tarayıcı ve yazıcı özelliklerinin bir arada olması HP Officejet Pro L7580'yi aynı zamanda bir fotokopi makinesi olarak da kullanmanızı mümkün hale getiriyor. Tarayıcı haznesine koyduğunuz kağıt, önce taranıp daha sonra yazıcıdan çıktı alınıyor. Fakat tüm bu işlemlerin tek bir düğme ile yapıldığını düşündüğünüzde kullanım kolaylığı ortaya çıkıyor. Ayrıca 99 hızlı arama hafızalı fax ile faxlarınızı gayet kaliteli bir şekilde gönderip alabilirsiniz. Ürünün fax hafızası olduğunu da belirtelim.

Tüm bu işlevlere erişim için ön yüzdeki düğmeleri ve iki satırlık LCD ekranı kullanıyorsunuz. Düğmelerin Türkçe olması ve tarama, fax, fotokopi ve fotoğraf bölümleriyle gruplanması kullanımı kolaylaştırıyor. Ayrıca LCD ekrandaki menünün de Türkçe olması bir artı.

Kolay resim baskısı

Yeni çıkan mürekkep yazıcıların çoğunda olduğu gibi HP Officejet Pro L7580'de de PictBridge teknolojisi mevcut. Bu teknoloji sayesinde bilgisayara ihtiyaç olmadan uyumlu dijital fotoğraf makinenizi USB'den yazıcıya bağlayarak fotoğraflarınızı bastırabilirsiniz. Ön yüzün sağ tarafında bulunan hafıza kartı yuvalarını kullanarak da aynı işlemi yapmanız elbette mümkün.

Tek dezavantaj ise bilgisayar olmadığı zaman resimleri sadece isimleriyle görebilmeniz. HP bu sorunu çözebilmek için hafıza kartındaki resimleri öncelikle küçük boy fotoğraf olarak bir kağıda basıp, bastırmak istediğiniz resimleri ve sayfa düzenini seçmenizi istiyor. Daha sonra bu kağıdı tarayıcıya koyarak yaptığınız seçenekler doğrultusunda istediğiniz resimleri kolayca bastırabiliyorsunuz.

Ofisiniz için uygun

Ethernet yuvasına sahip ürünü isterse- niz ağda paylaşmanız mümkün. Bu da ürünü ofisler için uygun kılan özelliklerden. Bir diğer özellik ise kağıda arkalı önlü baskı yapılabilmesi. Fakat bunun için gerekli aparatı ayrıca satın almanız gerekiyor.

SONUÇ Küçük ofislerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek yüksek hızlı bir inkjet yazıcı. Kolay kullanımı da dikkati çekiyor.

DİZÜSTÜ MACBOOK	HARİCİ SABİT DİSK WESTERN DIGITAL PRO EDITION II	KABLOSUZ MEDYA SUNUCU ASUS WL-700GE
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Bilkom BİLGİ İÇİN (216) 454 01 01 WEB www.bilkom.com.tr FİYAT 2.706 YTL	FİRMA Index, Infronic, Logosoft BİLGİ İÇİN (216) 528 61 61 WEB www.westerndigital.com.tr FİYAT 509 \$ + KDV	FİRMA Asus Türkiye BİLGİ İÇİN (216) 521 47 25 WEB www.asus.com.tr FİYAT Firmaya sorunuz
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
İşlemci Intel T7200 (2 GHz)	Arabirim FireWire400/FireWire800/USB 2.0	Kapasite 160 GB (Değiştirilebilir)
Bellek 2 x 512 MB DDR2 (667 MHz)	Kapasite 1 GB	Kablosuz 802.11b/g
Sabit disk 120 GB	RAID desteği 0, 1	Arabirim 3 x USB2.0, 4 x LAN, 1 x WAN
Ekran 13,3 inç / 1.280 x 800	Güç gereksinimi Harici adaptör	Boyutlar 241 x 161 x 45 mm
Boyut 32,5 x 22,7 x 2,75	Boyut 17,5 x 15,5 x 10,5	Güç gereksinimi 220 V
Ağırlık 2,3 kg	Diğer Retrospect Express Backup	Diğer LAN kablosu

Siyah elma: MacBook alışık olduğumuz Apple dizüstülerden siyah renk seçeneği ile ayrılırken yine sade bir tasarımla karşımıza çıkıyor. Ön yüzey tamamen kalveyeye ve touchpad'e ayrılmış. Bu da şimdiye kadar karşılaştığımız en rahat klavyelerden birine imkân sağlamış. Intel T7200 işlemcisi ile Windows işletim sistemi kurmanıza da izin veren üründe, iki adet 512 MB'lık modülden oluşan hafıza, çift kanal hafıza teknolojisiyle gelen grafik işlemci 3DMark03 testinde 1.630 puan alırken, genel performans bakımından cihaz PCMark05'ta 3.358'lik ortalama bir puana imza attı. Kablosuz ağ dışında BlueTooth desteği de olan MacBook'un beraberinde gelen uzaktan kumanda, çoklu ortam uygulamaları sunan FrontRow yazılımını rahatça kullanmanızı sağlıyor. Sadece iki adet USB yuvası sunan MacBook'ta web kamerası, FireWire, görüntü çıkışı standart olarak geliyor.

SONUÇ Siyah sevenleri de düşünen Apple MacBook, orta seviye bir performans vaat ediyor.

- + Tasarım, rahat klavye
- + Uzaktan kumanda
- İki adet USB yuvası

RAID güvenliği: WD My Book Pro Edition II, sunduğu 1 Terabyte kapasite ile devasa bir veri deposu. Ürünü açtığımızda iki adet SATA WD Cavier SE16 sabit diski görüyoruz. Ürünü beraberinde gelen yazılımla, sabit diskleri RAID 0 veya RAID 1 konfigürasyonlarında kullanabilirsiniz. Bildiğiniz gibi RAID 0 basit anlamda verileri sabit disklere bölüştürüp yazarak performansı arttırırken, RAID 1 aynı veriyi her iki sabit diske de yazarak veri güvenliği sunuyor. Böylece disklerden birinde hata oluşsa bile verileriniz güvende kalıyor. USB 2.0 ve FireWire400 bağlantı noktalarını kullanarak yaptığımız testlerde My Book sırasıyla 33.2 MB/s ve 39.5 MB/s'lik okuma hızları sundu. Ortalama bir sabit diskin 70 MB/s'lik bir aktarım hızını rahatça sunduğunu düşünürseniz, bu arabirimlerin darboğaz oluşturduğu açık. Bu yüzden FireWire 800 yuvasını kullanmanızı tavsiye ediyoruz. Ethernet bağlantısı ise yok. Ürün ile Retrospect Express yedekleme yazılımı geliyor.

SONUÇ RAID 1/0 çözümleri sunan ürün, tam performans için FireWire 800 bağlantısına ihtiyaç duyuyor.

- + Yüksek kapasite
- + Kolay kullanım
- + RAID 0/1 desteği

Kablosuz medya sunucu: Asus'un WL-700GE modeli evinde ya da işyerindeki (medya) dosyalarını bir sunucuda toplamak isteyenler için ideal bir çözüm. Cihazın öncelikle bir yönlendirici olduğunu belirtelim. Yani bir ucuna bağladığınız ADSL modem ile internet erişimini kendine bağlı makinelerle paylaştırabiliyor. Tasarımındaki incelik ve sessiz çalışmaya ek olarak kablosuz erişim kablo derdini ortadan kaldırıyor. Cihaz, içinde 160 GB'lık bir sabit disk ile geliyor ancak standart IDE sabit disk ile çalıştığı için istediğiniz şekilde değiştirebiliyorsunuz. Değiştirmek değil de ekleme yapmak isteyenler için üzerinde bulunan USB bağlantı noktası aracılığıyla harici bir sabit disk bağlamak mümkün. Bu sabit disk "daha fazla alan" amaçlı kullanılabileceği gibi, cihazın üzerindeki bir düğme ile içeriğin bire bir kopyası da alınabiliyor. Üründe yok yok: Güvenlik duvarı, web, fotoğraf albümü, Bittorrent destekli bir dosya indirme yöneticisi, iTunes, FTP ve DDNS, DHCP ve samba sunucuları.

SONUÇ Her eve lazım medya sunucuları için Asus'tan fonksiyonel bir çözüm.

- + Kablosuz erişim
- + Şık ve sessiz tasarım
- + Tek tuşla USB'den kopyalama

DİZÜSTÜ
MACBOOK PRO

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA

BİLGİ İÇİN

WEB

FİYAT

Bilkom

(216) 454 01 01

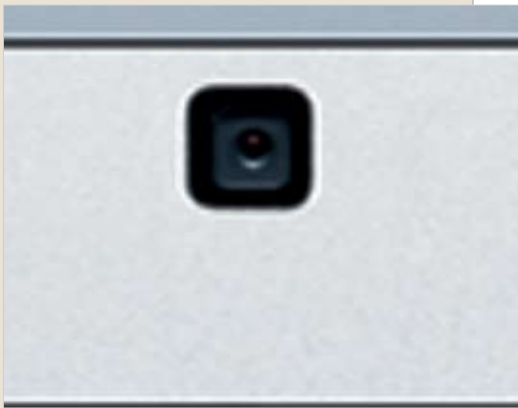
www.bilkom.com.tr

4.498 YTL

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel T7600 (2,33 GHz)
Bellek	2 x 1.024 MB DDR2 (667 MHz)
Sabit disk	120 GB
Ekran	15,4 inç / 1.440 x 900
Boyut	35,7 x 24,3 x 2,59 cm
Ağırlık	2,56 kg

- + Yüksek performans
- + Rakiplerinden ince ve hafif
- İki adet USB yuvası

ISIGHT İyi gizlenmiş web kamerasını PhotoBooth yazılımıyla kullanarak eğlenceli efektler elde edebilirsiniz.

Gümüş elma oldu

Apple tarihinin en hızlı ve ince dizüstü bilgisayarını görücüye çıkartıyor.

■ İnce, hafif ve güçlü... Bir dizüstünden bekledikleriniz buysa MacBook Pro gözünüzden kaçmaması gereken bir seçenek. 2,59 cm kalınlığındaki bu ince dizüstü, gümüş renginde sade ve şık tasarımıyla dikkat çekiyor. Kapağın üstünde alısk olduğumuz aydınlatmalı beyaz Apple logosu yer alırken, klavye ve touchpad'in olduğu ön yüzey sade bir şekilde karşımıza çıkıyor.

Mobil Intel işlemcilerin şu an için en hızlısı olan 2,33 GHz'lik Intel Core 2 Duo T7600 kullanan MacBook Pro, yine Intel 945PM yonga setine sahip. Kısacası kablolu ağ bağdaştırıcısı dışında aslında bir Intel Centrino Duo platformu. Dolayısıyla kurulu gelen Mac OS X 10.4.8 dışında dizüstüne Windows XP veya Vista'yı, sürücülerin çoğunu bulmakta fazla zorlanmadan kurabilirsiniz. Elbette uygun yazılımlarla her iki işletim sistemini aynı anda kullanmanız da mümkün.

İşlemci ve hafıza son noktada

MacBook Pro'da iki adet 1.024 GB DDR2 667 MHz hafıza modülü, toplam 2 GB kapasite ortaya koyarken, çift kanal hafıza teknolojisiyle performans da yüksek. İsterseniz satın alırken 3 GB'a kadar hafıza seçmeniz mümkün. Hafıza dışında işlemci olarak T7400 ve 120 GB sabit disk yerine 200 GB'a kadar sabit disk seçebildiğinizi belirtelim. Çift katman DVD yazabilen optik sürücü ise sabit.

Yüksek işlem gücü kadar MacBook Pro grafik uygulamaları için de uygun. Zira dâhili ekran kartı yerine ATI Mobility Radeon X1600 kullanılmış. Bu ekran kartı 3 boyutlu uygulamalar için dizüstü segmentinde güçlü sayılabilecek bir performansa işaret. Tüm bunlar birle-

şince MacBook Pro performans arayanların ihtiyaçlarını karşılayacak bir ürün olarak karşımıza çıkıyor. Elbette şimdiye kadar Apple'ı performanstan çok kendine has yazılımları ve tasarımları ile gördük. Bunlar arasında en çok beğendiğimiz özelliklerden biri arkadan aydınlatmalı klavye. Klavyenin sağ ve sol yanına saklanmış ışık algılayıcıları ortam aydınlatması düştüğünde otomatik olarak alttaki ışığı yakıyor. Böylece klavyeyi daha rahat görebiliyorsunuz. Dahası aynı zamanda ekran parlaklığı azaltılarak gözün yorulması da engelleniyor. Ekrandan bahsetmişken ekranın üst kısmında çok göze çarpımamasına karşın bir web kamerası olduğunu da belirtelim.

Apple farkı

Apple'a has özelliklerden beğendiğimiz bir başkası ise Apple Remote. Ürün kutusundan çıkan bu ufak kumanda, uzaktan FrontRow yazılımına erişiminizi sağlıyor. FrontRow ile tanışık olmayanlar için Windows Media Center Edition'a benzediğini söyleyebiliriz. Bu programla video, müzik veya resim arşivinize ulaşip oynatmanız mümkün. Ayrıca programla, internetten film fragmanlarını indirebilir veya iTunes'tan indirdiğiniz Podcastlere ulaşabilirsiniz. Giriş çıkış olarak da iyi donatılmış MacBook Pro'da FireWire400, FireWire800, ses, Ethernet ve DVI video giriş çıkışları bulunuyor. Sadece iki USB yuvası ise en azından bir yuvayı fare için kullanan kullanıcılar için yeterli olmayacaktır. Mıknatıslı güç adaptörü girişi ise güç kablosunun yanlışlıkla çıkmasını engelliyor.

SONUÇ Intel işlemcisiyle Microsoft işletim sistemlerini de destekleyen dizüstü, kendine has tasarım özelliğiyle birçok rakibini geride bırakıyor.

FARE LOGITECH LX7 CORDLESS	DİZÜSTÜ STANDI TARGUS ERGO D-PRO	EKRAN KARTI SAPPHIRE RADEON X1950 PRO
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT	Logitech (216) 528 61 61 www.logitech.com 31 \$ + KDV	Multimedya (212) 479 46 46 www.targus.com 120 \$ + KDV
FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT	Arena Beko Datagate (212) 364 64 64, (212) 321 41 41 www.sapphiretech.com.tr 299 \$ + KDV	
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Arabirim Teknoloji Tuş sayısı Kaydırma tekeri Çalışma mesafesi Ağırlık ve boyut	Kablosuz USB Optik 5 Var 2 metreye kadar 135 g (2 adet AA pil dâhil)	Malzeme Dizüstü uyumu Renk Boyutlar Ağırlık Diğer
	Plastik 17 inç'e kadar Gümüş - gri 33 x 31 x 25 cm 960 g Docking station haznesi	Grafik çekirdeği Hafıza Hafıza veriyolu İş hattı Görüntü çıkışı Güç girişi
		ATI Radeon X1950 Pro 512 MB GDDR3 256 bit 36 piksel / 8 vertex 2 x DVI / TV-Out 2 x Molex

Kuyruksuz fare: Günümüzde 2.000 dpi çözünürlüğü destekleyen ve üstünde onlarca düğme bulunan farelerle karşılaşmak mümkün. Bu fareler daha çok oyunculara ve profesyonellere yönelik. Logitech LX7 faresiyle, kablosuz kullanım keyfi sunarken, 1.100 dpi algılayıcısıyla yeterli hassasiyeti sağlıyor. Kauçuk yanları ve yapısıyla kolayca kavranan fare hem sağ ve hem sol elle kullanılabilirliği açısından hiç fena değil. Standart düğmeler dışında sayfa ileri/geri ve fare tekerleği bulunuyor. Bu tekerleği sağa sola oynatarak sayfaları yatay olarak da kaydırabiliyorsunuz. Ayrıca tekerleğe basılı tutup çevirdiğinizde Word, Firefox gibi programları hızla zümleyebilirsiniz. Logitech LX7'nin en iddialı özelliği ise pil ömrü. Alt tarafta bulunan açma kapama düğmesine ek olarak fare kullanılmadığında stand-by'a geçiyor. Fare ayarlarını yapmanıza izin veren SetPoint yazılımı sayesinde oyunlarda da kendi ayarlarını kullanabilirsiniz. Ürün USB ve PS2 yuvasından da kullanılabilir.

SONUÇ Oyunculardan çok standart kullanıcılar için tasarlanmış 135 g'lık fare dizüstü kullanıcıları için de uygun.

- + Kablosuz
- + Setpoint yazılımı
- + Sağ/sol el uyumu

Dizüstünden boynu ağrıyanlara: Dizüstü bilgisayar kullanıcılarının en büyük şikayeti boyun ve sırt ağrısıdır. Bunun nedeni dizüstünüzü masaya koyduğunuzda ekranın göz hizasının çok altında olması ve eğilerek ekrana bakılmasıdır. Ergonomik olarak ekranın göz hizasında veya en fazla 10 cm altında olması şart. Çözüm olarak Targus Ergo D-Pro'yu önerebiliriz. Özel tasarım stand dizüstünüzü yerleştirdikten sonra ekran yüksekliğini kolayca ayarlayabilirsiniz. Dizüstünü yerleştirdiğinizde klavye yukarıda kaldığı için bir fare ve klavyeye ihtiyacınız olduğunu belirtelim. Cihazı koyduğunuz yuvanın hemen önündeki alana evraklarınızı yerleştirmeniz de mümkün. Arka tarafta ise kabloları toparlamak için bir bant bulunuyor. En altta ise USB hub ya da docking station gibi ekstra cihazlar için bir bölüm ayrılmış. Dikey olarak açısını ayarlayabildiğiniz ürünü sağa sola çevirerek ekranı yanınızdaki arkadaşlarınızla da kolayca paylaşabilirsiniz.

SONUÇ Ergo D-Pro Uzun saatler boyunca dizüstü kullananlar için ergonomik bir çözüm.

- + Ergonomi
- + Docking station yuvası
- Fiyat

AGP'nin dönüşü: PCI Express anakartlar yaklaşık iki yıldır pazarın tartışılmaz lideri. Yine de halâ eski AGP yuvalı anakartının performansından, en azından işlem gücünden memnun kullanıcılar var. Tek eksik ise oyunlar için iyi bir ekran kartı. Sapphire, Radeon X1950 Pro ile gelmiş geçmiş en hızlı AGP kartını sunuyor. DirectX 10 desteği olmamasına karşın DirectX 9'un tüm nimetlerini sunan kart, 36 piksel ve 8 vertex iş hatıyla iddialı. 3DMark 2006'da 4.500'e yakın bir performans sergileyen kart, bir önceki üst seviye çözüm 7600 GT'den yaklaşık yüzde 40 daha hızlı. 580 MHz'de grafik işlemcisine eşlik eden 512 MB'lık GDDR3 hafıza modülleri ile Sapphire X1950 Pro, "güce aç" diyebiliriz. Zira kartı çalıştırmak için iki adet molex kablusunu karta takmanız şart. Kartın başka bir dezavantajı ise hacmi. 23 cm boyutunda ki kartı almayı planlıyorsanız buna dikkat etmelisiniz. İki adet DVI dışında bir görüntü çıkışıyla PC'nizi HDTV'ye bağlamanız da mümkün.

SONUÇ Son çıkan oyunlar da istediği performansa ulaşamayan AGP anakartlı kullanıcılar için en hızlı çözüm.

- + AGP ile performans
- + Video çıkışları
- Boyut

LCD MONİTÖR

SAMSUNG SYNCMASTER 931C

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

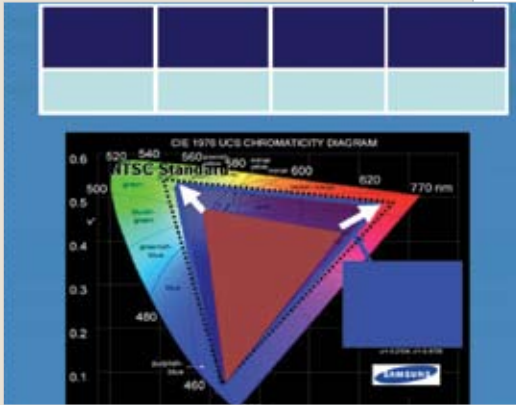

FİRMA	Kont Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 528 55 00 (216) 528 88 88
WEB	www.samsung.com.tr
FİYAT	356 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	LCD TFT
Görüntü alanı	19 inç
Maksimum çözünürlük	1.280 x 1.024
Tepki süresi	2 ms
Parlaklık	250 cd/m ²
Kontrast	2000:1

- ⊕ Yüksek renk derinliği
- ⊕ Baskı önizleme
- ⊕ MagicTune

CIE 1931 Yukarıdaki grafik insan gözünün algılayabildiği dalga boylarından oluşan renk uzayını gösteriyor.

Gökkuşağı renkleri

Şimdiye kadar görmediğiniz renkler Samsung 931C ile gözler önüne seriliyor.

■ Teknoloji doğayı taklit etmeye çalışırken her geçen gün daha başarılı oluyor. Samsung SyncMaster 931C, sunduğu renk derinliği ile bunun en iyi örneklerinden. Bildiğiniz gibi görüntüleme cihazları insan gözünün algıladığı tüm renkleri tam anlamıyla gösteremiyor. (Gösterilebilen renk kümesi gamut değeri olarak belirtiliyor.) Bir örnek verelim. Sol alt köşede görmüş olduğunuz grafik CIE 1931 renk uzayı olarak tanımlanan bir grafik. Bu grafik insan gözündeki reseptörlerin hangi renkleri tam olarak algılayabildiğini gösteriyor. En ortada gördüğünüz üçgen standart LCD ekranların sunduğu renk kümesini gösteriyor. En dıştaki NTSC standardına göre bu alanı hesapladığınızda, standart LCD'lerin renk kümesinin yalnızca yüzde 82'lik bir oranı sunabildiğini görüyoruz. Samsung SyncMaster 931C'ye baktığımızda ise bu yüzde 97'ye çıkmış. Mavi tonlarında fazla bir gelişme yokken kırmızı ve yeşildeki gamut artışı bariz bir şekilde ortada. Bu da ekranda çok daha gerçeğe yakın renkler görebileceğiniz anlamına geliyor. Tabii bu değerleri bir de gözümüzle görmek istedik. Standart bir CRT, LCD ve 931C'yi yanyana koyduğumuzda iddaların hiç de asılsız olmadığını gördük.

Tasarımcılara müjde

Bu yüksek gamut değeri, standart bir kullanıcıya keyifli bir seyir sunmasının yanı sıra grafikte uğraşanlar için çok daha önemli. Zira bilgisayardaki tasarımların düzgün olması için renk derinliği ve kalibrasyon olmazsa olmazlardan. Profesyonellerin başka bir ihtiyacı ise yazıcılarından düzgün çıktı alabilmek. Ürün beraberinde gelen Print Viewer yazılımı ICC profille-

rini analiz ederek baskı sonucu için ekranda bir ön izleme sunuyor. Böylece görselinizi ayarlayarak daha az hatayla daha doğru çıktılar alabiliyorsunuz.

Samsung'a özel

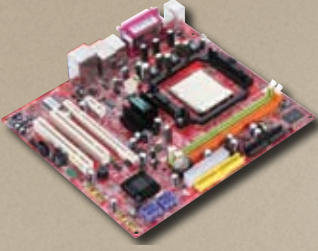
Samsung 931C'de son nesil monitörlerin sunduğu özellikler de unutulmamış. MagicTune yazılımı ile ekranın altındaki düğmelerle uğraşmadan monitör ayarlarınızı rahatlıkla yapabiliyorsunuz. MagicBright 3 ise oyun, film, metin gibi çeşitli uygulamalar için en uygun ekran ayarlarını karşınıza getiriyor.

Parlak ve hızlı

Cihaz, teknik özellikleriyle de göz dolduruyor. 250 cd/m² parlaklık oranına sahip ürün 2 ms'lik tepki süresiyle hızlı geçişlerin olduğu oyun ve film gibi uygulamalarda geride kalmıyor. Kontrast oranıysa 2000'e 1.

Ürünün, ekran parlaklığı, renk sıcaklığı gibi ayarları barındıran Türkçe menüsüne altındaki düğmelerden ulaşabiliyorsunuz. Bu arada ürünün hem dijital hem de analog girişi desteklediğini belirtelim. Tasarıma baktığımızda ise 2 cm'lik çerçevesi ile ürünün çoklu monitör kullanımı için de uygun olduğunu görüyoruz. Böylece iki monitörü yanyana koyarak masaüstünüzü genişletebilir, daha verimli çalışabilirsiniz. Tabii bu ince tasarımda hoparlörlerin olmamasının da etkisi var. Yatay ve dikeyde rahatça döndürebildiğiniz ürünün yükseklik ve pivot özelliği olmadığını belirtelim.

SONUÇ Yüksek gamut değerleriyle gerçeğe en yakın renkleri sunan ürün, teknik özellikleriyle de göz dolduruyor. Tabii tüm bunların belli bir fiyat artışıyla geldiğini de belirtmeliyiz.

ANAKART
MSI K9AGM2-FIH

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Datagate, Koyuncu
 BİLGİ İÇİN (212) 332 15 00, (216) 528 88 88
 WEB www.msi.com.tr
 FİYAT 84 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	microATX
Yonga seti	AMD 690G/SB600
İşlemci desteği	AMD Athlon64/X2 AM2
Hafıza desteği	Çift Kanal DDR2 800 (4 GB)
Dahili grafik	ATI X1250
Diğer	HDMI, Ethernet, FireWire, 7.1 kanal ses

DİZÜSTÜ ÇANTASI
TARGUS ATMOSPHERE TNT006EU

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Multimedya
 BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46
 WEB www.targus.com
 FİYAT 50 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Malzeme	Naylon
Dizüstü uyumu	15,4 inç
Renk seçeneği	Siyah / Mavi
Boyutlar	44 x 35 x 10 cm
Ağırlık	1,35 kg
Diğer	Sinyal engelleyici

KASA
GMC H-70

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Vektron
 BİLGİ İÇİN (212) 211 80 65
 WEB http://www.veptron.com.tr
 FİYAT 82 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Formfaktör	ATX
Sürücü yuvaları	4 x 5,25 inç / 6 x 3,5 inç
Fan	140 mm ön / 120 mm arka
Ön panel	4 x USB / Ses / Mikrofon
Ağırlık	7,9 kg
Bağlantı	200 x 435 x 435 mm

İşlev zenginliği: Yeni işlemcilerin fiyatlarının hızla düşmesine karşın, anakartlar için aynısını söylemek zor. MSI, yeni 690G yonga seti ile uygun fiyatlı bir çözüm sunuyor. AM2 yuvasını kullanan AMD Athlon64/X2 işlemciler için uygun anakart, çift kanal DDR2 800 MHZ hafıza modüllerini destekliyor. Cihaz, DirectX 9 destekli entegre ATI X1250 ile dahili grafikte de çok iddialı. İşte bu yonga setine sahip MSI'nın yeni anakartı, sunduğu PCI Express 16x yuvasıyla harici bir ekran kartına da izin veriyor. Ürün, bir adet PCI Express ve iki adet PCI yuvasını da beraberinde getiriyor. İki adet hafıza yuvasıyla gelen üründe 7.1 kanal ses ve Gigabit Ethernet mevcut. SATA2 ile RAID çözümleri de sunan anakartın en önemli özelliği HDMI çıkışı. Böylece bilgisayarınızı HDCP çözücülü bir HDTV'ye bağlayarak yüksek görüntü kalitesine ulaşabiliyorsunuz. Ürünle gelen Vista uyumlu Core DualCell yazılımı Windows üzerinden sistem veriyolu hızını otomatik olarak değiştirebiliyor.

SONUÇ Yeni nesil AMD işlemciler için tavsiye edebileceğimiz dahili ekran kartlı bir anakart.

- + Uygun fiyat
- + Dahili grafik/HDMI çıkış
- + Dual Corecell

Dizinizden düşürmeyin: Dizüstü bilgisayarınız ne kadar hafif veya küçük olursa olsun eğer taşımak için rahat bir çantanız yoksa taşınabilirliği tartışılır. Dahası yüksek meblağlar ödeyip aldığınız bir ürünün, ufak bir sarsıntı ya da düşme sonucunda bozulmasını istemiyorsanız, taşıma çantasına da dizüstünüz kadar önem vermelisiniz. Bu alanda sektörün en bilinen markası Targus ömür boyu garantili yeni ürünlerinden Atmosphere TNT006EU modeli ile karşımızda. 15,4 inçlik dizüstüler için tasarlanan çantanın dizüstü haznesinin alt kısmındaki özel sünger, darbeyi emerek sarsıntıyı azaltıyor. Çantanın başka bir ilginç özelliği ise ön yüzdeki kolay erişilebilir gözler arasında yer alan sinyalleri engelleyen cep telefonu yuvası. Bir toplantiya girdiğinizde telefonunuzu bu yuvaya koyarak sinyal almasını, dolayısıyla şebeke bağlantısını kesip çalmasını önleyebilirsiniz. Çantayı elde taşıyabileceğiniz gibi rahat kol askısını da kullanmak mümkün.

SONUÇ Dizüstünüzü taşımak için kaliteli ve sağlam bir çantanın ömür boyu garantisi bulunuyor.

- + Darbe engelleyici
- + Cep telefonu yuvası
- + Ömür boyu garanti

Soğuk ve sessiz: Genellikle bilgisayar satın alınırken maliyeti düşük tutmak için ucuz kasalar seçilse de, daha sonra birçok kullanıcı ısınma problemleriyle ve kullanım zorluğuyla karşılaşılıyor. İyi bir kasa arıyorsanız GMC'nin H-70 modelini tavsiye edebiliriz. İşçiliği ve tasarımıyla dikkat çeken kasanın ön (tozlu) ve arkasında bulunan devri ayarlanabilir fanlar, iyi bir hava sirkülasyonu sağlarken yan kapaktaki konik boru, dışarıdaki soğuk havanın doğrudan işlemciye gitmesini sağlıyor. Fanların sesi 48 dB ile en yüksek devirdeyken bile rahatsızlık vermiyor. Ön panele uzayan USB, ses ve termal algılayıcı kablolar derli toplu hazırlanmış. Ayrıca ön yüzdeki iki adet 5,25 inçlik yuva ve USB/ses girişi çıkışları kapakların arkasına saklanmış. Ön yüzde fan ayarları dışında güç düğmesi ve kasa sıcaklığını gösteren sıcaklık ekranı bulunuyor. Reset düğmesine ise gerek görülmemiş. Ürünle gelen vida kutusundaki renkli vidalar, tornavidasız olarak elle de çevrilebiliyor.

SONUÇ İyi hava sirkülasyonu sunan kurulum ve kullanımı kolay şık bir bilgisayar kasası.

- + Büyük sessiz fanlar
- + Elle çevrilebilir vidalar
- + Reset düğmesi

USB BELLEK

TWINMOS MOBILEDISK F1

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Vektron
(212) 211 80 65
<http://www.veptron.com.tr>
25 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	1 GB
Arabirim	USB 2.0
İşletim sistemi	Windows 2000/XP
Boyutlar	80 x 22 x 10 mm
Ağırlık	13 g
Diğer	508 dpi parmak izi tarayıcı

GAMEPAD

SPEEDLINK SL4150

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Multimedya
(212) 479 46 46
www.multimedya.com
12.9 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Uyum	PlayStation 2
Vibrasyon	Var
Kablo	2,7 m
Ağırlık	200 g
Kumanda	12 düğme / kızılötesi
Diğer	Uzatma kablosu

ANAKART

GIGABYTE GA-MA69VM-S2

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

HızlıSistem, Kont
(0212) 454 99 00, (216) 528 55 00
www.gigabyte.com.tr
79 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	Intel Core 2 Duo T7200 (2,0 GHz) / 1 GB
Yonga seti	AMD 690V / SB600
İşlemci desteği	AMD Athlon 64/X2 Sempron AM2
Hafıza desteği	Çift Kanal DDRII 800 (4 GB), çift kanal DDRII 800 (4 GB)
Diğer	Gigabit Ethernet, 7.1 kanal ses

Parmak iziyle güvende: USB belleğinizdeki verilere ulaşılmasını istemiyorsanız Mobile Disk F1 çözümü tam size göre. USB belleğin üzerinde bulunan algılayıcıya parmak izinizi tanıttıktan sonra verileriniz güvenliğe kavuşuyor. Toplam 1 GB hafızaya sahip USB bellekte isterse herkesin ulaşabileceği bir bölüm de var. Gizli olmayan verileri buraya atarak başkalarının erişimini kolaylaştırabilirsiniz. Tüm bunları mümkün kılan ise belleğin içinde bulunan EZLogin yazılımı. Bu yazılıma çift tıkladığınızda herhangi bir XP sistemde açılıyor ve size oturum açma arayüzünü sunuyor. Ayrıca EZLogin'i kullanıcı adı ve şifre girdiğiniz internet sayfalarına hızlıca erişmek için de kullanabilirsiniz. Oturum açtıktan sonra EZLogin şifrenizi güvenli bölgeye kaydediyor ve bir sonraki açılışta sayfalara şifre girme derdiyle uğraşmadan bağlanıyorsunuz. EZLogin veya güvenli/ açık bölümün boyutunu ayarlamaya yarayan uygulamayı kaybederseniz, internetten indirmeniz de mümkün.

SONUÇ Verilerinizi güvenli yanınızda taşıyabileceğiniz çok işlevli bir USB bellek.

- + Parmak izi güvenliği
- + Web sayfası kaydı
- + Kolay kullanım

Hızlı başlangıç: SpeedLink'in PS2 kiti, tüm Playstation 2 tutkunları için gerçekten iyi bir başlangıç olabilir. Kit, bir adet "Dual Vibration" PS2 GamePad, 1,8 metrelik bir Gamepad uzatma kablosu, bir adet uzaktan kumanda ve bu kumanda için bir adet alıcıdan oluşuyor. Kit içinde gelen Gamepad en az orijinal Sony Gamepad'ler kadar kaliteli. Ayrıca televizyon karşısında oyun oynarken karşılaşılan problemlerin başında gelen kablolu yeterince uzun olmama problemi de 1,8 metrelik kablo ile çözülmüş. GamePad'in kendi kablusunun da uzunluğunu hesaba katarsanız, bu uzatma ile kolayca kablo uzunluğu 4,5 metreye ulaşılıyor. Kitin tabii ki en önemli özelliği PlayStation2'yi uzaktan kumandalı bir DVD oynatıcı ya da CD çalıcıya dönüştürmesi. Hepsinden önemlisi tek yapmanız gereken içinden çıkan uzaktan kumanda alıcısını PlayStation2 üzerine takmak ve uzaktan kumandanın pilini yerleştirmek. Böylece PS2'de DVD oynatıcının keyfini sürebilirsiniz.

SONUÇ SpeedLink'in kiti oyun dışında DVD çözümüyle de tüm beklentileri karşılıyor.

- + Uzaktan kumanda
- + Uzatma kablosu
- + Uygun fiyat

En ucuzu burada: AMD'nin yeni 690 serisi yonga setlerinden en uygun fiyatlı olanı AMD 690V, dahili grafik olarak ATI Radeon X1250 yerine Radeon X1200 kullanıyor. Bu yonga setinde HDMI çıkış desteği bulunmuyor. Tabii bu çözümlerin olmaması fiyatı cazip kılıyor. GigaByte GA-MA690VM-S2, AMD platformunda bulabileceğiniz fiyata göre en performanslı anakartlardan. Dört adet DDR2 yuvasına sahip anakart PCIe 16x, PCI 4x ve iki adet PCI genişletme yuvasına sahip. Dahili Ethernet, 7.1 kanal ses gibi desteklerin dışında GigaByte, güvenliğe verdiği önemle dikkat çekiyor. BIOS Setting Recovery teknolojisi BIOS ayarlarınızı bozulduğunda geri getirirken, Virtual Dual BIOS hatalı BIOS güncellemelerine karşı yedekleme sağlıyor. Bunun dışında sistem sıcaklığı ve sabit disk durumunu da devamlı kontrol altında tutan teknolojiler mevcut. Daha önceki Gigabyte anakartlarında da karşılaştığımız XPRESS Install ise hızlı sürücü kurulumuna imkân tanıyor.

SONUÇ HDMI çıkışı sizin için şart değilse, uygun fiyatlı bu ürünü göz önünde bulundurmalısınız.

- + Uygun fiyat
- + Gigabyte teknolojileri
- + HDMI

İMAJ OLUŞTURMA ARACI O&O DISKIMAGE

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

SİSTEM
BİLGİ İÇİN
FİYAT

Windows 2000 Pro/XP
www.oo-software.com
45 \$ + KDV

ŞİFRELEME ARACI STEGANOS SAFE 2007

CHIP PUANI

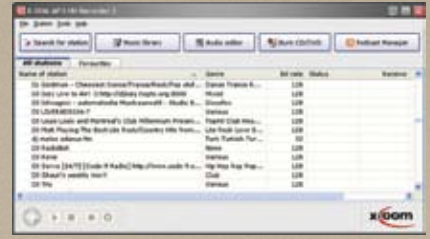
FİYAT/PERFORMANS

SİSTEM
BİLGİ İÇİN
FİYAT

Windows 2000/XP/Vista
www.steganos.com
30 \$ + KDV

WEB RADYO KAYDEDİCİSİ X-00M MP3 HIT-RECORDER 2

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

SİSTEM
BİLGİ İÇİN
FİYAT

Windows 2000/XP
www.x-00m.com
30 \$ + KDV

Sisteminizi yedekleyin: Umulmadık bir virüs saldırısı ya da sabit disk çökmesi... Yalnızca Windows'u değil, aynı zamanda e-postalarınızı, fotoğraflarınızı ve tüm önemli dosyalarınızı da kaybettiniz. Benzer bir senaryonun kurbanı olmak istemiyorsanız O&O DiskImage'la sabit diskinizi yedekleyebilirsiniz. Yazılımın arayüzü temel işlemlere kolayca ulaşmanızı sağlıyor. Ancak standart yedekleme klasörünü değiştirmek istediğinizde alt menülerde uzun bir yolculuğa çıkmanız gerekiyor. Oluşturduğunuz imaj dosyalarını tıpkı diğer disk yedekleme çözümlerindeki gibi yine onunla geri yüklemelisiniz. Şifrelenebilmeleri bu dosyaları web sunucuları üzerinde yedekleme için de cazip hale getiriyor. Boot özellikli setup CD'si, işletim sistemi herhangi bir nedenden ötürü yeniden başlatılmadığında yedeğe anında erişmenizi sağlıyor. Oluşturduğunuz imaj dosyasını bilgisayarınıza bağımsız bir sürücü olarak tanıtarak içerisindeki klasörleri teker teker çıkarma şansına sahipsiniz. Ancak bu dosyaya yeni klasörler eklemeniz ya da gereksiz olanları silmeniz mümkün olmuyor. Öte yandan artan (incremental) yedekleme ve hata arama gibi artık standartlaşan özellikler unutulmamış.

SONUÇ DiskImage bir yedekleme çözümünden beklenen standart özellikleri çatısı altında toplayan hızlı bir yazılım.

- + Hızlı ve işlevsel
- + Şifreleme desteği
- + Artan yedekleme özelliği

Güvenliği elden bırakmayın: Veri casusluğundan korunmanın en iyi yollarından biri gizlilik taşıyan dosyaları şifrelemek. Steganos Safe 2007 bu iş için 256 bit AES şifrelemesini kullanan bir yazılım. Yeni sürümle birlikte sınırsız sayıda ve 256 GB'a varan boyutlardaki sürücüyü şifreleme şansına sahipsiniz. Ayrıca güvenlik için herhangi bir USB belleğin yanı sıra iPod'unuzu da harici disk ya da güvenlik anahtarı olarak kullanabilirsiniz. Kullanıcı dostu arayüzdeki değişiklikler detaylarla sınırlı kalmış. Sunulan özelliklere ise 2007 sürümüyle birlikte yenileri eklenmiş. Örneğin özel bir sihirbaz yardımıyla Outlook'u şifrelenmiş sürücüye taşıyabiliyorsunuz. Bu sayede söz konusu yazılımın güvenlik parolası olmadan çalıştırılması da engellenmiş oluyor. Ancak bu yöntem Outlook Express altında işe yaramıyor. PicPass adını taşıyan diğer yeni özellik fotoğrafik hafızasına güvenen kullanıcılar için. Bu sayede şifrelenmiş sürücülere erişmek için uzun harf, rakam ve çeşitli karakterler yerine resim dizeleri kullanabilirsiniz. Ayrıca Steganos Shredder adlı araçla artık ihtiyaç duyduğunuz dosyaları geri alınamayacak şekilde silebilir ve istenmeyen kişilerin eline geçmesini engelleyebilirsiniz.

SONUÇ Küçük yeniliklerle güncellenen araç yüksek kapasiteli diskleri şifrelemek için kullanabilirsiniz.

- + Sade arayüz, güçlü özellikler
- + Artırılan kapasite sınırı
- Özel Outlook sihirbazı

Ücretsiz ve yasal müzik kaydedin:

Web üzerinden yapılan radyo yayınlarını kaydetme fikri pek yeni sayılmaz. Bu iş için kullanabileceğiniz yazılımların sayısı hayli fazla. Oysa Hit-Recorder 2 gibi bir yazılımla bunun bir adım ötesine geçebilir ve Timeshifting özelliğiyle dinlemeye vakit bulamadığınız yayınları sonradan dinleyebilirsiniz. Ayrıca pre-save adı verilen özellik sayesinde kayıt tuşuna şarkının ortasında tıkladığınızda bile onun tümünü kaydedebiliyorsunuz. Yazılıma dahil edilen podcast yöneticisi sayesinde ilginç bulduğunuz podcast'lere üye olabilirsiniz. Hit-Recorder 2 ile sayıları 8.000'in üzerindeki radyo istasyonunu dinleyebilir, bunların 20'sinden eş zamanlı kayıt yapabilirsiniz. Arşivinize eklediğiniz müziği işlemenizi sağlayan bir ses düzenleyicisi ve basit bir CD/DVD yazma modülü unutulmamış. Yazılımda ufak tefek eksiklikler de yok değil. Örneğin istasyon arama ve filtreleme özellikleri sizi her zaman en doğru ve eksiksiz sonuca ulaştıramayabiliyor. Yazılımın içermediği MP3 encoder'ı ayrıca kurmanız gerekiyor. Öte yandan kotalı internet bağlantısına sahipseniz dahili Traffic information aracı üzerinden trafiği sınırlandırarak kabarcık faturların önüne geçebilirsiniz.

SONUÇ Detaylarda ufak tefek eksikleri bulunan başarılı ve kullanımı kolay bir internet radyosu kaydedicisi.

- + Bol miktarda ek araç ve özellik
- + Kullanım kolaylığı
- Arama ve filtrelemede aksaklıklar

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.
esahin@chip.com.tr, www.chip.com.tr/blog/sahin

CeBIT 2007'den sevgilerle

Teknoloji mi bizi yönlendiriyor biz mi onu cevap vermek güç. Cebit fuarını sizin için izlerken yaklaşık 10 yıldır bu sektördeki biri olarak hala şaşırabildiğime şaşırdım.

15 – 21 Mart arasında Hannover'da gerçekleştirilen CeBIT fuarı, bu yıl 480.000 ziyaretçiyi ağırladı, ki bu rakam geçen yıldan %10 fazla. 2.748'i Almanya'dan olmak üzere 6.059 firmasının katıldığı fuardaki diğer katılımcıların çoğu Tayvan'dandı (602). Toplam 77 ülkeden firmaların akın akın geldiği CeBIT'te iki Türk firması AirTies ve Vestel'in standları dikkat çekiciydi. Vestel yeni dizüstü PC'lerini tanıtırken, AirTies, bir dünya markası olma yolunda farklı Avrupa ülkelerinin Telekom altyapıları için özel tasarlanmış ürünlerini görücüye çıkarmıştı.

PC'ler oturma odasına girmeye kararlı

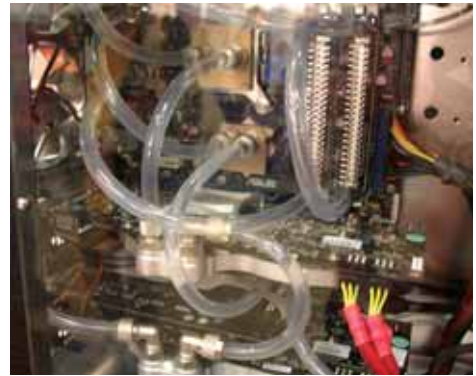
Fuarda irili ufaklı pek çok yeni ürün ve teknoloji kullanıcılarla buluştu. Bunların bazıları aslında yakın gelecekteki trendlerin sinyallerini de veriyordu. İlk aklıma gelen AMD'nin Live! konseptinden biraz bahsedeyim. Intel'in ViiV'ına başarılı bir alternatif olarak PC'leri oturma odamıza sokmaya niyetli olan AMD Live! aslında çok yeni sayılmaz fakat CeBIT'te görebildiğim kadarıyla çeşitli yazılım / donanım eklentileriyle üreticilerin desteğini almış. Aslında platforma yönelik yazılım çözümlerini bir kenara bırakırsak gerek Intel ViiV gerekse AMD Live! için kasa, anakart, hatta fan üreticilerinin bile pek çok ürünü var. Daha önce pek de başarılı olamayan oturma odası PC'si fikri neden bu sefer başarılı olsun diyenleriniz için hemen cevap vereyim, bu sefer durum farklı gibi. Zira mevcut çözümlerdeki HDMI arabirimi, ışın rengini biraz değiştiriyor. Bu bir yana yeni anakartlar hem çok küçük, hem de (VIA'nın eski Mini – ITX destekli Epia anakartlarının aksine) Mini – ITX deste-

ğine ek olarak standart hızlı masaüstü işlemcilerinin kullanımına da olanak sağlıyor. Evet, bu anakartlarda bellek olarak SO – DIMM yani dizüstü PC bellekleri kullanılıyor ama bu çok da önemli değil. Zira evinizde böyle bir salon PC'si ve dev HD plazma ekranınızla tam bir eğlence üssü yaratabilirsiniz.

Artık PC'niz bozulursa tesisatçı çağıracaksınız

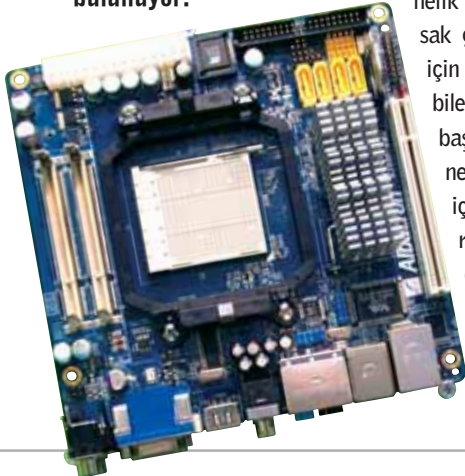
CeBIT 2007'de küçük ve sessiz PC'lere ait ürünler / kombinasyonlar bolca tanıtılırken, diğer yanda da alabildiğine grotesk tasarımlar vardı. Devasa kasalar ve fanlar, iki hatta dört ekran kartlı sistemler ve tabii ki su soğutma çözümleri bunlardan sadece bazıları. Su soğutma denince akla ilk gelen klasik tasarımlara ek olarak gayet kompakt modellerin de fuarda yer aldığını belirtmekte fayda var.

Özellikle OCZ standındaki HydroJet adındaki soğutucu oldukça ilginçti. Tamamen kapalı bir sistemden oluşan bir su soğutma sistemi,

PC'LER SULAR ALTINDA PC'deki tüm ısınan bileşenlerin su ile soğutulduğu bu gibi sistemlere fuarda bolca rastladım.

KARAMÜRSEL SEPETİ Mİ DERSİNİZ
AM2 soket işlemcilerini destekleyen bu 17 x 17 cm'lik anakartta yeni ATI RS690 yonga seti, HDMI desteği ve Radeon 1250 grafik yongası bulunuyor.

HAVA VE SU SOĞUTMA KOMBİNASYONU OCZ HydroJet ile su soğutma yaparken pompa ve radyatöre ihtiyacınız olmuyor.

daha sonra eklentilerle genişletilebilirlik özelliği de sağlıyor. Kullanıcıyı tüplerden sıvı tanklarından ve radyatörlerden kurtaran bu soğutucu, su soğutma sistemlerine karşı pek çok kişideki ön yargıyı silebilecek kadar başarılı. Üründe işlemci temas yüzeyinde kullanılan malzeme, bırakın bakırı, gümüşten bile iki kat daha iyi ısı iletbiliyor. Sistemin çalışma prensibi oldukça basit aslında. Suyu borulardan dolaştırmak yerine bir haznede tutarak bu hazneye batırılmış bakır çubuklar ve bu çubukların devamındaki plakalar, fan yardımıyla soğutuluyor. Su ve bakır çubuklar soğutulurken su pompası ve radyatör gibi bileşenlere de gerek kalmıyor doğal olarak. Sadece işlemci soğutması için mükemmel bir çözüm gibi görünen OCZ HydroJet, ekran kartı ya da kuzey köprüsü için işine girince nasıl bir performans ortaya koyar bilemem tabii.

Dizüstü PC'lere terfi olanağı geliyor

Malum dizüstü PC'lerdeki en büyük problemlerden biri de terfi imkânlarının sınırlı olmasıdır. Özellikle ekran kartı denince zaten terfi konusunda yollar kapalıdır. CeBIT'te bu bağlamda iki farklı çözüm ilgimi çekti. Bunlardan birincisi

HARİCİ EKRAN KARTI Asus XG Station ile dizüstü PC'nizdeki entegre ekran kartına mahkum olmaktan kurtuluyorsunuz. Dolby 5.1 ses de cabası.

HERKESE ^{YE} BİLGİSAYAR EĞİTİMİ

VIDEO.KURS

WWW.333.0.333.COM

Bilmek Hükmetmektir!

Kitaplarla uğraşmayın! Artık, istediğiniz programı, dershaneye gitmeden, adım adım uygulamalı dersler yardımıyla, alışkın olduğunuz rahat ortamda öğrenebilirsiniz.

Her bir eğitim CD'si bilgisayar dershanelerince, 4 aya yayılarak verilen kurs içeriğine, uygun şekilde hazırlanmıştır. Kurs bittiğinde, sertifika düzeyinde eğitim alınmış olur.

Eğitim CD 'leri

- 1.) Bir kaç saatte Windows XP
- 2.) Büro Çalışanları için Temel Bilgisayar Eğitimi
- 3.) Flash MX sertifika Eğitimi
- 4.) Photoshop Sertifika Eğitimi
- 5.) Yedekleme Geri Yükleme
- 6.) Corel Draw Temel Eğitim
- 7.) TV - DVD- PC için Sanal Fotoğraf Albümü hazırlama

Kapıda ödemeli, adrese teslim, sadece 24." YTL
Acil Sipariş hattı (0212) 487 17 18

DX 10 YELPAZESİ GENİŞLİYOR

nVidia, GeForce 8600GT, 8600GTS ve 8500 serisi GPU'larla farklı segmentlere DX10 olanaklarını taşıyacak.

Asus'un daha önce CES Las Vegas'ta duyurduğu XG Station adlı ürünü. Dizüstü PC'nize Express Card yuvasından bağlanan bu harici ekran kartı çözümünde, istediğiniz PCI-E 16x ekran kartını kullanabiliyorsunuz. Ön paneldeki ekranda, kartın GPU çekirdek hızı, fan dönüş hızı ya da FPS gibi bilgilerini görebiliyoruz. Ayrıca üründe başta Dolby olmak üzere gelişkin ses özellikleri ve USB Hub da mevcut.

Dizüstü PC'ler için 2. terfi çözümü ise tıpkı PC'lerdeki gibi yeni bir kart almak. MSI standında bu amaçla üretilmiş nVidia GeForce 7600 Go'ya ek olarak 8000 serisi DX10 destekli modeller bile vardı. Fakat bu ikinci terfi seçeneğinde uyum sorunu yaşanabilir. Daha doğrusu üreticiler henüz bu konuda bir standartlaşmaya gitmemiş. Yine de dizüstü PC'lerdeki bu terfi probleminin ortadan kalkacağı konusunda iyimserim. Öte yandan masüstü PC'lerin önemli bir kalesi daha böylece fethedilecek. Bu arada Asus demişken belirteyim, fuardaki Asus PCI-Express ses kartı epey ses getirecek bence. Creative daha önce de belirttiğim gibi bu konuda çok geç kaldı.

Yeni nVidia kartların eli kulağında

ATI DX10 GPU'sunun lansmanını erteleye dursun, nVidia GeForce 8800'ün ardından 8600 hatta 8500 ile "yarı resmi" olarak CeBIT'te kendini göstermeye başladı bile. Aslında ekran kartı üreticileri GeForce 8800'den yana biraz dertli. Zira nVidia'nın bu GPU için dizayn kiti yayınlamaması yüzünden tüm üreticiler referans PCB tasarımını kullanmak zorunda kalıyor. GeForce 8600 ve 8500 türevlerinde ise durum farklı olacak. Özellikle GeForce 8500 sayesinde DX10, lüks olmaktan çıkacak. Bakalım ATI'nın önümüzdeki günlerde gerçekleşecek DX10 GPU lansmanında nelerle karşılaşacağız.

Bundan birkaç yıl önce ATX standardında 1.000 W hatta üzeri güç kaynaklarına rastlamak, çöle buzlu çay aramak gibi bir şeydi. Lakin CeBIT 2007'de bu güç kaynakları gayet normal karşılanan ürünler olarak sergilendi. Ekran kartlarının, işlemcilerin ve genel olarak

Sizi blog sayfalarım alalım

Fuarın en ilginç standlarından biri de kuşkusuz Samsung'a aitti. Flaş bellekle donatılmış melez diskler, nerdeyse cebe sığacak projektörler, renk gamutu yüksek inanılmaz gerçekçi görüntü sağlayan monitörler ve tek bir VGA çıkışı ve özel bir yazılımla altı monitörden USB üzerinden görüntü alabilen sistemler, Samsung'daydı.

CeBIT 2007'de 600'den fazla fotoğraf çektim. Bu sayfalarda izlenimlerimin tümünü anlatmama imkân yok. Siz en iyisi www.chip.com.tr/blog/sahin adresinde misafirim olun ve CeBIT 2007'yi orda okumaya devam edin...

tüm sistemin güç ihtiyacı artınca, üreticiler de bu konuda iyice gaza bastı. Fuarda gördüğüm kadarıyla Hiper ve Be Quiet, yeni güç kaynaklarıyla adından epey söz ettirecek üreticiler. Bunun dışında Intel'in yakında çıkacak olan 45 nm teknolojisiyle üretilmiş çift ve dört çekirdekli işlemcilerini destekleyen P35 ve G33 yonga setli anakartlar, tüm önde gelen anakart üreticilerinin standlarını süslüyordu. DDR3 desteği olan bu yeni yonga setleri oldukça iddialı. ADATA standında gördüğüm çalışan sistemdeki 1.066 DDR3 bellekler, bu noktada epey ilgimi çekti.

Mini mini PC

CeBIT'in parlayan yıldızlarından biri de GPS cihazlarıydı. Ülkemiz bu konuda epey geriden geliyorsa da, Avrupa'da ciddi bir GPS atağı söz konusu. Öyle ki bazı GPS cihazlarında video ve müzik çalma özellikleri bile vardı. Comodore'un bu özelliklere sahip cihazları oldukça hoştu. Ultra Mobile PC biçimindeki cihazların yaygın kullanımına hala zaman var. Fakat mevcut örnekler çok etkileyici. UMPC denilen ultra mobil PC'ler arasındaki bazı modeller, gerçektende dudak uçuklatan cinstendi. Bunlardan biri olan I.Station G43, Sony PSP boyutlarında olmasına rağmen AMD Geode LX800 / 900 işlemcisiyle üzerinde Windows XP çalıştırıyordu. 4,3 inç'lik 800 x 400 piksel çözünürlüğündeki ekranı ise tek kelimeyle olağanüstüydü. Dâhili Wi-Fi, Bluetooth ve 30 / 60 GB'lık disk gibi özellikleri de duyunca, ürünün sıra dışılığı konusunda bana hak vereceğinizi düşünüyorum.

DONANIM LİSTELERİ

- 119 SATA sabit diskler
- 119 1.000 \$ üstü dizüstüler
- 119 1.000 \$ altı dizüstüler
- 119 Dijital fotoğraf makineleri
- 120 DVD yazıcılar
- 120 Çok işlevli baskı cihazları
- 120 17 inç LCD monitörler
- 120 19 inç LCD monitörler
- 122 PCIe ekran kartları 300 \$ üstü
- 122 PCIe ekran kartları 150 - 300 \$ arası
- 122 PCIe ekran kartları 150 \$ altı
- 122 Cep telefonları

TEST CİHAZLARI

Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

CHIP TOP 10

En başarılı donanım ürünleri CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tabloları satın alma kararınıza yardımcı olacak.

■ CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlıyoruz. Her ay gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP TOP 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçırın okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip ede-

biliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz.

TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oran yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansı iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin fiyat performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk

kodları kullanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk, test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk, ortalama performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

Değerlendirme:

■ Zirve sınıfı: 100-90 puan

■ Üst sınıf: 89-75 puan

■ Orta sınıf: 74-45 puan

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri, ay içerisindeki değişiklikler nedeniyle daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat/Performans puanını 5'lik not sistemine göre hesaplıyoruz. Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor.

SATA sabit diskler

Sıra	Ürün	Test değerleri							Teknik veriler			
		Totam puan	Fiyat / Performans	Fiyat (\$ + KDV)	Performans (%60)	Altarm hızı MB/s (Okuma / Yazma)	Erişim süresi (3-2 sıklık / Okuma)	Güç tüketimi - 3.1 (Ararım)	Kapasite (Verilen / Kullanılabilir)	Önbellek	UDMA arabirimi	Dönüş hızı (rpm)
1	Samsung T133 HD401LJ	81	■■■■■	132	72	57,3	12,0	1,9	400/364	16	300	7.200
2	WD Raptor WD1500ADFD	81	■■■■■	266	100	71,4	6,8	3,7	150/140	16	150	10.000
3	WD Caviar RE2 WD5000YS	80	■■■■■	229	78	57,0	10,6	2,1	500/466	16	300	7.200
4	Samsung SP1614C	79	■■■■■	64	69	45,0	11,8	1,9	160/146	8	150	7.200
5	Seagate ST3500630AS	78	■■■■■	300	77	60,5	11,4	2,4	500/466	16	300	7.200
6	WD Raptor WD740ADFD	78	■■■■■	184	93	62,3	7,2	3,6	74/68	8	150	10.000
7	Hitachi HDS728080PLA380	77	■■■■■	50	72	44,5	10,8	2,2	80/77	8	300	7.200
8	Samsung SP2504C	76	■■■■■	85	77	58,0	10,8	2,3	250/233	8	300	7.200
9	Samsung SP2004C	76	■■■■■	78	69	45,4	11,2	2,1	200/186	8	300	7.200
10	Seagate ST3400620AS	76	■■■■■	177	77	60,7	12,0	2,4	400/373	16	300	7.200

Western Digital WD1500ADFD

10.000 rpm dönüş hızı ve yüksek performansıyla birçok rekoru tarihe gömdü.

1.000 \$ üstü dizüstüler

1.000 \$ üstü dizüstüler

Test değerleri														Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Performans (%60)					İşlemci	Yonga seti	Bellek	Grafik işlemcisi	Sabit disk (GB)	Ekran boyutu	Ağırlık (kg)		
					Geometri	Tasarrufluluk	Dönüşüm	Ergonomi	Servis / Doldurmasayısı									
1	Sony Vaio VGN-V190P/H	76	■■■■■	1999	64	100	85	70	100	Core2 T7200, 2,00	Intel 945GM	1.024 MB	GMA 950	120	13,3 inç	2307		
2	HP DV2172EA	73	■■■■■	1499	54	84	100	91	100	Core2 T5500, 1,66	Intel 945PM	1.024 MB	GeForce Go 7200	120	14,1 inç	2494		
3	MSI S262	72	■■■■■	1369	65	93	82	74	80	Core2 T5600, 1,83	Intel 945GM	1.024 MB	GMA 950	100	12,1 inç	2010		
4	Monster T2-REX C43M575U1	70	■■■■■	1999	100	45	92	100	70	Celeron M 430 1,73 GHz	Intel 945PM	1.024 MB	GeForce Go 7950 GTX	120	17 inç	4196		
5	Casper Nirvana CPM2000-8E05B	68	■■■■■	1299	70	74	87	64	80	Core2T7200, 2,00	Intel 945GM	1.024 MB	GMA 950	160	15,4 inç	2721		
6	Datron TWA20M86WA5X	67	■■■■■	1369	84	63	78	62	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945GM	1.024 MB	GeForce Go 7400	100	15,4 inç	2743		
7	Casper Nirvana CPM2000-8E85B	66	■■■■■	1499	86	54	84	63	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945PM	1.024 MB	GeForce Go 7400	160	15,4 inç	2797		
8	Packard Bell Easynote MX	65	■■■■■	1299	63	62	87	83	80	Core2 T5600, 1,83	Intel 945PM	1.024 MB	GeForce Go 7300	100	15,4 inç	2850		
9	LG FI-2232T	64	■■■■■	1199	63	68	67	97	80	Core2 T5600, 1,83	Intel 945GM	1.024 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2630		
10	Asmobile Z84F	63	■■■■■	1400	66	59	81	74	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945GM	1.024 MB	GMA 950	120	17 inç	3500		

HP Pavilion DV2172EA

Şık bir tasarıma sahip olan ürün uzaktan kumandasıyla tam bir eğlence merkezi.

1.000 \$ altı dizüstüler

Test değerleri													Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)					İşlemci	Yonga seti	Bellek	Grafik işlemcisi	Sabit disk (GB)	Ekran boyutu	Ağırlık (kg)		
				Performans	Tasarrufluluk	Dönüşüm	Ergonomi	Servis / Dolum/bakım/beyan									
1	Monster C43W1511	66	■■■■■	999	75	57	98	74	70	Celeron M 430 1.73 GHz	Intel 945PM	1.024 MB	GeForce Go 7600	120	15,4 inç	2873	
2	Datron TWM16M56W85L	66	■■■■■	939	57	79	74	61	100	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2740	
3	Datron TWM16M56WA5D	65	■■■■■	975	62	77	80	63	80	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	100	15,4 inç	2731	
4	Datron WA16M56W65D	65	■■■■■	969	59	68	91	75	70	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	100	15,4 inç	2832	
5	CBOX Despina D600-S	63	■■■■■	999	58	69	87	76	70	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2853	
6	Casper Nirvana CPD1730	62	■■■■■	949	53	84	64	63	80	Core Duo T2250, 1.73	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2742	
7	HP NX6325	56	■■■■■	864	59	66	51	59	80	Turion 64 X2 TL-52, 1.60	ATI Xpress 200	512 MB	ATI Xpress 1150	80	15 inç	2734	
8	Benq Joybook A51	54	■■■■■	999	49	55	66	68	80	Core2 T5500, 1.66	SiS M662 MX2+968LZ	512 MB	SiS Mirage	80	15,4 inç	2720	

Monster T2-Rex C43W1511

Oyunusuz kalamam diyenlere uygun fiyatlı çözüm.

Dijital fotoğraf makineleri

Sıra	Marka	Test değerleri							Teknik veriler		
		Totam puan	Fiyat / Performans	Fiyat (Euro + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Beraber gelen servis dok.	AV out	USB	Optik zum	Çözünürlük
1	Sony Cyber-shot DSC-R1	89	■■■■■	1000	100	71	99	43	var	2.0	10.0 megapiksel
2	Panasonic Lumix DMC-FZ50	89	■■■■■	719	89	93	92	71	var	2.0	10 megapiksel
3	Sony Cyber-shot DSC-H5	88	■■■■■	610	83	96	96	43	var	2.0	7.1 megapiksel
4	Panasonic Lumix DMC-FZ30	84	■■■■■	749	78	90	94	71	var	2.0	8 megapiksel
5	Sony Cyber-shot DSC-H2	84	■■■■■	500	82	83	96	43	var	2.0	5.9 megapiksel
6	Sony Cyber-shot DSC-N2	83	■■■■■	360	93	57	94	86	var	2.0	10.0 megapiksel
7	Fujifilm FinePix S9500	83	■■■■■	800	91	80	82	71	var	2.0	9.1 megapiksel
8	Fujifilm FinePix F30	82	■■■■■	350	96	68	87	57	var	2.0	6.1 megapiksel
9	Panasonic Lumix DMC-LX2	81	■■■■■	611	84	81	81	71	var	2.0	10.2 megapiksel
10	Samsung Pro 815	81	■■■■■	799	77	100	67	86	var	2.0	8.0 megapiksel

Sony Cyber-Shot DSC-R1

Gelişmiş birçok özelliği cebinizde taşımaya olanak sağlayan Sony, tasarımıyla dikkat çekiyor.

DVD yazıcılar

						Test değerleri						Teknik veriler			
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat / Performans	Fiyat (\$ + KDV)	DVD Okuma p.	CD okuma p.	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Donanım özellikleri	Ergonomi	Servis ve dok.	DVD yazma hızı	DVD yeniden yazma	DVD okuma hızı	Bellek (MB)
1	LG GSA-H10N	94	★★★★	38	100	95	100	95	94	90	90	16	8	16	2
2	Samsung SH-S182D	92	★★★★	33	90	89	99	89	100	90	85	18	8	16	2
3	Plextor PX-760A	92	★★★★	135	82	90	95	95	97	95	90	18	8	16	2
4	Nec ND-4571A	92	★★★★	45	94	81	99	97	100	95	85	16	8	16	2
5	Nec ND-4570A	92	★★★★	38	91	77	100	86	100	95	90	16	8	16	2
6	Philips SPD1400BD	91	★★★★	45	79	94	92	88	94	100	100	16	8	16	2
7	Samsung SH-S162L	91	★★★★	45	82	87	97	90	96	90	95	16	8	16	2
8	Plextor PX-755A	91	★★★★	89	81	91	98	90	90	95	90	16	8	16	2
9	Sony AW-G170A	89	★★★★	39	88	77	95	84	100	90	85	16	8	16	2
10	LITE-ON SHM-165P6S	88	★★★★	37	99	92	66	100	96	90	85	16	8	16	2

LG C

Güven züm için b

LG GSA-H10N:

Güvenilir ve hızlı bir çözüm arıyorsanız LG sizin için biçilmiş kaftan.

Çok işlevli baskı cihazları

Sıra	Marka	Test değerleri										Teknik veriler	
		Toplam puan	Fiyat / Performans	Fiyat (\$ + KDV)	Office baskı hızı	Grafik baskı hızı	Resim baskı hızı	Grafik kalitesi	Resim kalitesi	Çözünürlük (dpi)	Arayım	Baskı hızı r. (s / dk)	
1	Canon Pixma MP830	90	★★★★	364 €	100	91	100	98	100	9.600 x 4.800	USB 2.0	24	
2	Epson Stylus Photo RX700	88	★★★★	339 €	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440	USB 2.0	20	
3	HP Photosmart 3310 AiO	86	★★★★	447 \$	91	100	92	85	49	4.800 x 1.200	USB 2.0	31	
4	Canon Pixma MP810	85	★★★★	260 €	94	90	96	98	48	9.600 x 2.400	USB 2.0	31	
5	Epson Stylus Photo RX640	81	★★★★	270 €	97	95	90	50	50	5.760 x 1.440	USB 2.0	21	
6	Epson Stylus Photo RX520	80	★★★★	143 €	92	97	93	82	64	5.760 x 1.440	USB 2.0	18	
7	Epson Stylus Photo RX620	79	★★★★	213 €	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440	USB 2.0	18	
8	Canon Pixma MP530	79	★★★★	270 €	93	93	95	63	58	4.800 x 1.200	USB 2.0	18	
9	HP OfficeJet 6210	71	★★★★	200 €	93	70	92	30	25	4.800 x 1.200	USB 2.0	20	
10	Canon Pixma MP170	71	★★★★	80 €	88	90	85	45	35	4.800 x 1.200	USB 2.0	22	

Canon Pixma MP830

Profesyonel çözüm arayan kullanıcılar için oldukça başarılı bir seçenek.

17 inç LCD monitörler

17 inç LCD monitörler

Test değerleri										Teknik veriler					
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Teknik özellikler	Servis dok.	Alan büyük. (inç)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı	Maks. kontrast	Maks. parlak. cd/m ²	Video girişler	Tepki süresi (ms)
1	Samsung Syncmaster 770P	95	★★★★	341	98	100	80	100	17	1.280 x 1.024	0.264	500:1	280	DVI, D-sub	6
2	Acer AL1751	89	★★★★	339	100	81	80	85	17	1.280 x 1.025	0.264	500:1	400	DVI, D-sub	8
3	BenQ FP71V+	88	★★★★	319	96	88	83	69	17	1.280 x 1.026	0.264	500:1	300	DVI, D-sub	8
4	Samsung Syncmaster 760BF	87	★★★★	318	80	94	87	100	17	1.280 x 1.027	0.264	700:1	300	DVI, D-sub	4
5	LG L1780Q	83	★★★★	330	80	94	80	69	17	1.280 x 1.028	0.264	500:1	250	DVI, D-sub	8
6	Samsung Syncmaster 740BF	83	★★★★	272	84	75	100	69	17	1.280 x 1.029	0.264	700:1	300	DVI, D-sub	2
7	Samsung Syncmaster 731BA	81	★★★★	261	84	69	83	100	17	1.280 x 1.030	0.264	600:1	300	DVI, D-sub	6
8	Acer AL1717	80	★★★★	229	82	81	77	77	17	1.280 x 1.031	0.264	500:1	300	D-sub	8
9	Samsung Syncmaster 740N	80	★★★★	225	83	75	70	100	17	1.280 x 1.032	0.264	600:1	300	D-sub	8
10	Philips 170X6FB	77	★★★★	296	66	88	80	85	17	1.280 x 1.033	0.264	600:1	250	DVI, D-sub	8

Samsu

Esnek a
yardımı
kolayca

Samsung 770P

Esnek ayaklarının yardımıyla her konumda kolayca çalışabiliyor.

19 inç LCD monitörler

19 inç LCD monitörler

Test değerleri										Teknik veriler					
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Teknik özellikler	Servis dok.	Alan büyükl. (inç)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı	Maks. kontrast	Maks. parlak. cd/m ²	Video girişler	Tepti süresi (ms)
1	Fujitsu Siemens P19-2	93	★★★★	511	100	94	70	62	19	1.280 x 1.024	0,294	550:1	270	DVI, D-Sub	8
2	HP 1955	90	★★★★	578	91	94	70	69	19	1.280 x 1.024	0,294	1.000:1	250	DVI, D-Sub	16
3	Hyundai ImageQuest L90D+	87	★★★★	410	77	100	73	62	19	1.280 x 1.024	0,294	700:1	300	DVI, D-Sub	8
4	Xerox XA7-192i	85	★★★★	435	78	94	70	70	19	1.280 x 1.024	0,294	500:1	300	DVI, D-Sub	8
5	Philips 190G6	85	★★★★	680	100	75	91	77	19	1.280 x 1.024	0,294	700:1	420	DVI, D-Sub	8
6	BenQ FP93GX	83	★★★★	449	91	75	85	92	19	1.280 x 1.024	0,294	700:1	300	DVI, D-Sub	2
7	Philips 190S7	82	★★★★	293	82	81	58	85	19	1.280 x 1.024	0,294	700:1	300	DVI, D-sub	8
8	Samsung Syncmaster 920N	81	★★★★	284	85	75	64	100	19	1.280 x 1.024	0,294	700:1	250	D-sub8	
9	LG L1970H	80	★★★★	384	91	75	97	62	19	1.280 x 1.024	0,294	1.600:1	300	DVI, D-Sub	2
10	Samsung Syncmaster 960BF	80	★★★★	364	80	75	76	100	19	1.280 x 1.024	0,294	700:1	300	DVI, D-Sub	4

Fujitsu
Ürünün
sahip ol
laklık de

Fujitsu Siemens P19-2

Ürünün en başarılı yanı sahip olduğu yüksek parlaklık değeri.

PCİe ekran kartları 300 \$ üstü

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat (\$ + KDV)	Sentetik perf.	Oyun performansı	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek / Veriyolu	İşlemci / Bellek frks.	Grafik yongası
1	ASUS EN8800GTX	93	----	---	100	100	84	61	768 MB GDDR3 / 384 bit	575 / 1.800	GeForce 8800 GTX
2	Sapphire X1950 XTX Toxic	81	■■■■■	645	62	84	100	87	512 Mb GDDR4 / 256 bit	510 / 1.200	Radeon X1950 XTX
3	Leadtek PX7950 GX2 TDH	78	■■■■■	659	71	74	87	100	1.024 MB GDDR3 / 512 bit	500 / 1.200	GeForce 7950 GX2
4	Gigabyte 7950 GX2 TDH	77	■■■■■	707	73	77	80	81	1.024 MB GDDR3 / 512 bit	500 / 1.200	GeForce 7950 GX2
5	ASUS EAX1950 CROSSFIRE	73	■■■■■	661	63	84	75	61	512 Mb GDDR4 / 512 bit	500 / 1.200	Radeon X1950 XTX
6	Sapphire X1900 XTX Toxic	72	■■■■■	543	57	71	91	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	675 / 1.600	Radeon X1900 XTX
7	Leadtek 7900 GTX TDH	71	■■■■■	492	58	69	81	100	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.600	GeForce 7900 GTX
8	Sapphire X1900 XTX	69	■■■■■	319	54	69	82	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.550	Radeon X1900 XTX
9	Powercolor X1900 XTX	68	■■■■■	625	52	70	80	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.550	Radeon X1900 XTX
10	Asus 1900 XTX	68	■■■■■	603	52	69	93	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	650 / 1.550	Radeon X1900 XTX

ASUS EN8800 GTX:
nVidia GeForce 8800 GTX yongasını kullanan ASUS, DirectX 10'a hazır süper hızlı ekran kartını piyasaya sürdü.

PCİe ekran kartları 150-300 \$ arası

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat (\$ + KDV)	Sentetik perf.	Oyun performansı	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek / Veriyolu	İşlemci / Bellek frks.	Grafik yongası
1	Sapphire X1900 GT	57	■■■■■	219	43	47	86	87	256 MB GDDR3 / 256 bit	575 / 1.200	Radeon X1900 GT
2	Leadtek PX7800 GT TDH	55	■■■■■	219	37	44	83	100	256 MB GDDR3 / 256 bit	275 / 1.000	GeForce 7800 GT
3	Sapphire X1800 XL	53	--	--	37	46	74	87	256 MB GDDR3 / 256 bit	540 / 1.000	Radeon X1800 XL
4	Sapphire X1650 XT	52	--	--	33	44	77	87	256 MB GDDR3 / 128 bit	600 / 1.400	Radeon X1650 XT
5	MSI NX7600GT Diamond Plus	50	■■■■■	199	30	43	83	74	256 MB GDDR3 / 256 bit	560 / 1.400	GeForce 7600 GT
6	GeCube X1800 GT0	50	■■■■■	225	32	41	87	61	256 MB GDDR3 / 256 bit	500 / 1.000	Radeon X1800 GT0
7	Leadtek PX7600 GT TDH	50	■■■■■	199	30	41	70	100	256 MB GDDR3 / 128 bit	560 / 1.400	GeForce 7600 GT
8	Gigabyte GeForce 7600 GT	49	■■■■■	231	30	41	79	81	256 MB GDDR3 / 128 bit	560 / 1.400	GeForce 7600 GT
9	Sparkle GeForce 7600 GT	44	■■■■■	163	30	41	58	74	256 MB GDDR3 / 128 bit	560 / 1.400	GeForce 7600 GT
10	Tul X1650 PRO	44	■■■■■	155	24	30	80	87	256 MB GDDR3 / 128 bit	595 / 1.380	Radeon X1650 PRO

Tul X1650 PRO
ATI'nin orta seviyede iyi performans elde eden grafik yongası olan 1650 PRO, ekonomik bir çözümü sunuyor.

PCİe ekran kartları 150 \$ altı

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Marka	CHIP Top.	Fiyat/Perf.	Fiyat (\$ + KDV)	Sentetik perf.	Oyun performansı	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek / Veriyolu	İşlemci / Bellek frks.	Grafik yongası
1	Sapphire X1650 PRO	43	■■■■■	145	24	30	75	87	256 MB GDDR3 / 128 bit	590 / 1.380	Radeon X1650 PRO
2	GeCube X1650 Pro	40	■■■■■	145	25	30	73	61	256 MB GDDR3 / 128 bit		Radeon X1650 PRO
3	Palit 7300GT Sonic	39	■■■■■	92	21	27	70	81	256 MB GDDR3 / 128 bit	500 / 1.000	GeForce 7300 GT
4	Gigabyte GeForce 6600 GT	37	■■■■■	118	16	23	74	81	256 MB GDDR3 / 128 bit	515 / 825	GeForce 6600 GT
5	XpertVision X800 GT0	36	■■■■■	109	16	33	60	61	256 MB DDR / 256 bit	400 / 700	Radeon X800 GT0
6	Sapphire X1600 PRO	36	■■■■■	117	16	19	75	87	256 MB GDDR3 / 128 bit	500 / 600	Radeon X1600 PRO
7	GeCube X1600 PRO	35	■■■■■	110	18	21	75	68	256 MB GDDR3 / 128 bit	500 / 910	Radeon X1600 PRO
8	XpertVision X1300 PRO Super	30	■■■■■	107	14	15	68	61	512 MB GDDR3 / 128 bit	600 / 400	Radeon X1300 PRO
9	Manli GeForce 6600	25	■■■■■	80	13	18	48	48	256 MB GDDR3 / 128 bit	400 / 600	GeForce 6600
10	MSI NX7300GS	25	■■■■■	74	9	11	54	74	256 MB DDR2 / 64 bit	550 / 800	GeForce 7300 GS

Sapphire X1650 PRO
Giriş seviyesi ekran kartları arasında yeni katılan Radeon X1650 yonga ailesi, uygun fiyatı ve yüksek çalışma hızıyla dikkat çekiyor.

Cep telefonları

Cep telefonları

		Test değerleri							Teknik veriler						
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat/Perf.	Fiyat	Telefon işlevselliği	Multimedya	Veri / Mesaj	Partik	Ağırlık (g)	Boyut (mm)	Dijital	E-posta	BT	IR	USB
1	Nokia N93	97	■■■■■	799 €	96	100	95	98	180	55 x 28 x 118	var	var	var	var	var
2	Nokia N73	97	■■■■■	440 €	98	93	95	98	116	49 x 19 x 11	var	var	var	var	var
3	Sony Ericsson W900i	97	■■■■■	549 €	98	97	95	97	148	49 x 24 x 109	var	var	var	var	var
4	Nokia 6280	96	■■■■■	359 €	95	94	95	98	115	46 x 21 x 99	var	var	var	var	var
5	Sony Ericsson K800i	95	-	-	97	92	99	94	115	47 x 22 x 105	var	var	var	var	var
6	Nokia N90	95	■■■■■	565 €	96	95	89	96	173	51 x 24 x 112	var	var	var	yok	var
7	Nokia N71	95	■■■■■	422 €	98	96	98	91	139	51 x 26 x 99	var	var	var	yok	var
8	Nokia N80	94	■■■■■	645 €	92	100	99	91	133	50 x 23 x 95	var	var	var	var	var
9	Sony Ericsson W850i	94	■■■■■	450 €	96	95	98	92	116	47 x 21 x 98	var	var	var	var	var
10	Sony Ericsson W810i	93	■■■■■	309 €	92	88	93	96	89	45 x 17 x 102	var	var	var	var	var

Sony Ericsson W810i
Sony Ericsson yeni Walkman telefonuyla, müzik dışındaki özelliklerini geliştirerek, yılın telefonu olma yolunda başarılı bir adım atıyor.

İşletim sistemleri ne kadar güvenli?

Microsoft, Vista'nın gelmiş geçmiş en güvenli Windows olduğu iddiasında. Apple, virüslerden etkilenmemekle böbürleniyor. Linux başından beri hep güvenliydi. Acaba bu söylenenler gerçek mi, yoksa söylentiden mi ibaret?

Bu yazıda

İnternette kurulum

Güvenlik duvarı ve virüs tarayıcı olmadan sörf

Güvenlik ipuçları

İşletim sistemleri ne kadar güvenli?

İnternet cangılına güvenlik duvarsız, virüs tarayıcısız dala bilir misiniz? Gerçekten anlatıldığı kadar riskli mi? Yoksa Linux ve MacOS kullanıp bütün dertlerden kurtulmak mümkün mü? Peki, ya Vista? XP'ye kıyasla Microsoft'un övünüp durduğu kadar güvenli mi? Gözüpek bir test yapıp, en son güvenlik sistemleriyle, hiçbir koruma olmadan internette gezintiye çıktık. Hatta bu çevrimiçi sörf sırasında korsan yazılım ve pornografi sitelerini bile ziyaret ettik.

İki haftalık test boyunca yaptığımızı bir güvenlik uzmanı duysa, herhalde sa-

cını başını yoları. Windows XP, Windows Vista, MacOS ve Linux yüklü bilgisayarlarla bir ADSL yönlendirici üzerinden, tümüyle korunmasız şekilde internete bağlandık.

Şu anda satışta olan güncel işletim sistemlerinin kendilerini ispat etmesi gerekiyordu. Yarışmacılarımız şunlardı: Mac OS 10.0.04, OpenSuse 10.1, Service Pack 2 yüklü Windows XP ve Windows Vista'nın nihai sürümü. Kolları sıvama- dan evvel, bu dört bilgisayara internet erişimi sağlayan yönlendiricinin güvenlik duvarını kapattık. Zira testin amacı yönlendiricinin değil, işletim sistemleri- nin güvenliğini sınamak.

İnternette korunmasız: Korsanlara ve solucanlara davetiye

"İnternette beş dakika dolaştım, bilgisayarıma solucan girdi." Bu ve benzeri ifadeler yıllardan beri Windows kullanıcı-

larının ödünü patlatıyor. Sebebi de gayet anlaşılır. Blaster gibi solucanlar, Windows ağ sistemindeki bir açık yüzünden, rekor zamanda internette yayılabiliyor ve üstelik kullanıcının hiçbir şey yapmasına da gerek yok. Raporlara göre bu saldırıdan 48 bin bilgisayar etkilenmişti. Rapor edilmeyen vakaların sayısı bundan çok daha yüksek olabilir. Peki, felaketin üstünden geçen dört yıl neyi değiştirdi? Microsoft nihayet korumaya yönelik tedbirler almaya mecbur kaldı ve Service Pack 2 adlı bir güvenlik paketi yayınladı.

Kapımızı kim çalacak diye beklemeye koyulduk. Öncelikle dört adayımızı da internete bağlayıp, hiçbir sitede sörf yapmadan ve hiçbir yazılım kurmadan bir hafta boyunca açık bıraktık. Aslında "hiçbir yazılım kurmadan" dememek lazım, çünkü gözümüzden kaçan bir şey olmasın diye, ağ koklayıcı (network

CHIP Sonuç

■ MacOS ve Linux güvende. XP ve Vista da, eğer ipuçlarına dikkat ederseniz güvenlik sunuyor. Microsoft işletim sistemlerinin zaafları var ve maalesef bunlar kötüye kullanılıyor. Dikkatsizlik ederseniz sisteminizin casus yazılımlarla dolup taşması bir an meselesi. Bu durumda, Windows Vista'nın geliştirilmiş güvenlik önlemleri bile para etmiyor.

İşletim sistemleri ne kadar güvenli?

Microsoft, Apple ve açık kaynak camiası durumun ciddiyetinin farkına varmış. Artık hiçbir işletim sistemi, koruma önlemleri olmadan satılmıyor. Sadece uygulama şekli farklı. En önemli güvenlik özelliklerini sizin için karşılaştırdık:

	 Windows XP	 Linux	 Apple	 Vista
Kullanıcı hakları	+	+++++	+++++	++
	Teoride kullanıcı hakları sistemi var ama hemen kırılabilir.	Daha iyisi olamaz. Yönetici haklarına sadece "root" kullanıcısı sahip.	Linux ile aynı teknolojiyi kullanıyor, ancak arabirimi daha başarılı.	Mimarinin genel zaafı olsa da kullanıcı hakları yönetimi iyileştirilmiş.
Güvenlik duvarı	++	+++++	+++++	++
	Service Pack 2'den bu yana çok sade bir güvenlik duvarına sahip.	IP tablolarıyla her şey kontrolde ama arabirim konforlu değil.	IP tabloları kullanılıyor, arabirim çok çekici.	XP'ninkinden farkı yok, başka seçeneklere bakmalı.
Tarayıcı güvenliği	+	+++++	+++++	++
	ActiveX yüzünden, IE 6 korumasız.	Yaygın olarak kullanılan Firefox yeterli koruma sağlıyor.	Phishing koruması yok ama zaten çok az saldırıya hedef oluyor.	Bir önceki sürümün zaafı IE7'de devam ediyor.
Casuslara karşı güvenlik	+	+	+	++++
	Standart kurulumun parçası değil.	Standart kurulumun parçası değil.	Standart kurulumun parçası değil.	Windows Defender temel koruma sağlıyor. Daha fazlası için para ödememiz lazım.
Güncelleme sistemi	++	+++++	+++	++
	Düzenli aralıklarla güncelleme.	Yolunda gitmeyen bir şey varsa anında güncelleme yayınlanıyor.	Güncellemeler hızlı ancak sistem anlaşılır değil.	XP'ye oranla yenilik yok.
Güvenlik açıkları	-----	---	---	-----
	Kapanmamış birçok güvenlik açığı var	Çok güvenlik açığı var ama hepsi kapatılmış	Çok güvenlik açığı var ama gizlenmiş.	Fazla açık yok, olanlar kapatılmış.
Saldırıya uğrama potansiyeli	-----	---	--	---
	XP hâlâ saldırganların hedef tahtası konumunda.	Salırganlar zaten Linux kullanıyor, arada hedef de oluyor.	Hedef kitlesi sınırlı olduğundan korsanlar tenezzül etmiyor.	Vista'nın hedef kitlesi henüz sınırlı.

sniffer) bir yazılım olan Wireshark'ı kurmuştuk. Bu araç, bizim yerimize tüm ağ bağlantılarını gözetleyip kaydetti ve bu sayede, bir haftada olan biteni takip edebildik. Bilgisayarların güç tasarruf kipini devre dışı bıraktık. Çünkü ortalık biraz canlansın istiyorduk ve bilgisayarların bir hafta uyku kipinde kalması işimize gelmezdi.

En son büyük solucan salgınının bu yana çok vakit geçmişti. Bu yüzden, çok büyük beklentiler içinde olmadan bilgisayarların monitörlerini açtık ve ilk büyük sürprizle yüz yüze geldik. Veri aktarım istatistikleri, dört bilgisayarın da internetle büyük miktarda veri alış-verişi yaptığını ortaya koyuyordu. Linux'ta bu miktar 160 MB iken, Windows XP'de 100 MB'ın biraz altındaydı. Vista ve Mac nispeten sakin kalmışlardı. Ama bu sükunet, hiçbir veri aktarımı olmadı deyip geçebileceğimiz kadar az değildi. Acaba bütün sistemlere solucan mı bulaşmıştı, yoksa aralarından bazılarını korsanlar mı ele geçirmişti?

Wireshark kayıtlarını inceledikten sonra, tüm adayların güvende olduğuna karar verdik. Otomatik güncelleme devreye girerek, yapması gerekeni yapmış ve güvenlik güncellemelerini indirip kurmuştu. Peki, neden işletim sistemleri arasında bir tek Linux bu kadar fazla veri indirmişti? Yanıtı basit: Açık kaynak kodlu işletim sistemi kurulurken yanında devasa bir de yazılım paketi geliyor. Bu yüzden güncellemelerin sayısı bir hayli fazla.

Açıkçası sonuç bizi biraz hüsrana uğrattı. Korunmamış dört bilgisayardan hiç değilse birine bir korsan uğrar diye bekliyorduk. Biz de deneyin ikinci safhasına geçip internette dolaşmaya çıktık. En azından bir iki zararlı kod kaparız diye umuyorduk.

İşe Linux kurulu PC'den ve tavsiye edilen tarayıcı olan Firefox'tan başladık.

Öncelikle Sourceforge.net, Spiegel

Online, gibi bilinen web siteleri ve portalları ziyaret ettik. Ama her seferinde biraz daha gözümüzü karartıp bu popüler sitelerde reklamı bulunan diğer sitelere de uğradık. Her web sitesi ziyaretinden sonra tarayıcı önbellegini inceleyip hangi çerezlerin yaratıldığına baktık. Ama pazarlama amaçlı birkaç takip çerezinden başka hiçbir şey yoktu.

Bu noktadan sonra testi biraz güçleştirmeye karar verip Google'da "free →

porn" (bedava porno) sözcüğünü arattık, gelen sitelerden ilk beşini ziyaret ettik. Eğlence bu noktada başladı. İstemediğiniz kadar çıplak ten, istemediğiniz kadar açılan pencere. Hatta tarayıcının "geri" düğmesi çalışmaz hâl aldı. Bilgisayarlara yönelik ilk saldırıyı acaba gerçekleştirmiş miydi? Başımıza toplanan meslektaşlarımızı savıp tarayıcıyı kapatıktan sonra bunu araştırdık.

Önyüklemeye yapabilen bir anti virüs CD'siyle sistemi açıp tüm bilgisayarı ve web tarayıcıyı aradık. Belki de görünmeyen bir saldırgan sisteme girmişti. Ama raporlar olumsuzdu. Böylelikle, Linux testten alınının akıyla çıktı ve biz de diğer üç adayımıza döndük.

Yasadışı dosya indirme: Casus yazılım sorununun kaynağı

Teste Safari tarayıcı kullanan MacOS'la devam ettik. İlk etabın ardından sonuç aynıydı, birkaç takip çerezi dışında za-

rarlı hiçbir şey yoktu. Bir sonraki adımda, bu sefer porno değil de Google'da "cracks" sözcüğünü arattık. İlk sorun, listedeki sitelerin hepsinin sadece Windows yazılımları için seri numarası ve anahtar üretici içermesiydi. Yine de bir şeyler indirmeyi aklımıza koymuştuk. Buna rağmen hayal kırıklığı yaşadık.

Sitelerden bazıları bize ActiveX eklentileri gönderirken, bazıları da bir EXE dosyasını çalıştırmamızı istedi. Her iki durumda da karşımızdakiler, virüs tarayıcının da sonradan onayladığı gibi, casus yazılımlardı. Ne var ki MacOS'ta ne EXE dosyalar çalışıyordu ne de ActiveX. Tıpkı Linux gibi, MacOS da güven-deydi. En azından aradığımızı bulduk.

Vista'yla koruma: Rootkit'ler anında kuruyor

Bu sefer ziyaret ettiğimiz tüm siteleri bir de Internet Explorer 7.0'la açtık. Bu tarayıcının güvenli olması gerekiyor. Güvenlik yönergelerine kulak astığınız sürece bu doğru. Zararlı ActiveX eklentisini kurmaya karar verdiğimizde, karşımıza bir başka engel dikildi: Bu eklenti Vista'yla uyumlu değildi. Neyse ki emektar XP bizi yarı yolda bırakmadı. Uyarıyı gözardı ettiğimiz anda, hangi siteye gidersek gidelim, tarayıcının dört bir yanından araç çubukları ve açılır pencereler fıskırmaya başladı. Çok geçmeden, Vista'da bir şey daha keşfettik. Bir pornografi sitesinde Windows 2000, XP ve Vista'da çalışan bir casus yazılım önleyicinin reklâmı yapılıyordu. Tek sorun, bu yazılımın casus önleyici değil, kendini bu şekilde tanıtan "haydut" bir casus yazılım olması.

Bu iddiaya kanmış gibi yapıp, Spysheff adlı, rootkit içeren Truva atını Vista'ya kurduk. Hiç beklemediğimiz bir şekilde, bu yazılım ne XP'nin ne de Vista'nın koruma mekanizması tarafından yakalanmadı. Zararlı yazılımın önündeki tek engel,

En iyi kendini koruma yöntemleri

■ **Düzenli güncelleme:** Bir işletim sistemi ve yazılım ne kadar eskiyse, güvenlik açıkları da o denli fazladır. Güncellemeleri sürekli kuranlar korsan ve solucan saldırılarına karşı daha güvende.

■ **Virüs tarayıcı şart:** Güncel bir virüs tarayıcı virüslerin, Truva atlarının ve casusların maskesini kolayca düşürüp onları ortadan kaldıracaktır. Eğer bir şeylerden şüphe ediyorsanız, sisteminizi önyüklemeye yapabilen bir CD'den açtıktan sonra virüs taraması yapın. Bu, iyi gizlenmiş rootkitleri açığa çıkarmanın da etkin bir yolu.

■ **Sisteminizin temel korumasına güvenlik duvarı da dâhil edilmeli.** Güvenlik duvarlarının da atlatılabilirdiği ve kötüye kullanılabildiği biliniyor. Ancak casus yazılımların ve solucanların büyük kısmı çok ilkel bir şekilde yazıldığından, genelde en basit güvenlik duvarına bile takılıyorlar.

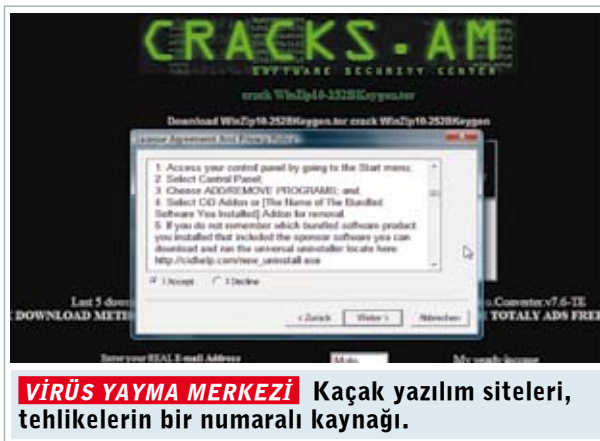
■ **Sürü posta filtresi** de sistemin temel korumasında rol oynuyor. Zararlı yazılımların büyük kısmı e-postalarla yayılıyor. En iyisi, e-posta sağlayıcının sürü postaları filtrelemesi. Zira servis sağlayıcı, karşılaştırma için diğer hesapları da dikkate aldığından, neyin gereksiz neyin gerekli olduğunu en iyi şekilde kestirebiliyor.

■ **Web tarayıcınız için bir de yemleme (phishing) filtresi** kurmalısınız, çünkü bu tür saldırılar her zaman e-posta ile gelmiyor. Hatta çoğu zaman sohbet kanalları ve forumlardan yayılıyor. Tarayıcı için bir filtre indirmek, çoğu güvenlik paketi bile bu tarz bir filtre içermediği için, çok önemli.

otomatik kurulumların önüne geçen kullanıcı hesap denetimi (UAC) idi.

Deney sona erince bilgisayarları formatlayıp, internet güvenlik paketi içeren temiz sistemler kurduk. Güncellemeler, virüs tarayıcılar ve güvenlik duvarları, bilinmeyen yazılımlar karşısında en büyük dayanağınız. Zaten evinizin kapısını da kilitleyip, kapıyı her çalana açmıyorsunuz, değil mi? ■

VP / Barış Emre ALKİM, balkim@chip.com.tr

USB belleklere

Mac Gyver'a selam olsun: CHIP DVD'si sayesinde sıradan bir USB belleği bile çok işlevli bir araca dönüştürebilirsiniz.

Bu yazıda

Farklı amaçlara yönelik beş CHIP paketi

Kendi araçlarınızı diğer PC'lerde çalıştırın

U3 bellek ihtiyacını ortadan kaldırın

USB bellek paketlerini kişiselleştirin

Çözüm son derece basit. Önce bir USB bellek edinin ve ardından CHIP DVD'sinde yer alan özel paketlerden ihtiyaçlarınızı en iyi şekilde karşılayanlardan birini bu belleğe kopyalayın. Artık Windows yüklü herhangi bir PC'de de her zamanki gibi çalışmaya devam edebilirsiniz. Benzerleri arasından özenle seçilen araçlar içeren bu paketlerin beşinde de özel ve son derece konforlu bir *Başlat* menüsü yer alıyor. Bu, U3 destekli USB belleklerdeki Launchpad'lere benzer bir menü. Elbette bu çözümler yerine söz konusu menü ve uygulamaların kurulu halde geldiği U3 belleklerden birini tercih edebilirsiniz. Ancak bu durumda bazı ayrıntılar sizin için sıkıntı yaratabilir. U3 desteği yalnızca Windows 2000 ve XP'de mevcut ve uyumlu USB bellekler diğerlerinden daha yüksek fiyatlı. Ayrıca Zoom Player gibi bazı ticari uygulamalar için ayrıca para ödemeniz gerekebilir.

İşte bu noktada, fiyatları büyük bir hızla düşen standart bir USB belleğin de yeterli olduğu çözümümüz avantajlı hale geliyor. Diğer paketler için ikinci el bir bellek bile yeterli olurken Ofis ve Multimedya USB belleği için filmlerinizi ve tüm belgelerinizi yanınızda taşımanıza izin verecek yüksek kapasiteli ürünler tercih etmeniz gerekebilir.

Söz konusu paketlerin bir diğer avantajı Windows tarafından tıpkı sürücüye yerleştirilen bir CD gibi algılanmaları. Bu

sayede *Otomatik başlat* menüsü üzerinden rahatlıkla *CHIP Kurtarma Belleğini başlat*'ı seçebilir ve içerisindeki araçları nerede ve ne zaman olursa olsun tek tıklamayla başlatmanızı sağlayacak menüye ulaşabilirsiniz.

Kurtarma belleği

Minimum boyut: 15 MB

Dosya kurtarmak artık daha kolay. Öncelikle CHIP DVD'sinde yer alan "Kurtarma USB

Belleği" paketini USB belleğinize kopyalayın. Bunun için 15 MB'lık bir kapasite yeterli. Paket içerisinde yer alan uygulamalarla yapabileceğiniz şunlar:

► *Casus yazılım ve virüslerden kurtulmak*: "ClamWin Portable" dijital zararlı kodlardan güvenilir bir şekilde kurtulmanızı sağlıyor.

Tek sorun otomatik güncelleme özelliğinin aracın taşınabilir sürümünde çalışmaması.

► *Kayıt Defteri'ni onarmak*: "Regseeker"

Kurtarma belleği

Anti virüs yazılımı, kayıt defteri temizleyicisi, veri kurtarma ve kopyalama araçları içeriyor.

Kapasite: 15 MB

Ofis belleği

Eksiksiz bir ofis paketi, PDF aracı, e-posta istemcisi, takvim ve ajanda içeriyor.

Kapasite: 250 MB

doping

Kayıt Defteri'ndeki hataları ortaya çıkarmanızı, eski ve sorunlu öğeleri silmenizi ve 20 farklı ince ayar seçeneğiyle Windows'u bir nebze olsun hızlandırmanızı sağlıyor.

► **Klasörleri yedeklemek:** "Autobackup-win" adlı araçla sabit diskinizdeki kişisel klasörleri ve bazı uygulamalara ait ayarları yedekleyebilirsiniz.

► **Yedeklemek:** "ImageMaker 1.1" ile sabit disk bölümlerini kalıp dosyası olarak yedekleyebilirsiniz.

► **Virüslü bilgisayarları temizlemek:** "Mc Afee Avert Stinger"la virüs ve solucanlardan en kısa sürede kurtulabilirsiniz.

► **Dosya artıklarından kurtulmak:** "Crap

Cleaner", sabit diskinizdeki artık ihtiyaç duymadığınız halde bilgisayarınızı yavaşlatan dosyalardan kurtarıyor. Dikkat: Crap Cleaner'ın standart sürümü bilgisayarınızda kuruluysa bu taşınabilir sürüm çalışmayabilir.

Ofis belleği

Minimum boyut: 250 MB

Dizüstü bilgisayarınızı bir saniye bile olsun yanınızdan ayıramadığınız günler geride kalıyor. CHIP'in hazırladığı "Ofis USB Belleği" paketi, tüm Windows işletim sistemli bilgisayarlar da kullanabileceğiniz taşınabilir bir ofis paketi hazırlamanızı sağlıyor. Ofis uy-

gulamalarının kurtarma araçlarından daha fazla disk alanını işgal ettiği ve belgeler için de ayrıca yer gerektiği düşünülürse, düşük kapasiteli bir ürün kullanmak akıllıca olmayacaktır. Ayrıca yazılımların daha hızlı çalışması için USB 1.0 yerine USB 2.0 arabirimli bellekleri tercih etmeniz gerekecek. "Ofis Bellek Çubuğu"nu metin belgeleri hazırlamak için kullanabilirsiniz.

"Abiword portable" adlı aracın arayüzü Microsoft Word'üne benziyor ve Word belgeleri ya da basit HTML sayfalarını oluşturmak ve değiştirmek için kullanılabilir.

► **Diğer ofis uygulamaları:** "Open Office portable" "Writer" adlı kelime işlemcisi, "Impress" adlı sunum hazırlama aracını, "Math" adlı formül düzenleyicisini, "Draw" adlı çizim yazılımını, "Calc" adındaki hesap tablosu aracını ve "Base" adlı veritabanı yöneticisini içeren eksiksiz bir paket. →

Sörf belleği

İki internet tarayıcı, Gnutella istemcisi, sohbet aracı ve web tasarım aracı içeriyor.

Kapasite: 100 MB

Telefon belleği

Skype Portable ve Miranda IM'in yanı sıra SIP destekleyen VoIP araçlarını barındırıyor.

Kapasite: 50 MB

Multimedya belleği

İçerisinde çok sayıda ses ve video aracının yanı sıra bir de medya merkezi yazılımı var.

Kapasite: 1 GB

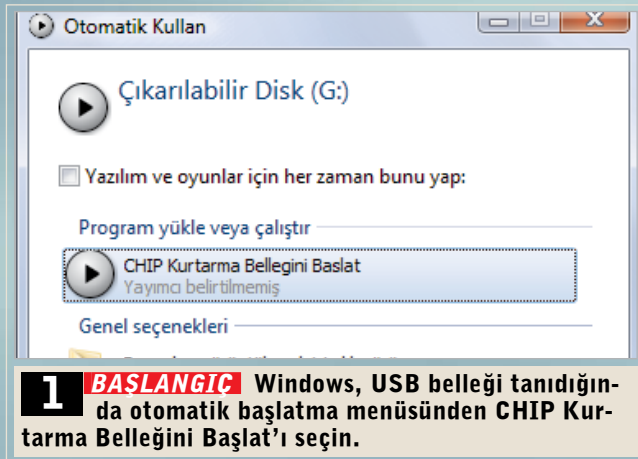

Kişiselleştirilmiş

En sık ihtiyaç duyduğunuz diğer işlemler için diğer araçları kendi paketinize ekleyin.

Kapasite: Değişiyor

Örnek kurtarma diski: CHIP USB bellekleri nasıl kullanacaksınız?

1 BAŞLANGIÇ Windows, USB belleği tanıdığından otomatik başlatma menüsünden CHIP Kurtarma Belleğini Başlat'ı seçin.

2 YAZILIMI SEÇMEK Konforlu arayüz üzerinden tek tıkla yazılımı başlatabilirsiniz. Casus yazılım ve virüslerden kurtulmak için ClamWin'i seçin.

► **PDF dosyaları oluşturmak:** "Toma-hawk PDF", PDF dosyası oluşturmanızı ve hazırladığınız belgeleri e-posta üzerinden diğer kullanıcılara göndermenizi sağlıyor.

► **Randevuları planlamak için:** "EssentialPIM" ile randevularınızı, adres defteri kayıtlarınızı ve yapılacaklar listenizi yönetebilirsiniz. Araç Outlook, Treepad ve Google Calender'daki mevcut bilgileri alabiliyor.

► **Kur hesabı:** "Currency Converter" adlı yazılımla farklı ülkelere ait para birimlerinin değerlerini birbirine dönüştürebilirsiniz.

► **Güvenli e-posta gönderme:** İş görüşmelerinizi asla şifreleme olmadan gerçekleştirmemelisiniz. Bu nedenle EnigMail ve GPG gibi şifreleme özelliklerine sahip "Thunderbird Portable" gibi bir e-posta istemcisinden yararlanabilirsiniz.

► **Hatırlatıcı:** "Sunbird" adlı açık kaynak kodlu takvim, tıpkı "Thunderbird" gibi Mozilla Vakfı tarafından geliştirilmiş. Bu nedenle yazılımlar birbiriyle son derece uyumlu çalışıyor.

Sörf belleği

Minimum boyut: 100 MB

"Sörf USB Belleği"nin içerisindeki yazılımlar arasında "Firefox"un özel bir sürümü ve bir Gnutella istemcisi dikkat çekiyor. Bu araçlar özellikle sık sık seyahat eden kullanıcıların nerede olurlarsa olsunlar tıpkı kendi bilgisayarlarının başındaymış gibi internette ge-

zinmelerini sağlıyor.

► **Anonim sörf yapmak:** "Torpark" adlı araç Firefox 1.5'le "Tor" adlı anonim sörf yazılımını aynı çatı altında topluyor. USB bellekten yüklenmesi ve bağlantının şifrelenmesi "Torpark"ın klasik bir internet tarayıcıdan daha hızlı çalışmasını engellerken, internette daha güvenli bir şekilde sörf yapmanızı sağlıyor.

► **Hızlı internet gezintisi:** Torpark'ın olması gerekenden daha yavaş çalıştığını düşünüyorsanız "Firefox Portable" adlı alternatiften yararlanabilirsiniz. Bu internet tarayıcıyı çeşitli eklentilerle daha konforlu bir hale getirebilirsiniz. Özel taşınabilir sürüm USB bellek üzerinde oldukça az yer kaplıyor.

► **Dosya indirme:** "Limewire" Gnutella ağı üzerinden dosya alışverişine imkân tanıyan bir yazılım. Aracı yalnızca belirli dosya türlerini; örneğin MP3 biçimindeki müzikleri arayacak şekilde yapılandırabilirsiniz. Tekrarlanan dosyaları

ÇOKLU ORTAM Film ve müzik dosyalarını Multimedya Belleği'nde taşıyabilirsiniz.

gruplayabilir ya da liste dışında tutabilirsiniz. "Limewire", diğer P2P araçlarının birçoğundan farklı olarak reklâm yazılımı içermiyor ve son derece hızlı çalışıyor. Bir güvenlik duvarı ardında çalışsanız bile dosya alışverişinde herhangi bir sorun yaşanmıyor.

► **Dosya indirmek:** "FileZilla" adlı FTP istemcisi, normal FTP protokolünün yanı sıra Socks 4/5, HTTP, SSL ve SFTP üzerinden veri alışverişine de izin veriyor.

► **Kişisel web sayfası hazırlamak:** "NVU" adlı web editörüyle kendi sayfalarınızı hazırlamak son derece basit. Kullanıcı arayüzü "Frontpage" ya da "Dreamweaver" gibi yüksek fiyatlı ticari yazılımlardan pek de geri kalmıyor.

► **Sohbet etmek:** İletişim kurmak için "Gaim"den yararlanabilirsiniz. Yazılım; MSN, Yahoo, ICQ, AOL ve Jabber ağlarına bağlanabiliyor.

Şifrelemeden yararlanmak için OTR adlı eklentinin işletim sisteminizle uyumlu sürümünü www.cypheerpunks.ca/otr adresinden indirebilirsiniz.

Telefon belleği

Minimum boyut: 50 MB

Voice over IP (VoIP) teknolojisi sayesinde her zaman ve her yerde internet üzerinden telefon görüşmeleri yapabilirsiniz. Bunun için ihtiyacınız olan araçları "Telefon USB Belleği"nde bulabilirsiniz. Dizüstü bilgisayarınız üzerinden çalıştıracaksanız USB belle-

ğin yanı sıra bir de USB kulaklık – mikrofona setine ihtiyacınız olabilir. İnternet kafe gibi ortamlarda da USRobotics'in yaklaşık 25 dolar gibi bir fiyatla satılan USB İnternet Mini Phone'u gibi bir USB telefondan yararlanabilirsiniz.

► **Ücretsiz görüşmeler:** "Portable Skype" ile doğrudan olarak "Outlook" üzerinden arama yapabilirsiniz. Aracı ayrıca SMS göndermek için de kullanabilirsiniz.

Ayrıca diğer Skype kullanıcılarıyla ücretsiz sesli ve görüntülü bağlantı kurabilirsiniz. Ancak sabit ve mobil telefonlara yapacağınız görüşmelerin bedava olmadığını hatırlatalım.

► **Herkesle iletişim kurmak:** "Miranda IM" ICQ, MSN, Yahoo, AIM, Google Talk, IRC ve Jabber kullanıcılarıyla iletişim kurmanızı sağlıyor. Yazılımı eklenmelerle genişletme şansına sahipsiniz.

► **Diğer protokolleri kullanmak:** "Phoner" CAPI ve SIP protokollerini kullanarak telefon bağlantısı kurmanızı sağlıyor. CAPI üzerinden gerçekleştirilen görüşmelerde ISDN bağlantısına ihtiyaç var. SIP protokolünde ise maliyet daha düşük. Gerçek VoIP görüşmeleri aslında

da ücretsiz, ancak sabit hatlarla görüşme yapmak istediğinizde bu durum değişiyor.

Multimedya belleği

Minimum boyut: 1 GB

Müzik dosyaları, filmler ve oyunlar... Kişisel eğlence için kullanabileceğiniz yazılımları "Multimedya USB Belleği" başlığı altında bir araya getirdik. Geniş film arşivinizin tatilde de yanınızda olmasını istiyorsanız sıradan bir USB bellek yerine, önyüklemeye özellikli bir USB sabit disk kullanmanız gerekecek. Bu paket sayesinde yapabileceğiniz şunlar:

► **Müzik dosyalarını dönüştürmek:** "Audacity" ile tüm popüler müzik dosyası biçimlerini birbirine dönüştürebilir ve örneğin MP3 dosyalarından OggVorbis dosyaları elde edebilirsiniz. Ne var ki bu işlem DRM'le korunan dosyalarda başarısız oluyor. Aynı araçla müzik dosyalarına Echo ve Hall gibi efektler uygulayabilirsiniz.

► **Film ve müziğin tadını çıkarın:** "Media Player Classic" başarılı bir Windows Media Player alternatifi. Araç neredeyse tüm ses ve video dosyalarını oynatabiliyor.

► **Radio ve TV yayını:** "VLC Media Player"la her tür ses ve video dosyasını ağ üzerinden yayınlatabilirsiniz.

► **CD'leri rip'lemek:** "CDex" kopya korumasız müzik CD'lerini rip'leyerek MP3, VQF ya da AAC biçimlerine dönüştürebiliyor. LAME MP3 Encoder

pakete dâhil. Diğer biçimlerden yararlanmak istiyorsanız çevrimiçi yardım dosyalarına başvurarak ilgili codec'leri yükleyebilirsiniz.

► **Aradığınızı bulun:** "Multimedia Center", "Windows Media Center" benzeri bir grafik arayüz.

► **Codec'lerin izini sürmek:** Yabancı bilgisayarlarda uzantılarını tanımadığınız ses ve video dosyaları bulunabilir. Benzer bir durumla karşılaştığınızda "MediaInfo" yardımıyla onları oynatabilmek için hangi codec'e ihtiyaç duyduğunuzu öğrenebilirsiniz. *Go to the website of this codec* bağlantısı izini sürdüğünüz codec'i indirebileceğiniz sayfaya ulaşmanızı sağlıyor.

► **Dünya dışı varlıklarla savaşın:** Titani on adlı arcade oyununda amacınız dünyaya saldıran uzaylıları yok etmek.

► **Bulmaca çözmek:** "Sudoku" son dönemlerin en popüler zekâ oyunlarından birini nerede olursanız olun oynamanızı sağlıyor.

Kişiselleştirilmiş bellek

Minimum boyut: Değişiyor

Diğer beş paket ihtiyaçlarınızı tam olarak karşılamıyor mu? Öyleyse <http://portableapps.com>, www.portablefreeware.com veya www.combo-bulate.com adreslerinden, doğrudan USB bellek üzerinden çalıştırabileceğiniz diğer araçlara ulaşabilirsiniz. Bu araçların çoğunda tek yapmanız gereken indirdiğiniz ZIP dosyasını USB belleğe açmak, kendi seçtiğiniz uygulamaları menüye eklemek için sağ fare tuşuyla kullanıcı arayüzüne tıkladıktan sonra *Add File*'ı seçmek ve o uygulamaya ait EXE dosyasının konumunu belirtmek. Örneklerdekine benzer tematik bir USB bellek oluşturmak istiyorsanız onlardan herhangi birine ait ana klasördeki *autorun.inf* dosyasında değişiklik yapmanız gerekecek.

Bu dosyayı Not Defteri gibi bir araçla açtıktan sonra içerisindeki klasörün adını, örneğin "Telefon USB Belleği" değiştirerek kişiselleştirmeyi tamamlamalısınız. ■

MH/, Ozan Ali Dönmez ozand@chip.com.tr

WinPenPack'ler: Hepsi bir arada

www.winpenpack.com adresinde yedi farklı paket yer alıyor. Bunların 128, 256 ve 512 MB kapasiteli belleklere göre hazırlanan ilk üçü, CHIP'in sunduğu çözümlerdekinden farklı olarak genel kullanıma yönelik. Farklı kategorilerdeki araçlara ihtiyaç duyan kullanıcılar bu paketlerden yararlanabilir. Expert, School, Personal ve Web paketleri ise bazılarının yalnızca İtalyanca sürümleri bulunan araç ve kategoriler içeriyor.

Kurulum: Belleğin kurulumu CHIP'in sunduğu çözümlerdekinden farksız. İndirdiğiniz dosyaya çift tıkladıktan sonra hedef klasör olarak USB belleği seçin.

Kullanım: Paketlerin tümü Windows bildirim alanındaki simgesi üzerinden erişilebilen kullanışlı bir başlatma menüsüne sahip.

Artık Vista zamanı

PC'niz yeterince güçlü mü? Tüm programlar Vista'da çalışacak mı? Dosyalarınızı aktarabilecek misiniz? Terfi öncesi tüm soruların yanıtları bu yazıda.

Bu yazıda

Doğru Vista sürümünü seçmek

XP ve Vista arasındaki temel farklar

Dosya ve uygulamaları korumak

İlk Vista ince ayar aracı

Yeni bir işletim sisteminden söz edilmeye başlandığında öncelikle onun öncüllerinden daha iyi ve daha kararlı çalışıp çalışmadığı sorgulanır; tıpkı Microsoft'un yeni işletim sistemi Vista'da olduğu gibi. Diğer kritik soru ise ona gerçekten ihtiyaç duyulup duyulmadığıdır. Microsoft'un

yeni işletim sistemi hakkındaki ilk bilgiler gün ışığına çıktığında donanım gereksinimlerinin aşırı yüksek olduğu ve birçok standart yazılımın uyum sıkıntısı yaşayacağı söylentileri gündeme gelmişti. İşletim sisteminin raflardaki yerini almasıyla terfinin XP'dekinden daha zor olmadığı ve Acrobat Reader gibi birçok standart uygulamanın sorunsuz çalıştığı ortaya çıktı. Ayrıca açık kaynak kodlu uygulamaların büyük bir bölümü Vista altında da kullanılabildiğinden söylentilerin önemli bir kısmı boşa çıkmış oldu. Yine de Vista'nın da-

ha önceki Windows sürümlerinden ayrıldığı bazı konulardan söz etmek mümkün. CHIP olarak bu işletim sistemine gerçekten ihtiyaç duyup duymadığınızı ve onu nasıl kuracağınızı açıklıyoruz.

Sistem denetimi: Bilgisayarım ve uygulamalarım Vista uyumlu mu?

Yeni bir PC satın alırsanız gönül rahatlığıyla Vista'yı tercih edebilirsiniz. Ancak bilgisayarınızı bu işletim sistemine terfi ettirmeden önce donanım bileşenlerinin Vista'nın sistem gereksinim-

lerini karşılayıp karşılayamadığından emin olmalısınız. Öte yandan hâlihazırda kullanmakta olduğunuz bazı yazılımların Vista'da çalışmaması sizi terfiden vazgeçirecek kadar önemli bir etken olabilir. Bu nedenle işletim sistemini edinmeden önce benzer sorunlarla karşılaşmayacağınızdan emin olmalısınız.

Donanım testi: DVD'mizden kurabileceğiniz CHIP Vista Checktool ile PC'nizdeki işlemci, sabit disk ve ekran kartı gibi tüm ilgili donanım bileşenlerini inceleyebilirsiniz. Bileşenlerin tam listesi "Mevcut donanım" sütununa girildiğinde, ekranın alt köşesinden kurmayı düşündüğünüz Vista sürümünü işaretleyin. Herhangi bir bileşeni yükseltmeniz gerekiyorsa hemen önünde kırmızı bir simge beliriyor. Bu durumda kaynak kullanımı daha düşük bir Vista sürümüne yönelebilirsiniz. Söz konusu sürümde ısrarcıysanız, gerekli bileşen için fiyat araştırması yapmaya geçebilirsiniz. Vista uyumluluk sertifikası taşıyan ya da bu işletim sistemi altında çalışan yazılımların sürekli güncellenen geniş bir listesine ulaşmak için <http://support.microsoft.com/kb/933305> adresini ziyaret edebilirsiniz. İhtiyaç duydu-

Windows Vista: Terfi olanakları ve fiyatlar

Vista	Sıfırdan Kurulum	Yükseltme
Home Basic Tr	222 \$ + KDV	115 \$ + KDV
Home Premium TR	264 \$ + KDV	160 \$ + KDV
Home Premium TR Akademik	-	65 \$ + KDV
Business Tr	328 \$ + KDV	199 \$ + KDV
Ultimate	396 \$ + KDV	260 \$ + KDV

Kaynak: Microsoft Türkiye
Tablodaki değerler tavsiye edilen satış fiyatlarını gösterir.

ğunuz yazılım bu listede yoksa www.iexbeta.com/wiki/index.php/Windows_Vista_Software_Compatibility_List adresindeki Vista Wiki'sine gözetebilirsiniz.

Sürüm seçimi: Hangi Vista sürümü daha uygun?

Yeni Windows'a kimlerin ihtiyaç duyduğu sorusu Vista'yla birlikte XP zamanlarındakinden daha farklı bir boyuta taşınmış durumda. Sorunun yeni biçimi şu: Kim hangi Vista sürümüne ihtiyaç duyuyor? Microsoft'un beş farklı sürümle kullanıcıların kafasını biraz karıştırdığı söylenebilir.

Kurumsal müşteriler: Microsoft'a göre firmanın hacmine bağlı olarak Business ya da Enterprise sürümlerinden biri tercih edilmeli. Business, sürücü şifreleme özelliğine sahip olmadığından gizlilik taşıyan firma bilgileri için büyük bir risk oluşturabilir. Bu sürümde ayrıca Unix uygulamalarının Vista'da çalışmasını sağlayan alt sistem (Subsystem for UNIX-based Applications) ile Virtual PC Express de bulunmuyor ve özelliklere göre nispeten yüksek bir fiyat ortaya çıkıyor. Enterprise sürümü için ise Microsoft Enterprise Agreement adı verilen özel bir lisans anlaşması imzalamanız gerekiyor. En az 250 bilgisayar için imzalanan bu anlaşma 250 ve üzeri bilgisayar barındıran işletmelere özel müşteri hizmetleri getiriyor. Bu durumda küçük işletmeler ve uzman kullanıcılar için geriye tek bir seçenek kalıyor: Vista Ultimate. Bu sürüm herhangi bir kısıtlama getirmediği gibi Enterprise karşısında da fiyat avantajına sahip.

Ev kullanıcısı: Home Basic ve Home Premium sürümlerinden birini tercih edebilirsiniz. Basic sürümünde Aero

arayüzü sunulmuyor. Terfi kararınızın nedeni yeni güvenlik özelliklerinden çok bu görsel değişikliklerse, her durumda Home Premium'da karar kılmamız gerekecek.

Veri güvenliği: XP'deki dosya ve yazılımları Vista'ya taşımak

Vista elbette tüm ihtiyaçlarınızı karşılamayacak. Üzerinde çalıştığınız dosyalara ve XP altındaki bazı uygulamalara da ihtiyacınız olacak. XP'den Vista'ya geçerken Upgrade sürümünü kullandıysanız, en azından ilk anda onlar kaybolmuş gibi görünebilir. Dolayısıyla herhangi bir sürprizle karşılaşmamak için Vista'da da kullanmak istediğiniz her şeyi yedeklemelisiniz. Bu noktada yeni işletim sistemini yeni bir disk bölümüne kurmak akıllıca olacaktır. Sonrasında Vista altından XP'ye ait disk bölümündeki dosyalara ulaşabilirsiniz. Kullanıcı hesapları, uygulamalar ve e-posta ayarlarını taşımak için Dosya ve Ayar Aktarma Sihirbazı'ndan yararlanabilirsiniz. Terfi öncesinde XP'ye ait disk bölümündeki verileri yedeklemek için *Başlat / Çalıştır* menüsünden

migwiz

komutunu çalıştırın. Dosya ve Ayar Aktarma Sihirbazı ekrana geldiğinde şu anda yedeklenecek dosyaları içeren bilgisayar üzerinde olduğunuzu *Eski Bilgisayar*'ı seçerek belirttikten sonra, dosyaların kopyalanacağı hedef sürücüyü seçin. Burada bir ağ sürücüsü ya da taşınabilir disk kullanabilirsiniz. Bir sonraki adımda kullanıcı hesapları, dosyalar ve ayarlarınızın yanı sıra "Gelişmiş" ile daha detaylı seçimler de yapabilirsiniz. İlgili pencerelerden taşımak istediğiniz dosya ve klasörleri seçebilirsiniz.

Vista başlangıç paketi

Windows Vista'ya terfi öncesinde ihtiyaç duyabileceğiniz tüm araçlar

DVD, CHIP-Code © VISTA TERFİ

- CHIP-Vista-Checktool**
Donanımlarınızın Vista uyumluluğunu test ediyor
- vLite Beta**
Otomatik başlatma özellikli Vista CD/DVD'si oluşturuyor.
- TweakVI**
XP ince ayarlarını Vista'ya uygulamanızı sağlıyor.
- Tweak Vista**
TweakUI benzeri ince ayar aracı
- ISO-Recorder 3 - Vista Edition**
Microsoft Vista'nın yazma özelliğini genişletiyor.
- OpenAL**
Oyunlarda karşılaşılan EAX ses sorunlarını çözüyor.
- EasyBCD 1.5**
Başlangıç dosyalarında değişiklik yapmanızı sağlıyor

niz. Eleme yoluyla dosya artıklarının ve işe yaramayan yazılımların taşınmasını önleme şansına sahip olacaksınız.

Terfi: Sıfırdan mı kurmalı yoksa upgrade sürümünü mü seçmeli?

Vista kurulumu XP'dekinden biraz farklı. Upgrade yapmak istediğinizde Windows XP tümüyle kaldırılmıyor ve Windows.old adındaki özel bir klasörde

saklanmaya devam ediyor.

Önerimiz Windows Vista'yı yeni biçimlendirilmiş bir sabit disk ya da disk bölümüne kurmanız. Yine de upgrade sürümünü edinen kullanıcılar için XP üzerine Vista kurarken dikkat edilmesi gerekenleri bilmekte yarar var.

Sıfırdan kurulum: Öncelikle bilgisayarı-
nızın BIOS'una ulaşarak PC'nin CD/
DVD sürücünden başlatılmasını sağla-

malısınız. Daha sonra Vista kurulum diskini sürücüye yerleştirdikten sonra bilgisayarınızı yeniden başlatın. Windows size zaman dilimi ve klavye tuş dizilimi temel ayarlarıyla ilgili sorular yöneltecektir. Ürün anahtarını girdikten ve lisans sözleşmesini onayladıktan sonra Özel (Gelişmiş)'i seçin. Bu sayede Vista için özel bir disk bölümü oluşturup, biçimlendirebileceksiniz. Disk bölümüne 20 GB'lık bir kapasite atayın. Uygulamalar, dosyalar ve diğer ihtiyaçlar için sonradan yeni bölümler oluşturabilirsiniz. İleri'ye tıklayarak kurulumu başlatın ve Vista kurulumunun tamamlanmasını bekleyin. Upgrade DVD'siyle de sıfırdan kurulum gerçekleştirebilirsiniz. Ancak bu durumda sizden Windows 2000 ya da XP CD'sini sürücüye yerleştirmeniz istenecek.

Upgrade kurulumu: Bu yöntemi yalnızca başka bir seçeneğiniz yoksa kullanın. Upgrade sırasında eski sistem windows.old adı altında daha sonradan kullanılmaya devam edilemeyecek şekilde kaydediliyor. Bu yedekleme eski dosyalarını kurtarmanızı, en azından teorik olarak migwiz yardımıyla Windows.old içeri-
sindeki önemli ayarları almanızı sağlıyor. Ancak herhangi bir riskle karşılaşmamak için güvenli yolu seçmeli ve yedeklemeyi XP altında gerçekleştirmelisiniz. Bu durumda da windows.old oluşturuluyor. Sıfırdan kurulumu tercih etmediğinizde eski sürücü ve dosya artıkları problem olabileceği gibi belgelerim ve windows.old gibi klasörleri silmek istediğinizde de sorunlarla karşılaşabilirsiniz. Ayrıca Vista Kayıt Defteri de gereksiz XP kayıtları içerebilir. Sonuçta sabit diskte önemli miktarda yer kaplayan windows.old'u saklamaya devam etmeniz ya da Kayıt Defteri'ni özenle temizlemeniz gerekebilir.

Yapılandırma: Vista'da uygulama ve veriler için ayrı bölüm gerekli mi?

Tıpkı XP'de olduğu gibi Vista'da da bilgisayarınızın sabit diskinde birden fazla bölüm oluşturmanız öneriliyor. Bu bölümlenmenin sağladığı en önemli avantaj, Vista çalışmadığında işlerinize kal-

Windows Vista, XP'den ne kadar başarılı?

Birçok kullanıcı çekincelerini henüz yenebilmiş değil ve Windows XP'lerini Vista ile değiştirmek konusunda kararsız. CHIP, Microsoft'un bu iki işletim sistemi arasındaki farklılıkları açıklıyor ve terfiye gerek olup olmadığını anlamanızı sağlıyor.

İşlev/ Program	Windows XP	Windows Vista
 Masaüstü	Luna arayüzü, yalnızca işlemciyi kullandığından işlem gücüne olumsuz etki yapıyor.	Yeni Aero arayüzü mevcut donanım özelliklerini dikkate alıyor ve ekran kartı işlemcisi (GPU) ve video belleğini kullanıyor.
 Windows Gezgini	Yalnızca temel ihtiyaçları karşılıyor. Kullanım hiç konforlu değil.	Yazılımları doğrudan aramak ve çalıştırmak mümkün. Resim ve video önizleme özelliği geliştirilmiş.
 CD/DVD yazma	CD yazma için gerekli aracı sunuyor.	CD ve DVD yazabiliyor. Ayrıca DVD Maker adlı özel bir Authoring aracı da sunuluyor.
 Sistem başlangıcı	Prefetch ve boot sektörünü otomatik olarak birleştirme gibi özelliklerle Windows başlangıcını hızlandırmayı hedefliyor.	Prefetch özelliği optimize edilerek Superfetch adını alıyor. Ready Boost adlı yeni özellik çıkarılabilir diskleri bellek olarak kullanarak Vista'nın hızlanmasını sağlıyor.
 HOT START	Windows olmadan uygulamaları doğrudan başlatma	Mümkün değil
 Bellek yönetimi	Sistem belleği hacker saldırılarına karşı korumasız ve hatalı bir adresleme sistem çökmesine neden olabiliyor.	Geliştirilmiş adresleme sayesinde mavi ekranlar azalıyor. Riskli bellek alanları şifreleniyor ve sürekli denetleniyor.
 Disk birleştirme	Defrag adlı aracı manuel olarak çalıştırmak gerekiyor.	Sabit disk arkaplanda otomatik olarak birleştiriliyor.
 Otomasyon	Uygulamaların çalıştırılması gibi temel işlemler görev zamanlama özelliğiyle otomatik hale getirilebiliyor.	Yeni Görev Zamanlayıcısı sayesinde karmaşık işlemler de otomatik hale getirilebiliyor. Görevleri içeren XML skript'leri diğer PC'lerden almak mümkün. Bu özellik bilgisayar ağlarında son derece kullanışlı.
 Dosya eşitleme	Sync Toy gibi ek araçlarla mümkün.	Eşitleme Merkezi sayesinde klasör içeriklerini birbirleriyle senkronize edebilirsiniz. Ağ üzerindeki klasörlerde senkronizasyon yalnızca bazı pahalı sürümlerde var.
 Güvenlik	Windows Defender gibi bazı ek programlar kullanılabiliyor.	Yeni Kullanıcı Hesabı Denetimi sayesinde izinsiz erişimler engelleniyor. Internet Explorer'daki güvenlik özellikleri de geliştirilmiş.

diğiniz yerden devam edebilmeniz için yalnızca işletim sistemini yeniden kurmanızın yeterli olması. Diğer uygulamalar ve klasörler, kendilerine ait disk bölümlerinde var olmaya devam ediyor. Kurulum tamamlandığında Vista ekranında ilk olarak Karşılama Merkezi beliriyor. Buradan *Denetim Masası*'na geçin ve *Sistem ve Bakım*'a tıklayın. Açılan listede alt sıralarda yer alan *Yönetimsel Araçlar* başlığının altından *Sabit disk bölümleri oluştur ve biçimlendir*'e tıklayın. "Kullanıcı Hesabı Denetimi" penceresinde *Devam*'a tıkladığınızda Disk Yönetimi penceresi ekrandaki yerini alacaktır. Bu pencere uzman XP kullanıcıları için yeni değil. Sağ fare tuşuyla sabit diskin henüz bölünmemiş alanına tıklayın ve açılan bağlam menüsünden *Yeni basit birim*'e tıklayın.

Uygulama ve dosyalar için eşit büyüklükte iki disk bölümü ve Windows disk belleği ile geri dönüşüm kutusu için daha küçük bir disk bölümü oluşturun. Gizlilik derecesi yüksek dosyalarınızı korumak için Vista'nın yeni BitLocker özelliğini kullanarak şifrelemek istiyorsanız, bir disk bölümü daha oluşturmalsınız. Bu özellik için Vista'nın Ultimate ya da Enterprise sürümüne ve TPM yongalı bir anakarta ihtiyacınız olacak.

Sürücü sorunları: Vista'nın bazı donanımları tanımadığı doğru mu?

Bu iddia kısmen de olsa geçerli. Vista bazı durumlarda çeşitli donanım bileşenlerinde sorun çıkarabiliyor. Bu nedenle gerekli disk bölümlerini oluşturduktan sonra atmanız gereken önemli bir adım daha var: Aygıt Yöneticisi'ni çalıştırın ve Windows'un tüm donanım bileşenlerini tanıdığından ve onları sürücülerile eksiksiz olarak ilişkilendirdiğinden emin olun. Sistem ve Bakım penceresi hala ekrandaysa *Aygıt Yöneticisi*'ni *Yönetimsel Araçlar* başlığının hemen üzerindeki bağlantıya tıklayarak çalıştırabilirsiniz. Ya da Vista'nın yeniliklerinden birine başvurabilirsiniz. *Başlat* düğmesine tıkladıktan sonra menünün en alt satırında

Sistem araçları: Vista'da aradığınızı bulun

Windows'un geçmiş sürümlerinden devralınan bazı özellikleri Vista altında ya farklı adlarla alınıyor ya da gizleniyor. Yine de onları önceden olduğu gibi kullanmaya devam edebilirsiniz.

Bilgisayarım: Tüm sürücülerle ilgili özet bilgi sunan bu menü Vista'da Bilgisayar adını almış. Uygulamaya Başlat menüsü üzerinden ulaşabilirsiniz.

Simgelerin boyutunu değiştirme: Görünüm Özellikleri penceresi tümüyle yenilenmiş. Scroll özellikli bir fareye sahipseniz [Ctrl] tuşunu basılı tutun. Bu yolla simgelerin büyüklüklerini dilediğiniz şekilde değiştirebilirsiniz. Diğer farelerde ise sağ fare tuşuyla masaüstüne tıklayın ve açılan bağlam menüsünden *Görünüm*'ü seçin. Buradan üç farklı büyüklük seçeneğinden birini tercih edebilirsiniz.

Boot.ini, ntldr, ntdetect: Vista, BIOS'un takipçisi EFI'ı (Extensible Firmware Interface) da destekleyeceğinden Microsoft, Windows başlangıç dosyalarını tümüyle yeniledi. Yeni üçlünün üyeleri Bootmgr (Başlangıç arayüzünün görüntülenmesinden sorumlu), Winload.exe (Başlangıç için gerekli Windows çekirdeği ve sürücülerinin yüklenmesini sağlıyor) ve Winresume.exe (Hazırda bekleme mod'undan çıkılmasını sağlıyor).

Boot menüsünü değiştirmek: Artık bir Boot.ini dosyası var olmadığına göre sistem başlangıcında nasıl değişiklik yapabileceğinizi merak ediyorsunuz. Vista'da bunun için BCD (Boot Configuration Data) işlevi kullanılıyor. Windows logosu olmadan sistem başlangıcı için msconfig'e başvurabilirsiniz. Aynı adlı komutu arama satırına girerek Sistem Yapılandırması penceresine ulaşın. Önyükleme sekmesinden *GUI önyüklemesi yok*'u işaretleyerek logoyu devre dışı bırakabilirsiniz. Uzman kullanıcılar yönetici modunda bcdedit adlı DOS aracına başvurabilir. /? parametresiyle son derece karmaşık olan bu aracın kullanımı ve özellikleri ile ilgili yardım alabilirsiniz.

Outlook Express: E-posta istemcisi Vista'da Windows Mail adını alıyor. Yeni e-posta hesaplarının kurulumu öncülündekinden farklı. Yeni olan Internet Explorer'dan aşına olduğunuz Phishing (Kimlik Avı) filtresi. Bu filtre örneğin bankalara ait olduğunu iddia eden sahte adreslerden gelen e-postaları işaretliyor. Windows Mail'i Windows Live Mail'den ayrı tutmak gerekiyor. İkinci isim, Windows Live adlı çevrimiçi servisle ilgili. Bu servisten yararlanabilmek için bir Windows Live ID'sine ihtiyaç var. Söz konusu ID, Windows XP dönemindeki Microsoft Passport hesabının yerini alıyor.

Aygıt Yöneticisi

yazdığınızda sonuç hemen ekrana gelecektir. Hemen [Enter]'a tıklayabileceğiniz gibi fare ile sonucu seçme olanağına da sahipsiniz. Vista'da herhangi bir komutu çalıştırmak için ayrıca "Çalıştır" menüsünü ziyaret etmeniz gerekmiyor. Uzman kullanıcılar için ufak bir notumuz var: Önceden kullanılan devmgr.msc komutu Vista altında işe yaramıyor. Aygıt Yöneticisi'nden tıpkı XP'deki gibi çeşitli donanım sorunlarına işaret eden farklı renkteki soru ve ünlem işaretlerinin izini sürebilirsiniz. Bunun için listedeki artı işaretlerine tıklayabilirsiniz. Herhangi bir sorunla karşılaştığınızda sağ fare tuşuyla bileşenin adına tıklayın ve *Özellikler*'i seçin. Sürücü sekmesinden sürücünün kurulu olup olmadığını öğrenebilirsiniz. Test kurulumunu gerçekleştirdiğimiz bilgisayarda Asus anakarta ait tümleşik ses kartının sürücüsü eksikti ve üretici tarafından sağlanan beta sürücü ancak Vista'nın çeşitli uyarı mesajlarının sonrasında güçlükle yüklenebildi.

İPUCU Vista, sürücünün kurulumuna izin vermiyorsa bilgisayarınızı yeniden başlatın ve Windows açılış ekranı gelmeden önce [F8]'e basın. Menüden, *Sürücü İmzası Zorlamasını Devre Dışı Bırak*'ı seçin ve eski donanım sürücülerinizi kullanmaya devam edin. →

Verileri alma: Dosya ve uygulamaları yeni sisteme taşımak

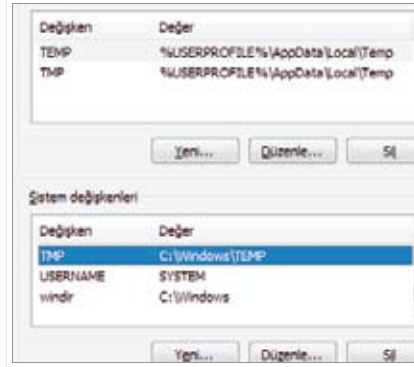
Vista, optimum sürücülerle sorunsuz bir şekilde çalışıyorsa XP altında kullandığınız uygulama ve ayarları yüklemeye aşamasına geçebilirsiniz. Bu noktada özel bir sihirbazdan yardım alabilirsiniz. Vista'da **Başlat'a** tıkladıktan sonra en alttaki arama satırına

migwiz

komutunu girin. [Enter]'a tıkladığınızda XP'de Dosya ve Ayar Aktarma Sihirbazı'nın yepyeni bir araç halini aldığını göreceksiniz. Yeni adı Windows Kolay Aktarım olan bu araçta kullanım açısından çok büyük bir değişiklik yok. Bu kez **Yeni Bilgisayarım**'ı seçmeniz ve XP'de yedeklediğiniz verileri içeren **SaveData.mig** dosyasının konumunu girmelisiniz. Sihirbaz aktarılacak dosyaları listeleyecek ve onayınızla birlikte veri aktarımı gerçekleştirilecek.

Konum değişiklikleri: Vista'da her şey her zamanki gibi çalışacak mı?

Vista'yı XP'de kullandığınız tüm kişisel ayar ve uygulamaları da içerecek şekilde başarılı biçimde kurdunuz. Şimdi disk belleği dosyasının ve geçici dosyaların kendileri için oluşturduğunuz disk bölümlerinde yer alması için öntanımlı bazı konum bilgilerini değiştirmelisiniz. Bunun için **Başlat** menüsüne tıklayın ve sağ fare tuşuyla **Bilgisayar**'ı seçtikten

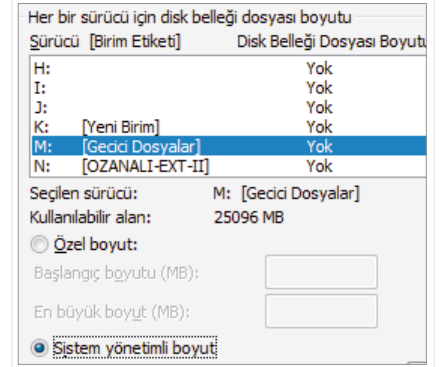

ÇÖP KUTUSU Ortam değişkenlerinde oynama yaparak geçici dosyaları farklı bir diske taşıyın.

sonra **Özellikler**'i seçin. Bir sonraki pencereden **Gelişmiş sistem ayarları**'na tıklayın. "Sistem Özellikleri" penceresinde **Gelişmiş** sekmesine geçin ve **Performans** alanındaki **Ayarlar**'a tıklayın.

Gelişmiş sekmesindeki **Değiştir** düğmesiyle disk belleği dosyası için bir disk bölümü seçebilirsiniz. Vista'nın değişikliklere geçerlilik kazandırması için tüm pencereleri **Tamam**'a tıklayarak kapatın.

Temp klasörünü taşımak: Dosya artıklarının saklandığı yeri değiştirmek için tıpkı disk belleğinde olduğu gibi **Gelişmiş sistem ayarları**'na tıklayın ve "Sistem Özellikleri" penceresinde **Gelişmiş** sekmesinde en alttaki **Ortam Değişkenleri** düğmesine tıklayın. Altta listede **Temp** ve **Tmp** adında iki değişken bulacaksınız. Onları işaretleyin ve **Düzenle** ile onlar için oluşturduğunuz disk bölümünü

DİSK BELLEĞİ Vista'nın sanal sistem belleği olarak kullanılacak dosyanın konumunu belirleyin.

seçin. Bu değişiklik Vista disk bölümünün temiz kalmasını sağlayacak.

Uygulama klasörlerini uyarlamak: Gelecekte uygulamalar için de ayrı bir disk bölümü kullanacağınızdan standart Program Files klasörünün yerini değiştirmelisiniz. Bunun için arama satırından

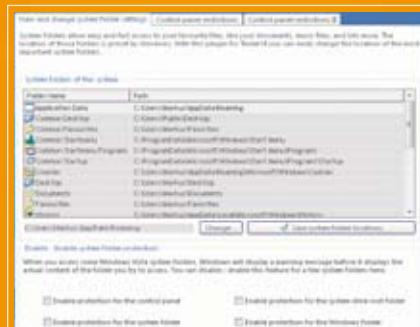
Regedit

Komutuyla **Kayıt Defteri Düzenleyicisi**'ni çalıştırın. Buradan **HKEY_LOCAL_MACHINE / Software / Microsoft / Windows / Current version** anahtarına geçin. **ProgramFilesDir**'a çift tıklayın ve Uygulamalar disk bölümünün sürücü harfini girin. Aynı işlemi **ProgramFilesPath** için de tekrarlayın. Bu değişikliklerle birlikte Vista dünyasının kapısından içeri girmiş oldunuz. ■

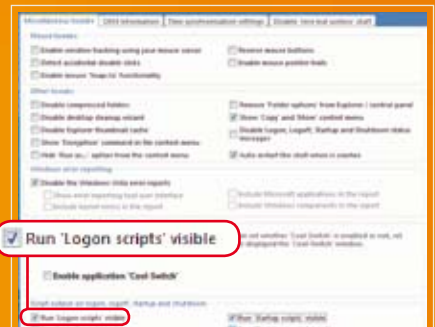
MH/ Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

CHIP DVD'de: Windows Vista için ilk ince ayar aracı

Vista için geliştirilen ilk ince ayar aracı şimdiden hazır. TweakVI, XP'den aşına olduğunuz tüm tuning adımlarını derseniz tam otomatik olarak gerçekleştirebiliyor. Yine de otomatik ince ayarlamadan uzak durmanız yerinde olacaktır. Çünkü araç Prefetch klasörünü temizleme gibi gerçekte işlevsiz adımlar atabiliyor. Bu nedenle yapmak istediğiniz değişiklikleri mümkünse kendiniz seçin. Örneğin çok büyük olmayan sabit disklerde sistem klasörlerinin farklı disk bölümlerine taşınması ve skript'lerin başlangıçta gösterilmesi akıllıca.

KOLAY Vista'nın sistem klasörünü TweakVI ile taşıyın başla bir disk bölümüne taşıyabilirsiniz.

KULLANIŞLI Vista başlangıcında Logon Scripts'i görüntüleyerek sorunların kaynağına inebilirsiniz.

Programlara doping

Yaratıcı olun ve standart uygulamalarınızı geliştirilmiş halleriyle ışık hızıyla sorunsuz bir şekilde kurun. Tüm gereken eklentiler CHIP DVD'sinde.

Bu yazıda

En iyi Photoshop eklentilerini bulun
IE7'ye yeni özellikler kazandırın
Office uygulamalarına pratik özellikler
Nero'yu eksiksiz bir pakete dönüştürün

Kullandığınız programların birinde eksikliğini duyduğunuz bir işlev ya da ihtiyaç duyduğunuz ekstra bir özellik mi var? O programdan hemen kurtulup yenisini edinmek zorunda değilsiniz. Daha iyisi, programınızı eklentiler, yamalar ve yardımcı araçlar ile geliştirmek. Bu hem daha hız-

lı hem daha az masraf ve sorun çıkarcak bir strateji. Bu tür eklemeleri aşağı yukarı her tür program için bulmak mümkün: Photoshop, MS-Office, Firefox, Internet Explorer 7, Nero 7, Windows Explorer vb. Sizin için pek çok ek araç denedik ve bu sayfalarda en iyi 28 geliştirme modülünü tanıttık. Hemen hepsi ücretsiz ve her türlü ihtiyaca hitap eden eklentileri CHIP DVD'sinde bulabilirsiniz. Daha anlaşılır olması bakımından yazılımları kategorilere ayırdık. Ayrıca bu yamalar ile nasıl "kök hücre tedavisi" yapılabileceğini ayrıntılı olarak gösterdik.

Yamaların ardında

Yazılım üreticileri her kullanıcıya hitap eden programlar yapmak için uğraşır. Kullanılacakları alanda her işlevi yerine getirmekle yükümlü olan bu yazılımların, gereksiz yordamlardan ve kullanımı zorlaştıran uygulamalardan arındırılması gereklidir. Ana programlara dâhil edilebilen, eklenti yaratılmasını sağlayan arabirimler bu soruna bir çözüm getiriyor. Hem de hiçbir bütünselme zorluğu çıkartmadan.

Resim işleme programı Photoshop için Adobe tarafından çıkarılan eklenti sisteminin ünü yayıldı. Bu araç ile rötuş

Kaçırılmaması gerekenler

Arama motorlarında eklenti aramak yerine aşağıdaki bağlantılara göz atabilirsiniz. Çoğu ücretsiz olan birbirinden değişik yüzlerce eklenti bulacaksınız.

Firefox 1.5 ve 2.0

- <https://addons.mozilla.org>
- www.mozdev.org/projects/active.html
- www.searchplugins.net
- www.eklentiler.com

Internet Explorer

- www.ieaddons.com
- www.searchplugins.net

Photoshop vb.

- www.actionaddiction.com
- www.actionfx.com
- www.photo-freeware.net

- www.freephotoshop.com
- www.thepluginsite.com

Word ve Excel

- www.add-in-world.com
- www.office-addins.com

Windows Gezgin

- www.essentail-freebies.de
- <http://www.webi.org/>

Nero 7

- www.nero.com
- http://neroplugins.cd-rw.org

programına fazladan filtreler ekleyebiliyorsunuz. Bu tür eklentilere genelde Photoshop uyumlu eklentiler adı veriliyor çünkü Paint Shop Pro'dan Photo Impact'a, FixFoto'ya kadar tüm diğer profesyonel fotoğraf işleme programları da aynı eklentileri kullanabiliyor. Yalnız plug-in'ler dışında paketimizde pek çok add-on da mevcut. İkiisi arasındaki temel fark, plug-in'lerin yazılımlarla tam olarak bütünleşmesi ancak add-on'ların ayrı birer parça olarak çalışmaya devam etmesi. Güncellemelerin üçüncü bir grubu da var: Yardımcı araçlar. Tek başlarına bağımsız olarak da çalışabilen bu programlar ana program ile yalnızca bağlantılı; Windows Explorer ile bir resim göstericisinin olduğu gibi. Uygulamada bu farkların herhangi bir önemi yok, her üçü de beraberinde kullanım kolaylığı getiriyor. En ünlü plug-in'lerden birini muhtemelen bilgisayarınız kurdunuz bile: Adobe/Acrobat Reader.

Aslında burda bir 'çift kişilik' söz konusu; yazılım, hem plug-in gibi PDF dosyalarının okunabilmesi için Internet Explorer ve Firefox ile bütünleşiyor hem de bir add-on gibi tek başına çalışabiliyor.

Daha hızlı sonuç almak

Paketimizdeki plug-in'ler yeni işlevlere kolayca ulaşabilmeniz için kurulum sırasında uygun şekilde programlara yerleştirler. Bunu da yeni menü başlıkları, menülerde yeni girdiler ya da Windows Gezgin'i'nde olduğu gibi sağ tuş menüsünün geliştirilmesiyle sağlarlar. Bazı programlar belli dosya uzantıları ile bağdaştırılır, Adobe Reader ve PDF'lerde olduğu gibi. Bu durumlarda söz konusu dosyalara çift tıkladığınızda programlar otomatik olarak başlatılır. Firefox bu konuda çok iyi bir örnek teşkil ediyor çünkü öntanımlı olarak yalnızca temel işlevlere sahip olarak yükleniyor. Dolayısıyla

şu veya bu tür işlemler için yardımcı araçların yüklenmesi kaçınılmaz oluyor. Güncel sürümü olan 2.0'da da önceki versiyonlarda olduğu gibi geliştirme modülleriyle (extensions) bu araçlar kurulabiliyor. (Her ne kadar Firefox 2.0 bunları add-on olarak adlandırsa da, bizim tanımımıza göre aslında plug-in olmaları gerekiyor.)

Güncellenebilir açılır pencere engelleyicisinden tutun da Google arama uzantısına kadar pek çok program, bu açık kaynak tarayıcı için onlarca farklı dilde geliştirildi. Ücretsiz olan Firefox'un başarısında, çok yönlülüğün katkısı olduğu yadsınmaz.

Değişik kaynaklar

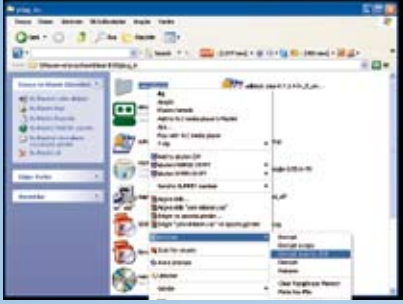
Geliştirmeler birçok farklı kaynaktan ve kısmen ticari üreticilerden, kısmen de hobi programcılarından geliyor. Bazı firmalar ücretsiz geliştirmeleri, müşterileri çekip daha sonra ücretli kullanıma geçmesi beklentisiyle kullanıyor. Bu yüzden kullanım ve işlevsellik de büyük farklılık gösteriyor. Böylece bazen taramacılar, Photoshop ya da Word için çok işe yarar profesyonelce üretilmiş programlar edinebildiğiniz gibi, bazen de seri üretimden çıkmış gibi, ne iddia ettiğini yapan ne de destek sağlayan eklentilerle karşılaşabiliyorsunuz.

IE7 için daha fazla işlev

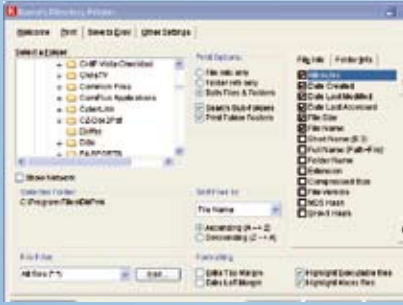
Internet Explorer'ın yeni sürümünde de kendi ihtiyaçlarınıza hitap eden değişiklikleri uygulayabilirsiniz. Tarayıcı tarafından tanınmayan dosyalar plug-in yardımıyla işlenebilir; PDF dosyaları, →

Windows Gezgini

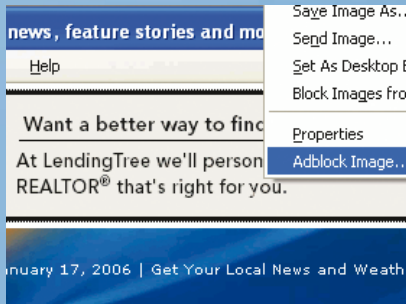

AXCRYPT Oldukça sade yapısı sayesinde, Windows Gezginini ile bütünleşen kullanıcı dostu bir yazılım.

DIRECTORY PRINTER Bu ücretsiz yazılım sayesinde dosyalarınızı düzenli bir şekilde görüntüleyin.

Firefox 1.5 ve 2.0

ADBLOCK PLUS Web sitelerindeki can sıkıcı açılır pencereleri ve çoklu ortam içeriklerini kapatır.

AUTOCOPY Sitelerdeki metinlerin kes/yapıştır yöntemiyle fareyle taşınmasını kolaylaştırır.

KOLAYLIK Programların kısayollarını kopyalayarak **Gönder** menüsüne ekleyin.

Java programları ya da Flash grafiklerinde olduğu gibi. Microsoft, Internet Explorer'daki plug-in'leri ActiveX üzerine kuruyor. Alışlagelmiş plug-in'lerle kıyaslandığında bunun avantajı, güncellemelerin tarayıcı içinden otomatik ve pürüzsüz bir şekilde yönetilebiliyor olması. Böylece elle kurulum ve yeniden başlatma gerekmiyor. Tüm bu otomatik yüklemelere karşılık, kullanıcının kendi kurduğu ve sörf işlemini daha eğlenceli hale getiren pek çok eklenti mevcut. İlerleyen sayfalarda IE 7 için en iyi 10 ek modülü anlatıyoruz.

Yazılım ayarlama paketimiz Windows Explorer için nispeten küçük değişiklikler arzulayanların da beğenisini kazanacak. Büyük kaynak harcayan kapsamlı programların yerine, Windows'un dosya yöneticisini öntanımlı işlevlerini değiştirebilen küçük ek yazılımlar bulduk. Bunlar sayesinde verilerin düzenlenmesi daha etkin, hızlı ve en önemlisi daha rahat olacak. Pek çok işlev, yalnızca birkaç fare tıklamasıyla mümkün hale gelecek.

SIKI SIKIYA BAĞLI

Uygulamalara pratik özellikler kazandıran eklentiler

Aşağıdaki tanıtımlarda en çok beğendiğimiz plug-in, add-on ve ek araçların uygulamaları yer alıyor. Kurulum ve kullanımlarının kolaylığı, sizleri de şaşırtacak.

Windows Gezgini

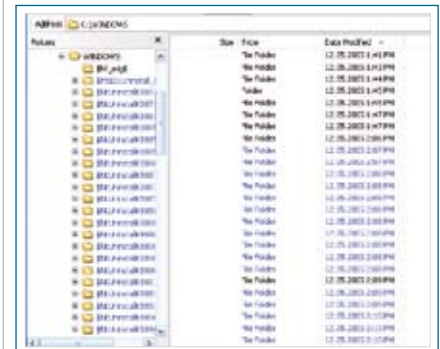
Geliştirme konusunda Windows Gezgininde özellikle bağlam menüsü öne çıkıyor. Bir dosya ya da klasöre sağ tıklanınca çıkan bu menü, ne yazık ki etkin olarak kurulu gelmiyor.

► İşte bu yüzden dosya sıkıştırma ve arşiv açma ya da alt dizinlerin büyüklüğünün gösterilmesine ilişkin eksikler ortaya çıkıyor. Birkaç dakikanızı ayırıp uygun araçları bulabilirseniz, ilerde gereksiz fare tıklamalarından kurtulmuş olacaksınız. Buna arşivleme, otomatik veri karşılaştırma ve iyileştirilmiş bir kopyalama düzeneği de dâhil.

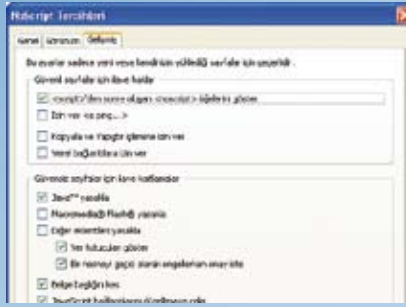
► Windows Gezginini eklentilerinde tek tür kurulum yöntemi yok çünkü bu eklentiler aslında tek başına çalışan bağımsız programlar. CHIP DVD'deki programları çalıştırmanız ve kurulum sihirbazını takip etmeniz yeterli olacaktır.

► **Gönder** menüsü altına ekleyeceğiniz ek komutlar ile birçok fare tıklamasından kurtulmuş olacaksınız. **Gönder**'in altına eklemek istediğiniz değişik hedefler için yardımcı bir araca bile ihtiyacınız yok. Yapmanız gereken, "C:\Documents and Settings\\Sendto\" dizininin altına birlikte açmak istediğiniz programların, göndermek istediğiniz klasörlerin kısayollarını oluşturulmaktan ibaret. Sözkonusu dizin gizli olduğundan ilk denemede bulamazsanız, Windows Gezgininin **Klasör Seçenekleri**'ndeki **Görünüm** başlığından **Gizli klasörleri göster** maddesini seçin.

Bir dosya uzantısını birden fazla programla açmak istediğiniz zaman →

FOLDERSIZE Bu araçla, sabit diskinizde yer kaplayan dosya ve klasörleri saptayabilirsiniz.

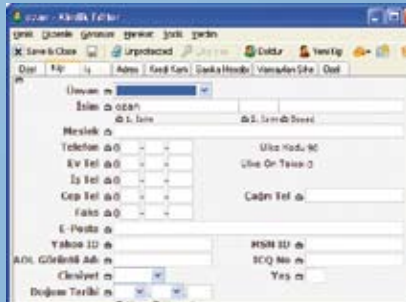

NOSCRIPT Flash ve Javascript içeriklerin yürütülmesini engelleyerek web'de dolaşmayı güvenli kılar.

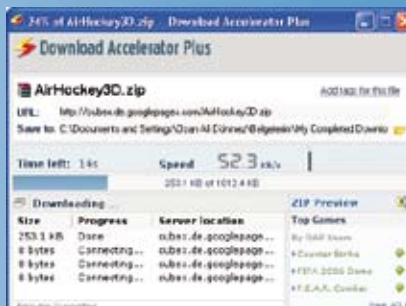

CUSTOMIZEGOOGLE Google sorgularında sonuçlar arasında reklâm amaçlı olanları ayıklıyor.

Internet Explorer

AI ROBOFORM Forumlardaki isim ve adres gibi sık kullanılan kayıt verilerini kaydediyor.

DAP Dosya indirme hızını artırmanızı ve kesilen download'lara devam etmenizi sağlıyor.

ANINDA Firefox, indirdiğiniz eklentileri anında kuruyor ve birkaç saniyede etkinleştiriyor.

bu yöntem faydalı oluyor.

Oluşturduğunuz kısayolları yeniden adlandırarak istediğiniz şekilde görünmesini sağlayabilirsiniz. Dahası, harici araçlara bile kısayol atayabilirsiniz.

Firefox 1.5 ve 2.0

Firefox, eklemelerle birlikte internette dolaşmayı daha da rahat hale getiren ufak ama nitelikli bir tarayıcı. Dosya indirme yöneticisinden tutun da resimler için bir büyütece, bir web metni kopyalayıcısına kadar pek çok işlevi var.

► Add-on'ların yüklenmesi çok basit; bir eklentinin yükleme bağlantısına tıkladığınız anda başlatılıyor. Bir plug-in'i kurmadan önce, bulunduğu sayfayı güvenilir siteler listesine eklemelisiniz. Bu listenin amacı, istenmeyen sitelerin sizin onayınız olmadan add-on yüklemelerini önlemek. Araçlar / Seçenekler'e girerek Güvenlik bölümünde bu sayfaları güvenilir olanların arasına ekleyebilirsiniz. Sonra bağlantıya tekrar tıklayarak Firefox'un eklentiyi indirmesini sağlayın. Eksik tanımlama bilgisi ya da imza uyarısı çıkarsa onu gözardı edebilirsiniz. Firefox'un yeniden başlatılmasıyla add-on etkin hale gelecektir.

► Eklenti ayarları Araçlar / Eklentiler başlığından kontrol ediliyor. Sağ tıkladığınızda seçenekleri gösteren bir menü ekrana gelecek.

► DVD ve CD'deki ya da sabit diskinizde başka bir tarayıcı tarafından yüklenmiş olan Firefox eklentilerini XPI uzantılarından tanıyabilir ve kurmak için Windows Gezini'nden Firefox'un üs-

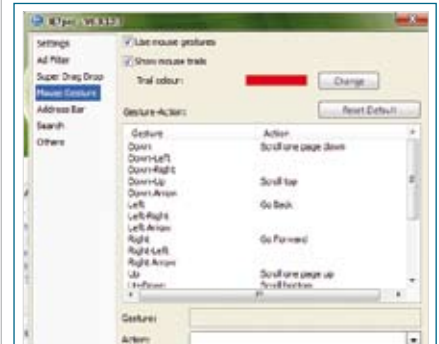
tüne taşıyabilirsiniz.

► Casus yazılımlara dikkat: Ek programlar genelde güvenlikle ilgili sorunlara neden olurlarlar. Teorik olarak plug-in'ler ana programın ulaşabildiği her veriye ulaşabilirler. Sistem güvenliği açısından özellikle tarayıcı plug-in'leri büyük sorun teşkil eder. Bu ek modüller tarayıcıları internet ve bilgisayar arasında bir arayüz ve tünel olarak kullandıklarında, masaüstü ya da donanım güvenlik duvarı bu bilgileri her zaman filtreleyemez. Böylece gerçekte hangi bilgilerin aktarıldığı karanlıkta kalır. Bu yüzden, eklenti kılıfına bürünmüş casus yazılımlar büyük zarar verebilir. Dolayısıyla, karşılaştığınız herhangi bir siteden eklenti edinmemeniz gerekiyor. Güvenli eklentiler tarayıcı üreticilerinden ve plug-in yaratıcılarının orijinal sitelerinden yüklenebilir çünkü bu ortamlarda zararlı programların uzun süre fark edilmeden konuşlanma ihtimali çok düşüktür.

► Firefox 1.5'ten bu yana güncelleştirmeler otomatik olarak denetleniyor. Tarayıcı açılışı sırasında, yüklenebilir yeni sürümleri gösterip onaylamanız durumunda otomatik olarak yüklüyor. Böylece her zaman en güncel add-on'lara sahip olabiliyorsunuz.

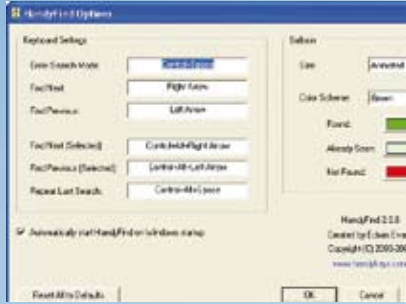
Internet Explorer 7

Rakiplerine kıyasla geriden gelen Internet Explorer'ın yayımlanmasının üstünden çok geçmediği halde, yazılımla ilgili düzeltmeler yoğun olarak gündemde. IE artık add-on kullanıyor →

IE7PRO Internet Explorer'ı detaylarda daha başarılı bir tarayıcıya dönüştürüyor.

Word ve Excel

HANDYFIND Bu ücretsiz araç ile ofis belgelerinde arama zamanını azaltabilirsiniz.

OPENOFFICE PORTABLE OpenOffice'in bu sürümünde belgeleri USB flash disklerden açabilirsiniz.

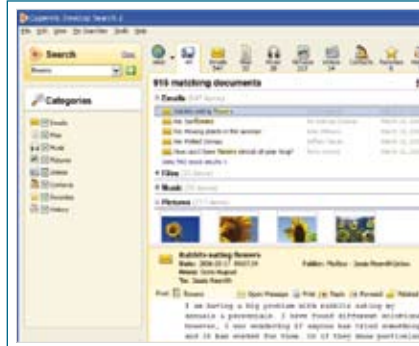
Nero 7

NERO SUPPORT TOOLS Nero 7 paketindeki birkaç ufak pürüz, bu araçlar sayesinde gideriliyor.

NERO FLAC-PLUG-IN MP3'ün rakibi FLAC sayesinde şarkılarınızı veri kaybı yaşamadan kaydedin.

COPERNIC DESKTOP SEARCH Çok yönlü arama motoru office belgelerini dizine ekliyor.

ve eksiklerini ek programlar ile gidermeye çalışıyor.

► Microsoft Internet Explorer'da özellikle ActiveX ve BHO (Browser Helper Objects) teknolojilerine ağırlık vermiş. Bu sayede, internette dolaştığınız sırada bile yazılım yükleyebiliyorsunuz. Önünüze çıkan bir kurulum arabiriminden bu seçeneği onaylamanız gerekiyor.

► Kurulu BHO ve ActiveX nesnelerini Araçlar / Eklentileri Yönet' den denetleyebilirsiniz. Bu modülleri tam olarak silmek için Windows'tan teker teker kaldırılmaları gerekiyor.

► İngilizce bir site olan www.ieaddons.com'da Microsoft IE7 için add-on'lar yer alıyor. Bunları Windows Gezgin'i'ne çift tıklayarak normal birer program gibi yükleyebilirsiniz. Firefox'un aksine, tek tip bir kaldırma yöntemi yok; bu yüzden add-on'ları Denetim Masası'nda Program Ekle/Kaldır'dan silmelisiniz.

Word ve Excel

Çok sık ihtiyaç duyduğunuz bir işlevi Word ya da Excel'de kullanmak istiyorsanız add-on'lara bir göz atmalısınız. Microsoft, "add-on"ları "add-in" olarak adlandırıyor.

► <http://office.microsoft.com/tr-tr/downloads/default.aspx> sitesinde Microsoft'un sunduğu eklentilerden geniş bir yelpaze çıkıyor karşınıza. Bu modüller Word, Excel ve Outlook gibi Office sürüm ve paketlerine göre kategorilere ayrılmış. Üreticileri ise Microsoft ve üçüncü parti firmalar.

MS-Office için ücretsiz ek araçlar ve

zengin çeşitlilik sunan başka bir site olan Smart Tools'a da www.add-in-world.com adresinden ulaşılabilir.

► Office eklentilerinin kurulumunu anlatabilecek tek bir şema yok. En basit yol, çalıştırılabilir birer program olarak sunulan eklentileri kullanmak. Tüm Office programlarını kapatıp Kur programlarını çalıştırmanız yeterli olacaktır. Sihirbazlar gerekli tüm ayarları konusunda size yol göstereceklerdir.

► Bazı eklentiler makro halinde geliyor. Bu tür durumlarda, dosyayı uygun Office programında açmak gerekiyor. Makrolar genelde tek bir tıklamayla arabiriminize kurulum yapıyor ve her ihtiyaç duyduğunuzda elinizin altında bulunuyor. Makroların çalıştırılması sırasında güvenlik uyarılarına dikkat edin.

Nero 7 Premium (Reloaded)

Nero 7 kendini otomatik olarak güncel tutsa ve üreticinin web sitesindeki 30 günlük deneme sürümünün bu tür güncellemelerle tam sürüm haline gelmesi mümkün olsa da, eksik olan işlevleri kapatan birçok ek araç mevcut. Bunlardan birkaçının Nero üreticileri tarafından yapılmış olması dikkat çekiyor.

► CHIP DVD'de 30 günlük bir deneme sürümü bulacaksınız. Bununla sisteminizde kurulu olan sürümü güncel hale getirebilirsiniz. Programı çalıştırdığınız ve ekranda beliren yönergeleri takip etmeniz yeterli. Nero 7 kurulumu tespit edilir edilmez yazma paketi otomatik olarak etkinleştiriliyor. ■

Bilgin Koşucu, bilgin@chip.com.tr

ISO-BUSTER ISO ve Nero tarafından oluşturulan disk kalıplarını açabiliyor.

Yarı yolda kalmayın

Dizüstünüzün pil tüketimini yarı yarıya azaltmanız mümkün. Sunduğumuz ipuçlarıyla, pillerinizdeki enerjiden dakika dakika tasarruf edin.

Bu yazıda

Batarya ömrünü kısaltan etkenler

CPU/GPU'nun güç tüketimini düşürmek

Gereksiz yazılımları devre dışı bırakmak

Dizüstü bilgisayarlar sadece performanslarıyla değil elektrik tasarruflarıyla da dikkat çekiyor. Lityum-ion piller ve yeni enerji tasarruf yöntemleri sayesinde çalışma süreleri oldukça tatminkâr düzeylere gelmiş durumda. Nerdeyse her dizüstü kullanıcısı, Windows'un "Dizüstü/taşınabilir bilgisayar" ve "En az güç yönetimi" arasında değişen güç tasarruf özellikle-

rinden haberdar. Çizdiğimiz bu çerçeve, pilinizin ömrünü artırmak için gereken her şeyi yaptığınızı düşünmenize neden oluyorsa çok yanılıyorsunuz. Oysa yapacağınız bazı ayarlamalar ile pil ömrünü nerdeyse iki katına çıkartmak elinizde. CHIP DVD'mizde bulunan Notebook Hardware Control (CHIP-Code © NHC) tam da bu işlemler için biçilmiş kaftan.

Yazılımın başarısı, sistemdeki saat hızı ve kullanılan frekans değerlerine yaptığı müdahalede gizli. Saat hızı ve elektrik tüketimi doğru orantılı iken, frekans ve tüketim arasındaki orantı ise katlanarak artıyor. Bu noktada Intel'in

Speedstep ya da AMD'nin Cool'n'Quiet gibi özel güç tasarrufu teknolojileri devreye giriyor ve sistem boştayken yalnızca saat hızı değil frekans da düşürülüyor.

NHC ile işlemcinin kullandığı elektrik miktarını %60 oranında azaltabilirsiniz. Ekran kartının elektrik ihtiyacını nasıl azaltabileceğiniz, uzun bir pil ömrü için dikkat edilmesi gereken kullanım ayrıntıları, çalışma süresini 2:24'ten 4:20'ye nasıl yükseltebileceğiniz ve daha başka ipuçları ilerleyen sayfalarda yer alıyor. Yine de bu sürenin sahip olduğunuz dizüstü bilgisayarın donanım özelliklerine bağlı olarak

farklılık gösterebileceğini önceden belirtelim.

ÖNCELİKLİ ADIMLAR

Beş adımda %60'a varan uzun çalışma süresi

Teste kullandığımız X700 ekran kartlı ve 1 GB Asus PRO60V bellekli bir Centrino bilgisayar 2:24'lük bir çalışma süresi sunuyor. Böyle bir sistemde güç tasarrufu için neler yapılabileceğine bakalım:

1. Gereksiz işlemleri önleyin: İlk adım biraz araştırma gerektiriyor. Gereksiz işlemleri kapatmak ya da Windows'un başlangıç menüsünden kaldırmak gerekiyor. Görünürde çoğu program, işlemci zamanından çok az çalışıyor gibi görünse de, gereksiz sorgulamalarla pilleri yorduklarından enerji kaybına yol açarlar. Şaşırtıcı gelebilir ama sadece bu değişiklik 18 dakika zaman kazandırabilirsiniz.

2. Kullanılmayan aygıtları kapatın: Kızılötesi, Bluetooth, kablosuz ağ adaptörleri ve kullanılmayan USB girişlerini, Office yazılımlarını kullanırken nadiren başvurulmuş ses aygıtlarını devre dışı bırakmak test sistemimizde bize üç dakika zaman kazandırdı.

3. Ekran parlaklığını azaltın: Elektriği tüketen en büyük bileşenlerden biri şüphesiz monitör. Uzun pil süresine gereksinim duyuyorsanız parlak bir ekran kesinlikle önünüzde engeldir. Tabii bu, hemen en düşük kademeye geçmeniz gerektiği anlamına gelmiyor. %30'luk

bir aydınlatma ile neredeyse her ortamda rahatça çalışabilir ve pil süresini yaklaşık 22 dakika uzatabilirsiniz. Ayrıca ekran koruyucunun kapatılması ve koyu renk (siyah) bir arka plan resmi seçilmesi de önerilerimiz arasında.

4. Ekran kartının elektriğini azaltın: Genellikle ekran kartları üst seviyede performans sağlamak üzere ayarlanmıştır; yani tam süratle çalışırlar. Oyunlarda mantıklı olsa da, normal şartlarda yalnızca elektrik kaybı anlamına gelir. Hem ATI hem nVidia sürücülerde elektrik kullanımını azaltan özel işlevler bulunur. ATI söz konusu işlemi Powerplay, nVidia ise Powermixer olarak adlandırıyor. Pil kullanımını azaltan değişiklikler gerçekten de etkili; kazanılan süre test için kullandığımız dizüstünde 43 dakikayı buldu.

5. Notebook Hardware Control: Şimdi işin can alıcı noktasına geliyoruz. NHC ile işlemciyi iyice sıkıştırıyoruz. Yaptığımız müdahale, işlemcinin frekansını düşürmek ve olabilecek en üst seviyeyi belirlemek. Böylece bir yarım saat daha kazanıyor ve çalışma süresini 4 saat 20 dakikaya çıkartıyoruz. Bu da başlangıç değerine göre %60'lık artış demek!

NASIL YAPILIR?

Centrino dizüstüler için güç tasarrufu

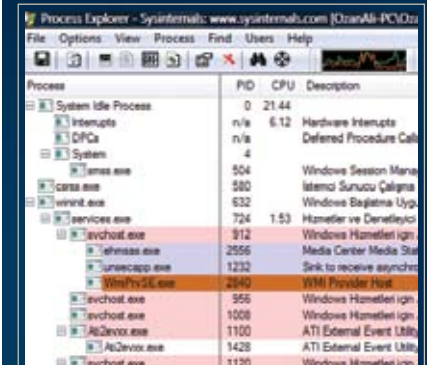
Notebook Hardware Control standart kurulumla yalnızca Intel Pentium M serisi işlemcilere müdahale edebiliyor. Yazılım zaten oldukça tutumlu davra-

Gereksiz işlemleri durdurun

Arka planda ne kadar az program çalışırsa, pil de o kadar uzun süre dayanır. Aslında dizüstümüzün potansiyeli daha fazla. [CTRL] + [ALT] + [DEL] tuşları ile ulaşabileceğiniz Görev Yöneticisi'ndeki İşlemler sekmesinde, kullandığınız programların hangilerinin açık olduğunu ya da hangilerinin sistem için kritik öneme sahip ve dolayısıyla durdurulabilir olup olmadığını anlamak oldukça zor.

Bu gibi durumlarda imdadınıza koştan programlardan biri Process Explorer. www.microsoft.com/technet/sysinternals/ProcessesAndThreads/ProcessExplorer adresinden indirebileceğiniz bu ücretsiz yazılım, çalışan tüm programların bir listesini çıkarıyor ve bunları gruplar halinde kullanıcılarına sunuyor. Yapılan gruplandırma sonra emin olmadığınız işlemler hakkındaki ayrıntıları <http://www.liutilities.com/products/wintasksp/ processlibrary/> adresinden öğrenebilirsiniz.

Otomatik olarak açılan programları başlangıç menüsünde engelleyerek, kalıcı olarak devre dışı bırakabilirsiniz. Başlat / Çalıştır / msconfig komutuyla açtığınız "Sistem Yapılandırma" penceresindeki Başlatma sekmesinden yüklenmesini istemediğiniz programları etkisiz hale getirebilirsiniz. Bunlar arasında anında mesajlaşma yazılımı, Media Player, CD/DVD yazma programları ya da kullanılmayan ekran kartı yazılımları da olabilir.

DETAYLAR Gereksiz işlemleri ayırt etmek için hangi uygulamaya ait olduğunu bilmelisiniz.

nan Centrino işlemcisinin kullandığı elektrik akımını denetliyor ve pil süresini uzatıyor. Core Duo ya da Core 2 Duo işlemcili yeni nesil dizüstü sahipleri ayrıca özel bir yama kurmak durumunda. (CHIP-Code © NHC-Yama) Programın kullanımıyla ilgili tüm detayları sizler için hazırladık. Programa geçmeden önce NHC'nin, Microsoft'un .NET framework 2.0 ya da daha yeni bir sürümünü gerektirdiğini anımsatalım.

1. Program açıldığında önce önemli verilerin görüldüğü bir durum bilgilelendirmesi ile karşılaşacaksınız. *CPU clock* altında gerçek işlemci hızınız görülecek; bizim sistemimizin frekansı 600 MHz. İşlemci kullanımı ise %4 olarak görülüyor. *CPU Voltage* karşısında işlemcinin kullandığı frekans yer

alıyor (resimdeki sayı optimize edildikten sonraki durumu gösteriyor). *CPU Speed* maddesinde *Max Battery* ibaresi yer alıyor (bu başlığa daha sonra tekrar döneceğiz). Dizüstünüzün çalışma süresini uzatmak istiyorsanız *Charge Rate* ilginizi çekecektir çünkü o anki elektrik tüketimini gösteriyor. Sistemde yapacağınız değişikliklerin sonucunu bu ekranda görme şansına sahipsiniz. Ayrıca kalan pil süresi (Life time), işlemci (CPU temp), sabit disk ısısı (HD temp), ekran kartının hızı (ATI Core) ve ekran belleğnin frekansı (ATI) bu ekranda yer alıyor.

2. *CPU speed* sekmesine tıklayarak başlayalım. Bu menüden batarya ya da prize bağlı kullanım için işlemci hızını etkileyecek seçimler yapacaksınız. Prize bağlı kullanım için *Dynamic Switching*'i seçmenizi öneriyoruz. Böylelikle işlemci hızı anlık ihtiyaca göre ayarlanıyor. Pil kullanımında ise ikinci açılan menüde *Max. Battery* maddesini seçmelisiniz. Bu durumda işlemci en düşük değerde çalışacaktır ama Office işlemleri için yeterlidir. Hareket halindeyken de büyük Power Point gösterimleri ya da resimleri ile uğraşacaksınız bir önceki adımda olduğu gibi *Dynamic Switching* maddesini seçmek isteyebilirsiniz.

Uzmanlar için: Intel'in Speedstep tekno-

lojisi ile sizin için tanımladığı ayarlardan memnun değilseniz, kendiniz işlemci hızını ayarlayabilirsiniz. Bunun için *Enable custom dynamic switching* ibaresini ve hangi işlemci yüklenmesinde hangi faktörün kullanılması gerektiğini seçmelisiniz. Pil ya da fiş simgesine tıklayarak yeni bir profil oluşturabilirsiniz.

3. Artık sıra NHC'nin merakla beklenen özelliğinin kullanımına geldi. Pil süresini uzatmak için işlemciye frekans aşağı doğru çekebilirsiniz. Pil kullanımı açısından en düşük faktör öncelik taşıyor çünkü *Max. battery* seçimi bu faktörü kullanıyor. Tabii ki diğer faktörler için de bir frekans atamanız mümkün. Böylece işlemci yüklenmediğinde bile etkisini göreceksiniz. Bariz

Kullanılmayan aygıtları devre dışı bırakmak

Günümüzde dizüstü bilgisayar, kullanıcı kulanmasa bile, etkin olarak bulunan bileşenlerden oluşuyor. Yani sisteminizde çekinmeden kapatabileceğiniz bir iki aygıt mutlaka bulunuyor olmalı. Yapacağınız engelleme sadece pil süresine değil, genel sistem performansına da yansıtacaktır. Bunu yapmanın en bilinen yolu ise *Denetim Masası / Sistem / Donanım / Aygıt Yöneticisi*'nden aşağıdaki örneklerde olduğu gibi sağ tıklayıp devre dışı bırakmaktan geçiyor.

► **ECP(Yazıcı bağlantı noktası):** Yazıcınız paralel değil de USB üzerinden bağlı-

sa rahatlıkla kapatabilirsiniz

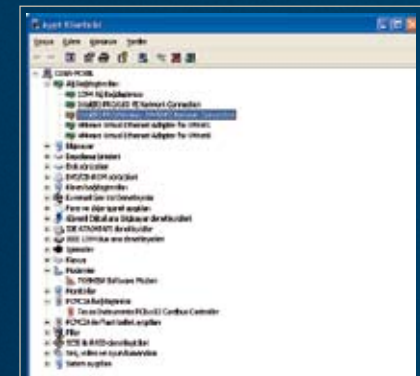
► **Kızılötesi aygıtlar:** Kızılötesini kullanmıyorsanız kapatmalısınız

► **Fax-modem:** Yoksa hâlâ 56K analog modeminiz mi var?

► **IEEE 1394-Hostcontroller:** Yalnızca Firewire bağlantı noktasını kullanıyorsanız kalmalı

► **Kablosuz ağ bağdaştırıcısı:** Kablosuz ağ özelliğini kullanmıyorsanız kapatabilirsiniz

► **USB denetleyicisi:** Birden fazla bağlantı noktası varsa kullanmadıklarınızı kapatabilirsiniz

SAFRA Kullanmadığınız donanımları etkisizleştirerek ekstra güç tüketimini engelleyin.

olarak artan pil süresine ek olarak sevindirici bir avantaj daha elde etmiş olacaksınız: Düşen frekans nedeniyle işlemci sıcaklığı da azalacak ve fan daha az çalışma durumunda kalacağından çıkardığı ses de azalmış olacak.

İşlem sırasında takip etmeniz gereken yöntem çok basit: Açılan *Set Voltage* menüsünde ardışık düşük değerleri tek tek deneyin. Her atamadan sonra program, sistem kararlılığını ölçmek için bir deneme yüklemesi yapacaktır. Hata vermeyen en düşük değeri bulana kadar deneyin. Her işlemci farklı olduğundan genel geçer bir öneri vermemiz mümkün değil. Gerilim düşüşünden dolayı sisteme zarar gelmesinden endişe etmenize gerek yok; deneme testi bu yüzden yapıyor.

4. En düşük gerilim değerini bulduğunuzda, *Full CPU stability check* testi ni kamp ateşi imlecine tıklayarak çalıştırın. Tam olarak emin olmak istiyorsanız Power 95 gibi yazılımları da test etmelisiniz. Hata mesajı alırsanız fre-

kansı yükseltmelisiniz.

5. Temel olarak en önemli ayarlamaları geride bırakmış oluyoruz ama bu program sayesinde ilginç bilgilere de ulaşabiliriz. Özellikle kayda değer olan *Battery* kaydının altında bulabileceğiniz *Wear Level* yani alınımından itibaren pil ömrünün ne kadar kullanıldığının gösterilmesi.

6. Sabit diskiniz için *Hard Disk Settings*'ten *SMART-monitoring* (*Self-monitoring, Analysis and Reporting Technology*)'i etkinleştirmelisiniz. Veri kaybını önlemek için otomatik denetim sistemi devreye girecektir. Böylece toplam veri okuma/yazma miktarı, yazma oranı, hatalı okuma sayısı gibi parametreler sürekli takip edilecektir. Ek olarak *Acoustic Managements*'ı sesize getirebilir, *Advanced Power Managements*'tan *Enable Spin Down* ile sabit diskin elektrik tüketimini düşürebilirsiniz. Ancak pratikte getirisi büyük olmadığından bu ayarı öntanımlı olarak bırakmanızı öneriyoruz.

5 EK BİLGİ Battery'den batarya ilgili yıpranma miktarı gibi bilgilere ulaşabilirsiniz.

7. NHC ATI ekran kartlarındaki PowerPlay teknolojisinin yanı sıra nVidia PowerMixer'a da kısmen destek veriyor. İleride nVidia desteğinin de eklenmesi bekleniyor. İlke olarak NHC ile ekran kartını daha fazla performans için hızlandırabilir ya da daha uzun pil süresi için yavaşlatabilirsiniz. Testler güç tasarruflu işlemlerin daha iyi sonuç verdiğini ortaya koyuyor. ■

Bilgin Koşucu, bilgin@chip.com.tr

Ekran kartının elektrik tüketimini azaltmak

Testlerin de belirgin bir şekilde ortaya koyduğu gibi ekran kartını tam performanslı çalıştırmak önemli ölçüde güç kaybına neden oluyor. Grafik sürücülerinde doğru ayarları yapmanız halinde %25'e varan pil tasarrufu sağlayabilirsiniz. Normalde işlemci ve ekran kartının hızı ancak düşük pil seviyesinde bir nebze düşürülür ama 3B bir uygulama çalıştırmıyorsanız ekran kartının gücünü her zaman azaltabilirsiniz. Bu yalnızca ekran kartının daha az güç gerektirmesini sağlamakla kalmaz, daha az yüklenme olacağından soğutucunun da daha az çalışmasını beraberinde getirir. Üstelik bilgisayarınız daha da sessiz çalışacaktır. Ofis yazılımlarını kullanırken performans kaybından korkmanıza gerek yok, önünde sonunda tam frekanslı çalışma düzeyi yalnızca oyunlar için gerekiyor.

Ekran kartınız anakart üzerindeyse değişiklik şansınız bulunmuyor. Centrino yon-

galarda, model numarasına göre bütünleşik bir Intel (mesela 915GM) ya da harici (915 PM gibi) bir ekran kartının olup olmadığını görebilirsiniz.

ATI ekran kartınız varsa Güç Tasarruf işlevlerini *Powerplay*'de bulabilirsiniz. Fiş takılı değilken optimal batarya süresini

ATI İÇİN Notebook Hardware Control'de ATI ekran kartlarının saat hızlarını da yönetebilirsiniz.

sağlamak için ayarlamamız durumunda ekran kartı kullanımı en düşük düzeyde güç harcayacak, diğer durumda ise en yüksek performansı sağlayacaktır.

nVidia ekran kartınız varsa, sürücüsünden *Powermixer* ayarlarını bulup en üst pil seviyesine getirmelisiniz.

nVIDIA İÇİN nVidia ekran kartları için sunulan dahili güç yönetimi seçenekleri çok daha az sayıda.

Video blog'larla milyonlara ulaşın

Blog dünyası her gün eklenen milyonlarca blog sayesinde hızla büyüyor. Bu yüzden farklı olup diğerlerinin arasından sıyrılmanız önemli.

Bu yazıda

Videolarla blog dünyasında yerinizi alın
Vlog haritalarıyla dünyayı keşfedin
Vlog'ları nasıl bir gelecek bekliyor

Müşterilerinizle nasıl iletişim kuruyorsunuz? Muhtemelen haber bültenleri ve e-posta pazarlamacılığıyla. Bununla birlikte, muhtemelen bunların eskisi kadar etkili olmadığını düşünüyorsunuz. Mesela çoğu kullanıcı, saldırgan yığın posta fil-

treleri yüzünden, e-postalarını okumaya tenezzül etmeksizin siliyor. Bunun yerine müşterilerinizle konuşabilmeyi ya da web sitenizin küçük bir sürümünü onlara gösterebilmeyi istemez miydiniz? Hatta ürünlerinizin nasıl kullanılacağını onlara adım adım anlatabilirdiniz. Eğer bunlara "evet" diyorsanız, işte çevrimiçi imajınızı baştan aşağı değiştirecek gizli formülü açıklıyoruz.

İnternete bağlanan insan sayısı her geçen gün arttıkça, özellikle gençler ve alım gücü yüksek olanlar televizyonları ve gazetelere daha az zaman ayırmaya

başlıyor. İnternet üzerinden reklâmcılığın gücü yadsınamaz bir gerçek. İster kendi KOBİ'nizde yalnız çalışın, ister çokuluslu bir firmada, internet müşterilerinize ulaşmak için en önemli kanallardan biri. Bloglar için bir arama motoru olan Technorati'ye göre günümüzde 63.2 milyon blog var ve aralarına günde 175.000 yeni blog ekleniyor. Ama her gün eklenen bu kadar blog sayesinde büyük bir karmaşa yaşanıyor. Eğer blogunuzun ya da web sitenizin fark edilmesini istiyorsanız, özel ya da benzersiz bir şey sunmalısınız.

Podcast'lerin işinize ne gibi katkıları olabileceğini duysanız inanmazsınız. Podcast, sitenize ya da blogunuza ekleyebileceğiniz küçük ses dosyalarına verilen isim. Bir podcast ürün tanımlarından tutun da firmanızla ilgili anekdotlara kadar her şeyi içerebilir. Bunun müşterilerle birebir konuşmaktan neredeyse hiç farkı yok. Üstelik bunu yaparken onların değerli vakitlerini de çalmıyorsunuz, çünkü ses dosyasını bilgisayarlarında başka işlerini yaparken de dinleyebiliyorlar. Dahası, çoğu kullanıcı ilgi alanlarına dair katma değerli ses içeriğini tercih ediyor.

Podcast'e ilk adım

Podcast'leri yaratmak ve dağıtmak da kolay. Audacity (www.audacity.com), Webpasties (www.webpasties.com) ya da Evoca (www.evoca.com) gibi hizmetleri ve yazılımları kullanabilirsiniz. Bu hizmetler müşterilerinizden geri dönüş almanızı sağlayan araçlar da sunuyor. Örneğin, eBay üzerinden satış yapıyorsanız ürünlerinize ses kaydı eklemek satışlarınızı kesin kes artıracaktır, çünkü bu sayede müşterileriniz istediklerini size doğrudan bildirebilecek.

Video serpiştirin: Eğer bir resim bin sözcüğe bedelse, videonun değerini varın siz hesaplayın. Müşterilerin dikkatini çekmenin bir başka iyi yolu, blog'unuza ya da sitenize renkli videolar serpiştirmek. Örneğin, internet üzerinden elektronik malzeme satan bir blogcu ürünlerinin videolarını ekleyebilir. Video ekleme imkânı, ürünlerinizin çalışmasına ilişkin videolar hazırlayabileceğiniz ya da "nasıl yapılır?" sayfalarında karmaşık adımları bile açıklayabileceğiniz anlamına geliyor.

Bu etkili videoları web sitenize eklemek için bir web tasarımcısının yardımına bile ihtiyacınız yok. Google Videos sayesinde bu işlem çok basit; zira videoları Web tarayıcınızı kullanarak karşıya yükleyebilirsiniz. Önce Google Video'dan bir video bulun ya da kendi videonuzu yükleyin. Sonra oynatma sayfasının sağ tarafındaki *Embed link'e* tıklayarak sitenize ekleyin.

Broşür dağıtın: Gerçek hayatta broşürler büyük fayda sağlayabilir, peki, neden çevrimiçi olarak dağıtmayasınız?

LeafLetter (www.leafletter.com) tam da bunu yapmanıza olanak tanıyan bir hizmet. Web sitenizin, blog'unuzun ya da portföyünüzün küçük sürümlerini yaratıp sosyal ağ hesaplarınızdan dağıtabilirsiniz. Bu sayede insanlar eserlerinize bir ön bakış atabilecek. Bu broşürleri sosyal ağlara, blog'lara ya da diğer web sitelerine zahmetsizce ekleyebilirsiniz. Özellikle yaratıcı sanatçılar, medya profesyonelleri, çevrimiçi satıcılar ürettikleri içeriği daha fazla kimseye ulaştırmak için bundan faydalanabiliyor.

LeafLetter, kullanıcıların minyatür broşürler (İngilizcesi leaflet) yaratmasına izin veren Flash tabanlı bir uygulama. Bu broşürler farklı yerlere, örneğin MySpace profilinizdeki About Me kısmına, bir blog girişinin ana metnine ya da bir fotoğrafının kişisel web sitesindeki portföy kısmına yerleştirilebilir.

Vlog nedir?

Google Video TV kliplerinin metinlerini ve mümkünse indirilebilir içeriğe bağlantıları sağlıyor. Google'ın blogculukla, yani web üzerinden yayınlanan günlüklerle ilgisi 2003 yılında, popüler blog sitesi Blogger.com'u satın aldığı zamana dayanıyor. Vlogging adıyla da bilinen video blogculuğu hâlâ yeni bir olgu ama web üzerinde depolama alanları ucuzla-

dıkça, hatta ücretsiz hale dönüştükçe, dijital fotoğraf makineleri geliştikçe daha da yaygınlaşacağına kesin gözle bakılıyor. Hâlihazırda vlog hizmeti sunan bir dizi web sitesi bulunsun da, video blogculuğu daha emekleme aşamasında.

Video, web ve blog kavramlarını birleştiren vloglar, video içeren bloglardır. Tipik girişler zaman bakımından yenden eskiye sıralanıyor ve birçoğunda metinleri, resimleri ve diğer meta verileri destekleyen gömülü videolar ya da video bağlantıları yer alıyor. Vlog'lar videoların internette dağıtımı için RSS ya da Atom biçimlerinden yararlanıyor ve bu sayede taşınabilir aygıtlarda ve kişisel bilgisayarlarda otomatikman indirilip oynatılabilir.

Birden çok kişinin ortak çabasıyla üretilmiş vlog'ların sayısı yabana atılmayacak kadar fazla olsa da, vlog'ların ve vlog girişlerinin büyük kısmı bireysel çabalar. 2005 yılından itibaren video günüklerin popülerliği hatırı sayılır oranda arttı. Eskiden vlogcuların buluşma noktası olan Yahoo! Videoblog grubu da 2005'te üyelik sayısında şaşırtıcı bir artış yaşadı. Vlog'ların popülerliğindeki artışın sebepleri arasında yeni nesil iPod'ların video dosyası çalabilmesi ve iTunes müzik mağazasında video satışının başlaması da sayılıyor. İnternet tabanlı videoların her çeşidi büyük ilgi görüyor. Bu, YouTube gibi sitelerin internet trafiğindeki artıştan da anlaşılabilir →

POPÜLER MİSİNİZ? Digg.com'da haber ve podcast'inizi ziyaretçilerin beğenisine sunun.

lıyor. 2005 ile 2006 arasında vlog'lar klip kültürüne katkıda bulundu.

Şu anda en gözde haberler neler?

Saddam Hüseyin'in infaz görüntüleri, olayın üstünden daha birkaç dakika geçmeden internetteydi. Apple'ın iPhone'uyla ilgili haberler ise, daha aygıt firma tarafından resmen ilân edilmeden çevrimiçi olmuştu bile. Dahası, ürünün lansman tarihi bile kesinleşmeden, Digg.com'da hakkında yorumlar bulunuyordu. Bu siteye spor, eğlence ya da teknoloji gibi kategorilerde videolar, öyküler

ve haberler gönderebiliyorsunuz. Hatta yapılmış yorumlar hakkında yorum yapmak bile mümkün.

Popüleritenizi ölçün

Digg.com, kullanıcıların oylama yaptığı bir haber sitesi. Üye olduktan sonra kendi öykülerinizi gönderebilir ya da bir öyküye bağlantı verebilirsiniz. "Upcoming Stories" kısmına eklenen öyküye diğer kullanıcılar olumlu (digg) ya da olumsuz (bury) puanı verebiliyorlar. Öykü ne kadar puan alırsa derecesi yükseliyor ya da düşüyor. Eğer öykünüz çok miktarda olumlu oy alırsa popüler öyküler kısmına otomatikman ekleniyor ve kendi kategorisinin ana sayfasında reklâmı yapılıyor. Ama öykünüz belirlenmiş bir zaman diliminde (12 ila 24 saat) yeterince olumlu oy alamazsa siteden kaldırılıyor.

Sitenin basit ama sezgisel arabirimi içerik göndermeyi ve gezintiyi kolaylaştırıyor. Gözalcı özelliklerden bir diğeri "Digg Spy". Bu özellik kullanıcıların Digg'de en son görüntülenen ve en son yollanan öyküleri takip etmesine olanak veriyor. Merakınızı cezbeden bir öykü varsa ve üzerine tıklarsanız öykü

yeni bir sekmede ya da pencerede açılıyor. Digg araçları, Digg'i web sitenize ya da blog sayfanıza eklemenizi sağlayan özelliklere sahip. Bu sayede, blog'unuzdaki haberi beğenirse buradaki Digg düğmesine doğrudan tıklayabiliyor. Gelelim açıklara: Bazı kullanıcılar arkadaş grubu içinde birbirlerine oy atarak sıralamalarını yükseltmeye çalışıyorlar. Bazı web siteleri, Digg'i kendi sitelerindeki öykülerin reklâmını yapmak için bile kullanabiliyor. Bununla birlikte, Digg.com'un doğru olmayan ya da yığın posta amaçlı gönderilerin üstesinden gelmek için yöntemleri var. Eğer bir girişin gereksiz olduğu fikrindeyseniz bunu belirtebiliyorsunuz. Yine benzer şekilde, Digg üzerinde yığın posta yapan bir web sitesi varsa haberin yığın posta amaçlı olduğunu işaretleyip siteden çıkarılmasını sağlayabiliyorsunuz.

Vlog'un izlenme sayısını takip edin

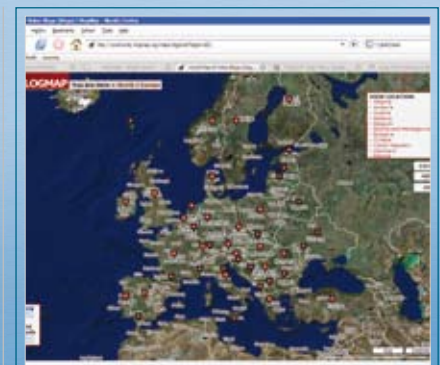
Yüklediğiniz ya da paylaştığınız videoların her izlenişinde para kazanabilirsiniz! En güzeli, eser sahibi sayıldığınızdan haklarınızın korunması. Beta safhasından kısa süre önce çıkan Revver. →

Vlog haritalarıyla dünyayı keşfedin

Eğer dünyayı keşfetmek isteyenlerseniz, vlog haritaları tam size göre Dünyanın herhangi bir yöresine gidip RSS akışlarına üye olabilir, o bölgede vlog hazırlayan vlogcuları görebilirsiniz. Bu, vlogcular ve video blog'ları (vlog, vidcast,

vodcast, vid, vod ve video podcast adıyla da biliniyor) için bir dünya haritası ve ülkelere özgü vlogları bulmak için iyi bir kaynak. Vlog'cuların da internet üzerinde haritalanmış bir meskeni var: Vlogmap.org. Site kendi veri kümesinden (kayıtlı vlog üyelerine özgü) topladığı verileri Google map'te görüntülemekle kalmıyor, vlog sahibi ziyaretçilerin de topluluğa ve dolayısıyla eğlenceye katılmalarına izin veriyor. Bunun yanı sıra planlama, yakınlaştırma, uydu fotoğrafları ve haritalar gibi Google'a özgü işlevleri de içeriyor. Aynı zamanda, vlog dünyasına giriş için de bir basamak görevi görüyor.

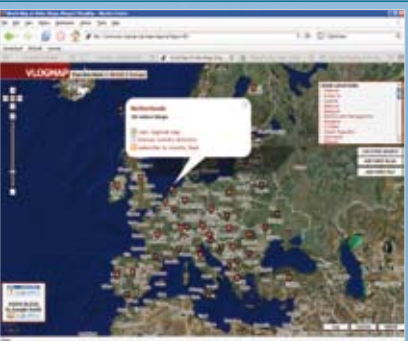
About sayfası, kullanıcılara kendi vloglarını nasıl açacaklarını anlatan bağlantılar içeriyor. Burada en son eklenen ve güncellenen vlog'lar dışında,

DÜNYA TURU Bu vlog haritasına www.vlogmap.org adresinden ulaşabilirsiniz.

mekânları kendiniz de aratabilirsiniz. Hizmet, bir haritayla birbirine bağlanmış, sosyal ağı zirveye taşıyan kullanıcılara hoş bir bakış atmanızı sağlıyor.

Bilgi için: www.vlogmap.org

HARİTA Artı işaretine tıklayarak dünyanın dört bir köşesinden video blog'lara ilişkin bilgi alın.

Videolarınızı YouTube'a yükleyin

Film dosyalarının boyutları ve biçimlerinin çeşitliliği yüzünden, video paylaşımı her zaman kolay değildir. Ancak YouTube, depolama, sunucu ve dosya biçimi sorularına yanıt vererek video paylaşımını kolaylaştırdı. Videoları seyretmek için tek ön koşul Flash player. YouTube üzerindeki videolar genellikle gecikme ya da takılma olmadan rahatça izleniyor. Çevrimiçi video izleyenlerin %43'ü YouTube ve benzer siteler sayesinde daha az televizyon izlediklerini söylerken, %20'si TV'yi çok daha az izlediğini belirtiyor. Bu kişilerin dördte üçü, geçene seneye kıyasla çevrimiçi video izleme miktarlarında artış olduğunu belirtiyor.

Eğer YouTube'a kendi videolarınızı şimdiye kadar yüklememişseniz, bari bundan sonrası için vakit yitirmeyin. Yapmanız gerekenler şöyle:

İLK ADIM www.youtube.com'a gidip giriş yapın, sonra da **Upload Videos** seçeneğine tıklayın.

KAYIT FORMU Boşlukları doldurun ve **Go Upload a File** ya da **Use Quick Capture**'a tıklayın.

com, YouTube gibi video paylaşım sitelerinden içerik yaratıcılarına bir reklâm geliri paylaşım sözleşmesiyle para ödemesiyle ayrılıyor. Çevrimiçi kliplerin geleceği de işte burada. YouTube.com bireysel kullanıcılara tıpkı Yahoo'nun Flickr ile fotoğraflar için yaptığı gibi, bir depolama alanı sağlıyor. Arama devi Google aynı zamanda videoların video arama motoru tarafından kataloglanmasına izin veriyor, ancak reklâm kısmı henüz yeni sayılır. Revver'ın teknolojisi, web sitesine yüklenen her videoya bir etiket yapıyor ve bu videonun her izlenişinde firma haberdar oluyor; üstelik video bir başka web sitesinden ya da dosya paylaşım ağından dağıtılmış ve indirilmiş olsa bile. Bu, firmanın reklamları gerçek zamanlı olarak değiştirmesine izin veriyor. Reklâm gelirini popüler klipleri çekenlerle bölüşen Revver, tımarcuklanmaya yüz tutan sektörü tepeden tırnağa sarsacağı benziyor.

Vlog'ları bekleyen gelecek

Vlog'lar sayesinde, kendi videolarınızı yayınlamak için milyon olmanız gerekmiyor. Kendi TV şovunuza, sitcom'unuza ya da komik haber programınıza hemen başlayabilirsiniz. Şu anda internet üzerinde yüzlerce vlog var ve gün geçmiyor ki yenileri çıkmayın. Peki, blog nesli haber ve eğlence için vlog'lara (video bloglara) yönelince bu reklâm modeline ne olacak? Şirketler reklâm bütçelerinin bir kısmını doğrudan vlog ve blog'lara kaydırarak gelecekteki medyanın çöküşünü mü hızlan-

dıracak? Yoksa şirketler bugün bültenleri kullandıkları gibi, yarın da müşterilerine değerli tekliflerde bulunmak için kendi vlog'larından mı yararlanacak?

Amanda Congdon ve New York'ta Rocketboom üzerinden yaptığı üç dakikalık video blog'u büyük bir hayran kitlesi topluyor. Amanda önemli haberler hakkında yorumlardan tutun da internet kültürüne açılan pencerelere (dünyanın her köşesinden web kameraları) kadar geniş bir yelpazede yayın yapıyor. Rocketboom ise sıradan bir kamera, bir dizüstü, iki ışık ve bir harita ile, hiçbir ek veya sabit masraf olmadan yaratılmış. Rocketboom sadece kulaktan kulağa aktarılan yorumlara ve iki çalışana sahip. Her bir vlog'un bedeli 20 dolar. Technorati blog arama motorunun takip ettiği 33 milyon blog arasından Rocketboom dünyanın en çok bağlantı verilen 159. blog'u. Günde 300 bin ziyaretçisi olan Rocketboom gibilerinin reklâm için harcanan dolarlardan pay kapması hiç de uzak bir olasılık değil. Rocketboom geçen ay eBay üzerinden ilk defa 15 saniyelik bir reklâm kuşağı satarak 40 bin dolar kazandı. Buna Steve Jobs'un Video iPod'u yayınladığı sırada bedava bir promosyon olarak verdiği en son TIVO dağıtım anlaşmasından gelen %50 reklâm gelirini de katınca, Rocketboom kulağa hoş bir iş fırsatı gibi geliyor.

Amanda'nın sadık izleyicileriyle birlikte, Rocketboom gelecekte bütçemizin nereye akacağına da bir göstergesi. Vlogcuların ortak ihtiyacı, kendilerini öyküler ile ifade etmek. Bu, film yapımcılarının fikirlerini kaydetmesi ya da yazarların fikirlerini kâğıda dökmesi için de hazır bir ortam. Vlog'ların geleceği büyük bir görsel sanat potansiyeli de barındırıyor: Burası çevremizdeki dünyayı algılamak ve uçurumların derinleştiği dünyada bu çarpık görüşleri paylaşmak için yeni bir mecra.

Peki, bütün bunlar bir web çılgınlığına mı işaret ediyor, yoksa kaçınılmaz bir pazarlama fırsatına mı? Nihai kararı zaman verecek... O güne dek, video blog'lara devam. ■

Bariş Emre Alkim, balkim@chip.com.tr

Windows'unuz açılmak bilmiyorsa

Windows XP'nin açılmasını beklemek, çok can sıkıcı olabilir. İşte işletim sisteminizi bir çırpıda açılır hale getirecek ince ayarlar.

Bilgisayarınızı açıp Windows XP'yi yüklemeye başladığınızda, arka planda çok sayıda işlem gerçekleşir. Eğer bilgisayarınız yeniyse ya da Windows'unuzu yeni kurduysanız bu sorun olmaz, ama aylar geçtikten sonra bilgisayarınız ağır aksak çalışmaya, açılma süresi uzamaya başlar.

Bunun sebebinin hiç merak ettiniz mi? İşte size Windows'unuzu ayağa kaldıracak yöntemler.

Başlangıç: Açılışta başlayan programları kontrol edin

Bazı programlar Windows XP başlarken kendiliğinden hafızaya yüklenir. Bu programlar genellikle uygulama etkin-

liklerini gözleme, yazılım güncellemelerini denetleme ve bilgisayarınıza bağlı çeşitli donanım aygıtlarıyla etkileşim kurma amaçlıdır.

TSR'ler: "Terminate and Stay Resident" (TSR), yani "Sonlan ve hafızada kal" türü yazılımlar, büyük çaplı yazılımların küçük parçalarıdır. Söz gelimi, Adobe Reader'ın Adobe web sitesini yeni güncelleme var mı diye sürekli kontrol eden küçük bir TSR'si bulunuyor. Bir başka örnek olarak Windows'un Zamanlanmış Görevler aracını gösterebiliriz. Bu yazılım, önceden belirlenmiş görevleri, yine kullanıcının saptadığı aralıklarla gerçekleştiriyor. TSR'ler kimi zaman yazılım kılavuzları gibi, kendi başlarına ça-

alışan programlar da olabilir. Mesela WordWeb (ücretsiz bir yazım kılavuzu) ekranın sağ alt köşesindeki sistem bildirim alanında simge halinde gözüktüyor. Ancak sistemde çalışan tüm TSR'ler bu şekilde görünmeyebiliyor.

Sistem bildirim alanındaki simgeleri yakından bir inceleyin. Bazıları, örneğin ses denetimi görünüyordur. Herhangi bir TSR hakkında bilgi almak için buradaki simgesine çift tıklayın. Program arabirimi bir pencere halinde açılacaktır. Eğer işe yaramazsa, program simgesine farenin sağ tuşuyla tıklayıp bağlam menüsünden *Show* ya da *Open*'i seçebilirsiniz.

Eğer TSR'yi kapatmak istiyorsanız

(bilgisayarınızın bir dahaki açılışına kadar) Exit, Disable ya da Close seçeneğini seçin. Bazı TSR'lerde böyle bir seçenek olmadığı gözünüze çarpacaktır. Bu tarz yazılımları sistem bildirim alanından kapatmak mümkün değil. Genellikle anti virüslerin gözcüleri ve birtakım sistem araçları (örneğin Windows Update) bunlara dâhil.

Aygıt sürücüler: Bir aygıt sürücüsü, bilgisayarınızın klavye, fare, USB bellek ya da bu tür bağlı bir donanımla iletişim kurmasını sağlayan yazılım bileşenidir. Aygıt sürücülerini bilgisayarınızın işletim sistemi (Windows) ile sistem donanımları arasında çalışır ve ikisi arasında veri alışverişi sağlar.

Bu yüzden, bağladığınız bir donanımı çalıştırabilmeniz için aygıt sürücüsünün kurulmuş ve bellekte etkin durumda olması gerekir. Dahası, bu aygıt sürücülerini de Windows XP açılırken belleğe yüklenir. Siz iyisi mi, aygıt sürücülerini uğraşmayın. Sadece üreticinin web sitesinden düzenli olarak güncellemeleri yapın. Eğer bir aygıtı kullanmaktan vazgeçerseniz (örneğin bir yazıcıyı) aygıt sürücüsünü sistemden kaldırabilirsiniz. Bunun için, *Başlat / Tüm Programlar /*

Denetim Masası yolunu izleyin. Sonra *Program Ekle/Kaldır* simgesine tıklayın. Program listesinde, kullanmaktan vazgeçtiğiniz donanımın aygıt sürücüsünü bulun. Bu genellikle aygıtın markası ve modeliyle aynı isme sahiptir (söz gelimi, HP Deskjet 840). Programı seçip *Kaldır* düğmesine tıklayın.

Windows hizmetleri: Geri planda çalıştığı için haberdar olmadığımız diğer bir program türü de hizmetlerdir. Windows hizmetleri yönetici uyarıları, otomatik güncellemeler, hata raporlama ve benzeri sistem süreçlerinde rol alır. Tüm Windows hizmetlerini anlatmak bu yazının kapsamını aşıyor. Hizmetler neredeyse yüz farklı kategoriye sahip ve her kategoride yüzlerce hizmet bulunabiliyor.

Bir Windows hizmetini kapatmak sistem performansını olumlu yönde etkileyebilir, ne var ki ne yaptığınızı bilmiyorsanız kesinlikle burada bir değişiklik yapmayın. Yanlış hizmeti durdurmak karmaşık sorunlara ve tuhaf hata iletilerine yol açabilir. Bu sadece bilgisayardan iyi anlayanların kalkışması gereken bir şey.

Eğer bilgisayarınızda çalışan Windows hizmetlerini görmek istiyorsanız

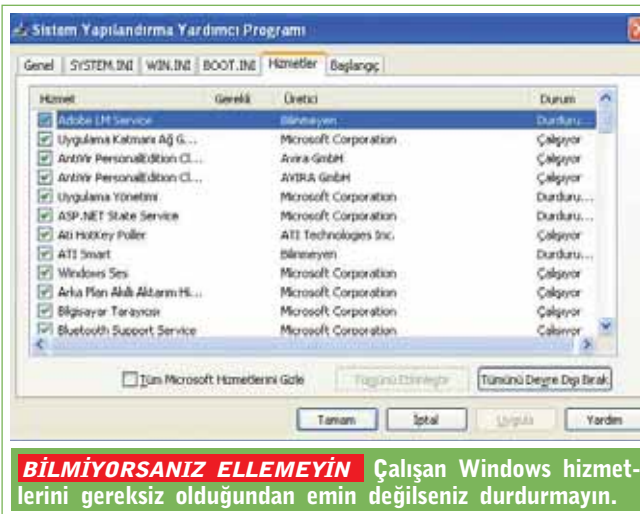
yapmanız gereken şu:

- 1 **Başlat / Çalıştır** komutunu verin.
- 2 Aç metin kutusunda "msconfig" yazıp **Tamam**'a tıklayın.
- 3 **Hizmetler** sekmesine geçin.
- 4 Listeyi aşağı kaydırın.
- 5 İstedığınız hizmeti devre dışı bırakmak ya da etkinleştirmek için yanındaki kutucuğa tıklayın (ileri düzey kullanıcılar için).

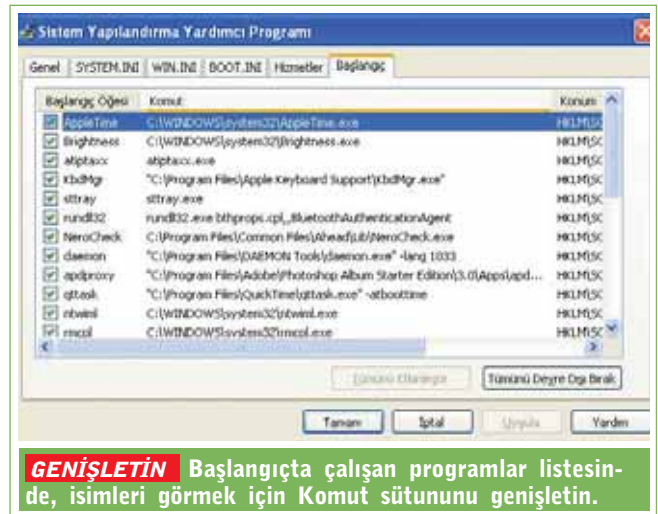
Seçiminizi yapın: Yüklenen yazılımlara siz karar verin

Windows başlangıcı sırasında yüklenen programların bir listesini görebilirsiniz. Programların hangi uygulamaların parçası olduğunu öğrendikten sonra hangilerini sileceğiniz size kalmış. Windows XP ile başlayan yazılımların sayısını azaltmak gerçekten de açılış performansını artırabiliyor.

Tabii ki uygulama adını bu listeye bakarak kestirmek her zaman kolay değil. Aslını isterseniz, biraz da soruşturma gerektiriyor. Örneğin kullandığınız anti virüs yazılımının ve bilgisayarınıza bağlı aygıtların adı gibi temel bilgileri önceden öğrenmenizi tavsiye ediyoruz. Eğer McAfee ya da Symantec anti virüs yazılımlarını kullanıyorsanız, *Komut* sütununda "McAfee" ya da *Symantec* adlarını görmemiz olası. Başlangıçta görev alan bu önemli uygulamaları devre dışı bırakmayın. Aynı zamanda, gereksinim duymadığınıza tümüyle emin olmadan, "C:\Windows" satırıyla başlayan uygulamaları da devre dışı bırakmayın. Açılışta başlayan programların listesine ulaşmak için:

BİLMİYORSANIZ ELLEMEYİN Çalışan Windows hizmetlerini gereksiz olduğundan emin değilseniz durdurmayın.

GENİŞLETİN Başlangıçta çalışan programlar listesinde, isimleri görmek için Komut sütununu genişletin.

- 1 Başlat / Çalıştır komutunu verin.
- 2 Aç metin kutusunda "msconfig" yazıp Tamam'a tıklayın.
- 3 Başlangıç sekmesine geçin.
- 4 Komut sütununu, uzun dosya yollarının ardında program isimleri gözükmeye kadar genişletin. Bunun için Komut ile Konum sütunları arasındaki ayracı sağa çekebilirsiniz.
- 5 İlk sütundaki kutucuğa tıklayarak programları etkinleştirin ya da devre dışı bırakın.
- 6 Uygula ya da Tamam'a tıklayın.
- 7 Yeniliklerin geçerli olması için Windows'u yeniden başlatın.

Windows yeniden başladığında sistem yapılandırma aracı, bazı ayarların değiştirildiğini bildiren bir ileti görüntüleyecek. Eğer isterseniz *Bu mesajı bir daha gösterme* yazısının yanındaki kutucuğu seçebilirsiniz.

Ara verdiğinizde: Kapatmanıza gerek yok, uyutmanız yeterli

Bilgisayar başından kısa sürelerle ayrılıyorsanız, neden Windows'u kapatıyorsunuz? İşinizin başına döndüğünüzde Windows'u ve kullandığınız yazılımları ta en baştan yüklemek için 2 ila 4 dakika kaybedeceksiniz. Bunun yerine, *Hazırda Beklet* seçeneğinden faydalanın. Bu sayede uygulamalarınızı kapatmanız da gerekmeyecek. İsterseniz belgelerinizi, e-postalarınızı açık bırakabilirsiniz.

Windows uyku moduna geçince sistem etkinlikleri askıya alınır. Windows ana belleğin bir fotoğrafını çekerek sabit diske yazar. Yani, hafızadaki tüm uygulamalar, belgeler ve sürücüler disk üzerinde özel bir alana kaydedilir. Sonra monitör, fanlar, optik sürücüler ve sabit diskler kapatılır. Tekrar sisteme giriş yaptığınızda sabit diskteki bellek görüntüsü tekrar belleğe yazılır ve çalışmanıza birkaç saniye içinde, kaldığı yerden devam edebilirsiniz. Windows'u bekleme moduna geçirmek için *Başlat / Bilgisayarı Kapat* komutunu verin. *Bilgisayarı Kapat* penceresi ekrana geldiğinde [Shift] tuşunu basılı tutun; *Beklemede* düğmesi *Hazırda Beklet*'e dönüşecektir.

Bu düğmeye tıkladığınızda bilgisayar beklemeye alınacaktır. Windows oturumuna geri dönmek için aralık tuşuna ya da herhangi bir tuşa tıklayın. Bellekte ne kadar veri bulunduğuna bağlı olarak, birkaç saniye içinde Windows'a giriş ekranı görünecektir. Parolanızı girdiğinizde Windows'a geri döneceksiniz. Biz bunu 30 saniyede yapmayı başardık.

Sadeliği seçin: Ram'iniz kısıtlıysa süslü temaları kullanmayın

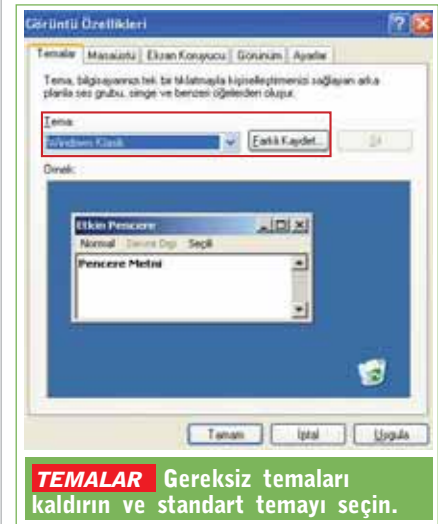
Grafikler yüksek işlem gücü ve bellek gerektirir. Duvar kâğıtları, üç boyutlu simgeler ve çok renkli Windows masaüstü temaları Windows'un açılışını geciktirir. Eğer bilgisayarda yeterince bellek yoksa (512 MB ve aşağısı) Windows'un görünüm ayarlarını değiştirmenizi tavsiye ediyoruz.

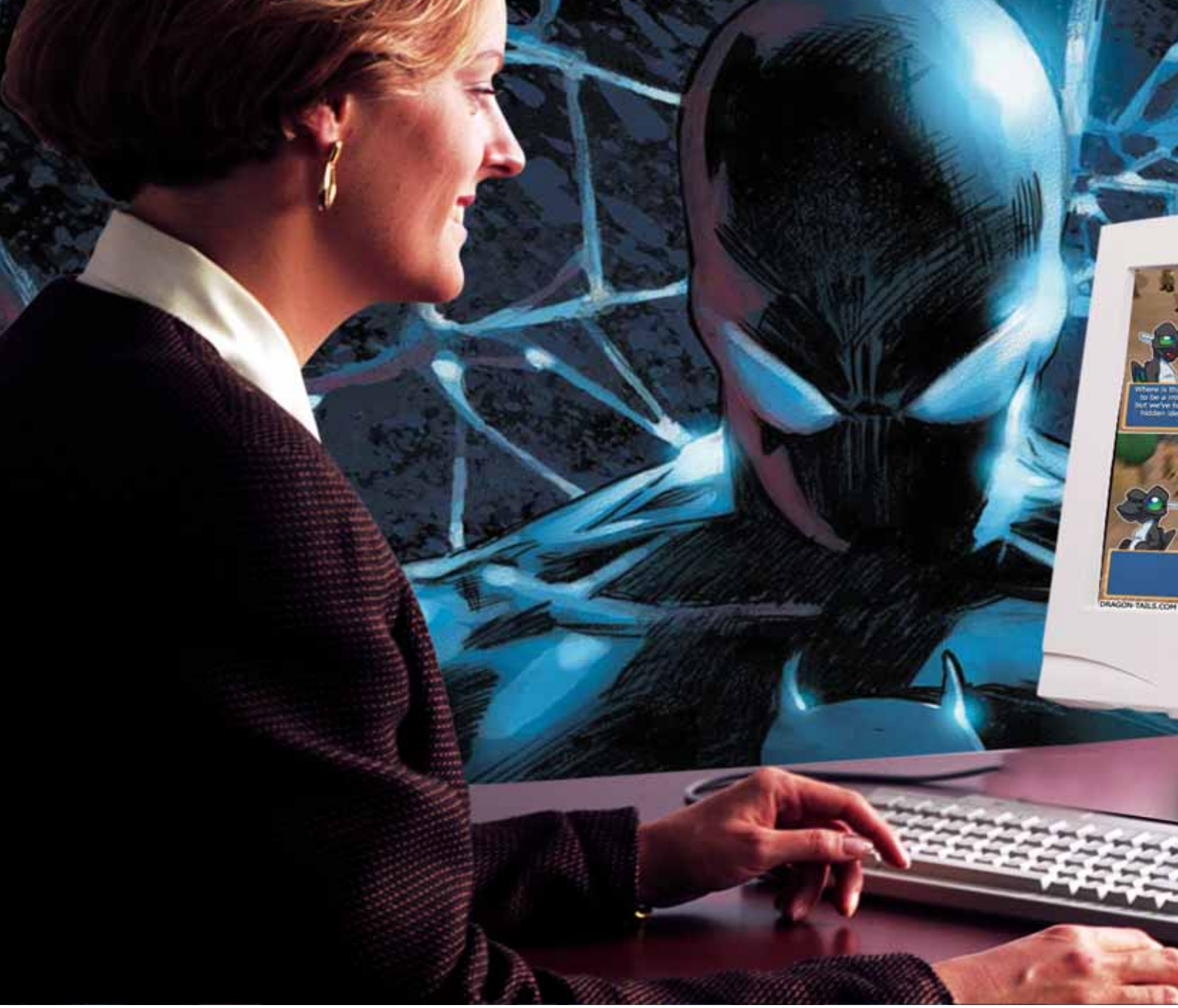
Windows'la gelen varsayılan masaüstlerini kullanın ve büyük boyutlu dosyaları duvar kâğıdı

yapmayın. Arka planı sıfırlamak için, masaüstünün boş bir alanına farenin sağ tuşuyla tıklayıp *Özellikler*'i seçin. Sonra *Masaüstü* sekmesine geçin. *Hiçbiri*'ni ya da aşağıdaki varsayılan arka planlardan birini seçin. Eğer daha önce zengin grafikli bir Windows teması seçtiyseniz onu da sıfırlayın. *Temalar* sekmesine basın, sonra *Windows Klasik* ya da *Windows XP* temasını seçin.

Yapabileceğiniz bir şey daha kaldı, grafik hızlandırma ivmesini en üste çıkarmak. Bu, grafiklerin ekranda oluşturma hızını artırabilir. Bunun için *Ayarlar* sekmesine geçin, *Gelişmiş*'e basın, buradan *Sorun Gider* sekmesine tıklayın ve kaydırma çubuğunu en sağa dayayın. Değişiklikleri kaydetmek için *Tamam* düğmesine basın. ■

Bariş Emre Alkim, balkim@chip.com.tr

Web'den taşan çizgi romanlar

Artık Dilbert'in ofisindeki en son olayı ya da Superman'in yeni maceralarını okumak için gazete ya da dergilerin yeni sayısını beklemek zorunda değilsiniz. Bilgisayarınız veya iPod'unuz emrinizde.

Hiç Scott Mc Cloud adını duydunuz mu? Eğer duymadıysanız, gerçek bir çizgi roman hastası değilsiniz demektir. Scott McCloud belki de günümüzün yaşayan en büyük çizgi roman araştırmacısı.

McCloud, Kült klasiklerden sayılan Zot!'un, çok popüler bir grafik roman olan New Adventures of Abraham Lincoln'un (Abraham Lincoln'un Yeni Maceraları) ve DC Comics'ten çıkan Superman Adventures'ın (Superman'ın Serüvenleri) yanı sıra, çizgi roman kuramı ve evrimi üzerine çeşitli kitapların yazarı.

Kitaplarından biri olan "Çizgi romanı anlamak ve yeniden keşfetmek" dijital ve çevrimiçi online çizgi romanların gelişimini ve önündeki yolu anlatıyor.

Konu çok tartışmalı da olsa, çevrimiçi çizgi romanlar, çizgi roman hareketinin geleceği sayılıyor. Dilerseniz söze, dijital ve çevrimiçi çizgi roman ve karikatür kavramından başlayalım.

Kitapçılardan edinebildiğiniz geleneksel basılı çizgi romanlar, insan eliyle çizildikten sonra basılır. Dijital çizgi romanlar ise tümüyle bilgisayar üzerinde, uzmanlaşmış yazılım ve donanımlar vasıtasıyla yaratılır. Bu donanımlara grafik tabletleri ve dijital kalemli (stylus) adıyla da biliniyor) örnek verebiliriz; bunlar sıradan kâğıt kalemin dijital karşılığı. Tablet üzerinde yaratılan çizimler, bir sonraki aşamada grafik, 3B ve animasyon yazılımlarıyla değiştiriliyor. Çevrimiçi çizgi roman yaratmanın bir diğer yolu da yazılım arayüzü üze-

rinden doğrudan fareyle çizim yapmak. Bunun en güzel örneği, karakterleri ve arka planları filmlere taş çıkartacak, yüksek kaliteli günümüz oyunları.

Bir diğer deyişle, çevrimiçi çizgi romanlar, bildiğimiz çizgi romanların internet üzerinden dağıtılan hali. Bunlardan bazıları sadece çevrimiçi olarak yayımlanırken, bir kısmını hem web üzerinde hem de bayilerde basılı halde bulmak mümkün. Dağıtım kanalı olarak web'in kullanılması, geleneksel basılı çizgi roman sektörünün karşılaştığı bazı engelleri yıkmaya yardımcı oluyor. Böylece, barındırma alanına sahip herkes kendi yaratımlarını sergileyebiliyor. Web, çizgi romanların daha geniş kitlelere ulaşmasının da garantisini veriyor. Çevrimiçi çizgi romanlar, dağıtması mantıken daha kolay olduğu için, dijital yöntemlerle yaratılıyor. Ancak basılı çizgi romanların taranmış hallerine rastlamak da şaşırtıcı olmuyor.

ONLINE ÇİZGİ ROMANLAR

Web çizgi romanları nasıl ortaya çıktı?

Peter Gillis'in yazıp Mike Saenz'in resimlediği Shatter'ın ilk dijital çizgi →

SHATTER İlk dijital çizgi roman sayılan Shatter, Blade Runner çizgisini takip eden bir bilimkurguydu.

İnternette çizgi romanın tarihçesi

1986 T.H.E Fox çizgi romanı Compuserve (ABD'de bir ticari çevrimiçi servis) üzerinde yayımlandı.

1991 Where the Buffalo Roam FTP ve Usenet üzerinden yayımlandı.

1993 Doctor Fun web üzerinden yayımlandı.

1995 Polymer City Chronicles konusunu video oyunlarından alan ilk çevrimiçi çizgi roman oldu.

► Argon Zark! özellikle bilgisayar ekranında görüntülenmesi için hazırlanmış ilk çevrimiçi çizgi roman oldu.

1997 User Friendly ve Sluggy Freelance yayımlandı.

1998 Penny Arcade ile bilgisayar oyunu ve bilgisayar kurtlarını konu alan karikatürler başladı.

2000 Chris Crosby ile Darren Bleuel, en büyük çevrimiçi çizgi roman portallarından biri olan Keenspot'u kurdular. Site çevrimiçi çizgi romancıları popülerliklerine, yeteneklerine ve/veya niteliklerine göre bünyesine katılmaya davet etti.

► Bob and George ile "sprite comic" devri başladı.

► Austin Osueke, Japon çizgi roman tarzı olan manga için eigoMANGA adlı çevrimiçi siteyi hayata geçirdi.

2002 Abonelik usulü çevrimiçi çizgi roman sunan Modern Tales, Joey Manley tarafından kuruldu.

2005 Daily Grind Iron Man Challenge yarışmasının ikincisi düzenlendi. İlk yarışmaya 8 karikatürist katılmıştı ama ikinci yarışma hiç beklenmedik şekilde geniş bir kitleye ulaştı ve aralarında PvP, Real Life ve Melonpool'un da bulunduğu 56 çizgi romana kadar erişti.

roman olduğu konusunda hemen herkes hemfikir. Çizgi roman, ilk defa 1985 yılında on dört bölümlük bir mini seri halinde yayımlandı. Sanez çizgi romanı bir Macintosh üzerinde fareyle çizmiş ve nokta vuruşlu bir yazıcıyla basmıştı.

Bunun ardından dijital çizgi romanların tutulmasında DC Comics'in 1990'da yayımladığı Batman: Digital Justice'in ve George Peter Gatsis'in 1991'de yayımladığı The Black Diamond Effect'in rolü oldu.

Çevrimiçi çizgi romanlara geçtiğimizde, internette görülen ilk çizgi romanın 1991'de USENET üzerinde (alt.comics.buffalo-roam adresindeki) yayımlanan Where the Buffalo Roam olduğu göze çarpıyor.

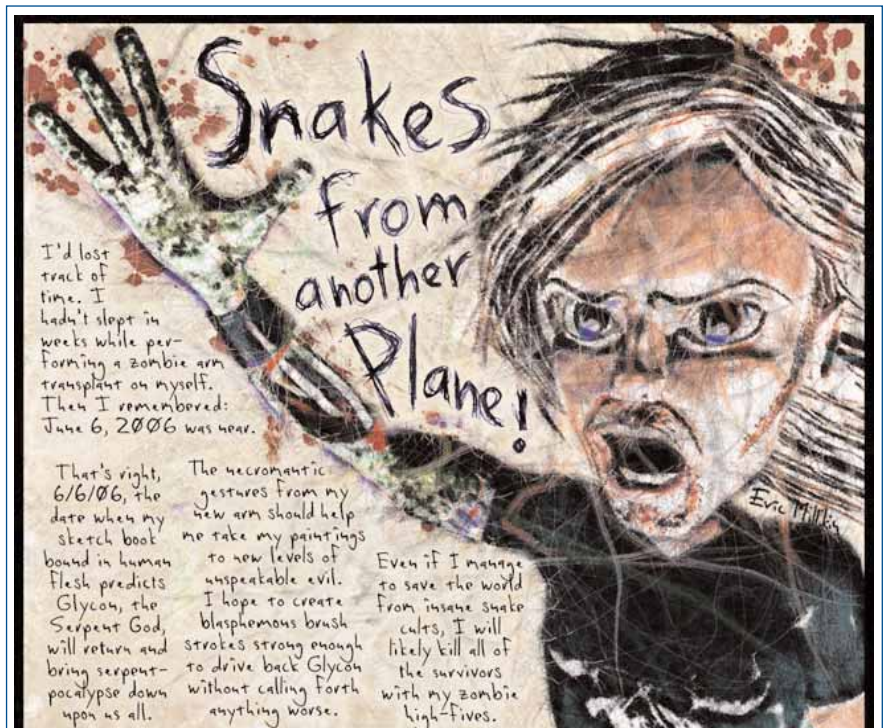
Ama ilk çevrimiçi çizgi roman olma ayrıcalığı Dr. Fun'a ait (<http://www.ibiblio.org/Dave/drfun.html>). Kullanıcı gruplarında dağıtılan Where the Buffalo Roam, ancak Dr. Fun'ın 1993'te ortaya çıkışından sonra Web'e taşınabilmişti (www.shadowculture.com/wtbr).

Çoğu kimse, ilk "modern" çevrimiçi çizgi romanın Ağustos 1997'de yayına başlayan Sluggy Freelance olduğunu söylüyor. Sluggy; seri tasarımı, öykülerin birbirini takip edişi, mizahın drama ve aksiyonla karışımıyla benzerlerinden ayrılıyordu.

Yine dijital çizgi romanların "kurucularından" sayabileceğimiz Penny Arcade, klasik bir oyun çizgi romanı. Sık sık taklit edilen ama başarısına nadiren ulaşılabilen Penny Arcade'in başkışileri başka çizgi romanlarda da misafir sa-

OKUL ÇİLESİ Where the Buffalo Roam üniversite hayatını anlatıyordu.

ÇİZER ÖN PLANDA Fetus-X'i yaratan Eric Millikin, çoğu bölümde uzaylılarla, hayaletlerle ve canavarlarla mücadele ediyor.

natçı olarak gözüktüyor. Bilgisayar oyunu tutkunlarının veya bilgisayar kurtlarının yaşamına adanmış yüzlerce web çizgi romanı mevcut.

OFFLINE ÇİZGİ ROMANLAR

Çevrimdışı çizgi romanların neresi yeni?

Çevrimiçi çizgi romanlar Dr. Fun'dan bu yana hatırı sayılır bir yol aldı. İlk çıkanlar her gün sunucuya yüklenen tek karelik JPEG görüntüleri halindeydi. Bunlar çoğu zaman basit ve tesadüfi, popüler görsel şakalara dayanıyordu. Bugün bile, Randy Glasbergen'in (www.glasbergen.com) Beter Half gibi eserleri bu çizgiyi sürdürüyor. Derken karikatür bantları da internete taşındı ve bir anda, sırf çizgi roman ve karikatürler için sabahları gazete almak tarihihe karıştı. Artık bunları PC'nin başından,

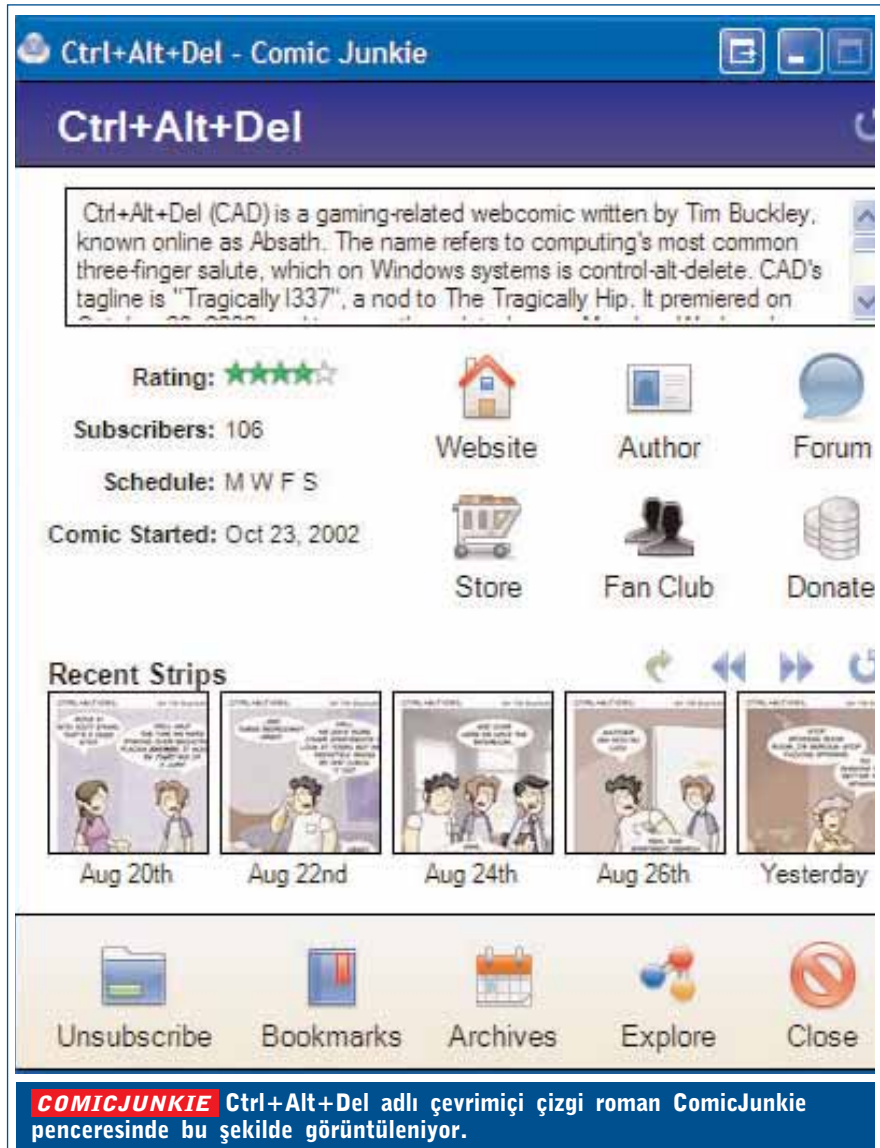
web üzerinden de takip etmek mümkündü. Dijital ve çevrimiçi mecraların sunduğu imkânlar araştırıldıkça çizgi romanlar birbirinden farklı yollara saptı. KingBlastitALL (www.comicimati-on.com) gibi bazıları animasyon tekniğine başvururken, bazıları da yeni başlayanları önceki bölümlerle tanıştırmak için bağlantılar kullandılar, mesela Framed! (www.damonk.com). Çizgi roman ve karikatürlerin içeriği de zamanla birlikte ve iki unsurun etkisinde, hatırı sayılır ölçüde değişti. İlk olarak, çevrimiçi okur kitlesi çok daha geniş ve birçok yönden farklıydı. İkincisi, içerik sansürlenmediği için çizgi roman yaratıcıları daha cesur davranabiliyor ve hayal güçlerini dizginlemeden kullanabiliyorlardı. Bu da FetusX ([tusx.org\) gibi, şeytanı, dini ve cinselliği konu alan çizgi romanların çıkışına yol açtı.](http://www.fe-</p>
</div>
<div data-bbox=)

ÇİZİM VE TASARIM

Çizgi romanların çizilme tarzı da değişiyor

Çizgi romanın çizilme tarzı da yıllarla birlikte değişti. Alışıldık çizgi romanlar bant şeklinde değil de genellikle sayfa biçimindedir ve bölüm tabanlı bir öykü çizgisine sahiptir. Bazıları ciddi oranda "manga"dan etkilenmiştir. Her iki türe de uyan bir örnek olarak Sparkling Generation Valkyrie Yuukie'yi gösterebiliriz (www.sgyv.com).

En yaygın bant formatı hep 4 x 1 ya-
tay tasarım olmuştur. Bazı çizgi →

romanlar ise 1 x 4 dikey tasarımı kullanıyor, örneğin Suicide Kid (www.sexylosers.com). Hatta Real Life (www.reallifecomics.com) örneğindeki gibi, 2 x 2 kullananlar da görülüyor. Tasarım ne şekilde olursa olsun, genellikle tüm çizgi bandı tek bir GIF ya da PNG dosyası olarak sunuluyor.

Bazen de bandın farklı genişlikteki pencerelere sığması için paneller birbirinden ayrılıyor. Çevrimiçi çizgi roman ve karikatürlerde görülen yeni bir eğilim ise, Bob and George (www.bobandgeorge.com) örneğinde karşımıza çıkan "Sprite comic".

Bu tarz çizgi romanlarda genellikle Super Mario Bros gibi eski konsol oyunlarından alınma görüntülerin üzerine komik konuşma balonları ekleniyor ve hepsi bir arka planın üzerine yapıştırılıyor. Benzer şekilde, bazı çevrimiçi çizgi romanlar da küçük resimler (clip art), internetten bulunan resimler ve fotoğraflar kullanılarak yaratılıyor.

YENİ ÖRNEKLER

Tasarım ve içerik olarak farklı yeni çizgi romanlar

Söz gelimi, Irregular Online comic! (www.irregularwebcomic.net) Lego figürlerinin fotoğraflarıyla hazırlanıyor. Bazı çevrimiçi çizgi romanlarda 3B çizimlerden de faydalanıyor. Dragon Tails (www.dragon-tail.com)'i buna örnek verebiliriz.

Bu akımın Scott McCloud gibi temsilcileri, işi Web tarayıcıların benzersiz özelliklerinden faydalanmaya kadar götürüyor. McCloud, sanatçının alıştığıımız boyutlara sıkışıp kalmaktansa tüm yönler yayılması gerektiğini savunuyor. Okurun tek yapması gereken, görüntüyü kaydırmak.

Sanatçı, sınırları olmayan çizim alanı, yani sonsuz tuval (infinite canvas) kavramının da yaratıcılarından. Zaccarine (www.e-sheep.com) bu tarz hazırlanmış bir çizgi roman. Markus Müller adlı bir öğrencinin bu kavramın yaygın sorunlarına çözüm sağlamak amacıyla hazırladığı InfiniteCanvas

(www.infinitecanvas.com) adlı uygulama ise 2004 Haziran'ında piyasaya çıktı. InfiniteCanvas çevrimiçi görüntüleme için Macromedia Flash ve Java'yla yazılmış görüntüleyicilerden ve çizgi roman hazırlama amaçlı bir Mac OS X uygulamasından oluşuyor. Yine de bunca laftan sonra, SinFest gibi (www.sinfest.net) gibi basit ve tebesüm uyandıran eserlerin hâlâ gözde olduğunu belirtebiliriz.

ARAYAN BULUR

Sevdiğiniz çizgi romanları nasıl bulacaksınız?

Etrafta o kadar çok çevrimiçi çizgi roman ve karikatür var ki, iyisini kötü-

sünden ayırt etmek hiç de kolay değil. Belli bir içeriğe ya da kategoriye ait çizgi romanlar arıyorsanız Google'ı kullanabilirsiniz elbette. Ama daha çizgi romanları okur oylarına göre tasnif eden, çizgi romanlar üzerine uzmanlaşmış bir arama motoru kullanmak daha güvenilir bir çözüm. Bu tarz popüler dizinlerden biri, en iyi 150 çizgi romanı sıralıyor ve bu siteden bağlantı verilen çoğu çizgi romanın yanında bir oylama düğmesi bulunuyor (<http://topwebcomics.com>).

Listedeki çizgi romanların birçoğu zaten çevrimiçi çizgi roman dünyasının ağır topları, ama bazıları da kıyıda köşede kalmış eserler. İşte, yüksek üretim değerine ya da çarpıcı site arabirimine →

YAPILANDIRMA
Comic Setup'ın Options iletişim kutusundan, istediğiniz web çizgi romanlarını seçebilirsiniz.

İSTEDİKLERİNİZ KARŞINIZDA
Archie'nin ve Animal Crackers'in günlük bantlarının yer aldığı özelleştirilmiş bir web sayfası.

sahip olmayan bu gizli cevherler, web'de çizgi roman aramayı çektiğiniz zahmete değer kılıyor. Arkadaşlarınızın önerilerini dinleyerek ya da tanımadığınız kişilerin web sitelerine bıraktığı yorumları okuyarak, bu süreci hızlandırabilirsiniz.

Diğer iyi çizgi roman portallarına (www.webcomlist.com) ve (www.comicbookresources.com)'u misal verebiliriz.

Konuyla ilgili ün salmış siteler arasında, forumları da bulunan Comixpedia yer alıyor (www.comixpedia.org). Çevrimiçi çizgi romanları puanlayan buzzComix (www.buzzcomix.net) ve DrunkDuck (www.drunkduck.com) gibi siteler de fikir alışverişinde bulunmanızı sağlayabilir.

Kendine düşen payı yerine getiren e-

dergiler de var ve Webcomics Examiner (<http://webcomicsreview.com>) da bunlardan biri. Son olarak, muhtemelen internet üzerindeki en büyük özel çizgi roman yayıncısı olan Keenspot'tan (www.keenspot.com) söz edeceğiz. 2000 yılının Şubat ayında karikatürcü Chris Crosby ve Darren Bleuel tarafından sadece davetiye esaslı kurulan site, şu anda 50'den fazla çizgi romana ev sahipliği yapıyor.

Site zaman içinde basılı çizgi roman işine de soyunarak, çeşitli çizgi roman kitapları ve derlemeleri de yayınladı.

KOLAY OKUMA

Çevrimdışı çizgi romanları nasıl okuyacaksınız?

Eğer onlarca web sitesini dolaşımdan günlük çizgi roman dozumu bir defada alayım, diyorsanız çareyi uzaklarda aramayın. Çevrimiçi çizgi roman bantlarını görüntülemek, takip etmek ve paylaşmak için yazılmış bir Windows uygulaması olan Comic Junkie, bir dizi çevrimiçi siteye bağlantı içeriyor ve çizgi romanları oylamanıza, fikirlerinizi diğer kullanıcılarla paylaşmanıza olanak tanıyor.

Ek özellikleri arasında çizgi roman arşivlerine erişim ve yeni çizgi romanlar için sistem bildiri alanındaki uyarılar sayılabilir. Comic Junkie aralarında Dilbert, FoxTrot, Penny Arcade ve PvP'nin de bulunduğu 300'den fazla popüler çizgi romanı destekliyor.

Comic Junkie, favori çevrimiçi çizgi romanınız güncellendiğinde masaüstünde Messenger tarzı uyarılarla sizi haberdar ediyor.

Hem günlük çizgi romanları hem de tüm bantları oylayabilir, oylama sonuçlarını görebilirsiniz. Desteklenen 300'den fazla çizgi romanın yer aldığı tüm arşivleri tarayabilirsiniz.

Arşivlerde her çizgi romanı ta ilk bölümünden başlayarak küçük resimler halinde önizleme şansına sahipsiniz. Eğer hoşunuza giden bir çizgi roman olursa daha sonra bakmak için ayrı koyabilirsiniz.

Araçların yanında küçük resimler de bulunduğu, sonradan birbirine karıştırmanız pek kolay değil. Normalde sistem bildirim alanındaki simgeye çift tıklayınca okunmamış bir sonraki çizgi roman açılıyor. Bu şekilde okuduğunuz tüm çizgi romanları gözden geçirebilirsiniz.

Comic Junkie (www.comicjunkie.com) zevkinize göre özelleştirme imkânı da tanıyor: Hangi alarmların verilmesini istediğinizi, görev çubuğunda kullanılacak simgeyi, hangi sayfanın hangi sıklıkta tazeleneceğini vb. seçebiliyorsunuz.

Evet, doğru okudunuz. Clickwheel adlı (www.clickwheel.net) marifetli bir yazılım sayesinde çevrimiçi çizgi romanların iPod'unuza yüklenmesi mümkün. Clickwheel'i çevrimiçi çizgi romanlar için hazırlanmış bir RSS okuyucusuna benzetebilirsiniz. RSS sayesinde Clickwheel çevrimiçi çizgi romanlara üye olmanızı, onları PC'nize indirmenizi ve iPod'unuza yüklemenizi sağlıyor. Aynı zamanda slayt gösterileri, podcast'ler, hatta çizgi romanlar bile hazırlayabilirsiniz. Yaratılınıza müzik, ses ve geçiş efektleri ekleyebilir, yaptıklarınızı iPhoto'ya ve iTunes'a film olarak ihraç edebilirsiniz.

COMIC VIEWER

Favori çizgi romanlarınızı topluca okuyun

Eğer teknik konularda iyi değilseniz, bunun da çaresi var. www.evan.org/Software/ComicViewer.exe adresinden Comic Viewer adlı küçük uygulamayı indirin, simgeye çift tıklayarak kurun. Kurulmdan sonra masaüstünüzde iki yeni simge göreceksiniz. Comic Setup.exe adlı dosyaya tıkladığınızda karşınızda popüler çizgi romanların adlarını içeren düğmeler çıkacak. İstediklerinizi seçip *Finish*'e basın. Şimdi masaüstündeki diğer simgeye, yani Comic Reader adlı olana tıklayın. Şimdi varsayılan tarayıcınızda özel bir sayfa açılacak ve bir önceki adımda seçmiş olduğunuz çizgi romanları bantlar halinde göreceksiniz.

Yazılımın yaptığı, üzerinde günlük çizgi roman bantlarının bulunduğu bir web sayfası yaratmak. Bu sayede farklı siteleri ziyaret etmek zorunda kalmadan da günlük çizgi roman ve karikatürleri okuyabilirsiniz.

Barış Emre Alkim / balkim@chip.com.tr

En iyi çevrimiçi çizgi romanlar

Penny Arcade

www.penny-arcade.com

Jerry Holkins'in yazıp Mike Krahulik'in resimlediği çizgi roman, oyunlarla ilgili tüm çizgi romanların atası sayılabilir. Penny Arcade'in çok temiz bir çizgisi var ve her seferinde komik olmayı başarıyor. Bu çizgi bantta Holkins ve Krahulik'i

PENNY ARCADE Çizgi romanın web sitesi günde 2 milyondan fazla hit alıyor.

temsil eden Tycho Brahe ve Jonathan Gabriel (Gabe) adlı iki kahramanın serüvenleri konu ediliyor. Penny Arcade, masraflarını reklâmlardan ve hediyeelik eşya satışlarından çıkaran ticarî bir firma. Web sitesinin günde iki milyondan fazla hit aldığı tahmin ediliyor.

Ctrl+Alt+Del

<http://www.ctrlaltdel-online.com>

Ctrl+Alt+Del(CAD) Tim Buckley tarafından yaratılan, bilgisayar oyunu temalı bir çizgi roman. Başkahramanlar Ethan ve Lucas. Yan rollerdeyse bir Linux kullanıcısı (Scott) ve oyun meraklısı bir kız (Lilah) bulunuyor.

Ethan'ın yaratımı Zeke'yi de ihmal etmemeli; bu, yürüyen, konuşan, düşünen ve bilgisayar oyunu oynayan, insanlaşmış bir Xbox konsolu. Çerçevesinin dışında ortaya çıkıp karakterleri yaralayan oklara bolca yer verilmiş.

Megatokyo

<http://www.megatokyo.com/>

Fred Gallagher tarafından yazılıp resimlenen Megatokyo, anime ve manga hastası Piro ile onun oyun tutkunu arkadaşı Largo'nun, Japonya'nın başkenti Tokyo'nun fantastik bir halinde yaşadığı serüvenleri anlatıyor. İnanılmaz ölçüde ayrıntılı öyküsü ve hayranlık uyandıran manga tarzı çizimiyle Megatokyo, sadece kendi evreninin kurallarına uyuyor. Çizgi romandaki gerçeklik anlayışıyla kahramanların fantezileri arasında bir ayrım yapılmadığından takip etmek kimi zaman güç olsa da, hâlâ birçok diğer çizgi romandan daha 'gerçek' görünüyor.

Player vs. Player

www.pvponline.com

Bilgisayar tutkunları kategorisinde en popüler çizgi romanlardan olan PVP'de (Player versus Player, yani oyuncu oyuncuya karşı) hayalî bir bilgisayar oyunu firmasının ve çalışanlarının etkinliklerini konu ediyor. Karakterler arasında, Mac hastası ve kafein bağımlısı, derginin yaratıcı yönetmeni Brent Sienna; dergi yazarı olan Jade Fontaine ve Brent'in durmadan EverQuest ve Warcraft gibi MMORPG oyunlarını oynayan kız arkadaşı var. Scott Kurtz'ün yazıp çizdiği PVP, günümüzün en popüler çizgi romanlarından biri ve günde 100.000 kişisel ziyaretçisi

oluyor. Yıllar geçtikçe esprilerin odağında bilgisayar oyunları değil de genel olarak teknoloji ve profesyonel ilişkiler olmaya başladı. Çizgi romanın çizim tarzı basit, ama çoğu zaman çok komik.

SinFest

www.sinfest.net

Tasarım ve biçim itibarıyla SinFest daha çok bir gazeteyi andırıyor. Ama piyasaya dağıtılmayacak türden bir içeriği var. SinFest zamandan zamana değişiklik göstermiyor ve aynı basit temaları işliyor. Çizgi romanın çok şaşırtıcı dinsel göndermeleri var.

Sluggy Freelance

www.sluggy.com

Sluggy, çevrimiçi çizgi romanların en popülerlerinden ve en uzun süredir yayın yapanlarından. Her gün yaratıcısı Pete Abrams tarafından yazılıp güncellenen Sluggy, 25 Ağustos 1997'den beri yayında. Olaylar genellikle sonucunu düşünmeden maceralara atılan Torg'un ve onun dâhi kâşif arkadaşı Zoe'nun, cadı arkadaşları Gwynn'in, sıradan biri olan Zoe'nin, elinden bıçağı eksik etmeyen sapık tavşan Bun-Bun'un, hiperaktif gelincik Kiki'nin ve biçim değiştiren bir uzaylı olan Ayle'nin başından geçiyor. Sluggy çoğu çizgi romandan daha tuhaf görünse de, sunduğu keyfi hiç yitirmiyor. ■

SINFEST Daha ziyade bir gazetenin tasarımını andıran Sinfest en çok ilgi gören online çizgi romanlar arasında yer alıyor.

AYIN İPUÇLARI
NİSAN 2007

Windows

178

- 1- **Windows Vista:** Vista için yeni bir açılış ekranı
- 2- **Windows 2000, XP:** USB belleği daha fazla güvenlik için kısa süreyle devre dışı bırakma
- 3- **Windows XP:** Başarısız sürücü güncellemelerini geri alma
- 4- **Windows 2000, XP:** Şablonlarla kolayca yeni kullanıcı hesapları oluşturma
- 5- **Windows XP:** Aşırı uzun Kayıt Defteri öğelerini okuma
- 6- **Windows 98, Me, 2000, XP:** Son kullanılan belgelere ait bağlantıları otomatik silme
- 7- **KISA İPUÇLARI:** Internet Explorer, erişim hakları, sistem, Kayıt Defteri, sistem, Windows kurulum

Uygulamalar

182

- 8- **Word XP, 2003:** Resimleri akan metne her zaman en uygun şekilde yerleştirme
- 9- **Excel ve Word XP, 2003:** Çöken uygulamada belge kurtarma
- 10- **Paint.NET:** Ücretsiz yazılımlarla profesyonel resim optimizasyonu
- 11- **KISA İPUÇLARI:** Firefox, Word, Thunderbird, Excel, PowerPoint, Access
- 12- **Outlook 2000, XP, 2003:** Yanıtlanmamış e-postalar için animatörler

İletişim ve internet

184

- 13- **Internet Explorer 7:** Aynı klasördeki tüm sık kullanılanları eş zamanlı açma
- 14- **Flickr:** Fotoğrafları ana renklerle yardımcıyla bulun
- 15- **Internet Explorer 6,7:** Geçici dosyaları oturum sonunda otomatik silme

Donanım

185

- 16- **USB yuvası:** Dosyaların USB belleğe yazıldığından emin olun
- 17- **Klavye:** CapsLock tuşunu Kayıt Defteri üzerinden etkinleştirin ya da devre dışı bırakın

!Dikkat: Program kodlarının verildiği bölümdeki çizgiler bir program satırını diğerinden ayırıyor. Komut satırını bu çizgiye gelene kadar [Enter] tuşuna basmadan tam olarak yazın. Kodu yazarken boşluklara dikkat edin. Boşluklar kod içerisinde kırmızı nokta (»•«) ile belirtiliyor.

Araçlar CD/DVD'de: İpuçlarında adı geçen programları CHIP CD/DVD'de bulabilirsiniz.

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP, size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

1

Windows Vista

Vista için yeni bir açılış ekranı

Vista'nın Aero adındaki arayüzünün son derece hoş olduğunu düşünüyorsanız, ancak açılış sırasında ekranın küçük yükleme çubuğu dışında tümüyle siyah kalmasını istemiyorsunuz.

İPUÇU Yalnızca 595 KB büyüklüğündeki küçük bir araçla Windows başlangıcını daha renkli bir hale getirebilirsiniz. CHIP DVD'sinde yer alan Boot Logo Generator adlı araçla birkaç basit adımda herhangi bir resim dosyasından bir açılış ekranı oluşturabilirsiniz. Tek önkoşul 800 x 600 ya da 1.024 x 768 çözünürlükte, 24 bit'lik bir bit eşlem dosyası. Herhangi bir resim düzenleyicisiyle, örneğin Paint adlı ücretsiz araçla, mevcut dijital fotoğraflarınıza bu özellikler kazandırabilirsiniz.

Kurulumu tamamlandıktan sonra yazılım otomatik olarak başlatılıyor. (**CHIP-CODE** © VISTA BOOT) *Browse for image*'a tıklayarak resim seçimlerini yapın. Daha sonra *File / Save Boot Screen File As...* ile dosyayı C:\Windows\System32\tr-TR klasörüne kaydedin. Vista'nın yeni açılış ekranını görüntüleyebilmesi için sistem ayarlarında da değişiklik yapmalısınız: Önce *Başlat* menüsündeki arama alanına "msconfig.exe" komutunu girin, ardından [Enter]'a tıklayın. Vista'nın uyarı mesajını *Devam*'a tıklayıp geçerek yazılımın

başlatılmasını sağlayın. *Önyükleme* sekmesinden *GUI önyüklemesi yok*'un başına onay işareti ekleyin.

2

Windows 2000, XP

USB belleği daha fazla güvenlik için kısa süre devre dışı bırakma

Zararlı kodlar ve yasadışı dosyalar, güvenlik duvarına rağmen USB bağlantı noktası üzerinden bilgisayarınıza ulaşabiliyor. Özellikle birden fazla kullanıcının hizmetindeki PC'lerde bu risk artıyor ve veri casusluğu için de bir açık kapı bırakılmış oluyor.

İPUÇU Harici sabit disk ve USB bellek gibi depolama birimlerinin kullanımını zaman zaman engelleyebilirsiniz. Ancak uzun süredir kullanımda olan bir PC'dekiyle, yeni kurulmuş ve üzerinde o ana dek hiçbir USB bellek çalıştırılmamış bir PC'de izlenmesi gereken yol birbirinden farklı.

Yeni kurulmuş Windows: Öncelikle Windows Gezgini'nin adres satırına %Systemroot% adresini girdikten sonra [Enter]'a basın. Inf alt klasörüne geçin ve burada Usbstor.pnf dosyasını bulun. Daha sonra farenin sağ tuşuyla dosyaya tıklayın ve açılan bağlam menüsünden *Özellikler*'e tıklayın. *Güvenlik* sekmesine geçin, *Grup ya da kullanıcı adları* alanından *Kullanıcılar* grubunu işaretleyin. *Tam Denetim* satırından *İzin verme*'yi etkinleştirin. *Uygula*'ya tıklayın ve güvenlik bildiri-

mini *Evet*'e tıklayarak geçin. Bu işlemi SYSTEM grubu için de tekrarlayın. *Tamam*'a tıklayarak iletişim penceresini kapatın. Artık kullanıcılar bu bilgisayarda yeni bir USB cihazı kuramayacak.

Eski kurulum: Buna karşılık, sisteminize önceden bir USB bellek kurulmuşsa Kayıt Defteri'nde yapacağınız bir değişiklikle onu da engelleyebilirsiniz. *Başlat / Çalıştır* menüsünden "regedit" komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni başlatın ve HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\USBSTOR anahtarına geçin. Pencerenin sağından *Start DWORD* değerine çift tıklayın ve değerini 4 olarak değiştirdikten sonra *Tamam* diyerek iletişim penceresini kapatın. Sonrasında Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden çıkın. Bu değişiklik bağlanan USB depolama birimlerinin çalışmasını engelleyecek. Bu cihazlara yeniden ihtiyaç duyduğunuzda *Start* için yeniden standart değer olan 3'ü seçin.

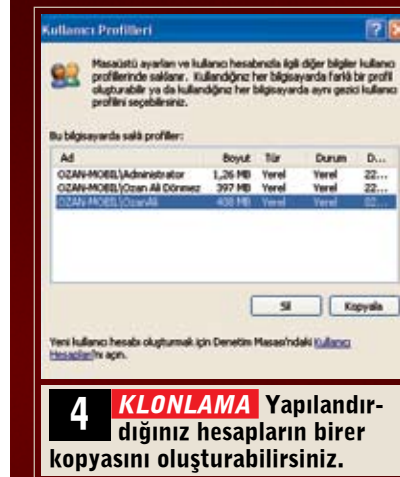
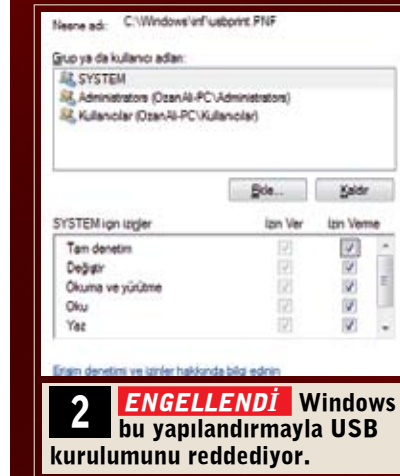
Engellemeyi en hızlı şekilde etkinleştirmek ve devre dışı bırakmak için iki REG dosyası oluşturmalısınız. Bu dosyalar için yalnızca kendinize erişim hakkı tanıyarak, diğer kullanıcıların yararlanmasını engelleyebilirsiniz.

3 Windows XP Başarısız sürücü güncellemelerini geri alın

Sürücü güncellemelerinin hedefi, PC'nin yazılım ve donanım bileşenlerindeki sorunları ortadan kaldırmaktır. Ancak ses kartına ait sürücüyü Sürücüyü Güncelleştir... seçeneğiyle değiştirmek istediğinizde artık bilgisayarınızdan hiç ses alamaz hale geldiniz. Aygıt Yöneticisi'nde de ilgili öge devre dışı bırakılmış durumda.

İPUCU Neyse ki Windows güncelleme öncesinde eski sürücüleri de yedekliyor ve herhangi bir sorunla karşılaşıldığında önceki ayarlara geri dönmenize izin veriyor. Ancak Microsoft'un bu seçene-

ği çok iyi gizlemiş durumda. [Win] + [Pause] ile *Sistem Özellikleri* penceresini açın ve *Donanım* sekmesine geçin. Aygıt Yöneticisi'ni çalıştırıp buradan *Ses, video ve Oyun kumandası* grubunu açın. Farenin sağ tuşuyla ses kartınıza ait ögeye (örneğin Realtek AC'97 Audio) tıklayın ve *Özellikler*'i seçin.

Sürücü sekmesinde *Sürücüyü Geri Dön* seçeneğine tıklayarak güncellemeyi geri alabilirsiniz. Bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda söz konusu donanım bileşeni tıpkı eskisi gibi görevini yerine getirmeye devam edecek.

4 Windows 2000, XP Şablonlarla kolayca yeni kullanıcı hesapları oluşturma

Bilgisayarınızda aynı yapılandırmaya sahip çok sayıda kullanıcı hesabı oluşturmak istediğinizde, bu hesapların her biri için ayarları teker teker yapmak kısa sürede can sıkıcı bir hal alabilir.

İPUCU Her yeni hesapta Default User adını taşıyan standart bir profil esas alınıyor. Burada C:\Documents and Settings\Default User klasörüne kaydedilen bir şablon söz konusu. Şablonun içeriğinde kendi ihtiyaçlarınıza göre çeşitli değişiklikler yapabilir ve örneğin farklı bir arka plan resmi seçebilirsiniz. Bunun için bilgisayarınızda yönetici olarak oturum açın ve Denetim Masası'ndan *Kullanıcı Hesapları* simgesine çift tıklayın. *Yeni kullanıcı oluştur* bağlantısına tıkladıktan sonra yeni bir isim seçin ve *İleri*'ye tıklayın. *Bir hesap türü seçin* ekranından *Sınırlı*'yı seçin ve *Hesap oluştur*'a tıklayın. Daha sonra bu yeni hesapla oturum açın ve gelecekte şablonda yer almasını istediğiniz tüm değişiklikleri yapın.

Bilgisayarınızı yeniden başlatın ve yönetici olarak oturum açın. Daha sonra [Windows] + [Pause] tuş bileşimiyle *Sistem Özellikleri* penceresine geçin. *Gelişmiş* sekmesine tıklayın. Burada *Kullanıcı Profilleri* alanından *Ayarlar*'a tıklayın. Daha sonra yeni oluşturduğunuz profili seçip *Kopyala* seçeneğini kullanın. Bir sonraki iletişim penceresinden *Gözet*'a tıklayın ve C:\Documents and Settings\Default User klasörünü açın. Devam etmeyi gerçekten isteyip istemediğiniz sorusuna *Evet* yanıtını verin, *Tamam*'a tıklayarak tüm iletişim pencerelerinden çıkın. Artık örnek kullanıcı adını silebilir ve bilgisa-

yarınızda değiştirilmiş şablonu temel alacak şekilde yeni kullanıcı hesapları yaratabilirsiniz.

5 Windows XP Aşırı uzun Kayıt Defteri öğelerini okuma

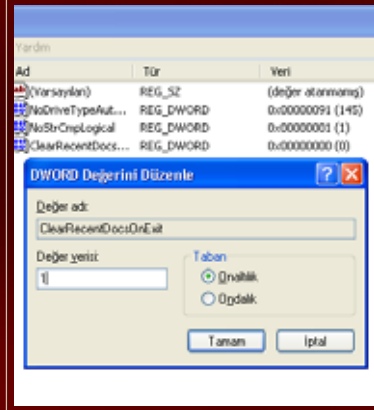
Regedit.exe adlı araç, uzunluğu 255 karakteri geçmeyen kayıt adlarının görüntülenmesine izin veriyor. Bu sınırlama bazı kayıtlardaki hataların izinin sürülmesini zorlaştırıyor.

İPUÇU Wreg.exe adlı komut satırı aracı Kayıt Defteri'ndeki aşırı uzun kayıtları da okuyabiliyor. Bundan yararlanmak için öncelikle **Başlat / Çalıştır** menüsünden "cmd" komutunu girin ve **Tamam**'a tıklayarak **Komut İstemi**'ni çalıştırın. Bu ekrandan aracın adını girebilir ve komutla birlikte kullanılacak parametreleri seçebilirsiniz. Aşağıdaki listede bu komutların en önemlilerini bulabilirsiniz. Örnekte "query" komutunu kullanın ve ikinci parametre olarak anahtarın adını girin. Örneğin:

```
reg.exe.query.HKEY_CURRENT_USER\Software\CHIP\Test\Test
```

reg.exe, [Enter]'a tıkladığınızda bu

Komut	Görevi
QUERY	Anahtar ve değer sorgulama
ADD	Anahtar ve değerler ekleme
DELETE	Anahtar silme
COPY	Anahtar kopyalama
COMPARE	İki anahtar karşılaştırma
Resimlerim	Start_ShowMyPics

6 TEMİZLİK Bu değer son kullandığınız belgelerin yer aldığı listeyi temizliyor.

anahtarın içerdiği tüm anahtar ve değerleri listeleyecek. Bunların altında regedit.exe adlı Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nin sizden gizlediği değerler de bulunuyor. İstemediğiniz öğeleri silmek içinse Delete komutunu /v parametresiyle birlikte kullanın. Örneğin:

```
reg.exe.delete.HKEY_CURRENT_USER\Software\CHIP.\v.<Kayıt adı>
```

Güvenlik sorusunu **Evet**'i seçerek geçin ve aracın bu kaydı silmesini sağlayın. Diğer önemli seçenekler hakkında bilgi almak için reg.exe /? ya da reg.exe <Komut adı> /? komutlarını çalıştırabilirsiniz.

Dikkat! reg.exe komutunu kullanırken dikkati elden bırakmamalısınız. Aksi halde işletim sisteminin çökmesi mümkün. Windows 2000'de benzer bir durumla karşı karşıya kaldığınızdaysa

Çalıştır iletişim penceresinden Regedit32 adlı araç çalıştırın. Bu araç aşırı uzun kayıtları da düzenlemenize izin veren Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ne ulaşmanızı sağlayacak. Windows XP'deyse regedit.exe komutu standart Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırıyor.

6 Windows 98, Me, 2000, XP Son kullanılan belgelere ait bağlantıları otomatik silin

Üzerine çift tıklayarak açtığınız tüm belgeler Başlat menüsünde görüntüleniyor. Bu bağlantıların listelenmesini istemiyorsanız Windows'un oturum sonlandırılırken otomatik olarak silmesini sağlayabilirsiniz.

İPUÇU **Başlat / Çalıştır** menüsünden "regedit" komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın ve soldaki listeden HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer anahtarına geçin. Burada **Düzen / Yeni** menüsünden **DWORD değeri**'ne tıklayarak "ClearRecentDocsOnExit" adında bir öğe oluşturun. Üzerine çift tıklayarak bu öğeyi açın ve **Değer Verisi**'ni 1 olarak değiştirin. **Tamam**'a tıklayarak değişiklikleri onaylayın. Artık bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda söz konusu menülerde herhangi bir bağlantı yer almayacak. Windows altında yaptığınız bu değişikliği geri almak için Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden söz konusu değeri 0 olarak değiştirebilir ya da [Del]'e tıklayarak silebilirsiniz. Ayrıca az önce oluşturduğunuz anahtarın →

7 KISA İPUÇLARI

Internet Explorer: Internet Explorer'ın güncel sürümü 7'de standart olarak gizlenen menü çubuğunun yeniden görüntülenmesini sağlamak için [Alt]'a tıklayın.

Erişim hakları: Herhangi bir dosyayı yönetici olarak çalıştırmak için [Shift]'i basılı tutun ve farelin sağ tuşuyla öğeye tıkladıktan sonra **Farklı Çalıştır**'ı seçin.

Sistem: CD ve DVD'lerin otomatik olarak başlatılmasını istemiyorsanız, disk sürücüyü yerleştirirken parmağınızı [Shift] tuşundan çekmeyin.

Kayıt Defteri: **Düzen / Anahtar adını kopyala** komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nde işaretlediğiniz anahtar panoya kopyalayabilirsiniz.

Sistem: Otomatik olarak başlatılan bilgisayarı kapatma işlemini durdurmak için **Başlat / Çalıştır** menüsünden "shutdown -a" komutunu verin.

Vista Kurulumu: Kurulum tarihini öğrenmek için **Başlat** menüsündeki arama satırında "CMD {K WMIC OS GET InstallDate}" komutunu çalıştırmalısınız.

adını NoRecentDocsHistory olarak değiştirdiğinizde Windows son kullanılan belgeleri listelemeyi durduracak.

8 Word XP, 2003

Resimleri akan metne her zaman en uygun şekilde yerleştirme

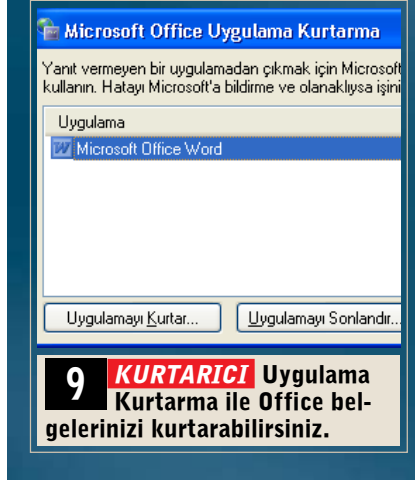
Panodan alınarak üzerinde çalıştığınız belgeye yapıştırdığınız resimler nadiren herhangi bir değişikliğe gerek kalmayacak kadar düzgün yerleştiriliyor. Bu nedenle her defasında çeşitli tasarım seçeneklerine başvurmak durumunda kalıyorsunuz.

İPUCU Word'ün 2000 ve öncesi sürümlerinde metnin içerisine yerleştirmek istediğiniz resimlerin tümünün üzerinde ayrıca çalışmanız gerekiyordu. Örneğin metnin resmi çevrelemesini istediğinizde ayrı bir işlem gerçekleştirmeliydiniz. XP sürümüyle birlikte bu durum değişti. Bu sürümdeki bir seçenek sayesinde standart bir tasarım seçme şansına sahipsiniz. Bunun için *Araçlar / Seçenekler* menüsünden aynı adlı iletişim penceresini açın ve *Düzen* sekmesine geçin. *Resmi farklı ekle / yapıştır* alanından, örneğin *Boyunca'yı* ya da tercih ettiğiniz farklı bir tasarımı seçin. *Tamam'a* tıkladığınızda yaptığınız değişiklik geçerlilik kazanacak. Bu tasarım seçimleri *Ekle / Resim* menüsünü kullanarak metne dâhil ettiğiniz resimlerde de uygulanacak.

9 Excel ve Word XP, 2003

Çöken uygulamalarda belgeleri kurtarma

Office uygulamalarının tam da belgeyi

kaydetmek istediğinizde çökmesi gibi bir durumla daha önce de karşılaşmış olabilirsiniz. Bu durumda söz konusu uygulamayı Görev Yöneticisi üzerinden sonlandırmanız gerekebilir. Herhangi bir çökmeyi en az veri kaybıyla aktarmak istiyorsunuz.

İPUCU Uygulama, çökme neticesinde sonlandırılmak zorunda kaldığında bir sonraki başlangıçta en güncel güvenlik kopyasını yeniden oluşturmayı dener. Bu sayede yalnızca maksimum son on dakika içerisinde yaptığınız değişiklikleri kaybedeceksiniz. Tabii *Araçlar / Seçenekler / Kaydet* sekmesinde *Otomatik Kurtarma Bilgilerini Kaydetme Sıklığı* alanındaki standart ayarı değiştirmeniz şartıyla.

Uygulamaya ait pencereye herhangi bir nedenle erişilemediğinde ve artık sonlandırılması gerektiğinde Microsoft Office Uygulama Kurtarma adlı araçtan yardım alabilirsiniz. Söz konusu araçla uygulamayı Görev Yöneticisi üzerinden sonlandırdığınızda kaydedeceğiniz ve

rileri de kurtarabilirsiniz.

Başlat / Tüm Programlar / Microsoft Office / Microsoft Office Araçları menüsündeki *Microsoft Office Uygulama Kurtarma*'ya tıklayarak aracı çalıştırın. İlgili uygulamayı işaretledikten sonra *Uygulamayı Kurtar*'a tıklayın. Bu komut, uygulamanın yeniden başlatılmasını sağlayacak. Aynı anda da belge kurtarma mekanizması devreye girecek.

10 Paint.NET

Ücretsiz yazılımlarla profesyonel resim optimizasyonu

Hem pozlama hem de konu seçiminiz kusursuz. Ancak arka plan için aynı şeyi söylemek zor. Bu nedenle arka planı değiştirerek fotoğrafınızı bir sanat eserine dönüştürmek istiyorsunuz, ama Photoshop gibi profesyonel araçlar el yakıyor.

İPUCU Adobe Photoshop gibi yazılımlar olmadan da bu tip işlerin üstesinden gelebilirsiniz. Paint.NET adlı ücretsiz araç, temel dijital fotoğraf düzenleme gereksinimlerini kolaylıkla ve en kısa sürede karşılayabiliyor. Akademik bir çalışmayla ortaya çıkan yazılım, birçoğu yalnızca ücretli alternatiflerde bulunan çeşitli araç ve özelliklere sahip. Bunlar arasında katmanlar ve filtreler de var. Yukarıda bahsedilen sorunu şu yolla çözebilirsiniz:

İşaretleme: İlk yapmanız gereken, arka planı seçmek. Bu noktada tıpkı Photoshop'taki gibi Magic Wand aracından yararlanabilirsiniz. Araç en iyi sonuçları, tek renkli arka plan konunun geri →

11 KISA İPUÇLARI

Firefox:

Geçmiş / Yeni kapatılan sekmeler menüsünden ya da [Ctrl]+[Shift]+[T] tuş bileşimiyle yanlışlıkla kapattığınız sekmeleri açabilirsiniz.

Word:

Uzun çizgi "—" karakterini oluşturmak için, sözcüğün sonuna iki tire karakterinin ardından boşluğu ve ardından sonraki sözcüğü girin.

Thunderbird:

Silinen e-postalar öncelikle çöp kutusuna gönderiliyor. Bunları tek adımda silmek için işaretledikten sonra [Shift]+[Del] tuşlarını kullanın.

Excel:

00 ile 29 arasındaki iki basamaklı yıl değerleri 20.. ; 30 ile 99 arasındakiler 19.. şeklinde kaydediliyor. Bu durumdan rahatsızsanız tüm basamakları girin.

PowerPoint:

Sunum sırasında [F1] tuşuyla olası fare işaretlerini ve tuş bileşimlerini gösteren yardım penceresinin ekrana gelmesini sağlayabilirsiniz.

Access:

* karakterini aramak, köşeli parantez içerisinde şu şekilde kullanın: [*] Aksi halde arama özelliği bu işareti joker karakter olarak değerlendiriyor.

kalanından belirgin bir şekilde ayrıldı-
ğında üretiyor. [Ctrl] tuşunu basılı
tutarak öncekilere yeni alanlar ekleye-
bilir, seçiminizi ters çevirmek için
Invert Selection seçeneğini kullanabilir-
siniz.

Temizlemek: Seçtiğiniz alanı çıkarıp
atmak için *Edit / Copy* ve *Edit / Paste in
to New Layer* seçeneklerini kullanın.
Küçük katman penceresinden yardım
alarak farklı piksel katmanlarını yöne-
tebilirsiniz. Simge çubuğu üzerinden
katmanlara yenilerini eklemek ya da
gerekmeyenleri silmek elinizde. Ayrıca
tıpkı Photoshop'taki gibi farklı kat-
manlardakileri birbirinden bağımsız
olarak optimize edebilirsiniz.

Kontrastlar: Kontrastları güçlendirmek
için ilgili katmanı işaretleyin ve *Adjust-
ments / Curve*'e tıklayın. Fare yardımıyla
ekrana gelen grafiği hafif bir S eğrisi-
ne dönüştürebilirsiniz. Karanlık
kısımlar daha karanlık, aydınlık olanlar
da normalden daha aydınlık bir görü-
nüm kazanacak.

Boyut: Tüm değişiklikleri tamamladıktan
sonra *Image / Resize* ile boyutla
oynayabilir ve *File / Save as*'ten dosya
biçimine karar verebilirsiniz. JPEG
seçimi katmanların otomatik olarak
birleştirilmesine neden oluyor. Bu yolla
birden fazla nesne kullanarak çeşitli
kolaj çalışmaları da yapabilirsiniz.

12 Outlook 2000, XP, 2003, 2007 Yanıtlanmamış e-postalar için animsatıcı oluşturmak

**Önemli e-postaları en kısa süre içeri-
sinde yanıtlamak akıllıca olacaktır. Aksi halde bu postalar kısa sürede lis-
tenin alt sıralarına iniyor ve unutuluyor. Ancak bazı durumlarda yetersiz
zaman ve eksik bilgiler yanıt vermeyi güçleştiriyor.**

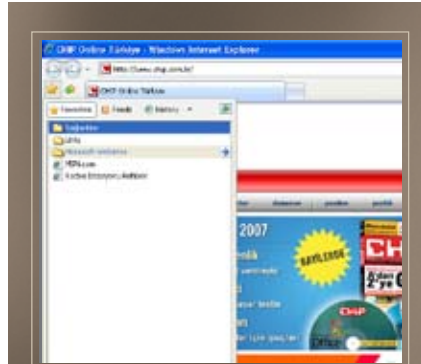
İPUCU Size yanıtlamanız gereken e-
postaları hatırlatacak özel bir seçenек-
ten yararlanabilirsiniz. Bu seçenек
takvimle vakit kaybetmeden bağlam
menüsü üzerinden de ulaşılabilir. Bunun için sağ fare tuşuyla ilgili e-pos-
taya tıklayın ve Outlook 2003/2007'de

*İzle | Animsatıcı ekle'ye Outlook XP'de
yalnızca Animsatıcı'ya tıklayın. Bayrak
alanından iletiyle ilişkilendirmek iste-
diğiniz görevi; örneğin Yanıtlı'yı seçin.
Burada Animsatıcı alanından gün ve
saat bilgilerini girin. Bu değerler
Outlook'un sizi uyaraacağı zamanı belir-
lemenizi sağlıyor. Outlook'un 2003 ve
2007 sürümlerinde renkli işaretler kul-
lanabilirsiniz.*

13 Internet Explorer 7 Aynı klasördeki tüm sık kullanılanları eş zamanlı açmak

*Kullanıcıların birçoğu sık kullanılan-
lar klasörüne kaydettikleri yer imlerini
konularına göre farklı klasörlere ayırı-
yor. Bu klasörlerin herhangi birinde
yer alan web sayfalarının tümünü göz-
den geçirmek için tüm bağlantıların
internet tarayıcı penceresindeki farklı
sekmelerde açılmasını istiyorsunuz.*

İPUCU Öncelikle Internet Explorer'ı
başlatın. Daha sonra [Alt]+[C] tuş bile-

13 TÜMÜ Sağdaki mavi okla işaretli klasördeki bağlantıları tek seferde açın.

14 RENK SEÇİCİ Bu adres- ten Flickr altında benzer tonlardaki fotoğrafları bulun.

şimiyle ya da adres çubuğunun hemen
altındaki yıldız simgesine tıklayarak, sık
kullanılanlara ve geçmiş kayıtlarına
erişmenizi sağlayacak Sık Kullanılanlar
Merkezi'ni açın.

Sık Kullanılanlar Merkezi'nden içe-
risinde kayıtlı yer imlerini ziyaret etmek
istediğiniz klasörü bulun. Fare işaretçi-
sini bu klasörün üzerine getirdiğinizde
bu sütunun sağında mavi bir ok işareti
belirecek. Söz konusu oka tıkladığınız-
da Internet Explorer otomatik olarak o
klasör içerisinde kayıtlı adresleri farklı
sekmelerde yüklemeye başlayacaktır.

14 Flickr Fotoğrafları ana renkleri yardımıyla bulmak

*Üzerinde çalıştığımız herhangi bir bro-
şür için renk uyumunu bozmayacak
bir fotoğraf arıyorsunuz. İhtiyacınız
olan mavi tonlarının hâkim olduğu bir
deniz kenarı fotoğrafı ya da kırmızı bir
çiçek olabilir. Flickr'dan yardım ala-
rak aradığınız fotoğrafa en kısa sürede
ulaşmak elinizde.*

İPUCU Anahtar sözcüklerle amacınıza
doğrudan ulaşma şansına sahip olama-
yabilirsiniz. Milyonlarca fotoğrafı teker
teker gözden geçirmek de pek akıllıca
değil. Bu durumda sunduğu renk ya da
ölçüt seçenekleriyle size izini sürdüğü-
nüz fotoğraf kesitini sağlayan çok sayı-
da çevrimiçi araçtan yardım alabilirsi-
niz.

Bunun için öncelikle [www.krazy-
dad.com/colrpickr](http://www.krazydad.com/colrpickr) adlı web sitesini
ziyaret etmelisiniz. Fotoğraf ararken
ekrana gelen renk seçimi grafiğinden ve
yoğunluğu değiştirmenizi sağlayan
çubuktan yardım alacaksınız. Bu grafi-
ğin etrafında da Flickr kaynaklı çeşitli
fotoğraflar yer alıyor. Renk seçimini
yaptıktan ve yoğunluğu ayarladıktan
sonra uygun fotoğraflar görüntülenme-
ye başlıyor. Kullanmak istediğiniz
fotoğrafa tıkladığınızda onun yer aldığı
Flickr sayfasına yönlendirileceksiniz.

Grafiğin altında yer alan diğer bağ-
lantıları kullanarak ana renklere bağlı
resim arama işini daha da detaylandırma-

bilirsiniz. Örneğin, *Flowers* bağlantısına tıkladıktan sonra yeniden oluşturulan grafik üzerinden seçiminizi yaparak uygun renkteki çiçeklerin görüntülenmesini sağlayabilirsiniz.

15 Internet Explorer 6, 7 Geçici dosyaları oturum sonunda otomatik silmek

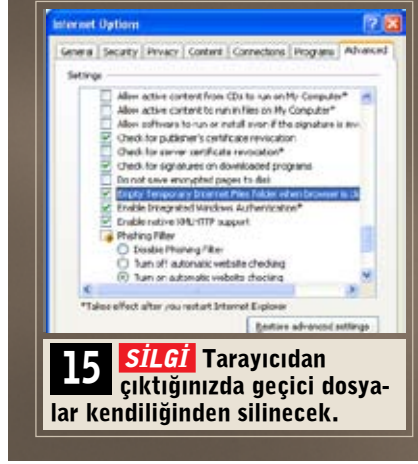
Internet Explorer sörf yaparken ziyaret ettiğiniz sayfalardaki resim, metin ve diğer dosyaları aynı adrese yeniden uğradığınızda anında görüntüleyebilmek için saklıyor. Bu bilgiler sabit diskte önemli miktarda yer işgal ediyor ve aynı zamanda sörf davranışlarınızla ilgili bilgilerin de riske girmesine neden oluyor.

İPUCU İnternet tarayıcınızın ayarlarında yapacağınız değişiklikle geçici dosyaların yazılımdan çıktığınızda otomatik olarak silinmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için öncelikle İnternet Explorer'ı başlatın ve 7. sürümde arama alanının hemen altındaki *Araçlar* menüsünden *İnternet Seçenekleri*'ne tıklayarak, 6. sürümde ise menü çubuğundaki *Araçlar / İnternet Seçenekleri* komutuyla ilgili menüye ulaşın.

Gelişmiş sekmesinde yer alan *Ayarlar* alanında internet tarayıcınıza ince ayar yapmanızı sağlayacak çok sayıda seçenek bulacaksınız. Güvenlik alanında yer alan *Tarayıcı kapatıldığında Temporary Internet Files klasörünü boşalt* seçeneğini etkinleştirin. İnternet Explorer 6'da da aynı seçenekten yardım olarak her sörf oturumu tamamlandığında geçici dosyaların kendiliğinden silinmesini sağlayabilirsiniz.

16 USB yuvası Dosyaların USB belleğe yazıldığından emin olun

USB 2.0 destekli çoklu kart okuyucunuzu PC'ye bağladınız ve beraberinde gelen sürücülerini de kurdunuz. Ancak bu işlem sonrasında USB belleğe en son aktardığınız dosyalar kaybolmaya ya da bellek üzerinde yer alsa da açılmamaya başladı. Kart okuyucu ile USB

bellek arasında bir uyumsuzluk olduğunu düşünüyorsunuz.

İPUCU Yüksek hızlı kart okuyucuların bazılarında sürücüler, okuma ve yazma hızını artırmak için Windows yazma önbellegini etkinleştiriyor. Sonuçta USB belleği yuvasından çıkarmadan önce *Başlat* çubuğundaki bildirim alanından *Donanımı Güvenle Kaldır* seçeneğini kullanmanız gerekiyor. Bu seçenek, işletim sisteminin önbellegteki dosyaları USB belleğe taşımasını sağlıyor. Aslında performans artışı sağlamak için yapılan bu değişikliğin yol açtığı sıkıntıyı gidermek için yazma önbellegini devre dışı bırakmalısınız.

Bunun için USB belleği PC'nize bağlayın. Denetim Masası'ndaki *Sistem* simgesine çift tıklayın. *Sistem Özellikleri* penceresinden ulaşabileceğiniz *Aygıt Yöneticisi*'nde *Disk Sürücülerini* başlığı altından, USB belleğe ait kayda çift tıklayın. Açılan pencereden *İlkeler* sekmesine geçin. *Performans için en iyi duruma getir* seçeneğini etkinleştirin. *Tamam'a* tıklayarak değişiklikleri onayladığınızda USB belleğiniz sorunsuz şekilde çalışmaya başlayacak.

17 Klavye CapsLock tuşunu Kayıt Defteri üzerinden etkinleştirip devre dışı bırakmak

Yazı yazarken en sık karşılaşılan durumların biri de CapsLock tuşuna yanlışlıkla tıklanması ve farkına varmadan büyük harflerle yazmaya devam edilmesi. Söz konusu tuşa pek ihtiyaç

duymuyor ve tümüyle devre dışı bırakmak istiyorsunuz.

İPUCU [CapsLock] tuşu yanlışlıkla sık sık dokunan bazı kullanıcılar için o kadar sinir bozucu ki, zaman zaman tuşu yerinden sökenlerle bile karşılaşmak mümkün. Oysa aynı iş için çok daha basit ve şık bir çözüme başvurmak mümkün: [CapsLock] tuşunu Kayıt Defteri'ne ekleyebileceğiniz yeni bir anahtarla devre dışı bırakabilirsiniz. Bunun için *Başlat / Çalıştır* menüsünden "regedit" komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni başlatın. Açılan pencereden HKEY_LOCAL_MACHINE / SYSTEM / CurrentControlSet / Control / Keyboard Layout anahtarına geçin.

Dikkat: Bu noktada *Keyboard Layout* yerine hemen altındaki *Keyboard Layouts*'u seçmediğinizden emin olun. *Keyboard Layout*'a sağ tuşla tıkladıktan sonra, açılan bağlam menüsünden *Yeni / İkili Değer*'i seçin Ad olarak "Scancode Map", değer olarak da "00 00 00 00 00 00 00 02 00 00 00 00 00 00 3a 00 00 00 00"ı kullanın.

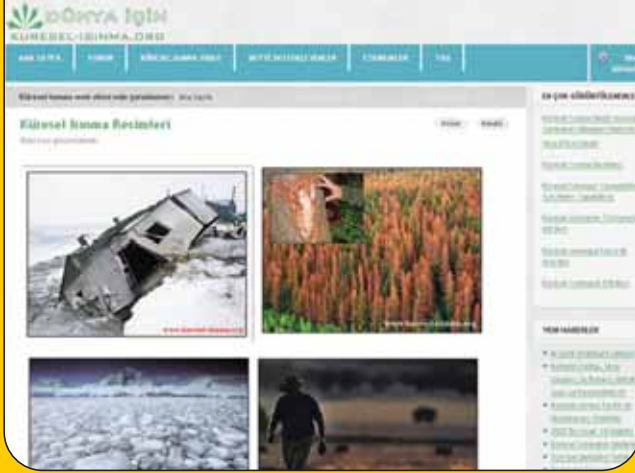
Dikkat! İkili değerın adında Scancode ile Map sözcükleri arasındaki boşluk karakterini unutmamalısınız. İşletim sisteminin yeniden başlattığınızda [CapsLock] tuşunun tümüyle devre dışı kaldığını göreceksiniz. Az önce oluşturduğunuz Kayıt Defteri değerini silerek bu tuşu yeniden etkin hale getirebilirsiniz. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini websiteleri@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

<http://www.kuresel-isinma.org>

Bilim adamları, ortak görüş ve raporları doğrultusunda, yakın gelecekte dünyamızın en büyük sorunlarından biri olarak görünen küresel ısınmanın büyük bir tehdit unsuru olduğunu ısrarla vurguluyorlar. Isınan dünyayla birlikte buzulların erimesi, orman yangınlarının çoğalması, mevsim şartlarının normal dışı seyretmesi ve kuraklık, gelecek neslin yaşam şartlarının ne denli zor olacağını ipuçlarını vermeye başladı bile. Söz konusu web sitesinde küresel ısınmanın nedenleri, ülkemize etkisi ve bu tehlikeyi yavaşlatmak için neler yapılabileceği gibi önemli makalelere yer veriliyor. Ayrıca yayınlanan resimler, bu büyük problemin kulak ardı edilmesi durumunda ne gibi felaketlere yol açacağını gözler önüne seriyor.

<http://www.gayet.net>

Arkadaş bulma makinesi sloganıyla yayın yapan ve 2006 yılında kurulan Gayet.net, internet kullanıcılarını son derece profesyonelce hazırlanmış bir arkadaşlık platformunda bir araya getiriyor. Üyelerin yaklaşık yüzde 40'ını kadınlar oluşturuyor. Aday üyeliğin ücretsiz olduğu ve üye sayısı 1,5 milyona ulaşan Gayet.net'te testler, blog'lar ve arkadaş grupları gibi özel bölümler ilgi çekiyor.

<http://www.azbuz.com>

Azbuz.com, herkesi web yayıncısı yapmayı hedefliyor. Sitenin teknolojik altyapısı sayesinde üyeler, 1 dakikalık zaman diliminde ve üç basit adımda kendi sitelerini hazırlayıp yayına başlayabiliyorlar. Azbuz.com, site sahibi ve üyeler arasındaki her türlü iletişimi destekliyor. Site sahipleri sitelerinde yazı, fotoğraf ve video yayınlatabiliyor, forum açabiliyor, oylama düzenleyebiliyor ve üye kaydedebiliyor.

<http://www.ortakantin.com>

Ortakantin dünyanın dört bir yanından Türk üniversite öğrencilerini aynı platformda toplamayı amaçlayan bir topluluk sitesi olarak yayın yapıyor. Ortakantin sayesinde farklı üniversitelerden çevre edinip fikir alışverişlerinde bulunabilirsiniz. Kantin içerisinde ki forumlar, ipuçları, not defteri, gruplar ve albümlerle kullanıcılara oldukça zengin bir içerik sağlanıyor.

<http://www.siyahkahve.com>

SiyahKahve.com, üyelerinin akla gelebilecek her konuda yazdığı, editörleri tarafından seçilmiş yazıları ve bu yazılara yapılan yorumları merkezine almış bir topluluk sitesi. Sitede, amatör, yarı-profesyonel ve profesyonel yazarlar yazılarına yer veriyorlar. Sitede yayın dünyası için objektif bir referans görevi görebilecek bir kütüphane de kullanıcıların hizmetine sunulmuş.

<http://vixy.net>

YouTube'da yayınlanmakta olan flash video biçimindeki (.flv uzantılı) video dosyalarını bilgisayarınıza indirebilmek için online bir servis olan <http://vixy.net> web sitesinden yararlanabilirsiniz. Vixy.net online adlı site, bir çevirici olarak görev yapıyor ve indirmek istediğimiz video dosyalarını .flv biçiminden AVI, MOV, MP4 veya 3GP biçimine çevirerek, download yapma imkânını sağlıyor.

<http://www.sivilceleirim.com>

“Sivilce tedavi edilebilir, mutlaka bir dermatoloğa başvurunuz” cümlesiyle ziyaretçilerini karşılayan sitenin amacı, ergenliğe adım atmış ve sivilceleriyle başı dertte olan herkesi bilgilendirmek. Sitede sivilcenin hangi şartlarda oluşabileceği, tedavisi ve korunmak için yapmanız gerekenler bulunuyor. Sitede yer alan terimler sözlüğüne de bir göz atabilirsiniz.

<http://www.kigem.com>

Kişisel gelişim konusunda oldukça geniş ve yararlı bir içeriğe sahip olan Kigem, başarılı yaşamak ve kendini geliştirmek isteyenlerin oldukça işine yarayacak makalelere yer veren bir web sayfası. Site, motive olmak, insan ilişkileri, özgüven geliştirme ve NLP teknikleri gibi kişisel gelişimin önemli parçaları hakkında oluşturulmuş çok geniş bir bilgi kaynağını ziyaretçilerine sunuyor.

<http://www.uruninceleme.com>

Ürün inceleme web sayfası, kullanıcıların teknolojik ürünlerle ilgili inceleme, araştırma ve fikir edinme ihtiyaçlarına cevap vermek için açılmış. Son kullanıcıya yönelik detaylı inceleme sayfalarını ziyaretçilerine sunan site, cep telefonu, dijital fotoğraf makinesi, dizüstü bilgisayar ve MP3 çalar gibi ürünlerin ayrıntılı incelemelerini bulabileceğiniz bir teknoloji portalı.

<http://www.turkhukuk-sitesi.com>

1997'den beri yayın hayatını sürdüren Türk Hukuk Sitesi, internet üzerindeki ilk Türkçe hukuk sitelerinden. Meslekten hukukçuların hazırladığı site herhangi bir ticari amaç taşımadan, hukukçuların birbirleri ile iletişim olanaklarını zenginleştirmek ve tüm hukuk severlerin sitede yer alan geniş kaynaklardan yararlanmalarını sağlamak amacıyla yayınlanıyor.

<http://www.sistemuzmani.com>

Sistemuzmani.com, Bilgi Teknolojileri konusunda Türkçe kaynak ihtiyacına yönelik çalışmaları yayımlayarak, bireylerin bilgiye hızlı ve güvenilir bir şekilde ulaşmasını sağlıyor. Temel amacı tüm Türkiye'de bilgi teknolojilerine gönül veren insanları bir arada toplayan bir iletişim ağı kurmak ve tüm güncel haberlerin hızlı bir şekilde site üzerinden yayımlanmasını sağlamak.

<http://www.msntr.com>

Türkiye, MSN Messenger kullanımı olarak ilk sıralarda yer alan bir ülke, neredeyse MSN'le yaşar hale geldi. Artık insanlar birbirlerine telefonları yerine MSN adreslerini vermeye başladılar. MSN programını daha eğlenceli ve işlevsel kullanabilmek için msnTR.com web sitesini ziyaret edebilirsiniz. Sitede MSN hakkında faydalı bilgilerin yanı sıra, çeşitli eklenti ve ifadeler ulaşabilirsiniz.

<http://www.Free-Codecs.com>

Hemen hemen tüm görüntü ve ses codec'lerini bulabileceğiniz ve bilgisayarınıza yükleyebileceğiniz geniş bir codec arşivi sitesi. İsteddiğiniz codec'i tek olarak yükleyebileceğiniz gibi, tüm ses ve görüntü dosyalarını sorunsuz bir şekilde çalıştırmak için bilgisayarda bulunması gereken codec ve yazılımların bulunduğu paketlere de site üzerinden ulaşabiliyorsunuz. ■

DVD'lerde göze çarpanlar

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taştan eCHIP'lerin içeriklerini ve DVD'de yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

Ashampoo Magical Defrag

Dosyaları birleştirin

TAM SÜRÜM

Yavaş çalışan sabit diskinizi birleştirmek için son derece pratik olan bu programı kullanmanızı tavsiye ediyoruz.

■ 6,4 MB
■ Windows 2000/XP/2003

TuneUp Utilities 2004

Komple sistem bakımı

TAM SÜRÜM

Windows işletim sisteminizden daha fazlasını almak için ihtiyacınız olan araçların hepsini bu programda bulabilirsiniz.

■ 21 MB
■ Windows 98/Me/2000/XP

RamCleaner 4.0

Bellek kontrolü

TAM SÜRÜM

Gereksiz çalışan uygulamalar nedeniyle yetersiz bellek sorunu yaşıyorsanız RamCleaner ile sistemin bellek yönetimini düzenleyebilirsiniz.

■ 638 KB
■ Windows 9x/Me/NT/2000/XP/2003

155 TAM SÜRÜM

ÜCRETSİZ

Google Desktop
Google'ın masaüstünüzde çalışan bu sürümü hem internet üzerinde hem de bilgisayarınızda çok hızlı arama olanağı sağlıyor.

■ 1,9 MB
■ Windows 2000 / XP

ÜCRETSİZ

PC Inspector File Recovery
Yanlışlıkla silinmiş veya kullanılamayacak derecede hasar görmüş dosyalarınızı kurtarmak için bu program size yardım edebilir.

■ 5,9 MB
■ Windows 95/98/Me/NT/2000/XP

ÜCRETSİZ

Kerio Personal Firewall
Kişisel bilgisayarınız ile internet arasında, tamamen sizin kontrolünüzde olan bir duvar çeken program ile olası hack tehditlerinden kurtulabilirsiniz.

■ 5,3 MB
■ Windows 2000 / XP

ÜCRETSİZ

Gimp
Profesyonel ve pahalı dijital fotoğraf işleme yazılımlarına en iyi ve ücretsiz alternatif. Açık kaynak kodlu bu yazılımı kullanması da oldukça kolay.

■ 7,7 MB
■ Windows 2000 / XP

JoyceCD

Kolay CD yazmak

TAM SÜRÜM

Dosyalarınızı CD'ye yazmak için karmaşık programlara ihtiyacınız yok. Kullanımı çok basit bu program da işinizi görecektir.

■ 3,8 MB
■ Windows 9x/Me/NT/2000/XP/2003

Dink Smallwood

En keyifli RPG

TAM SÜRÜM

Zelda benzeri bu RPG oyunu ile eğlence sizi bekliyor. Mizah öğeleri ile süslü bu oyunda kendi modüllerinizi yaratmanız çok kolay.

■ 15,7 MB
■ Windows 9x/2000/XP

Network Stumbler

Kablosuz ağlar

ÜCRETSİZ

Network Stumbler adlı ücretsiz araç kablosuz ağın kapsama alanını ölçmenizi ve varsa sorunların kaynağına imnenizi sağlıyor.

■ 1,2 MB
■ Windows 2000 / XP

USB bellek paketi

USB yazılımları

ÜCRETSİZ

• Kurtarma, multimedya, ofis, sörf ve telefon kategorilerine ayrılmış programları içeren beş USB yazılım paketini bir arada bulabilirsiniz.

- Toplam 258 MB
- USB cihazlar

OpenOffice Portable

Taşınabilir ofis

ÜCRETSİZ

• Open Office'i taşınabilir hale getiren bu yazılım sayesinde tüm dosyalarınızı rahatlıkla dilediğiniz bilgisayarda kullanabilirsiniz.

- 66 MB
- Windows 98/Me/2000/XP/Vista

BASIC KIT

Program kütüphanesi

ACDSee Photo Manager 9 build 55

Adobe Reader 8.0

AntiVir 7.00.03.02

Babylon 6

BitTorrent 5.0.7

Yeni

eMule 0.47c TR

Firefox 2.0.0.2 TR

Yeni

GetRight 6.2

IrfanView 3.99

Java Runtime 5 - Update 11

K-Lite CodecPack 2.85

Yeni

mIRC 6.21

Nero 7.7.5.1

Yeni

.NET Framework 3.0 - 32 bit

.NET Framework 3.0 - 64 bit

Yeni

NVU 1 HTML Editör

OpenOffice.org 2.1 TR

QuickTime 7.1.5

Yeni

Registry Mechanic 6

Thunderbird 1.5.0.10 TR

Yeni

Ultra Edit-32 v.13

Yeni

uTorrent Standalone 1.61

Yeni

VLC Player 0.8.6a

WinAmp 5.3.3.1100

Live Messenger 8.1.0812 TR

WinRAR 3.62 TR

WinZIP 11.0

ZoneAlarm 7.0.302.0

CHIP Vista Checktool

Vista'ya hazır mısınız?

ÜCRETSİZ

• Bilgisayarınızın donanım özelliklerinin terfi etmek istediğiniz Vista için yeterli olup olmadığını anladığınız özel yazılım.

- 27,5 MB
- Windows XP

Folder Size Explorer Extension

Dosya boyutunu görmek

ÜCRETSİZ

• Windows Gezgini ile çalışan ve klasörlerin içindeki dosyaların toplam boyutlarını gösterenizi sağlayan faydalı bir eklenti.

- 218 KB
- Windows 2000/XP/2003

Multimedya DVD

İster PC'de ister DVD oynatıcınızda izleyin

CHIP Multimedya DVD'si, yepyeni ara yüzü ile artık daha kullanışlı ve kaliteli. Multimedya içeriğini PC'de görüntülemek için Windows Media Player içinden Yürüt menüsü altında yer alan DVD, VCD veya CD ses satırından etkin olan sürücüyü seçmeniz yeterli.

Pardus

Türkiye'nin Linux'u

ÜCRETSİZ

• TÜBİTAK ve UEKA-E'nün ortak çalışmasıyla geliştirilmiş olan Linux temelli bu işletim sistemi, ticari sistemlerin en önemli alternatifi.

- 693 MB
- Bağımsız işletim sistemi

Command & Conquer 3

Efsane geri döndü

ÜCRETSİZ

• Tüm zamanların en başarılı RTS örneklerinden biri olan Command & Conquer'in üçüncü oyununun demosu tam 1,2 GB.

- 1,2 GB
- Windows XP/Vista

ZoneAlarm

Kapsamlı güvenlik paketi

ÜCRETSİZ

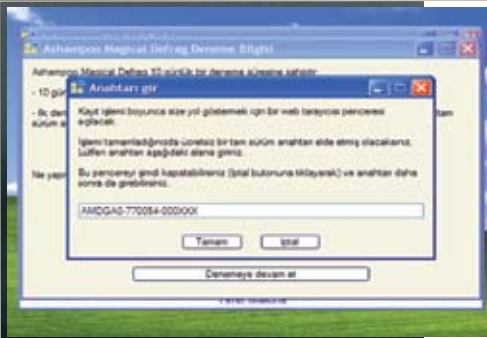
• Bilgisayarınızı virüs-lere karşı koruyan yazılım gelecek saldırılara karşı gerçek zamanlı güvenlik duvarı görevini de üstleniyor. ■

- 13 MB
- Windows 2000 / XP

Ashampoo Magical Defrag

TAM SÜRÜM Sabit diskinizin bakımı için kullanabileceğiniz bu başarılı yazılımın tam sürümü, tüm CHIP okurlarına ücretsiz!

KURULUM Programı tam sürüm olarak kullanabilmek için elde ettiğiniz anahtarı bu alana girmelisiniz.

BİRLEŞTİRME Artık sabit diskinizi birleştirmeyi dert etmenize gerek yok. Program her şeyi otomatik olarak yapacak.

İSTATİSTİKLER Programın kullanımı o kadar rahat ki, çalıştığını anlamak için istatistiklere göz atmanız gerekiyor.

■ Sabit diskinizin kapasitesi ne kadar büyük olursa olsun, Windows yeni dosyaları ilk boş bulduğu alana yazar. Bu boş alanlar sabit disk üzerinde farklı noktalarda bulunur. Özellikle büyük dosyaları sildikten sonra boşalan yerler, parçalanmış alanlar oluşturur. Parçalanmış alanlara kaydedilmiş dosyalara erişim ise vakit alan bir işlem. Dosyaları bir arada tutmak ve sisteminizi daha hızlı hale getirmek için Ashampoo Magical Defrag çok etkili yöntemler sunuyor.

1 Tam sürüm kodu almak: Programın kurulumu tamamlandıktan sonra açılan pencerede, Ashampoo Magical Defrag'ın 10 günlük deneme sürümünün başladığına dair bir mesaj göreceksiniz. Aynı pencerede **ÜCRETSİZ tam versiyon anahtarı** al butonuna tıklayın. Bu noktada internet bağlantısına sahip olmanız önemli çünkü anahtar, programın açacağı internet sitesinden almanız gerekiyor. Karşınıza gelen pencerede iki metin alanı göreceksiniz. Üst bölümdeki metin alanına e-posta adresinizi yazın. Adresinize onay için bir e-posta gelecek. Altta yer alan "Zip-code (optional entry)" satırına ise posta kodunuzu yazmanız isteniyor. Bu bölümü boş bırakın. Eğer daha önce bir Ashampoo ürünü için bu sistemi kullandıysanız Ashampoo üyelik şifrenizi girmeniz yeterli. Şifrenizi anımsamıyorsanız *Forgotten the password?* butonuna tıklayın. Şifreniz ile ilgili bir e-posta alacaksınız.

Eğer daha önce Ashampoo sistemine kayıt olmamışsanız, bu sayfada belirteceğiniz adresinize bir e-posta gönderilecek. Ayrıca mrreg@ashampoo.com e-posta adresinin, engellenen adresler arasında olmadığından da emin olmanız gerekiyor. Gelen posta içerisindeki bağlantıya tıklayarak e-posta adresinizi doğrulayın. Yeni açılan pencerede bilgileri doğruladıktan sonra *Ok* ve *Send'e* tıklayın. Bu işlemden sonra anahtarınızı elde edeceksiniz. Eğer Ashampoo hesabına sahipseniz, şifrenizi girdikten sonra sitenin sol bölümünde *My free registration keys'e* tıklayarak, anahtarınızı buradan da görebilirsiniz. Artık anahtarınızı, programa girebilirsiniz.

2 Güncellemeler: Programı tam sürüm haline getirmek için anahtar girdikten sonra olası güncelleştirmeler için internet sunucusuna bağlanmanız istenecektir. Yeni eklenen özellik sayesinde, programın daha iyi çalışması açısından bu güncellemeler oldukça önemli. Güncellemeleri daha sonra *İnternet* menüsü altındaki *Çevrimiçi Güncelleme*'ye tıklayarak da gerçekleştirebilirsiniz.

3 Kur ve unut: Programın *Kur ve Unut* özelliği geri kalan işlemleri otomatik olarak yapacaktır. Windows'un sağ alt bölümünde programın simgesini görebilirsiniz. Sabit diskinizi kullandığınız zamanlarda, program işinizi yavaşlatmamak için çalışmaz; programın simgesinde bir duraklatma işareti belirir. Sabit diskinizi kullanmayı gerektiren bir işlem yapmadığınız anlarda ise program otomatik olarak çalışmaya başlayacak. Programın ana penceresinde hangi dosyaların işlendiğini görebilirsiniz.

TuneUp Utilities 2004

TAM SÜRÜM Yavaş PC'ler, beklenmedik sistem hataları, içinden çıkılamayan sistem ayarları... Tüm bunlar TuneUp Utilities ile tarihe karışıyor.

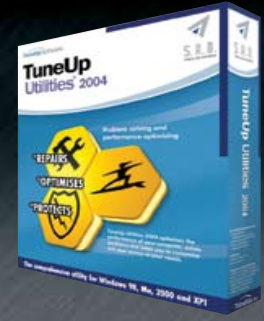
■ TuneUp Utilities bilgisayarınızın performansını en üst seviyeye çıkartıyor. Sisteminizin hızlı ve sorunsuz çalışması için ileri düzey bilgiye ihtiyacınız yok. Program, basit arayüzü sayesinde her seviyedeki işlemi rahatlıkla gerçekleştiriyor.

1 Kurulum ve tam sürüm: Programın kurulumu oldukça kolay. Yazılımı tam sürüm haline getirmek için de çok uğraşmayacaksınız. Tek yapmanız gereken kayıt anahtarı olarak şu kodu girmek:
ELRQ-RHXX-KMDD-GCCP

2 Sistemi kontrolü: Yazılımın son derece kullanışlı arayüzü üzerinde beş ayrı kategori oluşturulmuş. Her bir kategorinin altında iki ila dört arasında araç yer alıyor ve her araç kendi penceresinde açılarak gelişmiş seçeneklerini sunuyor. Kategorilerden ilki Customize & Analyze. İşletim sisteminiz hakkında bilgi edinmek ve görünümünü değiştirmek için kullanabileceğiniz araçlar bu kategoride. SystemControl bölümünde ise Windows'un görünüm ve temel kullanım özelliklerinin her birini değiştirebiliyorsunuz. Her ne kadar burada yer alan seçeneklerin çoğu farklı başlıklar altında zaten Windows tarafından sunuluyor olsa da, TuneUp hepsini bir araya toplamış ve yapabileceğiniz ayarların sayısını artırmış. StartUp Manager ise PC'niz açılırken yüklenen programları detaylı olarak görmenizi sağlıyor. System Information sisteminiz hakkında bilgiler içerirken, WinStyler, Windows'un tüm görünüm özelliklerini kendi zevkinize göre değiştirmenizi sağlıyor. TuneUp'ın inter-

net sitesinde hazır Windows temaları bulabilirsiniz.

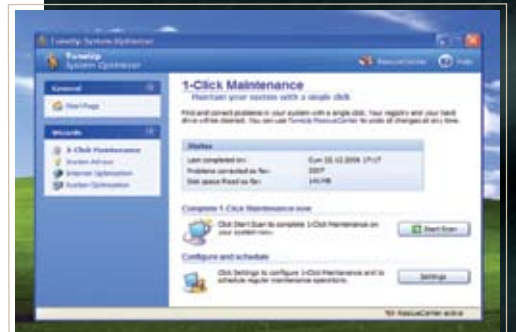
3 Tek tuşla komple bakım: Clean up & Repair kategorisi altında iki araç göreceksiniz. Bunlardan ilki sabit diskinizdeki gereksiz dosyaları temizleyerek yer açarken, ikincisi Windows'un Kayıt Defteri'ndeki hatalı kayıtları siliyor. Yetersiz bellek sıkıntısı çeken kullanıcılar Optimize & Improve kategorisi altındaki MemOptimiser ile sorunlarını giderebilirler. RegistryDefrag, Kayıt Defteri'ndeki olası hataları düzeltiyor. System Optimiser ise bilgisayarınızın diğer bölümlerindeki sorunları tespit edip ortadan kaldırıyor. Administer & Control kategorisinde göreceğiniz araçlarla, PC'nizde çalışan programları detaylı olarak inceleyebilirsiniz. Uninstall Manager aracı, kurulumdan sonra kaldırmakta sorun yaşadığınız uygulamaları sisteminizden güvenli bir şekilde kaldırıyor. Bir dosyayı bir daha geri alınamayacak şekilde silmek istediğinizde File recovery & Destruction başlığı altındaki Shredder aracını, yanlışlıkla sildiğiniz bir dosyayı kurtarmak içinse Undelete'i kullanabilirsiniz. Bu beş farklı kategori altına yerleştirilmiş toplam 14 farklı araç sayesinde, sisteminizi sağlıklı kullanabilmeniz için gereken her özelliğe artık sahipsiniz. Üstelik işletim sisteminizin daha hızlı çalışması için her kontrolü yapmak zorunda değilsiniz. TuneUp Utilities'in sunduğu "1-Click Maintenance" aracı, zamanlanabilir özelliğiyle gerekli kontrol ve düzenlemeleri kendiliğinden gerçekleştirebilir.

KOLAY ARA BİRİM Sol tarafta gördüğünüz ana kategorilere tıkladığınızda ilgili araçlara ulaşabilirsiniz.

WINDOWS'UN GÖRÜNÜMÜ WinStyler, sisteminizin görünümünü tamamen değiştirmenizi sağlıyor.

TEK TUŞ İLE BAKIM 1-Click Maintenance özelliği tek tıklama ile hızlı bir şekilde sisteminizi kontrol ediyor.

kinda Fallout'un Half Life ile buluşması yorumunu yapınca, üç yıldır oyun oynamayan redaktörümüz Berk de S.T.A.L.K.E.R'a başladı. Oyunun etkileyici atmosferi karşısında şaşırın Berk'in ara sıra oyunda koşturmayı bırakıp çevresindeki gelişen dünyayı izlemeye koyulduğu, öldürdükleri insanları yiyen mutant köpeklerle veya birbirleriyle savaşan düşman fraksiyonların çatışmalarına şahit oldukça, şaşkınlığını gizleyemediği gözümüzden kaçmadı.

CHIP ofisi bu ay üç oyunla çalkalandı. Önce Second Life dalgası geldi. Bir aydır Second Life oynadığını ama henüz oyunu çözemediğini anlatan Güçlü'ye yardım için oyuna giren Cem ve Mahmut, fırsattan istifade uzun zamandır incelemek istedikleri oyuna biraz vakit ayırabildiler. Bu sırada sonsuz PES turnuvalarına devam eden Gökhan ve Fırat, turnuvayı kimin kazandığı konusunda anlaşmazlığa düşünce Fırat üç sayfa uzunluğunda PES Turnuvası Manifestosu hazırlayıp ofisin ortasına astı. DVD editörü Ümit UfO Afterlight'a başlamak için bir an önce işlerini bitirmeye çalışırken, asıl heyecan, Mart sonuna doğru yedi yıldır beklediğimiz S.T.A.L.K.E.R'ın çıkışı ile yaşandı. Cem ve Level'dan Sinan oyunu genişçe incelemeye alıp çok etkilendikleri oyun hak-

Devasa çevrimiçi oyun pazarı dört yılda ikiye katlanacak

Devasa çevrimiçi oyunların son zamanların en büyük çılgınlığı olduğunu sağır sultan bile duymuştur. Ama bu çılgınlık sadece oyuncularını değil, oyun yapımcılarını da ilgilendiriyor. Çünkü her gün biraz daha büyüyen çevrimiçi oyun dünyasının nüfusu şu anda küçük bir ülkenin ekonomisi ile yarışabilir hale gelmeye

aday. Piyasaya çıktığı 17 Ocak'tan bu yana toplam 3,5 milyon satışa ulaşan The Burning Crusade şu sıralar piyasanın en dikkat çeken üyelerinden biri.

Araştırmacıların yaptıkları çalışmalar sonucunda 2006 yılında devasa çevrimiçi oyunların toplam getirisinin 875 milyon dolar olduğu sonucuna vardılar. Devasa çevrimiçi oyunların diğer bilgisayar oyunlarından en büyük farkı, gelir akışının oyunun satışıyla sona ermemesi. Hatta bu oyunların asıl getirisi satıştan sonra başlaması. Çünkü 2006 rakamlarına göre konuşacak olursak, 875 milyon doların sadece 114 milyon doları oyun satışıyla oluşurken, geri kalan 761 milyon doları üyelik gelirlerinden sağlanmış.

Geçen birkaç yıl içerisinde, tüm oyun türleri arasında en büyük geliş-

mi gösterenin devasa çevrimiçi oyunlar olması, geleceğe dair de ipuçları veriyor. Araştırmalar 2011 yılında pazarın tam 1,5 milyar dolar seviyesine çıkacağını gösteriyor. Bu, devasa çevrimiçi oyunları seven tüm oyuncular için çok iyi bir haber, zira bu gelişme, kesinlikle yeni ve daha iyi oyunların piyasaya çıkacağını göstergesi. ■

Nisan'da Level yine dolup taşıyor

Level dergisi nisan sayısında Star Wars Galaxies deneme sürümü veriyor

Ülkemizde çığ gibi büyüyen çevrimiçi oyun camiasına Level dergisinden güzel bir hediye daha geliyor: Star Wars Galaxies deneme sürümü. Asiler veya İmparatorluk tarafından istediğinizi seçebilirsiniz. Boba Fett gibi bir kelle avcısı veya Obi Wan gibi bir Jedi olmanız mümkün.

Böylelikle şimdiye kadar anlatılmış en epik Star Wars hikâyesi, Level'in Nisan sayısıyla başlıyor: Anlatılan hikaye

sizin hikâyeniz.

Level Nisan sayısında

- Özenle seçilmiş 8,5 GB oyun materyaliyle dolu DVD ve CD.
- PLAYSTATION 3 Türkiye'de! Hemen mi almalı, yoksa beklemeli mi?
- MAX PAYNE'in yapımcılarından, aklınızı bulandıracak bir korku ve gerilim oyunu: ALAN WAKE
- S.T.A.L.K.E.R. en sonunda çıktı! Yıllardır beklediğimiz FPS, acaba beklediğimiz kadar iyi mi?
- BALDUR'S GATE'in yapımcılarından çok farklı bir RPG: JADE EMPIRE (inceleme ve tam çözümüyle)
- Gücü hissedeceğiniz, müthiş bir aksiyon oyunu: GOD OF WAR 2
- Ayrıca: TEST DRIVE UNLIMITED, GTA VICE CITY STORIES, UFO

AFTERLIGHT, WARFRONT, TITAN QUEST: IMMORTAL THRONE ve FARCRY VENGEANCE

- KAFA AYARI bölümünde Night-Shift 07 partisinden çok özel.
- Oyunculara yönelik hazırlanmış en profesyonel Donanım sayfaları.
- Dosya konusu: GARİP AMA GERÇEK. Oyun dünyasında o kadar garip şeyler oluyor ki... Ve çok daha fazlası, Türkiye'nin en çok satan oyun dergisinde. ■

Kriz kapiya dayanınca!

Merakla beklenen Crysis için geri sayım sona eriyor

FarCry ile adını tüm dünyaya duyurmayı başaran Crytek, geliştirmekte olduğu Crysis sayesinde uzun zamandır gündemden düşmüyor. Crysis'in bu kadar rağbet görmesinin başlıca nedeni, hiç kuşkusuz ki grafikleri. Her gördüğümüzde daha da geliştirilmiş olan grafikler, Crytek'in yeni motoru CryENGINE2 ile hazırlanıyor.

Piyasada henüz CryENGINE2 ile hazırlanmış bir oyun bulunmuyor. Buna karşın Crysis'in ilk görüntüleri şimdiden diğer oyun yapımcılarının da dikkatini fazlasıyla çekmeyi başardı. Öyle ki, Avatar Reality firması, geliştirmekte olduğu yeni oyununda kullanmak üzere motorun lisansını satın aldı bile.

CryENGINE2 üzerine kurulu Crysis'in grafikleri, en son gördüğümüzde tek kelimeyle mükemmeldi. Crytek'in yeni yayınladığı oyun videosunda ise görüntülerin daha öncekinden bile pürüzsüz olduğunu söyleyebiliriz. DirectX 10 teknolojisinin avantajlarının sonuna kadar kullanılacağı oyun için hâlâ net bir tarih telaffuz edilmese de, oyun şu

sıralar test aşamasında. Bu aşamanın ardından, oyunda tespit edilen sorunlar giderilecek, bellek ve işlemci iyileştirmelerine ağırlık verilecek. Bakalım grafik yükü her seferinde daha da artmış görünen oyun, Crytek'in söz verdiği gibi, üç yıllık cihazlarda bile sorunsuz çalışmayı başarabilecek mi? ■

Tür ► FPS Da t m ► EA Games
Yap mc ► Crytek Ç k Tarihi ► Eylül 2007

S.T.A.L.K.E.R.: Shadow of Chernobyl

Çernobil'de bir patlama daha!

Uzun zamandır hakkında bu kadar konuşulan S.T.A.L.K.E.R.: Shadow of Chernobyl nihayet PC'lerimize ulaştı ve doğruyu söylemek gerekirse beklendiğinden daha da iyi çıktı. Oyunla ilgili size ilk söyleyebileceğimiz şey S.T.A.L.K.E.R.'ın son derece geniş bir alan üzerine yayılmış, ucu açık bir FPS olduğu. Ama incelemeyi okudukça aslında bu tanımın ne kadar yetersiz kaldığını ve oyunun nasıl bundan daha fazlasını vaat ettiğini kendiniz de göreceksiniz.

Altı yıllık bekleyiş

Ukraynalı yapımcı firma GSC Games'in tam altı yıldır üzerinde çalışmakta olduğu oyun FPS anlayışını tamamen yeni bir boyuta taşıyor. S.T.A.L.K.E.R.'ı ilk kez oynadığımızda bize çok farklı bir oyunu anımsattı: Oblivion. Aslında bir FPS ile bir RPG'nin bambaşka iki tür

olduğu, farklı beklentilere ve beğenilere sahip oyunculara hitap ettiklerini düşünmek mümkün. Ama yine de bu benzerliğe şahit olmak şaşırtıcı. Tabii ki bahsettiğimiz benzerlik grafik veya öyküde değil. S.T.A.L.K.E.R.'ın sunmuş olduğu ucu açık oyun tarzı ve barındırdığı RPG öğeleri, oyunu sıradan bir FPS olmanın çok daha ötesine taşıyor. Zaten GSC Games, oyunu geliştirmeye başladığı dönemde bunun bir Korku-FPS-RPG oyunu olacağını duyurmuştu. Daha önce korku ve FPS öğelerinin ustalıkla bir araya getirildiğine şahit olmuştuk ama dürüst olmak gerekirse bu üç türün bu kadar başarılı bir şekilde bir araya getirilebileceğini tahmin etmiyorduk. Bizim beklediğimiz ucu biraz daha açık, grafikleri biraz daha süslü bir Half-Life'tı. Elimizdeki ise bundan çok daha fazlasıydı.

Alan savaşları

Oyunda, Marked One adına, Half-Life'in Gordon Freeman'ı ile Fallout'un "Choosen One"ı arası ilginç bir karakteri oynuyorsunuz. Marked One, ağır zırhlara bürünmüş, bazı hafıza kaybı sorunlarıyla boğuşan bir karakter. Dolaştığı bölge ise Ukrayna'daki Çernobil nükleer reaktörünün bulunduğu alan. 1986 yılında ünlü nükleer patlamanın meydana geldiği bu mekânda dolaşırken göreviniz Chernobil'de neler olduğunu ve daha önemlisi kim olduğunuzu bulmaya çalışmaktır. Bu sırada hakkında bilgi edindiğiniz Sterlok adlı bir adamın peşine düşüyorsunuz. Her ne kadar Sterlok oyundaki ana göreviniz gibi gözükse de, oyunun oldukça ucu açık bir yapısı olduğu için görevi bir kenara bırakarak, yan görevlerin peşine düşebilir ve hatta kendi başınıza 30 kilometre karelik bu alanda

çevredeki mutantlara bulaşarak, kendinize yepyeni sorunlar yaratabilirsiniz.

Fakat yan görevleri takip etmeyi planlıyorsanız bu “serbest dolaşım” modelini çok fazla benimsememenizde fayda var. Çünkü etrafınızda sizin gibi yüzlerce yaratık dolaşıyor. Bunların çoğu, yine sizin gibi, tek başına hayatta kalma mücadelesi veren mutantlar. Diğer bölümü ise bir şekilde gruplaşmış ve oyun içindeki bazı dinamikler nedeniyle aynı amaca hizmet eden birlikler oluşturmuş. Hatta bu nükleer felaket bölgesinin kontrolünü ele geçirmek için aralarında savaşlar bile meydana geliyor. Zaman zaman bu farklı grupların kendi aralarındaki savaşlarına da şahit olabilirsiniz. Oyunda peşinden gidebileceğiniz yan görevlerin büyük bir kısmı da bu alan savaşları ile ilgili olacak. Farklı gruplar için görevler alıp, yerine getirdiğinizde karşılığında daha iyi zırhlar ve silahlar elde edebilirsiniz. Ve şundan emin olabilirsiniz ki; bu son derece düşmanca ortamda her türlü ek malzemeye ihtiyacınız olacak.

Akıllı mutantlar

Görevlerini yerine getirdikçe veya yaratıkları öldürdükçe oyunun RPG özellikleriyle de tanışmaya başlayacaksınız. Ufak tefek çatışmalara girmek bandaj ve ilk yardım çantaları edinmek için etkili bir taktik olsa da, sa-

vaşlar aslında size tecrübe ve yetenek puanları kazandırdıkları için önem taşıyor. Bu puanlar karakterinizi geliştirmek ve yeteneklerini arttırmak için kullanılabilir.

Her ne kadar bu puanları kazanmak için diğer yaratıklarla savaşmak zorunda olmanız önem taşıyorsa da, kendinizi korumanız ve hayatta kalmanız daha da önemli. Hele ki oyunun yapay zekâsının bu kadar başarılı olduğunu göz önüne alınca. Eğer rakibinize hareket edecek boş alan bırakırsanız, daha ne olduğunu anlamadan sizi alt etmesi işten bile değil. İnsanlar ise zekâlarını kullanıp saklanıyor ve çevrenin sağladığı avantajları ustalıkla kullanıyor. Köpekler ve diğer yaratıklarsa size karşı üstünlükleri olduğunu düşündükleri süre boyunca saldırıp, avantajlarını kaybettiklerini fark ettikleri anda kaçmaya başlıyor. Bu tip davranış ve taktikler çevrenizdeki dünyanın gerçekçiliğini son derece arttırıyor. Oyunun en güzel yanlarından biri de yapay zekânın sadece size karşı yönlendirilmemiş olması. Kendinize arkanızı garantiye alacak bir yer bulup, birkaç dakika çevrenizi izleyecek olursanız, kendi aralarında savaşan yaratıkların birbirlerine karşı nasıl taktikler geliştirdiklerini ve aynı zamanda

da ne kadar acımasız olduklarına da şahit olabilirsiniz.

Çok detaylı ve etkileyici grafikleri, mükemmel atmosferi, inanırlılığı çok yüksek seviyeye taşıyan yapay zekâsı, FPS ile RPG’yi gerçekten işe yarayacak şekilde birleştirebilmiş olması, ucu açık ve dilediğinizi yapmanıza olanak veren oyun yapısı S.T.A.L.K.E.R.: Shadow of Chernobyl’in başarısının ardında yatan etmenler. Ve tüm bunlar sayesinde S.T.A.L.K.E.R., alışılmış FPS türü içinde kendine özel bir yere sahip olmayı şimdiden başarmış durumda. ■

Ümit Öncel, umitoncel@chip.com.tr

S.T.A.L.K.E.R

Grafik	80
Ses	80
Oynanabilirlik	90
Çoklu oyuncu	80
Eğlence	90

CHIP PUANI

86

Son karar

FPS türüne getirdiği yeni bakış açısıyla her derde deva.

Tür ► FPS Da t m ► THQ Yap mc ► GSC Game
World Sistem gereksinimi ► 2 GHz işlemci, 512 MB bellek, 128 MB e. kartı

Her ırkın kendine özgü birimleri, kendi avantaj ve dezavantajlarını beraberinde getiriyor.

Supreme Commander

Gerçek zamanlı strateji oyunları "level atladı"!

Bundan yaklaşık on yıl önce Total Annihilation adlı gerçek zamanlı strateji oyunu ortaya çıkmış ve kısa zamanda çok ciddi bir hayran kitlesi oluşturmuştu. Supreme Commander, aradan geçen bunca zamandan sonra bile adını unutamadığımız bu oyunun devamı niteliğini taşıyor. Her ne kadar bazı yasal nedenlerden dolayı aynı ismi paylaşamıyor olsa da, en azından aynı kaderi paylaştığını söyleyebiliriz: Supreme Commander da gerçek zamanlı strateji türünde, kolay kolay unutulmayacak bir oyun.

Oyunun pek çok açıdan Total Annihilation'ın geliştirilmiş özelliklerine sahip olduğunu söylemek mümkün. Fa-

kat tüm bu benzerliklerine rağmen kendine özgü bir yapı ve yaklaşımı da oturtmayı başarmış. Ortaya koyduğu en büyük farklılıklardan biri de oyunun öyküsü. Total Annihilation'da kayda değer bir öykü olduğunu iddia etmek zor. Aradan geçen on yıl, gerçek zamanlı strateji oyunlarının da ayağı yere basan bir konuya sahip olmasını sağlamışa benziyor. Bu kez oyuncular, "bin yıl savaşları"nın tam ortasına düşüyor. Bu, gelecekte geçen bilim kurgu ortamında, savaşa karışmış seçilebilecek üç farklı taraf var: Birleşmiş Dünya Federasyonu, Cybran Ulusu ve Aeon Illuminate. Her bir tarafın kendine özgü bir bakış açısı var ve olaylar geliştik-

çe oyunun öyküsü de seçmiş olduğunuz tarafa özgü bir şekilde ilerliyor. Asıl dikkat çekici olan ise bu üç farklı ırkın bağımsız öykülerinin aslında diğerlerinin öyküleri ile uyum içinde olması. Her üç tarafın da tek kişilik oyun modunda oynadıktan sonra, hepsinin kendi bakış açısına göre neyi savunduğunu ve niye haklı olabileceğini görüyorsunuz. Bu açıdan baktığınızda aslında hiçbir tarafın da "kötü" olmadığını fark etmeniz mümkün. Benzer diğer oyunlara oranla bu oldukça etkileyici ve hoş bir yaklaşım.

Gerçek anlamda strateji

Oyunun başlarında her üç tarafın özel-

yüklüğünde. Bu harita bile hem taktik, hem de strateji konusunda size pek çok varyasyon sunuyor olmasına rağmen asıl çeşitlilik daha büyük haritalarda ortaya çıkıyor. 81 kilometre kare büyüklüğündeki dev haritalarla ilgili sorun, savunmanızı tam olarak hangi noktalara kuracağınıza karar vermenin güçlüğünde yatıyor. Bu haritaların avantajı ise aynı sorunu düşmanınızın da yaşadığını bilmek. Haritalar büyüdükçe çok daha farklı stratejiler geliştirebiliyor ve düşmanınız üzerinde bu stratejileri deneyebiliyorsunuz.

Dev haritalarda görüntüyü yakınlaştırmak veya uzaklaştırmak son derece kolay. Bu özellik, gerektiğinde sorun yaşadığınız bir bölgeyi yakından incelemenizi, gerektiğinde ise daha büyük resme bakarak bir sonraki adımınızı planlamanızı sağlıyor.

Son olarak her şey şu şekilde özetlenebilir; Supreme Commander son zamanlarda gördüğümüz en gelişmiş, en güzel grafiklere sahip ve en eğlenceli strateji oyunu. Command & Conquer 3'ü beklediğimiz şu günlerde, beklentilerimizi kesinlikle yükselttiğini söylemek zorundayız. ■

SUPREME COMMANDER

Grafik		80
Ses		90
Oynanabilirlik		90
Çoklu oyuncu		90
Eğlence		90

89

Strateji seviyorsanız, Supreme Commander tam aradığınız oyun.

81 kilometre karede satranç

197

SHERLOCK HOLMES: THE AWAKENED

Frogware'den oldukça deneysel bir çalışma

Son zamanlarda macera oyunları dünyasında o kadar az gelişme var ki, yeni oyuncular bu türe neredeyse yabancılar. Böyle olunca, bir zamanların en popüler türlerinden biri olan macera oyunlarının ışıltısı da sessiz sedasız söndü ve birkaç umutsuz çırpınış dışında sesleri duyulmaz oldu. Neyse ki Sherlock Holmes: The Awakened'in "umutsuz bir çırpınış" olmaksızın öteye gidebilmeyi başardığını söyleyebiliriz.

Cthulu'nun peşinden

Son zamanlarda türün yaşadığı bu sıkıntılar yüzünden olsa gerek, oyunun yapımcısı Frogwares elindeki farklı malzemeleri bir araya getirerek daha güçlü bir bileşim elde etmeye çalışmış. Bunun bir benzerini sinemada, korkunun iki efsanesi Freddy ve Jason'ın güçlerini birleştirdiğinde görmüştük. Alien ve Predator ortak çalışmasını da anımsayanlarınız olacaktır. Bu kez bir araya gelenler önceki denemelere göre daha az ortak özelliğe

sahip: Bir köşede puslu İngiltere sokaklarını arşınlayan ve kimsenin aklına gelmeyen yöntemlerle gizemleri çözen ünlü detektif Sherlock Holmes, diğer yanda ise başlı başına bir gizem olan H.P. Lovecraft'ın benzersiz hayal gücünün ürünü Cthulu mitosunu var. Cthulu'nun kaçtığı ve Sherlock Holmes'ün onu kovaladığı bir oyun ise ister istemez beklentileri üst seviyelere taşıyor. Fakat ne yazık ki oyunun bu beklentileri hakkını vererek karşıladığını söylemek pek mümkün değil.

Tutarsızlık diz boyu

Oyundaki diğer "deneysel" olarak nitelendirilebileceğimiz çaba ise eski zamanların klasik macera karakteri yönetme

tarzı olan "işaret et ve tıkla" sisteminin üçüncü boyuta kavuşması olmuş. Sherlock Holmes'ün yeni dünyası, birinci kişi perspektifinden görülen, tamamen üç boyutlu bir dünya. Bu da aslında yenilikçi ve heyecan verici bir fikir olsa da, uygulamada kendi sorunlarını da beraberinde getiriyor. Eskiden durağan bir ekranda fare ile tıklayacak noktayı ararken çektiğiniz acıları, bu kez hareketli ve tam istediğiniz noktayı ayırt etmenin ve tutturmanın daha zor olduğu bir ortamda çekmeniz gerekiyor.

Tüm bunlara rağmen, özellikle bulmaca ve gizemleri çözmeyi seven oyuncular için Sherlock Holmes: The Awakened çoğu aşamasında gayet tatmin edici olacaktır. Oyunun belki de en büyük sorunu bu konuda bir tutarlılığa sahip olmaması. Benzer bulmacalar zaman zaman çok başarılı bir şekilde ortaya konarken, bir sonraki adımda karşınıza çok zayıf örnekleri çıkabiliyor. Oyunun istikrarını yitirmeyen en önemli özelliği ise kesinlikle korku. Eğer korku öğelerini seviyorsanız ve bir macera oyunu oynamayalı uzun zaman olduysa, Sherlock Holmes: The Awakened sizi tatmin edecektir. ■

Ümit Öncel, umitoncel@chip.com.tr

SHERLOCK HOLMES THE AWAKENED

Grafik	70
Ses	70
Oynanabilirlik	80
Çoklu oyuncu	-
Eğlence	70

CHIP PUANI

73

Son karar

Türünün en iyi örneği olmasa da, macera sevenler için görülmesi gereken bir oyun.

Tür ► Adventure Da t m ► Focus Home Interactive
Yap mc ► Frogwares Sistem gereksinimi ► 1,2 GHz
işlemci, 256 MB bellek, 128 MB ekran kartı

UFO: AFTERLIGHT

Madem dünyayı kaybettik, haydi Mars'a yerleşelim

Aralık 1993'te Microprose, XCOM: UFO Defense adlı yeni oyununu tanıttı. O anda belki Microprose çalışanları bile ellerinde nasıl bir klasik olduğunun farkında değildi fakat o günün şartlarında yapılmış olan oyun, aradan geçen 14 yıla rağmen pek çok eski oyuncunun belleğinde bugünkü kadar taze bir yere sahip.

Tabii ki bunda son dört yıl içinde üç devam oyunu çıkmasının da payı olduğunu kabul etmek gerekli. 2003 yılındaki UFO: Aftermath ve 2005 yılındaki UFO: Aftershock'un ardından gelen UFO: Afterlight, ikinci nesil UFO oyunlarından bir kademe daha üstün görünüyor.

Mars'ı adam etmek size düşüyor
Oyunun öyküsü, Aftershock'un kaldığı yerden devam ediyor. Önceki oyunlarda insan ırkı dünyayı elinde tutmak konusunda başarılı olamamış ve istiladan 50 yıl sonra gezegeni geri almaya teşebbüs etmişti. Bu kez olaylar güneş sistemimizin başka bir gezegeni olan Mars'a taşıyor. Gezegenleri işgal altında olan insan ırkı, öncelikle Mars'ı yerleşime elverişli hale getirmek üzere ufak bir öncü grup göndermeye karar veriyor. İşte bu noktada da oyun alıştığımız UFO görünümüne ve oynanışına kavuşuyor. Oyuna aşina olmayan-

lar için kısa eğitim görevleri aynı zamanda kolonicilerinizin çevreyi tanımasını da sağlıyor.

Başlangıçta Mars'ı yaşanır hale getirmek için sadece 20 kişilik bir ekibe sahipsiniz. "Mars'ı yaşanır hale getirmek" kulağa zor geliyor, değil mi? Emin olun, düşündüğünüzden bile zor. UFO: Aftermath'ı oynamış olanlar, geçmişte Mars'ta meydana gelen deneyleri ve tatsızlıkları anımsayacaklardır. Daha önceden bu gezegende yaşamış olan uygarlığın kalıntılarını araştırırken karşınıza çıkan robotlar işi daha da yokuşa sürüyor.

Geçmişin izlerini silmek zor

Daha önce serinin oyunlarına göz atma şansınız olduysa, gördüğünüz taktik savaş öğelerinin neredeyse hiç değişmemiş olduğunu göreceksiniz. Kayda değer tek değişiklik, arayüzle ilgili bazı sorunların giderilmiş olması. Örneğin daha önce elemanlarınıza verdiğiniz komutlarda değişiklik yapmak istediğinizde, savaşı defalarca durdurup yeniden başlatmanız gerekiyordu. Artık bu değişiklikleri daha kolay yapılabiliyorsunuz. Oyunun stratejik yönü de yine olumlu anlamdaki değişikliklerden payını almış. Yeniden düzenlenmiş arayüz sayesinde, artık araştırma veya üretim gibi farklı ekranlara geçiş eskiye kıyasla daha rahat. Grafik-

Üretim ekranı önceki oyunlara göre daha kullanışlı.

Elemanlarınıza teçhizat dağıtırken, yüklediğiniz.

ler her ne kadar önceki oyunlara göre daha iyileştirilmiş olsa da, üç boyutlu görüntüde zaman zaman meydana gelen sorunlar sizin de gözünüzden kaçmayacaktır.

Tüm bu olumlu yorumlarımız ne yazık ki bir noktaya gelip tıkanıyor: nostalji. İşte, UFO serisini sürdürmenin en zor yanı da, oyunun geçmişten gelen şöhretinin devamını sağlayabilmek. Afterlight kendi içinde değerlendirildiğinde oldukça keyifli bir oyun olsa da, XCOM: UFO Defence'i oynamış olanlar için henüz mükemmellikten uzak. ■

Ümit Öncel, umitoncel@chip.com.tr

UFO: AFTERLIGHT

Grafik	60
Ses	70
Oynanabilirlik	80
Çoklu oyuncu	-
Eğlence	80

CHIP PUANI

78

Son karar

XCOM: UFO Defence'in yerini tutmaktan uzak ama kesinlikle başarılı bir tur esaslı strateji oyunu.

Tür ► Tur bazlı strateji Da t m ► Cenega Publishing
Yap mc ► Atlar Games Sistem gereksinimi ► 1,2 GHz
işlemci, 256 MB bellek, 128 MB ekran kartı

CSI: İNTERNET

Dosya 2

Posta kutusundaki casus

Bu bölümde, güvenlik açıklarını kullanmayan bir saldırganın peşindeyiz. Bu korsan, ağına kurbanları düşürmek için farklı bir yöntem geliştirmiş.

Virüs tarayıcı alarm verdiğinde iş işten geçmişti bile. Truva atının zaman kaydına bakıldığında, aracın görevini daha iki hafta önce yerine getirdiği anlaşıyordu. PC'ye nasıl girdiği, tarayıcının neden daha önce uyarı vermediği gibi konularsa, mali müşavirlik yapan Rainer B. için gizemini koruyor. "En son güvenlik paketlerine sahibim," diyor. "Her e-posta ekini açacak kadar da saf değilim."

Zararın boyutu hâlâ belirsiz. Bunun bir sebebi de virüs tarayıcının, zararlı yazılımın ne tarz hasara yol açtığı konusunda ayrıntılı bilgi verememesi. Bu yüzden de kurban bize başvurarak, CHIP adli tıp ekibinden yardım istedi. CSI (olay yeri inceleme) modeli uyarınca, mali müşavirin bürosundan işe başladık. Daha ilk adımda olumsuz bir durumla karşılaştık. Dizüstü bilgisayar, Truva atı keşfedildikten sonra da kullanılmıştı. Bu yüzden önemli izler silinmiş olabilirdi. Belki de bilgisayar kor-

sanı, kendini ele verecek kayıt dosyalarını ve geçici dosyaları çoktan silmişti. Daha fazla kanıt kaybetmemek için hemen sabit diskin bir kalıbını (image) aldık. Sonra Truva atını incelemeye başladık. Neyse ki bilgisayarın sahibi bu zararlıyı silmemiş, virüs tarayıcı tarafından karantinaya alınmasını sağlamıştı.

Truva atının, BackOrifice 2000'in değiştirilmiş bir sürümü olduğunda hemen karar kıldık. 1998'de sırta kadem basan, ancak korsanlar için hâlâ önem taşıyan, eski bir tanıdıkta bu. Ancak kaynak kodlarının, modüler tasarımı ilkesinin ve uzaktan yönetim ya da şifre yakalayıcı gibi eklentilerin sayesinde, internet gangsterleri bu zararlı kodu diledikleri gibi değiştirebiliyorlar.

Elimizdeki vakada, korsan bu aracı kısaltarak kodu en aza indirmiş, hatta bir kısmını yeniden yazmıştı. Bu da virüsün imzasını değiştirerek virüs tarayıcıyı iki hafta boyunca aldatmayı başarmıştı. Aslında virüs tarayıcının bu kodu yakalaması bile mucizeydi. Bu iki hafta içinde Truva atının bir başka sürümü yakalanmış, güncellenen tarayıcı bu sayede benzerlikten ötürü bilgisayardaki zararlıyı ele geçirebilmişti.

Korsanın neyin peşinde olduğunu öğrenmek için, önce Truva atının işlevleriyle haşır neşir olmalıydık. Sonuç: Bu araç tek bir komutu kabul ediyordu. Ancak komut yine aracın kendi içindeydi. Bilgisayar korsanı komutu verdiğinde, Truva atı bulaştığı bilgisayardaki tüm belgeleri çalıyordu. Kurban için korkunç bir haberdir bu, zira hangi dosyaların çalındığını ya da çalınmadığını bilmek çok zordu. Bütün izler silinmişti.

Kılık değiştirme ve aldatmaca

Korsanın hedefini öğrenmek için Truva atının kaynak koduna bakmamız gerekiyordu. İlk önce tarayıcı üzerinde yoğunlaştık. Neredeyse tüm saldırılar web siteleri ya da e-postalar üzerinden gerçekleştiğinden, bilgisayar suçlarını araştıranlar birçok kanıt burada yakalayabiliyor. Ancak ne yazık ki bir güvenlik aracı, tarayıcının her kapanışında önbelleği, tarihçeyi ve tüm çerezleri ortadan kaldırıyor.

Mecburen büyütecimizi PC'ye kurulmuş yazılımlara çevirdik. Mali müşavir yeni ve tehlikeli bir şey yüklediği konusunda ısrarlıydı. "Sadece virüsleri önlemek için yeni bir casusluk engelleme yazılımı kurdum," dedi. CSI takımımız bunun üzerine heyecanlandı, zira ne ürünün adını duymuşlardı ne de markanın. Bu yazılıma daha bir yakından bakınca, turnayı gözünden vurduğumuzu anladık. Yazılım, dışarıdan bakıldığında sıradan bir güvenlik yazılımını andırırsa da, aslında öyle değildi. Casus önleme yazılımı kılığına girmiş bir casus programdı ve bu kamuf-lajla kurbanı kandırabilmişti.

UZMAN

Steve Stasiukonis, Secure Network Technologies firmasının başkanı. Ekibi, büyük kurumlarda veri sızıntılarını tespit ediyor.

CHIP'in yeni dizisi

Ekibimiz, Amerikan detektiflik dizisi CSI'da olduğu üzere, bilişim suçlarını bilimsel yöntemlerle araştırıyor. CSI modelini izlediğimiz bu dizi, profesyonellerin ve uzmanların giderek artan bilişim suçlarına karşı verdiği mücadeleye ışık tutuyor.

Casus yazılım korkusu yüzünden kurban (daha birçokları gibi) yağmurdan kaçayım derken doluya tutulmuş ve bilgisayar korsanının eline düşmüştü. Elbette kurbanlar bu sözde güvenlik yazılımlarına yönetici hakları veriyor ve karşı tarafın ekmeğine yağ sürmüş oluyor. Truva atı, tüm sistem haklarını elde ediyor. Ama bu yazılımın mali müşavirin dizüstü PC'sine nasıl girdiği sorusu hâlâ yanıt bulmamıştı. Kurban, bizi hayretler içinde bırakarak, masanın ön gözünden bir USB bellek çıkarttı. "Truva atı bununla geldi. Güvenlik şirketinden bana hediye olarak göndermişlerdi." Bu da yetmezmiş gibi, ekledi: "Beni telefonla da aradılar."

Artık vaka farklı bir boyut kazanmıştı. Mali müşavir internet üzerinde rasgele yapılan büyük çaplı bir saldırıya kurban gitmemiş, özel olarak seçilmişti. Ekibimiz bu sefer de saldırganın peşine düştü. Şansımızı Truva atıyla denemeye karar verip, bir test PC'sine kurduk. Program çalışır çalışmaz, internette bir güncelleme indirdi. Casus arama için bir imza güncellemesi gibi gözükse de, Truva atı aslında kendini yüklüyordu.

USB bellek hilesi

Korsanların hilesi yeni değil. New York merkezli Secure Network Technologies güvenlik şirketinin uzmanı Steve Stasiukonis, insanların en büyük zaafının merak olduğunu daha önce de göstermişti. Bir banka, onun çalıştığı firmaya başvurup tepeden tırnağa güvenlik sınaması istemiş

ve "sosyal mühendislik" yönteminin ihmal edilmemesi talebinde bulunmuş.

Normalde güvenlik uzmanları sistemdeki zayıf noktaları bulmak ya da bir parolayı elde etmek için, sekreterle kırıltırma ya da sigara içenlerin odasına kulak misafirliği etme fırsatı olarak görür.

Ancak Steve daha iyi iş gören bir yöntem geliştirmiş: Şirketin dört bir yanına, içinde bu iş için programlanmış bir Truva atı bulunan USB bellekler serpiştirmiş. Bunları bulan çalışanlar, meraklarını gidermek için şirket bilgisayarlarına takmaktan kaçınmamış. 20 kişiden 15'i bu tuzağa düşmüş. Stasiukonis her bir sistemin bilgilerini, kişilerinse kullanıcı adlarını ve parolalarını bu şekilde elde edebilmiş.

Kara basıp iz bırakmadan veri hırsızlığı

Bu vakada olduğu gibi, bazen bir sisteme saldırı düzenlemek ne kadar kolaysa, saldırganın izini sürmek de o kadar zor olabilir. Zira virüs tarayıcı Truva atını devre dışı bırakınca bilgisayar korsanı bunu anlamış ve tüm izlerini silebilmişti. Şu anda kurbanın tüm özel dosyaları muhtemelen onun elinde. Mali müşavir için durum daha da kötü, çünkü muhtemelen kontratları elde etmek isteyen bir suç örgütünün hedefi olmuş. Ekibimiz bile saldırganı yakalayamadı. Ancak Mr. B. hediyelere güvenmemesi konusunda acı bir ders almış oldu. ■

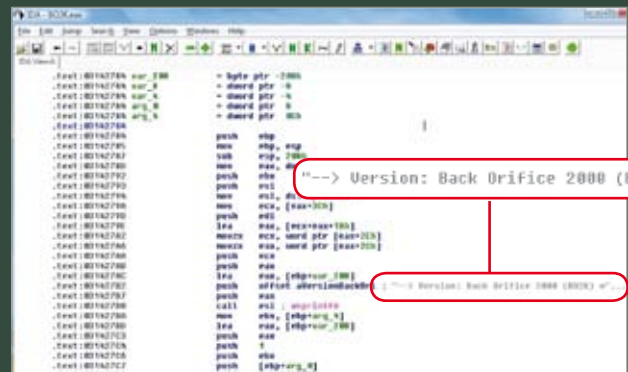
VP/ Barış Emre Alkım, balkim@chip.com.tr

1. KANIT

TEHLİKELİ DONANIM Güzel paketlenmiş bir USB bellek yüzünden insan tedbiri elden bırakabiliyor. Bu paketin içinde, fırsatçı bir casus yazılım gizli.

2. KANIT

ESKİ BİR TANIDIK IDA adlı yazılım, vakadaki sorununun eski bir tanıtık olduğunu ortaya çıkarıyor. Truva atında, orijinal "Back Orifice 2000" gizli.

Yayın Koordinatörü Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Şefi Şahin Elçioğlu, esahin@chip.com.tr
Haber Müdürü Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Yazı İşleri Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr
 Garo Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi Şahin Elçioğlu (Koordinatör), esahin@chip.com.tr
 Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr
 Burak Akmenek, burak@chip.com.tr
 Ali Koyun, ali@chip.com.tr
CHIP DVD/CD Ümit Öncel, umit@chip.com.tr
Redaksiyon Berk Ergin, berk@chip.com.tr
Online Projeler Selçuk İslamoğlu, sislamoglu@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar Barış Alkım, Alp Özdemir, Mete Pınar, Sultan Sarıdağ, Ebru Tiryaki, Nazan Öztaykutlu, Uğur Seven, Onur Seven, Bilgin Koşucu, Markus Hermannsdorfer (MH), Andreas Hentschel(AH), Niels Held (NH), Manfred Flohr(MF), Julian Bühler (JB), V. Pletzer VP), F. von Keudell (FK), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager(TL), Martin Jäger(MJ)
Görsel Yönetmen Fatoş Teymur, fatos@chip.com.tr
Grafik Asistanı Zeynep Bilmez, zeynep@chip.com.tr
Genel Müdür Gökhan Sungurtekin
Genel Müdür Yardımcısı Beste Özerdem
Finans Müdürü Aylin Tuncel
Pazarlama Müdürü Özlem Cenker
Halkla İlişkiler Müdürü Ayten Çar
İş Geliştirme Müdürü Umut Kavurmacı
Abone Satış Müdürü Asu Bozyayla
Abone Servisi Ebru Cinek, Ayşe Yılmaz, Fatime Hanlı Şahin
Dağıtım Müdürü Cem Cenker
Dağıtım Asistanı Mehmet Çil
Üretim Koordinatörü Turgay Tekatan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu (CHIP), uyaman@chip.com.tr
 Cem Sinanoğlu (CHIP Compact), cemsinanoğlu@chip.com.tr
VOGEL BURDA MEDYA YAYINCILIK REKLAM GRUBU
Satış Müdürü Güler Okumuş, oguler@vogelburda.com.tr
CHIP Reklam Müdürü Yeliz Koyun, kyeliz@vogelburda.com.tr
Reklam Grubu Zuhral Söylemez, zuhal@vogelburda.com.tr
 Özden Aliyagci, ozdena@vogelburda.com.tr
 Gonca Arat, goncaarat@vogelburda.com.tr
 Şule Çelikoğlu Koç, sulec@vogelburda.com.tr
Reklam Trafikeri Aynur Kına, aynur@vogelburda.com.tr
Renk Ayırımı, Film ve Baskı OHAN MATBAACILIK
 Hadimköy Yolu, Çakmaklı Mah., San Bir Bulvarı,
 4.Bölge, 9.Cadde No:143 Çakmaklı-Büyüçekmece-
 İstanbul Tel: 0212 886 70 70 (pbox)
Dağıtım DPP A.Ş.
Yönetim Yeri Adresi VOGEL BURDA MEDYA YAYINCILIK ve
 TİCARET A.Ş.:
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:5
 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
 Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32
 Abone Faks: (212) 217 94 23
 Abone web: http://abone.vogelburda.com.tr
Yayın Türü MSN MEDYA PAZARLAMA A.Ş.
 Zeynep Aşıklar
 Burak Şengül
 Burak Şengül
 Zeynep Kantarcı
 Caner Çelik
 Meliha Amini Sözen Cd. No:17 B Blok Kat:3
 M.köy/İSTANBUL
 0212 267 33 33
 0212 267 33 22

REKLAM İNDEKSİ

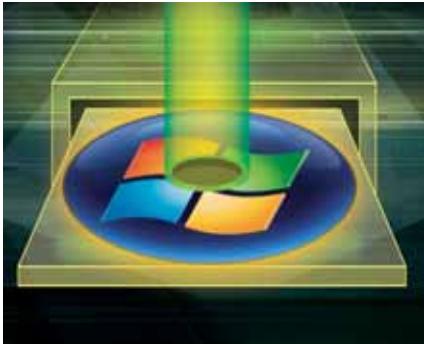
AMD	51	MARKET	204,205,506,207,208
ASHAMPOO	173	MARKOM	71
ASNET	89	MERT İTHAALAT	127
ASUS	43.55	MICROSOFT	181
AVITEC	104.105	MINTON	ö.k.içi
BEST FM	165	MSI	37
BİLGE ADAM	117	MULTİMEDYA	21.107
BİLKOM	147.153	MY NET	159
BURADA VAR.COM	79	NOD 32	25
COMİNİC	171	PENTA	53.65
COMPEX	155	PHILIPS	15, A.KAPAK
DMS	109	PRESTİJ EĞİTİM	137
DPP	169	SİMGEM BİLGİSAYAR	45
ENDEKS	87.93	SNC	149
FRITOLEY	121	SONY DİJİTAL	35
GENIUS	75	TEB	39
GOLD MASTER	99.101	TECKNOLOGY CHANEL	161
HEPSİ BURADA	A.K.İÇİ	TET	95
HITACHE	131	TURANLI	139.141
INDEX	47	TÜRK TELEKOM	41
INSEKBERG	145	UFOTEK	59
KINGSTON	19	VEKTRON	61
KONT	17	VIDEO KURS	115
KOYUNCU	7.13	WIEWSONIC	133
LEXMARK	123	ZYXEL	57

GELECEK SAYI

Donanım sorunlarına son!

PC'niz kilitleniyor, yazıcınız çalışmıyor, dijital fotoğraf makineniz yeni bellek kartını okumuyor. Bu gibi durumlarda çoğunlukla küçük bir püf noktası ile her şeyi tekrar çalışır hale getirebilirsiniz.

Pratik Vista kurtarma DVD'si

Sadece CHIP'te: "Vista CHIP sürümü" ile mükemmel bir Vista çekirdekli boot edebilen kurtarma diskinde sahip olabilirsiniz.

Yazılım PC'de HD film

Blu-ray ve HD-DVD yüksek kaliteli film keyfini evinizde yaşamınızı sağlıyor. Bunun için artık ucuz bir çözüm de var: Filmleri PC'nizde izlemenizi sağlayacak HD destekli ilk yazılımsal oynatıcılar çıktı.

Diğerleri

► Spam'e son!

Spam mesajlardan ve saldırılardan kurtulun

► Disk birleştirme

Defrag yazılımları karşılaştırmalı test

► Windows'a doping

Sisteminizi hızlandıracak etkili ipuçları

► Formula 1'de teknoloji

Yarışların ardındaki ileri teknoloji ve süper bilgisayarlar

CHIP, gelecek sayının içeriğinde güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapabilir.